Biblioteca Polirom

Alaa al-Aswani

Chicago

„Prin talentul său de povestitor şi darul observaţiei, Alaa al-Aswani aminteşte de Somerset Maugham."
The Spectator

POLIROM

Alaa al-Aswani

Chicago

Traducere din limba arabă
și note de Nicolae Dobrișan

POLIROM
2010

Născut în 1957, egipteanul **Alaa al-Aswani** este de profesie dentist (şi-a deschis primul cabinet în Blocul Iakubian din Cairo) şi prozator, fiind de asemenea autorul a numeroase articole pe teme de critică literară, politică şi probleme sociale în presa egipteană. A primit o educaţie francofonă, şi-a finalizat studiile în SUA şi a debutat pe scena literară în 1990, cu un volum de povestiri extrem de apreciat de critica literară, care vede în el un demn succesor al laureatului Premiului Nobel, Naghib Mahfuz. Romanul *Blocul Iakubian*, publicat în 2002 (Polirom, 2008), a provocat dezbateri aprinse, rămânând timp de peste cinci ani (până la apariţia romanului *Chicago*) cea mai vândută carte în limba arabă, reeditată de mai multe ori, tradusă în douăzeci şi şapte de limbi şi transformată într-un film egiptean de succes în 2006.
Chicago (2006), bestsellerul care a surclasat *Blocul Iakubian*, prezintă vieţile mai multor egipteni americanizaţi, stabiliţi în Chicago din motive politice sau economice. O mare parte din acţiune se petrece în campusul Facultăţii de Medicină, unde autorul însuşi şi-a finalizat studiile. Scriind fără teamă şi fără tabuuri, Alaa al-Aswani propune o viziune critică atât a societăţii americane, unde unele dintre personajele sale se confruntă cu dezastrele provocate de abuzul de droguri şi relaţiile sexuale riscante, cât şi a politicii autoritariste a Egiptului contemporan. Dar, dincolo de mesajul său politic, *Chicago*, ca şi *Blocul Iakubian*, este în primul rând o extraordinară galerie de portrete zugrăvite cu măiestria şi migala unui miniaturist oriental.

Mamei mele şi tatălui meu,
cu speranţa că nu i-am dezamăgit.

1

S-ar putea ca mulţi să nu ştie că numele oraşului Chicago nu este un cuvânt englezesc, ci provine din limba Algonqui – unul din numeroasele idiomuri vorbite de amerindieni, locuitorii indigeni ai Americii cunoscuţi şi sub numele de „pieile-roșii". În această limbă, *chicago* înseamnă „miros puternic", iar motivul alegerii acestui nume se datorează faptului că spațiul pe care se întinde oraşul în momentul de față a fost inițial ocupat de ogoare întinse cultivate de băștinași cu ceapă, care degaja un miros puternic, pătrunzător.

Indienii au locuit zeci de ani în zona Chicago, pe malurile lacului Michigan, ocupându-se cu creşterea vitelor și cultivarea cepei. Ei au trăit în pace până în anul 1673, când au sosit în această regiune un călător şi cartograf cu numele de Louis Joliet şi un călugăr francez iezuit cu numele de Jacques Marquette care „au descoperit" zona căreia astăzi i se spune Chicago. În urma lor s-au ivit numaidecât mii de coloniști, îngrămădindu-se asemenea furnicilor în jurul ulcelei cu miere. În veacul care a urmat, coloniştii albi au purtat războaie de exterminare îngrozitoare, în timpul cărora au ucis între cinci şi douăsprezece milioane de indieni pe teritoriul întregii Americi de Nord. Cine citeşte despre istoria Americii este uluit de o situaţie paradoxală: coloniştii albi care au ucis milioane de indieni, alungându-i de pe pământurile lor şi jefuindu-i de aur şi celelalte bogăţii, erau în același timp creştini extrem de credincioşi... Dar acest paradox va fi lesne de înţeles dacă vom cunoaşte opiniile răspândite în vremea aceea. Astfel, numeroşi colonişti albi credeau că „indienii americani, în pofida faptului că sunt în felul lor

făpturi ale lui Dumnezeu, nu au fost creaţi în duhul lui Cristos, ci într-un altul, imperfect şi rău". Alţii afirmau cu deplină convingere că „pieile-roşii sunt asemenea animalelor, făpturi fără suflet şi fără conştiinţă şi, prin urmare, ele sunt lipsite de calităţile omului alb". În virtutea acestor teorii înţelepte, coloniştii puteau să ucidă oricâţi indieni voiau fără cea mai mică umbră de regret sau sentiment de vinovăţie. Şi oricât de cumplite erau masacrele pe care le săvârşeau în timpul zilei, acestea nu izbuteau să le tulbure puritatea rugăciunilor pe care le rosteau în fiecare noapte înainte de culcare!

Războaiele de exterminare s-au încheiat cu victoria zdrobitoare a părinţilor naţiunii şi în anul 1837 Chicago a fost declarat oraş american. După aceea a înregistrat o dezvoltare fantastică: în mai puţin de zece ani suprafaţa lui a crescut de şaisprezece ori, situarea pe malurile lacului Michigan şi păşunile întinse din jurul lui au favorizat creşterea vitelor şi s-au construit căile ferate care au făcut din el o regină fără egal în Vestul Americii.

Dar în istoria oraşelor se succed fără încetare, ca şi în viaţa oamenilor, de altfel, momente de fericire urmate de clipe de durere. Duminică, 8 octombrie 1871, a fost o zi neagră pentru Chicago. În partea de vest a oraşului locuia o doamnă care se numea Catherine O'Leary, împreună cu soţul şi copiii, un cal şi cinci vaci. Seara, vacile doamnei O'Leary păşteau liniştite în grădina din spatele casei, dar pe la ora nouă nu se ştie ce i s-a năzărit uneia dintre vaci că a intrat într-o şură de lângă casă, unde i-a stârnit curiozitatea o lampă aprinsă. S-a învârtit ce s-a învârtit în jurul ei şi a întins botul spre ea să o miroasă. Împinsă de un impuls necunoscut, i-a tras o copită zdravănă, încât petrolul din ea s-a vărsat şi a început să ardă cu vâlvătăi pe pământ. În apropiere se afla o grămadă de fân care s-a aprins numaidecât. Flăcările s-au întins apoi, cuprinzând nu numai casa stăpânei, ci şi casele vecine. Vântul sufla destul de tare (aşa cum se întâmplă de obicei în regiunea aceea) şi focul s-a întins cu repeziciune peste tot. Într-un ceas, întregul oraş era cuprins de flăcări. Şi cum o nenorocire nu vine niciodată singură, pompierii erau epuizaţi în urma unui alt incendiu cu care se luptaseră în noaptea anterioară şi care le nimicise aproape

întreg echipamentul (de altfel destul de rudimentar pe vremea aceea). Limbile de foc se ridicau până în tăriile cerului, mistuind casă după casă, cele mai multe fiind clădite din lemn pe atunci.

Ţipetele disperate de durere ale oamenilor se amestecau cu vuietul focului care mistuia oraşul, cu trosnete înspăimântătoare, ca şi cum ar fi murmurat unul din cele două versete coranice în care se imploră ocrotirea lui Allah împotriva necuratului[1]. Era un tablou înfricoşător şi mitic, amintind de infern, aşa cum era el descris în Sfintele Scripturi. Focul a continuat să ardă două zile şi două nopţi fără osteneală şi fără milă, fiind stins de-abia în zorii zilei de marţi. Când s-au evaluat pierderile, s-a constatat că muriseră în timpul catastrofei peste trei sute de oameni, în vreme ce numărul celor rămaşi fără adăpost trecea de o sută de mii (adică aproximativ o treime din populaţia oraşului), iar daunele materiale depăşeau două sute de milioane de dolari, la valoarea din secolul XIX.

Dar nenorocirea nu s-a limitat doar la atât; odată cu incendiul şi ruinele, s-a abătut asupra oraşului anarhia totală: bande de ticăloşi, criminali, tâlhari, ucigaşi, drogaţi şi maniaci sexual au năvălit în oraş de pretutindeni, mişunând asemenea viermilor care colcăie în hoituri, provocând fel de fel de nenorociri peste tot, jefuind casele, prăvăliile, băncile şi depozitele de băuturi, dând pe gât damigene întregi de vin pe străzi, omorând pe oricine le ieşea în drum, răpind femeile şi violându-le în grup sub ameninţarea armelor în văzul tuturor... În toiul catastrofei, în bisericile din Chicago au avut loc slujbe speciale care îl implorau pe Dumnezeu să pună capăt suferinţelor. Toţi preoţii au vorbit în timpul acestor slujbe cu regret sincer despre cataclismul care se abătuse asupra oraşului, socotindu-l o pedeapsă dreaptă a lui Dumnezeu, ca urmare a răspândirii ereziei şi depravării printre locuitorii lui.

Totul era scrum şi cenuşă. Toţi aceia care au văzut atunci oraşul Chicago au fost siguri că el dispăruse pentru totdeauna. Dar n-a fost să fie. Dimpotrivă, dimensiunile colosale

---

1. Ultimele două sure din Coran: *Surat Al-Falaq*, „Sura Revărsatului zorilor", şi *Surat Al-Nas*, „Sura Oamenilor".

ale catastrofei le-au insuflat locuitorilor orașului hotărâre și curaj. În acele împrejurări, un negustor cu numele de John Wright care nu cunoscuse și nu înțelesese în toată viața lui de până atunci decât limbajul cifrelor și al afacerilor și care nu fusese înzestrat cu înclinații deosebite pentru literatură sau cu harul elocvenței, când s-a trezit în mijlocul mulțimii de sinistrați năuciți, cărora focul le mistuise totul, a izbucnit brusc, cu o forță misterioasă, improvizând în fața lor un discurs-îndemn rămas memorabil în istoria orașului. John Wright și-a întins brațele și a strigat cât l-au ținut puterile, cu chipul crispat de durere (mai ales că era și puțin cherchelit), „Curaj, oameni buni! Chicago nu a fost mistuit de flăcări, ci doar a trecut prin foc pentru a scăpa de gunoaiele demne de dispreț și a ieși mai puternic și mai frumos decât a fost..."

Astfel, instinctul latent de supraviețuire s-a aprins și a erupt spontan sentimentul de solidaritate care-i unește pe oameni în clipele de primejdie. Supraviețuitorii au pornit la lucru cu un elan nestăvilit: s-au constituit echipe înarmate de voluntari dispuși să moară pentru orașul lor și au pornit în urmărirea bandelor, luptându-se cu ele, ucigându-i pe membrii lor sau punându-i pe fugă; au fost amenajate zeci de adăposturi civile; au curs donațiile pentru asigurarea hranei, veșmintelor și asistenței medicale necesare miilor de familii rămase fără adăpost; zeci de mii de dolari s-au revărsat din toate colțurile Americii spre Chicago pentru reconstrucție și investiții. Numai că procesul de reconstrucție a generat noi probleme: municipalitatea a interzis construirea caselor de lemn, fiindcă tocmai acest tip de construcții favorizase propagarea flăcărilor cu repeziciune. Această decizie a avut ca rezultat creșterea chiriilor și a făcut ca majoritatea locuitorilor să rămână pe stradă, nedispunând de banii necesari pentru închirierea unei locuințe de cărămidă, mai ales că salariile au scăzut simțitor ca urmare a afluxului de mii de locuitori din afara orașului pe piața muncii. Criza economică s-a agravat și a împins mulțimile de săraci și înfometați la demonstrații violente, cu o lozincă foarte concisă și hotărâtă, alcătuită din numai trei cuvinte: „Pâine sau moartea!". Dar sistemul capitalist american a reușit ca de obicei să găsească o soluție provizorie pentru ieșirea

din criză, nemenţionată vreodată în lucrările de istorie: investiţiile au lansat câţiva noi milionari, în timp ce marea majoritate a populaţiei a continuat să zacă în cea mai cruntă mizerie. În pofida acestei situaţii, profeţia lui John Wright s-a adeverit şi în doar câţiva ani oraşul Chicago a devenit mai frumos şi mai puternic decât fusese înainte de marele pârjol – el a fost încoronat pentru totdeauna drept cel mai important oraş din Vest, al treilea mare oraş al Americii şi un centru comercial, industrial şi cultural important din America şi din întreaga lume. Atunci a apărut şi a ajuns la modă un cântec foarte popular care începea cu aceste cuvinte: „Chicago, regina Vestului din nou..."

Aşa cum părinţii îşi răsfaţă şi mai mult copiii după ce au scăpat de o boală care-i ameninţa cu moartea, tot astfel a crescut şi numărul poreclelor de alint pe care americanii le-au dat oraşului Chicago. I-au zis: „Regina Vestului" datorită importanţei şi frumuseţii lui; „Oraşul Vânturilor" datorită vânturilor puternice care suflă aici în tot cursul anului fără întrerupere; „Oraşul Secolului" datorită extinderii sale uimitoare într-un timp foarte scurt; „Oraşul Umerilor Laţi", o aluzie la edificiile sale foarte înalte şi la numărul mare de muncitori care lucrau în el; „Oraşul lui «Vom»...", cu referire la aspiraţia care-i împingea pe americani să migreze spre el în căutarea unui viitor mai bun; „Oraşul Suburbiilor" datorită celor şaptezeci şi şapte de suburbii care-l înconjurau şi în care locuiau diferite grupuri etnice – negri, irlandezi, italieni, germani etc. –, fiecare dintre acestea păstrându-şi cultura şi obiceiurile specifice.

Au trecut mai bine de o sută treizeci de ani de la Marele Incendiu, dar amintirea lui rămâne vie, asemenea unei cicatrice pe un chip frumos. Locuitorii oraşului Chicago pomenesc de el din când în când cu tristeţe şi emoţie. Cuvântul „incendiu" are pentru ei un sens aparte. Nicăieri în lume nu are impactul pe care-l are în Chicago! Teama de incendii a condus la dezvoltarea în acest oraş a celui mai performant sistem de luptă împotriva incendiilor din întreaga lume. Exact pe locul casei doamnei Catherine O'Leary, unde a izbucnit Marele Incendiu, a fost înălţat sediul unei Academii de Pompieri. Astfel, cetăţenii oraşului au făcut tot ceea ce le-a stat în putinţă pentru ca o astfel de tragedie să nu se

mai repete. Oficialitățile orașului au o vorbă pe care o rostesc oarecum în glumă, dar cu mândrie: „Sistemul de luptă împotriva incendiilor al pompierilor din Chicago este atât de eficient încât te avertizează asupra pericolului de incendiu chiar înainte de a te apuca să aprinzi focul".

De unde ar putea să știe Șaymaa Muhammadi toată istoria asta, când ea și-a petrecut toată viața în orașul Tanta[1]? N-a plecat din el decât foarte rar: o dată pentru a lua parte la nunta unei rude din Cairo și de câteva ori, când era copil, însoțindu-și vara părinții la Alexandria. Șaymaa a venit de la Tanta la Chicago așa, pe nepusă masă, fără nici un fel de pregătire, ca un om care se aruncă în mare cu toate hainele pe el, deși nu știe să înoate. Fără îndoială că oricine ar vedea-o umblând grăbită, ducându-se încolo și încoace pe culoarele Facultății de Medicină a Universității din Illinois (în veșmintele ei largi și cu vălul acoperindu-i pieptul în conformitate cu legea islamică – *șari'a* –, cu pantofii ei fără toc, cu pașii mari și drepți, cu chipul de țărancă, lipsit de orice boieli, înroșindu-se din cel mai neînsemnat motiv, cu engleza ei greoaie și nesigură care adesea face înțelegerea prin gesturi mai ușoară decât prin cuvinte) s-ar minuna și s-ar întreba ce-a adus-o pe fata asta de la țară în America.

Motivele sunt numeroase:

În primul rând, Șaymaa Muhammadi este unul dintre cei mai buni absolvenți ai Facultății de Medicină din Tanta. Ea este înzestrată cu o inteligență extraordinară și cu o capacitate de muncă ieșită din comun, care o ajută să se dedice studiului ceasuri în șir fără să doarmă și fără să se ridice din locul unde stă decât pentru îndeplinirea rugăciunii[2],

---

1. Oraș de mărime mijlocie situat în centrul Deltei Nilului, cam la jumătatea distanței dintre Cairo și Alexandria, centrul administrativ al Guvernoratului de Vest, cu o importantă universitate.
2. Cele cinci rugăciuni pe care trebuie să le împlinească un credincios musulman în fiecare zi (din zori, de la amiază, de după-amiază, de la asfințit și dinainte de culcare), fiecare dintre ele fiind alcătuită dintr-o succesiune de gesturi rituale. Rugăciunea reprezintă unul din cei cinci stâlpi ai religiei islamice, alături de mărturisirea crezului, danie, post și pelerinaj.

pentru a mânca ceva sau pentru a merge la baie. Învață în liniște, concentrându-se profund, fără să se grăbească și fără să o tulbure nimic. Își întinde cărțile și notițele dinaintea ei pe pat, își încrucișează picioarele sub ea, în vreme ce părul moale i se revarsă pe tâmple, capul fiind puțin înclinat spre dreapta, apoi se apleacă și-și notează cu scrisul ei ordonat punctele principale din lecție, pe care le memorează după aceea cu o plăcere neîntrecută, ca și cum s-ar deda unei pasiuni personale sau ar împleti un pulover pentru iubitul plecat de acasă. Distincția ei fără pereche a ajutat-o să obțină fără nici o dificultate o bursă de la guvernul egiptean.

În al doilea rând, Șaymaa este fiica cea mai mare a profesorului Muhammadi Hamid – director al Liceului de băieți din Tanta vreme de mulți ani. Zeci de absolvenți de-ai săi au ajuns oameni mari și au ocupat posturi de vază. Chiar și acum, după cinci ani de la moartea lui, lumea din întregul Guvernorat de Vest își aduce aminte de el cu dragoste și respect și se roagă lui Allah cu sinceritate să fie îndurător cu el, socotindu-l un model de dascăl cum puțini mai există, pentru devotamentul și integritatea lui, pentru fermitatea și bunătatea pe care le-a manifestat față de elevii săi. Numai că viața lui, la fel ca viața fiecăruia dintre noi, n-a fost lipsită de necazuri – Cel de Sus l-a lipsit de bucuria de-a avea un băiat, dăruindu-i în schimb trei fete una după alta, după care el s-a abținut să mai încerce. Dar, depășind tristețea imensă, le-a arătat fetelor o dragoste nemărginită și s-a dedicat creșterii lor întocmai cum se ocupa de educația elevilor săi, pe care îi considera băieții lui, învățându-le să fie cinstite, silitoare și încrezătoare în forțele lor. Și rezultatele au fost pe măsură: Șaymaa și Alyaa au ajuns asistente universitare la Facultatea de Medicină, iar Nada – cea mai mică dintre cele trei surori – asistentă universitară la Secția de Comunicații din cadrul Facultății de Inginerie Tehnică. Așa se face că educația pe care a primit-o Șaymaa a avut un rol important în acceptarea provocării și plecării ei cu o bursă în America.

În al treilea rând – și poate că acesta a fost cel mai important motiv –, Șaymaa trecuse de treizeci de ani și nu se măritase. Fără îndoială că statutul ei de asistent

universitar la Facultatea de Medicină îi redusese mult șansele în această privință, întrucât bărbatul din Orient preferă ca soția lui să-i fie inferioară în privința instrucției. Pe lângă toate astea, îi lipsiseră calitățile potrivite pentru a fi cerută în căsătorie: rochia ei largă îi ascundea toate formele, chipul nu avea nimic ieșit din comun, iar trăsăturile ei șterse trezeau în sufletul oricărui bărbat un sentiment de familiaritate și acest lucru nu era, de bună seamă, suficient pentru a-l îndemna să o ceară în căsătorie. În plus, nu fusese nici bogată – trăise împreună cu surorile ei și cu mama sa din salariul pe care-l primise de la universitate și din pensia rămasă de la tatăl său, care refuzase toată viața să se ducă să predea în statele din Golf sau să dea lecții particulare, ca să-și rotunjească și el veniturile. Să mai adăugăm la toate astea și faptul că, în pofida excelentei pregătiri academice, era total ignorantă în ceea ce privește metodele de seducție pe care cele mai multe femei le cunosc și de care fac uz cu măiestrie: fie direct, dichisindu-se, parfumându-se și îmbrăcând rochii decoltate și mulate pe trup care să le pună în evidență formele, fie indirect, afișând o sfială ispititoare sau o stângăcie plină de tâlc, o bâlbâială fermecătoare asociată cu folosirea precisă a privirilor pierdute, învăluite în tristețe și mister. Toate acestea sunt arme nevinovate cu care natura a înzestrat-o pe femeie pentru a-i cuceri pe bărbați, dar, dintr-un motiv greu de explicat, ea o privase pe Șaymaa Muhammadi de oricare dintre ele. Aceasta nu înseamnă câtuși de puțin că ea ar fi lipsită de feminitate. Dimpotrivă, feminitatea ei debordantă, mai mult decât deplină, le-ar fi ajuns mai multor femei să ducă o viață normală, dar ea n-a știut niciodată cum să și-o exprime; dorințele ei de femeie sunt atât de insistente încât îi provoacă dureri și iritare, făcând-o să izbucnească foarte ușor în plâns. Nu-i atenuează încordarea decât visele erotice în care se întâlnește cu faimosul cântăreț irakian Kazim al-Șahir și accesele ei tainice de plăcere când rămâne goală (pentru care se căia de fiecare dată și se prosterna[1] de două ori, cerându-i iertare lui Allah, și la care revenea de fiecare

1. Prosternarea ca gest ritual din cadrul rugăciunii.

dată). Presiunile psihologice pe care le resimţea din pricina întârzierii căsătoriei au reprezentat motivul nemijlocit al deciziei de a pleca în America, de parcă ar fi căutat să fugă de situaţia ei ori să amâne înfruntarea realităţii. A alergat luni în şir pentru a obţine bursa asta: cereri după cereri, formulare după formulare, un du-te-vino nesfârşit între facultate şi Rectoratul Universităţii. La toate astea s-au adăugat în ultima etapă a demersului tratativele încordate şi complicate cu mama ei, care îndată ce a aflat de dorinţa fiicei ei de a pleca, a izbucnit supărată foc şi a ţipat la ea: „Problema ta, Şaymaa, este încăpăţânarea. Eşti întocmai ca tatăl tău... Dar o să-ţi pară rău... Tu nu ştii ce-nseamnă să trăieşti printre străini, mai ales în America, unde musulmanii sunt persecutaţi şi unde tu vrei să umbli cu văl[1]. De ce nu-ţi iei doctoratul aici în ţara ta, păstrându-ţi demnitatea în mijlocul familiei tale? Ţine minte ce-ţi spun acum! Plecând, pierzi orice şansă de a te mărita!... La ce bun doctoratul din America, dacă o să ajungi la patruzeci de ani şi-o să rămâi nemăritată?"

Ideea că o fată s-ar putea duce singură în America pentru a rămâne acolo patru-cinci ani li s-a părut ciudată rudelor, cunoscuţilor şi probabil tuturor locuitorilor oraşului Tanta. Dar insistenţa fetei, certurile uneori violente, alteori rugile şi plânsetele au înduplecat-o pe mama ei în cele din urmă să-i accepte dorinţa.

Pe măsură ce se apropia momentul plecării, entuziasmul fetei sporea. În ultimele zile de dinaintea evenimentului n-a mai simţit nici o teamă sau nelinişte, iar când a venit clipa mult aşteptată, n-au înduioşat-o câtuşi de puţin lacrimile mamei şi ale surorilor. De îndată ce avionul s-a ridicat de la sol, a simţit dispărându-i uşoara strângere de inimă şi ghemul apăsător din stomac şi a cuprins-o un sentiment de înviorare şi optimism. Şi-a imaginat că de-abia acum întoarce o pagină nouă, lăsând în urma ei cei treizeci şi trei de ani petrecuţi în Tanta.

Numai că primele zile la Chicago s-au dovedit a fi cu totul altfel decât se aşteptase: dureri de cap şi oboseală din

---

1. Prin văl (*hijab*), în conformitate cu *şari'a*, se au în vedere veşmintele care acoperă întregul corp al femeii, ascunzându-i formele şi lăsându-i descoperite doar faţa şi palmele.

cauza schimbării fusului orar, insomnii sau un somn cu întreruperi dese și coșmaruri groaznice. Dar mai rău decât toate astea a fost sentimentul apăsător de deprimare care nu i-a dat pace din momentul când a aterizat pe aeroportul O'Hare... La sosire, ofițerul care controla documentele de călătorie a avut suspiciuni în privința ei și i-a cerut să iasă din rând și să aștepte până când au plecat ceilalți pasageri. Apoi i-a luat amprentele și i-a pus mai multe întrebări în timp ce o cerceta cu o privire bănuitoare, dar documentele privind bursa pe care le avea la ea, chipul ei palid și glasul pierit cu totul de spaimă au risipit bănuielile ofițerului și în cele din urmă i-a făcut semn cu mâna că poate pleca. Șaymaa s-a oprit lângă banda rulantă, alături de geamantanul mare (pe care-și scrisese numele complet și adresa din Tanta cu tuș, așa cum fac de obicei provincialii egipteni). Întâmpinarea ostilă îi lăsase o amărăciune în suflet. A descoperit că banda rulantă se mișca în interiorul unui tub uriaș care se intersecta cu alte zeci de tuburi asemănătoare, făcând ca aeroportul O'Hare să semene cu o jucărie pentru copii mărită de mii de ori. Când a ieșit din aeroport a rămas uluită. A văzut bulevarde atât de largi cum nu-și închipuise niciodată că ar putea exista, zgârie-nori uriași, care se întindeau cât vedea cu ochii, dând orașului o înfățișare de basm, ca în benzile desenate pentru copii. Valuri neîntrerupte de bărbați și femei se înghesuiau unul după altul din toate direcțiile ca niște șiruri nesfârșite de furnici, mișunând pe pământ cu rapiditate și seriozitate, de parcă s-ar fi grăbit să prindă un tren gata de plecare. În clipele acelea a avut impresia că este străină, singură și pierdută, un pai în voia valurilor unui ocean învolburat. A pus stăpânire pe ea o teamă care s-a preschimbat curând într-o durere de stomac, înțepându-i toate măruntaiele. Era ca un copil rătăcit de mama sa în îmbulzeala bâlciului de ziua lui As-Sayyid al-Badawi[1]. În

1. Ahmad al-Badawi (1199-1276), conducătorul unui ordin de mistici musulmani care-i poartă numele (*al-tariqa al-ahmadiyya*). S-a născut la Fes, în Maroc și a murit la Tanta, în Egipt, unde se află mormântul său, devenit loc de pelerinaj, îndeosebi cu ocazia zilei sale de naștere (*mawlid*), când are loc în oraș și un mare bâlci.

pofida eforturilor istovitoare, au trecut două săptămâni fără ca ea să dea semne că s-ar putea adapta la noile condiții de viață. Noaptea, când se întindea în patul din cămăruța ei cufundată în bezna apăsătoare săgetată de razele gălbui ale becurilor de pe stradă ce pătrundeau prin fereastră, Șaymaa își aducea aminte cu tristețe că va trebui să doarmă singură în această încăpere vreme de câțiva ani și atunci o cuprindea un dor nestăvilit de căldura dormitorului ei de acasă, de surorile și de mama ei... de toată lumea din Tanta pe care și-o amintea cu dragoste.

Copleșită de griji, noaptea trecută nu se lipise de ea somnul cu nici un chip. S-a zvârcolit în pat un ceas întreg, pradă unei neliniști cumplite, și a plâns în întuneric până s-a umezit perna. Apoi s-a ridicat din pat, a aprins lumina și și-a zis în sine că nu este cu putință să suporte chinurile astea vreme de patru ani. Ce s-ar întâmpla dacă ar trimite o cerere de renunțare la bursă? O să sufere un timp din pricina ironiilor și răutăților unor colegi din Tanta, dar surorile ei o vor primi cu brațele deschise, iar mama ar fi foarte fericită s-o vadă din nou acasă. I s-a cuibărit în minte dorința de a renunța la bursă și a face eforturi să găsească o cale potrivită pentru a pune în aplicare acest plan. Dar așa, ca din senin, i-a venit în minte o altă idee: a îndeplinit abluțiunea[1], a deschis Coranul și a citit din el *Surat Ya-Sin*[2], apoi a rostit o rugăciune pentru buna călăuzire, urmată de câteva implorări. După aceea, imediat ce a pus capul pe pernă s-a cufundat într-un somn adânc, în timpul căruia l-a văzut pe tatăl său – profesorul Muhammadi. Era îmbrăcat în costumul de lux bleumarin din stofă englezească pe care nu-l purta decât în ocazii deosebite (cum erau întâlnirile cu Excelența Sa ministrul sau festivitățile de absolvire a liceului). Stătea în grădinița din fața intrării principale a secției de histologie unde studia ea. Avea fața luminoasă, fără nici un fel de riduri, privirea limpede, scânteietoare, părul bogat și negru, fără vreun fir alb, ceea ce îl făcea să pară mai tânăr cu cel puțin douăzeci de ani decât atunci

---

1. Spălarea rituală care precede de obicei rugăciunea.
2. *Sura* (Capitolul) 36 din Coran, alcătuită din 83 de versete care în esență proclamă unicitatea lui Allah.

când se săvârşise din viaţă. Se uita la Şaymaa zâmbind şi şopti cu afecţiune: „Nu te teme!... Voi fi lângă tine... Nu te voi părăsi niciodată..." „Haide!", a îndemnat-o după aceea, prinzând-o de mână şi intrând împreună cu ea pe uşa secţiei.

Dimineaţa s-a trezit liniştită, complet eliberată de gânduri. „Aceasta este o viziune adevărată de la Domnul nostru Preaslăvit şi Preaînalt", şi-a zis în sinea ei. Era sigură că morţii trăiesc împreună cu noi, doar că noi nu-i vedem. Tatăl ei venise la ea în somn ca să o îndemne să-şi continue studiile şi ea nu-l va dezamăgi. Va uita motivele de tristeţe şi se va adapta la noile condiţii. După ce a ajuns la această convingere, a simţit o linişte adâncă şi a decis să sărbătorească acest moment. Avea un fel de ritual pe care-l îndeplinea împreună cu surorile ei în ocaziile fericite. S-a apucat să prepare faimosul amestec de zahăr şi lămâie pe foc. Apoi a intrat în baie, s-a dezbrăcat şi s-a aşezat goală pe marginea căzii pentru a-şi epila părul de pe corp. A urmat un duş fierbinte şi prelungit în timpul căruia şi-a frecat trupul până ce a avut senzaţia de înviorare şi de eliberare.

Câteva minute după aceea, Şaymaa se afla în bucătărie pentru a interpreta o scenă pur egipteană: şi-a îmbrăcat ghilbabul[1] înflorat, şi-a pus în picioare papucii *khadduga* cu faţa largă şi cu patru cureluşe încrucişate, pe care-i prefera pentru că nu-i strângeau degetele şi-i permiteau să se mişte în voie. Şi-a lăsat liber părul negru, mătăsos şi lung, puţin umed, şi a decis să se simtă cât mai bine. A pus CD-ul cu cântecul lui Kazim al-Şahir „Mai ai vreo cât de mică îndoială?", care-i plăcea atât de mult încât îl înregistrase de trei ori la rând, ca să nu fie nevoită să-l reia de la capăt. Vocea lui Kazim răsuna în tot apartamentul, iar Şaymaa a pornit să danseze pe ritmul melodiei, în vreme ce arunca ardeii curăţaţi, unul după altul, în tigaia cu ulei încins pentru a-şi pregăti mâncarea preferată –„musaca de Alexandria". Încetul cu încetul, s-a armonizat perfect şi a pornit să se plimbe prin bucătărie dansând şi cântând împreună cu Kazim, ca şi cum s-ar fi aflat pe scenă alături de el, şi de fiecare dată când

1. Veşmânt popular egiptean – o cămaşă lungă şi largă îmbrăcată peste lenjeria de corp.

trecea pe lângă aragaz arunca degrabă câte un ardei în tigaie. Când a ajuns la cuvintele „Ucigaşa mea dansează în picioarele goale“, şi-a întins tălpile aruncându-şi papucii *khadduga* taman în colţurile încăperii, iar când el a întrebat-o pe iubita lui „De unde-ai venit şi cum ai pătruns în fiinţa mea?“, a căzut în extaz şi şi-a adus aminte de o mişcare de dans cu care dobândise de nenumărate ori admiraţia prietenelor în Tanta: s-a lăsat deodată în genunchi şi şi-a întins braţele, după care a început să se ridice încet, în vreme ce-şi răsucea mijlocul legănându-se, cu sânii tremurători... De data aceasta, a aruncat doi ardei în acelaşi timp şi căderea lor în uleiul încins a fost ca un tunet, după care s-a ridicat un nor de fum des. În clipa aceea, i s-a părut că aude undeva departe sunetul stins al unei sirene sau ceva asemănător, dar a alungat din minte tot ceea ce ar fi putut să-i tulbure buna dispoziţie, trecând la o nouă mişcare de dans: şi-a întins braţele în lături ca şi cum s-ar fi pregătit să îmbrăţişeze pe cineva şi, stând pe loc, a început să-şi mişte pieptul înainte şi înapoi... Când a pus mâna însă pe un nou ardei, pregătindu-se să-l arunce în tigaie, a avut parte chiar în acea clipă de un coşmar înspăimântător: a auzit o bătaie violentă în uşa care s-a deschis trântindu-se de perete, iar spre ea s-au repezit câţiva bărbaţi uriaşi, înconjurând-o şi rostind nişte cuvinte englezeşti pe care nu le-a înţeles. Unul dintre ei s-a năpustit asupra sa şi a cuprins-o în braţe cu putere, ca şi cum ar fi vrut s-o ridice de pe podea. Luată prin surprindere, n-a opus nici o rezistenţă şi i-a simţit mâinile strângând-o pe la spate, iar când faţa i s-a cufundat în mantaua lui de piele neagră a simţit un miros putred. Abia atunci şi-a dat seama de năpasta care se abătuse asupra ei şi şi-a adunat toate puterile, zbătându-se pentru a scăpa din strânsoarea acelui străin şi scoţând ţipete ascuţite, ale căror ecouri răsunau în toate ungherele clădirii.

2

Universitatea Illinois este cea mai mare universitate din Statele Unite. Din ea fac parte Centrul Medical din vestul oraşului Chicago şi celelalte facultăţi situate în zona centrală a oraşului. Centrul Medical şi-a început activitatea în anul 1890 cu mijloace modeste, apoi s-a dezvoltat şi s-a extins cu o repeziciune extraordinară, aşa cum s-a întâmplat cu toate lucrurile în Chicago, devenind un oraş independent întins pe o suprafaţă de treizeci de acri şi ocupând peste o sută de clădiri. El cuprinde facultăţile de medicină, farmacie, stomatologie, colegiul pentru pregătirea cadrelor medicale medii, bibliotecile aferente şi administraţia, precum şi câteva săli de teatru şi cinema, cluburi sportive, magazine uriaşe şi un sistem intern de transport gratuit al studenţilor zi şi noapte fără întrerupere.

Facultatea de Medicină din Illinois este cea mai mare şcoală de medicină din lume şi include una din cele mai vechi secţii de histologie într-un bloc modern înconjurat de o grădină întinsă, în centrul căreia se află bustul de bronz al unul bărbat trecut de cincizeci de ani, cu ochi visători larg deschişi către zări. Pe soclul statuii sunt gravate cu litere mari următoarele: „Marele savant italian Marcello Malpighi (1628-1694), întemeietorul histologiei. El a început această activitate, iar noi ne aflăm aici pentru a o desăvârşi".

Aceste cuvinte care seamănă cu un îndemn la luptă întruchipează spiritul secţiei. De îndată ce ai trecut de poarta cea mare de sticlă, simţi că ai părăsit lumea cu preocupările şi vacarmul ei şi că te afli în sanctuarul ştiinţei: totul este cufundat în linişte şi peste toate pluteşte o muzică

în surdină, difuzată de sistemul intern de radio, lumina este uniformă, calculată astfel încât să fie confortabilă pentru ochi, să nu distragă atenția și să nu aibă nici o legătură cu timpul de afară. Zeci de savanți și studenți sunt într-o mișcare și o activitate fără preget.

„Histologie“ este un cuvânt de origine latină care înseamnă „știința țesuturilor“ – știința care folosește microscopul pentru studierea țesuturilor vii și care constituie fundamentul medicinei, întrucât stabilirea tratamentului oricărei boli începe întotdeauna cu studierea țesuturilor în stare naturală. Dar în pofida importanței extraordinare a histologiei, acest domeniu nu este nici cunoscut de prea multă lume, nici aducător de cine știe ce câștiguri. Cercetătorul histolog este în majoritatea cazurilor medic, dar a renunțat la specialitățile aducătoare de bani și glorie (așa cum sunt chirurgia, obstetrica și ginecologia) și a ales să-și petreacă viața într-un laborator închis și rece, aplecat ore în șir deasupra unui microscop, sperând cel mult să descopere un element neștiut dintr-o celulă extrem de mică, de care lumea nu va auzi niciodată. Histologii sunt niște soldați necunoscuți care renunță la bani și faimă de dragul științei. Cu timpul, ei dobândesc caracteristicile unor meșteșugari iscusiți (cum sunt dulgherii, cioplitorii și împletitorii de frunze de palmier): poziția nemișcată, lățirea jumătății inferioare a corpului, vorba zgârcită, capacitatea deosebită de observație, privirea scrutătoare, cercetătoare, răbdarea, calmul, abilitatea deosebită de concentrare și de contemplare. În secție lucrează cinci profesori cu vârste între cincizeci și șaptezeci de ani, care și-au dobândit posturile după ani îndelungați de muncă asiduă, neîntreruptă. Zilele lor sunt foarte pline și agenda lor este ocupată cu săptămâni înainte. Cercetările care îi așteaptă îi obligă să-și petreacă tot timpul în laboratoare, rareori găsind răgaz să stea de vorbă în afara zilelor de la sfârșitul săptămânii. Chiar și în ședințele săptămânale ale consiliului secției adoptă de obicei deciziile fără a pierde prea mult timp.

Tocmai de aceea, ședința de marțea trecută poate fi considerată una excepțională. Consiliul s-a întrunit la ora stabilită și profesorii și-au ocupat locurile în ordinea cunoscută: în capul mesei s-a așezat dr. Bill Friedman, șeful

secției, aproape complet chel, cu pielea albă, cu trăsăturile blajine care-l fac să semene cu un *pater familias* onest, care trudește din greu; la dreapta lui cei doi profesori americani de origine egipteană, Raafat Sabit și Muhammad Salah, apoi profesorul de statistică John Graham, cu trupul lui mătăhălos, barba căruntă și rară, cu părul întotdeauna răvășit, ochelarii mici și rotunzi din spatele cărora scânteiază privirea-i inteligentă și sceptică, cu un zâmbet ușor ironic, cu pipa lungă mereu între buze, chiar dacă acum, de când s-a interzis fumatul în timpul ședințelor, e stinsă. Graham seamănă foarte bine cu scriitorul american Ernest Hemingway, fapt care stârnește întotdeauna comentarii și glume printre colegi. Pe partea cealaltă a mesei stă George Michael, supranumit „the Yankee" (Yankeul), deoarece întreaga sa înfățișare trădează caracterul american tipic: ochii albaștri, părul blond până la umeri, îmbrăcămintea *casual*, corpul puternic și lat, cu mușchii atletici indicând exercițiile sportive practicate cu rigoare, obiceiul de a-și întinde picioarele în fața celor cu care stă de vorbă, linsul degetelor în timp ce mănâncă, sticla sau cutia de suc acidulat pe care o ține tot timpul în mână, sorbind din ea câte o înghițitură din când în când, clătinând apoi din umeri și vorbind cu accentul celor din Texas, unde crescuse înainte de a veni la Chicago. A rămas la urmă Dennis Baker, cel mai vârstnic și cel mai prolific dintre toți profesorii, mereu tăcut, purtând haine simple și curate, întotdeauna puțin șifonate, probabil din cauză că niciodată nu găsește timp să le calce bine; este înalt, cu trupul bătrân încordat și ferm, fără nici un fir de păr, din ochii lui mari radiind priviri pătrunzătoare și strălucind uneori atât de puternic încât pare înzestrat cu o autoritate misterioasă. Colegii îl tachinează pe Dennis Baker zicând că el recurge la cuvinte întocmai cum un șofer recurge la claxon, adică doar atunci când este absolut necesar.

Ședința s-a desfășurat ca de obicei, dar înainte de încheierea ei, șeful Bill Friedman le-a cerut colegilor, cu fața înroșită, așa cum i se întâmplă întotdeauna când are ceva de spus, să mai rămână o clipă.

— Aș vrea să mă consult cu voi într-o chestiune, li s-a adresat el calm, privind la niște hârtii din fața lui. Știți că

Oficiul pentru Burse a încheiat un protocol cu secţia noastră în legătură cu trimiterea unor studenţi egipteni pentru a-şi lua doctoratul în domeniul histologiei. În momentul de faţă, avem trei doctoranzi egipteni: Tariq Hasib, Şaymaa Muhammadi şi Ahmad Danana... Săptămâna asta, Oficiul pentru Burse ne-a trimis dosarul unui nou student. Se numeşte... Se opri şi silabisi numele cu dificultate: Na-gi Abd al-Sa-mad... Dar acest student are o situaţie total diferită de a celorlalţi... În primul rând, pentru că el solicită să pregătească masteratul şi nu doctoratul... Şi în al doilea rând, pentru că el nu lucrează la o universitate. În primul moment, am fost puţin contrariat, fiindcă n-am înţeles de ce doreşte să obţină masteratul de vreme ce nu lucrează în domeniul cercetării ştiinţifice sau al învăţământului.... În dimineaţa asta am luat legătura cu şefa Oficiului pentru Burse de la Washington, care mi-a spus că acest absolvent nu a fost numit pe un post de asistent la universitatea din Cairo din motive politice şi că obţinerea masteratului l-ar sprijini în procesul pe care l-a intentat împotriva acestei universităţi... M-am uitat în dosarul lui şi rezultatele mi s-au părut încurajatoare, atât notele de la examenele de limba engleză, cât şi per total... După cum ştiţi, Oficiul pentru Burse va suporta cheltuielile lui pentru studii. Eu aş vrea să cunosc şi opiniile domniilor voastre... Îl primim sau nu? Noi avem un număr limitat de locuri pentru studiile postuniversitare, după cum prea bine ştiţi... Vă ascult şi dacă vor exista obiecţii, voi supune chestiunea la vot...

Friedman şi-a plimbat privirea peste cei prezenţi. S-a uitat în dreapta şi în stânga. George Michael, Yankeul, a fost primul care a cerut cuvântul. A sorbit o înghiţitură din cutia de Pepsi şi a zis:

— Eu nu am obiecţii în privinţa acceptării doctoranzilor sau masteranzilor egipteni, dar aş vrea să vă reamintesc că ne aflăm într-unul din cele mai importante centre de histologie din lume... Şansele de a studia aici sunt rare şi preţioase şi nu trebuie să le irosim doar pentru că un student din Africa vrea să câştige un proces intentat împotriva guvernului său... Cred că învăţământul nostru are o funcţie mult mai înaltă... Poate că de locul pe care-l va ocupa acest student

ar putea beneficia un cercetător autentic pentru a învăţa bine şi pentru a descoperi lucruri noi în domeniul acestei ştiinţe... În concluzie, eu resping admiterea acestui student...

— Bine... Asta-i opinia ta, Michael... Dar ceilalţi colegi ce părere au? a întrebat şeful secţiei, zâmbind.

Raafat Sabit i-a făcut semn că vrea să ia cuvântul şi a început imediat să vorbească pe tonul celui care spune o anecdotă:

— În calitatea mea de fost egiptean, daţi-mi voie să afirm că ştiu bine cum gândesc egiptenii... Ei nu învaţă de dragul ştiinţei, nu obţin masteratul sau doctoratul pentru a se dedica studiului sau cercetării ştiinţifice, ci pentru a obţine o avansare sau un contract avantajos în ţările din Golful Arab... Acest student îşi va atârna diploma de masterat pe balconul cabinetului propriu din Cairo pentru a-i convinge pe pacienţi că ar fi în stare să-i tămăduiască...

— Dar cum permit aşa ceva în Egipt? s-a minunat Friedman uitându-se la el stupefiat. Histologia este o disciplină academică şi nu are absolut nici o legătură cu tratarea oamenilor.

— Tu nu cunoşti Egiptul, Bill... i-a răspuns Raafat, râzând ironic. Acolo totul este permis şi nimeni n-are habar ce înseamnă histologia...

— Nu cumva exagerezi puţin, Raafat? a insistat Friedman aproape în şoaptă.

— Bineînţeles că exagerează, a intervenit Salah.

— Tu ştii la fel de bine ca mine că nu exagerez! a protestat Raafat, întorcându-se spre el.

— În orice caz, asta nu-i problema noastră, a mai mormăit Friedman. Aşadar, avem până acum două opinii – a lui Michael şi a lui Sabit – împotriva admiterii studentului egiptean. Graham, tu ce părere ai?

— Domnilor, cuvintele astea ale voastre se potrivesc mai degrabă unor detectivi ai poliţiei secrete decât unor profesori universitari, a zis Graham enervat după ce şi-a scos din gură pipa stinsă.

Au bombănit ceva, obiectând, dar Graham a continuat sus şi tare:

— Dreptul lui este evident pentru toată lumea. Oricine a trecut testele prevăzute în regulamentul secţiei noastre are

dreptul să se înscrie la cursuri. Nu ne interesează ce va face cu diploma, după cum nu ne interesează din ce ţară vine.

— Asemenea vorbe au condus America la dezastrul din 11 septembrie! a intervenit George Michael, dar Graham a continuat, privindu-l ironic:

— De fapt, tragedia de la 11 septembrie se datorează majorităţii factorilor de decizie de la Casa Albă care au gândit aşa cum gândeşti tu... Ei au sprijinit regimurile despotice din Orientul Mijlociu pentru a spori profiturile companiilor de petrol şi de armament, iar violenţa armată a escaladat şi a ajuns până la noi... Nu uitaţi că acest tânăr îşi părăseşte ţara şi familia pentru a veni aici la capătul lumii ca să înveţe. Nu credeţi că aceasta este o atitudine onorabilă care merită respectul nostru? Oare nu e de datoria noastră să-l ajutăm? Nu uita, Michael, că tu ai fost întotdeauna împotriva admiterii oricărui student neamerican. Iar vorbele tale, Raafat, te plasează sub incidenţa Legii luptei împotriva discriminării rasiale!

— Eu n-am spus nici un cuvânt care să aibă vreo legătură cu rasismul, tovarăşe Graham, i-a răspuns Raafat oarecum iritat.

— Dacă mi te-ai adresat cu „tovarăşe“ în glumă, să ştii că mie îmi place cu adevărat acest apelativ, l-a repezit Graham, întorcându-se către el, în vreme ce-şi plimba degetele prin barbă. Şi insist să afirm că vorbele tale sunt rasiste. Rasismul este convingerea că o deosebire de rasă conduce la deosebiri în privinţa comportamentului şi a capacităţilor umane... Această definiţie se aplică foarte bine la ceea ce ai afirmat despre egipteni... Şi cel mai uimitor lucru este că tu însuţi eşti egiptean!

— Cândva am fost egiptean într-adevăr, dar am renunţat la cetăţenia asta... Şi-apoi, tovarăşe, când o să recunoşti paşaportul american pe care-l deţin?

— Ne-am îndepărtat de la subiect, a încercat Friedman să-i potolească, făcând un gest de nerăbdare cu mâna. Înţeleg, Graham, că eşti de acord cu admiterea studentului... Dar dumneata, Salah?

— Sunt de acord cu admiterea studentului, a răspuns dr. Salah calm.

— Doi sunt de acord şi doi se împotrivesc, a remarcat şeful secţiei cu un zâmbet larg. Îmi rezerv dreptul de a-mi exprima opinia la sfârşit. Vreau să auzim ce părere are Dennis Baker. Nu ştiu dacă astăzi este o zi în care dr. Baker vorbeşte sau trebuie să amânăm discuţia câteva zile?!

Cei prezenţi au izbucnit în hohote de râs care au risipit întrucâtva încordarea provocată de discuţia de până atunci. Baker a zâmbit şi a tăcut o clipă, după care a făcut ochii mari şi s-a auzit glasul lui răguşit:

— Aş prefera ca votul să fie oficial...

Şeful secţiei a lăsat ochii în jos numaidecât, ca şi cum ar fi primit un ordin. A scris câteva cuvinte pe o bucăţică de hârtie din faţa lui, şi-a dres glasul şi a zis pe un ton formal:

— Domnilor, acum votăm în mod oficial... Sunteţi de acord cu admiterea studentului egiptean Nagi Abd al-Samad la programul de masterat din cadrul secţiei de histologie? Cine este de acord să ridice mâna!

3

La apartamentul cu numărul 303 din căminul studențesc al Universității Illinois, exact în fața liftului de la etajul al treilea, locuiește Tariq Hasib. El duce o viață la fel de ordonată și exactă ca acele unui ceasornic: singur, precis, mereu încordat, mereu avântându-se înainte în același ritm, mereu neschimbat. În fiecare zi, de la ora opt dimineața până la ora trei după-amiaza aleargă între sălile de cursuri, laboratoare și bibliotecă, apoi se întoarce acasă, ia masa de prânz în fața televizorului și doarme două ceasuri. La ora șapte fix, indiferent de circumstanțele schimbătoare și de evenimentele din orice colț al lumii, Tariq Hasib face de fiecare dată, fără nici cea mai mică schimbare, același lucru: închide mobilul, dă drumul muzicii în surdină și-și ocupă poziția în care și-a petrecut cea mai mare parte din cei treizeci și cinci de ani pe care i-a împlinit – aplecat deasupra micului birou, își repetă lecțiile sau, mai precis, duce un război necruțător împotriva informațiilor până ce le supune, le domină și le înregistrează în memorie, de unde nu se vor mai șterge niciodată. Întinde cărțile și foile dinaintea lui și se concentrează asupra lor cu ochii mari, puțin bulbucați, încruntându-se și țuguindu-și buzele subțiri; mușchii feței palide i se contractă într-o expresie aspră, ca și cum ar suporta răbdător o anumită durere. Când concentrarea sa ajunge la punctul culminant, atunci se desprinde total de lumea din jurul lui, până într-atât încât nu mai aude nici soneria de la ușă sau uită de ceainicul de pe aragaz, chiar dacă apa din el s-a evaporat și începe să sfârâie. Rămâne așa fără osteneală până la un moment dat când sare brusc

în picioare, strigă cât îl ține gura, bate din palme, adresează înjurături obscene unei persoane imaginare sau, cu mâinile ridicate în aer, începe din senin să danseze prin toată camera. Astfel dă frâu liber bucuriei atunci când reușește să înțeleagă o chestiune științifică dificilă.

Cu aceeași hotărâre își continuă Tariq Hasib marșul său sfânt zi de zi, cu excepția duminicii, când rezolvă lucrurile care l-ar putea distrage de la studiu în restul săptămânii: își face cumpărăturile la un supermarket, își spală rufele la mașina de spălat din baie, își curăță camera cu aspiratorul și-și pregătește mâncare pentru toată săptămâna, aranjând-o în farfurii de hârtie, pentru a fi mai ușor de încălzit. Doar această disciplină l-a ajutat să obțină în decursul anilor un loc de frunte: la terminarea școlii elementare a fost primul în guvernoratul Cairo, la sfârșitul cursurilor gimnaziale a fost al treilea, iar la absolvirea liceului a fost al optulea pe țară cu media 99,8%. După aceea, a obținut calificativul excelent în toți cei cinci ani la Facultatea de Medicină, însă, neavând nici o pilă, a fost numit la secția de histologie și nu la chirurgie generală, la care visase tot timpul. Dar foarte curând a reușit să-și înfrângă dezamăgirea și s-a apucat din nou de treabă – și-a luat masteratul în histologie cu calificativul excelent și a obținut o bursă de doctorat la Universitatea din Illinois și în primii doi ani petrecuți aici și-a păstrat aceleași calificative excelente – *Straight As*.

Toate astea să însemne oare că Tariq Nasib habar n-are ce-i aia distracție?!

Nicidecum! A avut și el micile lui plăceri. O tavă cu *basbusa*[1] pentru care și-a adus ingredientele din Egipt și pe care o prepară cu măiestrie, așezând-o apoi pe masa din bucătărie și recompensându-se cu o bucățică din ea de fiecare dată când este mulțumit de succesul înregistrat în studiu, dar având de fiecare dată grijă ca mărimea ei să fie pe măsura reușitei în muncă... Apoi, își rezervă o oră de distracție în fiecare seară fără excepție, chiar și în zilele când are examene, pe care și-o împarte în două jumătăți – una pentru a asista la întrecerile de lupte libere și cealaltă pentru fantezii... Nu poate să se ducă la culcare fără să vadă o întrecere completă

1. Preparat de patiserie specific egiptean.

între luptătorii profesioniști pe canalul sportiv. Și de la bun început, el îl sprijină pe luptătorul cel mai vânjos, iar când acesta se năpustește, lovindu-și adversarul peste față până ce-i țâșnește sângele în șiroaie sau îl prinde cu putere de mijloc și-l trântește în ring sau îl apucă de cap cu brațul lui uriaș și-l izbește de bara ringului, de parcă ar fi un pepene verde gata să plesnească, atunci Tariq începe să aplaude, să sară în sus entuziasmat și să urle cât îl țin puterile, asemenea unui admirator extaziat la un concert de Umm Kalsum[1]: „Dă-i! Lovește, sălbăticiune din munți! Bea-i sângele! Strivește-i țeasta! Termină-l în noaptea asta!“. La sfârșitul întrecerii, Tariq se prăbușește în pat, gâfâind, cu șiroaie de transpirație prelingându-i-se pe față, ca și cum chiar el ar fi participat la întrecere... Dar în clipele acelea simte că dă satisfacție unei pasiuni adânc înrădăcinate în sufletul său – dorința de a fi puternic și a învinge, poate tocmai pentru că el e slab și a avut parte de o sănătate precară încă din copilărie! După ce ia sfârșit bucuria întrecerii de lupte libere urmează momentele de fantezie: plăcerea secretă după care arde, gâfâie și simte inima bătându-i cu putere și făcându-l să se cutremure de fiecare dată când scoate CD-ul ascuns în sertarul de jos al biroului și-l introduce în computer. De îndată ce pornește aparatul, i se dezvăluie o lume fermecată, de o frumusețe extraordinară: femei blonde voluptuoase și grațioase, cu picioare și coapse minunate, cu sâni ispititori de diverse mărimi, cu sfârcuri ridicate de excitare, a căror vedere era de-ajuns să-l înnebunească. Apoi apar niște bărbați vânjoși și musculoși, cu mădulare lungi în erecție, ca niște ciocane de oțel uriașe, strunjite cu grijă... Femeile și bărbații se apucă numaidecât să facă sex într-o sincronizare desăvârșită; se înalță țipete orgiastice și gemete care mai de care mai deocheate, în vreme ce camera se concentrează asupra chipului unei femei care urlă de plăcere și-și mușcă buza inferioară... Tariq nu se simte în stare să suporte aceste scene excitante mai mult de câteva minute, după care aleargă la baie, ca și cam ar alerga într-o cursă ori pentru

1. Faimoasă cântăreață egipteană de muzică orientală, de la mijlocul secolului XX.

a stinge un incendiu şi se opreşte în faţa căzii să-şi descarce plăcerea... Apoi se linişteşte încet-încet, îşi recapătă echilibrul, face o baie fierbinte, împlinind abluţiunea majoră şi rugăciunea de seară – atât pe cea obligatorie, cât şi pe cea opţională... La sfârşit de tot, îşi trage pe cap un ciorap de damă din nailon, pe care-l adusese cu el din Egipt, pentru ca părul să fie dimineaţa lins şi drept, astfel încât să-şi acopere cu el – pe cât posibil – chelia care i se întinde tot mai mult de la o zi la alta, din păcate... Abia atunci ia sfârşit o zi din viaţa lui Tariq Hasib... Stinge lumina şi se întinde în pat pe partea dreaptă, după obiceiul Profetului – Allah să-l binecuvânteze şi să-l miluiască![1] – bombănind cu smerenie: „Doamne, Ţie mă supun, către Tine îmi îndrept faţa ca să mă aperi, de bunăvoie şi de teamă de Tine, căci nu există scăpare de Tine decât numai la Tine... Cred în Scriptura pe care ne-ai pogorât-o şi în Profetul pe care ni l-ai trimis..." Apoi adoarme.

Cu cât o maşină este mai precisă, cu atât ea este mai expusă deteriorării. O singură lovitură mai puternică în cel mai sofisticat computer este de ajuns pentru a-l scoate din funcţiune... Şi duminica trecută, Tariq a primit o astfel de lovitură... Dar pentru a înţelege mai bine ceea ce s-a întâmplat, se cuvine mai întâi să ştim cum se comporta Tariq cu femeile.

Când unui bărbat îi place o femeie, el se străduieşte să-i câştige prietenia vorbindu-i delicat, să-i încânte inima flirtând şi adresându-i laude, ba chiar înveselind-o cu povestiri amuzante şi vorbe de duh... Asta-i natura omului şi a animalelor, ba chiar şi în lumea insectelor unde, atunci când vrea să se împerecheze cu o femelă, masculul trebuie mai întâi să-i atingă antenele cu delicateţe pentru ca ea să se îmblânzească şi să se supună... Dar, din păcate, această lege naturală, firească nu i se aplică lui Tariq Hasib. Dimpotrivă, dacă îi place o femeie frumoasă, el începe să o trateze agresiv, se străduieşte prin toate mijloacele să o

1. Expresie rostită în mod obişnuit de către credincioşii musulmani practicanţi după menţionarea numelui sau a unuia din supranumele Profetului Mahammad (570-632 A.D.).

necăjească şi să o sâcâie. Şi cu cât îi place o femeie mai mult, cu atât mai urât se poartă cu ea. De ce face el aşa ceva? Nimeni nu poate şti... Probabil pentru a-şi ascunde sfiala excesivă în faţa femeilor sau poate pentru că atracţia pentru o femeie îl face să se simtă slab în faţa ei şi încearcă să-şi înfrângă acest sentiment printr-un atac devastator împotriva ei. Sau – cine ştie? – poate că în singurătatea de vultur în care trăieşte şi lupta lui fără preget de a fi mereu în frunte simte nevoia interioară de a se opune oricărui sentiment care l-ar putea distrage de la muncă. Acest comportament ciudat i-a distrus numeroase proiecte de logodnă în care s-a angajat cu cele mai bune intenţii, dar s-au sfârşit cu incidente regretabile. Ultimul dintre acestea s-a petrecut cam cu doi ani în urmă, cu puţin timp înainte de a pleca la Universitatea din Illinois ca bursier, când a însoţit-o pe mama lui într-o vizită, pentru a cere mâna fiicei unui general în retragere. Vizita a început în modul cel mai plăcut: li s-au servit băuturi răcoritoare şi dulciuri şi s-au schimbat cuvinte de curtoazie. Tânăra Raşa era absolventă a Facultăţii de Limbi Străine, Secţia Spaniolă. Era destul de drăguţă: avea păr lung, negru şi mătăsos, un zâmbet fermecător care lăsa să i se vadă dinţii albi, perfecţi şi două gropiţe în obrajii ispititori; trupul plinuţ şi proaspăt fremătând de viaţă trimitea unde atrăgătoare în aer, făcându-l pe Tariq să-şi piardă puterea de concentrare pentru câteva clipe şi să rătăcească aiurea cu gândul, imaginându-şi că l-ar avea numai pentru el şi-ar face cu el vrute şi nevrute. Dar foarte curând, admiraţia lui s-a preschimbat, ca de obicei, într-o înclinaţie agresivă. În primul moment a încercat să şi-o controleze, dar a eşuat şi apoi s-a lăsat în voia ei, fiind copleşit de violenţă. Tatăl potenţialei mirese vorbea despre fiica lui cu dragoste şi cu admiraţie, aşa cum se întâmplă în aceste ocazii.

— Raşa este singura noastră fiică şi am făcut tot ce ne-a stat în putinţă pentru a-i asigura cea mai bună educaţie, a început el să se fălească. Slavă Domnului, şi-a petrecut toată viaţa în şcolile de limbi străine – de la creşă până la terminarea liceului...

Tariq l-a fixat câteva clipe cu ochii lui puţin bulbucaţi, apoi l-a întrebat cu un zâmbet ironic:

— Iertaţi-mă, paşa[1]! La ce şcoală a învăţat domnişoara Raşa, mai exact?

Generalul a tăcut o clipă, puţin surprins de întrebare, apoi i-a răspuns, zâmbind şi arătându-se încă dispus la toleranţă:

— Şcoala Amon...

În clipa aceea, Tariq s-a trezit în faţa porţii şi a şutat cu toată forţa:

— Iertaţi-mă, domnule general, dar şcoala Amon n-a fost niciodată şcoală de limbi străine, a izbucnit el încercând să ascundă zâmbetul uşor ce i se ivise pe chip pentru a spori impactul cuvintelor sale. Amon a fost o şcoală experimentală, adică o şcoală de stat obişnuită, dar cu taxe mici...

Pe chipul generalului s-au ivit semnele stânjenelii care numaidecât s-a transformat în indignare şi s-a angajat într-o polemică violentă cu Tariq asupra deosebirii dintre şcolile experimentale şi şcolile de limbi străine. Mama lui Tariq a încercat de mai multe ori să intervină pentru a-l potoli, când cu o vorbă, când cu semne discrete din sprâncene sau din vârful buzelor, dar ţi-ai găsit... Năravul i-a scăpat de sub control, punând stăpânire pe el, până ce nu s-a mai simţit în stare să-l strunească, după care s-a pornit să respingă cu asprime argumentele tatălui fetei şi a decis să-i aplice o înfrângere zdrobitoare.

— Cu tot respectul, s-a răstit el, de parcă se săturase să-i tot asculte platitudinile. Ceea ce spuneţi nu-i câtuşi de puţin adevărat. Este o mare deosebire între şcoala Amon şi şcolile de limbi străine... În Egipt, numeri pe degete şcolile de limbi străine. Ele sunt bine-cunoscute şi nu-i uşor pentru nimeni să ajungă la ele.

— Adică ce vrei să zici? l-a întrebat generalul contrariat, cu faţa congestionată de furie.

Tariq a şovăit puţin înainte de a-i aplica lovitura fatală.

— Exact ceea ce am zis! a întărit el vorbele dinainte.

Au trecut câteva momente de linişte stânjenitoare, în care generalul a făcut mari eforturi pentru a-şi stăpâni mânia gata să se reverse. În cele din urmă, s-a întors spre

1. Titlu turcesc intrat şi în limba arabă vorbită, îndeosebi în Egipt, cu sensul aproximativ de „domnule“.

mama lui Tariq, aşezată la stânga lui, şi a zis cu un ton plin de tâlc, foindu-se în fotoliu pentru a anunţa sfârşitul vizitei şi al logodnei totodată:

— Am fost încântaţi şi onoraţi, *hanem*[1]...

La întoarcere, drumul a părut mult mai lung. În taxiul pe care l-au luat Tariq şi mama lui s-a aşternut o tăcere grea. Pentru întâlnire, ea îmbrăcase cele mai frumoase veşminte pe care le avea: un taior bleumarin şi o bonetă de aceeaşi culoare, decorată cu paiete şi mărgele. Voise ca fiul ei să se logodească înainte de plecarea la bursă, dar el a procedat ca de obicei şi a împiedicat logodna. Se săturase până peste cap să-i tot dea sfaturi. I-a spus în mai multe rânduri că este un băiat respectabil şi de viitor şi că orice fată ar vrea să se mărite cu el, dar purtarea lui provocatoare le lasă oamenilor impresia că ar fi violent şi capricios şi-i face să se teamă pentru fetele lor.

— Ai văzut, mamă, ce mincinoşi pot să fie, a deschis el vorba pe neaşteptate, ca şi cum ar fi bănuit la ce se gândeşte ea. Pretind că şcoala Amon ar fi şcoală de limbi străine...

— Dar nu se cuvenea, dragul meu, a şoptit ea cu un glas în care se amestecau reproşul şi bunătatea, după ce s-a uitat la el câteva clipe. Omul a vrut să se fălească şi el cu fata lui şi mi se pare firesc...

— El are tot dreptul să se fălească oricât pofteşte cu fata lui, dar să nu ne spună nouă gogoşi, a întrerupt-o Tariq, protestând. Când pretinde că şcoala Amon ar fi o şcoală de limbi străine, înseamnă că ne socoteşte nişte proşti şi eu nu-i permit aşa ceva.

În seara zilei de duminică, Tariq Hasib se trezi după somnul de după-amiază şi-şi zise: „Termin tema la statistică şi pe urmă cobor şi-mi fac cumpărăturile pentru săptămâna viitoare..." Se apucă să rezolve problemele. Se concentră şi notă cifrele una după alta, apoi verifică răspunsurile de la sfârşitul cărţii, sperând de fiecare dată că răspunsul lui este corect.

---

1. Cuvânt turcesc cu sensul de „doamnă" în limbajul familiar egiptean.

Dar ca din senin porniră să şuiere sirenele de alarmă montate în toate colţurile clădirii şi o voce anunţă prin interfon că blocul este ameninţat de un incendiu, cerându-le locatarilor să-şi părăsească apartamentele cât pot de repede. Mintea lui Tariq era îmbâcsită de cifre şi avu nevoie de câteva clipe ca să priceapă despre ce este vorba. Abia atunci sări de pe scaun şi o luă la fugă pe scări în jos, laolaltă cu ceilalţi studenţi speriaţi. Pompierii se răspândiră prin toate colţurile clădirii, căutând să se convingă cât mai degrabă că toate apartamentele fuseseră evacuate. Apoi apăsară pe nişte butoane speciale montate în pereţi şi imediat se lăsară în jos nişte uşi de oţel neinflamabile. Studenţii se îngrămădiră în holul de la intrare. Păreau agitaţi şi râdeau nervoşi, vorbind în şoaptă neliniştiţi. Majoritatea coborâseră în veşmintele de noapte, fapt care-i oferi lui Tariq (în pofida situaţiei grave) o şansă rară de a vedea picioarele goale ale fetelor. La capătul culoarului se iviră trei persoane ale căror trăsături deveneau din ce în ce mai clare: erau doi bărbaţi de la Poliţia din Chicago – unul alb, mic de statură şi gras, celălalt un negru înalt şi musculos – iar între ei păşea năucă Şaymaa Muhammadi în ghilbabul de flanelă pe care n-avusese timp să şi-l schimbe. Când ajunseră lângă biroul de la recepţie, poliţistul alb scoase o hârtie şi zise pe un ton ridicat şi foarte oficial:

— Domnişoară, aceasta este o declaraţie pe care trebuie să o semnezi, asumându-ţi răspunderea pentru orice daune ce s-ar putea ivi în viitor din pricina incendiului pe care l-ai provocat. De asemenea, trebuie să semnezi un angajament că nu vei mai provoca vreun alt incident de acest gen în viitor.

Şaymaa se holba la poliţistul alb ca şi cum n-ar fi priceput ce spune. Atunci interveni poliţistul negru, a cărui mutră lăsa să se înţeleagă că se pregăteşte să-i spună o glumă caustică:

— Ascultă, fato! Eu nu ştiu ce mâncăruri consumaţi în ţara voastră, dar te sfătuiesc să renunţi la mâncarea ta preferată din pricina căreia era cât pe ce să dai foc blocului.

Poliţistul de culoare râse fără chef, în vreme ce colegul său îşi ascundea zâmbetul, vrând să pară cuviincios. Şaymaa se aplecă şi semnă hârtiile fără să scoată o vorbă. Poliţiştii

schimbară câteva cuvinte, după care se întoarseră şi se îndepărtară. Nu trecu mult şi se anunţă că primejdia a trecut. Studenţii începură să urce la apartamente, în vreme ce Şaymaa continua să stea năucă lângă biroul de recepţie. Avea o paloare de moartă. Tremura mai departe şi respira adânc, încercând să-şi revină, de parcă în clipa aceea s-ar fi trezit înspăimântată dintr-un coşmar. I se părea că nu mai are suflet şi că tot ce s-a întâmplat era ireal. Se simţea umilită că un pompier o luase în braţe şi simţea încă pe spate durerea lăsată de strânsoarea mâinilor lui.

Tariq Hasib se opri lângă ea, cercetând-o pe îndelete. Îi dădu târcoale de două ori curios, ca şi când ar fi fost un animal care adulmecă un alt animal dintr-o specie necunoscută. Din prima clipă se simţi atras de ea, dar imediat admiraţia i se preschimbă ca de obicei într-un resentiment extrem. O mai văzuse prin secţia de histologie, dar i se păru mai amuzant să se prefacă în faţa ei că n-ar cunoaşte-o. Se apropie încet şi, când ajunse exact în faţa ei, îi aruncă o privire cercetătoare, dezaprobatoare şi suspicioasă, aşa cum se uita la studenţii de la Facultatea de Medicină din Cairo când era supraveghetor la un examen scris.

— Eşti egipteancă? o întrebă el vrând să pară indiferent.

Îi răspunse cu un semn din cap şi el o atacă cu o rafală de întrebări: Ce studiezi? Unde locuieşti? Cum ai provocat incendiul? Îi răspundea aproape în şoaptă, evitând să se uite în ochii lui. Urmară câteva clipe de tăcere pe care Tariq le socoti tocmai potrivite pentru a declanşa un atac prin surprindere.

— Ascultă, soră Şaymaa – începu el aferat – tu te afli aici în America, nu la Tanta! Şi trebuie să te porţi civilizat.

Se holbă la el fără să scoată o vorbă. Ce-ar putea să-i spună? Ceea ce făcuse era cea mai bună dovadă a ignoranţei şi înapoierii ei. Se gândi să-i răspundă, însă el se apropie de ea gata să o reducă la tăcere şi să o strivească, dacă ar fi cutezat să zică ceva.

4

Profesorul Dennis Baker ridică mâna în semn că este de acord şi la fel procedă şi dr. Friedman. Acesta numără voturile dintr-o privire rapidă şi se apleca asupra hârtiilor pentru a înregistra hotărârea consiliului de a-l admite pe Nagi Abd al-Samad. Şedinţa luă sfârşit şi profesorii se despărţiră. Raafat Sabit se urcă în maşină şi porni către casă. Nemulţumit de rezultatul votului, strânse volanul cu putere şi oftă exasperat, gândindu-se că egiptenii vor aduce daune prestigiului secţiei. Asta-i adevărul! Egiptenii nu sunt potriviţi pentru a lucra în locuri respectabile din cauza unor defecte numeroase şi grave, cum ar fi: laşitatea, ipocrizia, minciuna, indecizia, lenea, incapacitatea de a gândi metodic şi – ceea ce este mai rău decât toate astea – dezorganizarea şi viclenia. Această părere negativă despre egipteni corespundea perfect cu istoria vieţii lui Raafat. A părăsit Egiptul şi a venit în America la începutul anilor '60, după ce Abd an-Nasir a naţionalizat fabricile de geamuri ale tatălui său, Mahmud Paşa Sabit. Dar în pofida pumnului de fier al sistemului de atunci, el a reuşit să fugă cu o importantă sumă de bani şi să înceapă o nouă viaţă; a predat la câteva universităţi americane din New York şi Boston, iar cu vreo treizeci de ani în urmă s-a stabilit la Chicago, s-a căsătorit cu asistenta medicală Michelle, a dobândit cetăţenia şi s-a americanizat total. Nu vorbeşte niciodată araba, gândeşte în engleză şi pronunţă cu un accent american perfect. Mai mult decât atât, ridică din umeri, îşi mişcă mâinile şi scoate sunete în timp ce vorbeşte întocmai ca americanii, în fiecare duminică se duce la meciurile de baseball, joc pe care-l cunoaşte atât

de bine încât până şi americanii îl consultă atunci când au opinii diferite în legătură cu regulile lui. Stă în tribună cu şapca pusă invers, cu cozorocul la spate, şi urmăreşte jocul cu pasiune şi cu entuziasm în vreme ce soarbe din paharul mare cu bere pe care nu-l lasă niciodată din mână. Aceasta este imaginea pe care-i place să o afişeze – americanul perfect, autentic, pur, fără nici un fel de cusur. Când cineva il întreabă la o recepţie sau cu o altă ocazie oficială „De unde eşti?", Raafat îi răspunde fără cea mai mică ezitare „I am from Chicago"[1]. Mulţi îi acceptă răspunsul fără nici un fel de comentariu, dar câte unul se miră văzându-i trăsăturile arabe şi câteodată continuă să-l descoase:

— Dar unde ai trăit înainte de a veni în America?

Atunci, Raafat oftează, ridică din umeri şi repetă fraza lui preferată, care a devenit un fel de slogan al său:

— M-am născut în Egipt, dar am fugit din pricina nedreptăţii şi înapoierii în ţara dreptăţii şi libertăţii.

Aprecierea şi mândria absolută pentru tot ce este american şi dispreţul faţă de tot ce este egiptean îi explică acţiunile. Întrucât egiptenii sunt în general supraponderali şi duc o viaţa nesănătoasă, el ţine să rămână suplu şi în formă. Cu toate că a împlinit şaizeci de ani, continuă să aibă o înfăţişare atrăgătoare: statura înaltă şi alura atletică, pielea întinsă cu foarte puţine riduri, părul vopsit discret, lăsând câteva fire albe la tâmple şi pe frunte. Într-adevăr, el moşteneşte o eleganţă aristocratică evidentă atât în îmbrăcăminte, cât şi în felul cum se mişcă. Seamănă foarte bine cu actorul egiptean Ruşdi Abaza, chiar dacă nesiguranţa zâmbetului şi firea puţin leneşă îi diminuează atractivitatea chipului. Şi cum îi place să se mândrească peste tot cu realizările ţării lui, dr. Raafat cumpără produsele americane cele mai moderne, începând cu autoturismul său Cadillac de ultimă generaţie (al cărui avans l-a achitat din onorariul primit în schimbul unor cursuri pe care le-a ţinut iarna trecută la Harvard) şi cu ultimul model de telefon mobil, până la aparatul electric de ras, care-i pulverizează parfumul pe barbă şi maşina de tuns iarba din grădină, care emană o muzică divină în vreme ce retează firele. Iar în prezenţa

---

1. „Sunt din Chicago" (în engl. în orig.).

egiptenilor ţine cu deosebire să evidenţieze cu multă mândrie calităţile aparatelor sale moderne şi să-i întrebe apoi cu ironie:

— Când o să fie şi Egiptul în stare să producă un aparat ca ăsta? Peste câte secole?

Apoi izbucneşte în hohote de râs în mijlocul egiptenilor stânjeniţi. Iar dacă un doctorand egiptean se remarcă în cadrul secţiei, Raafat simte nevoia să-l tachineze cumva. Se apropie de el, îi strânge mâna şi-i zice:

— Te felicit că ai reuşit să te remarci, în pofida sistemului nenorocit de învăţământ de care ai avut parte în Egipt. Trebuie să aduci mulţumiri Americii pentru că ai ajuns aici...

În urma evenimentelor din 11 septembrie, Raafat a ieşit în public făcând declaraţii împotriva arabilor şi a musulmanilor, de care probabil că s-ar jena chiar şi cei mai fanatici americani.

— Statele Unite au dreptul să interzică oricărui arab să intre pe teritoriul lor înainte de a se asigura că el este o persoană civilizată, care nu socoteşte asasinatul a fi o îndatorire religioasă, zicea el, de pildă.

De aceea, admiterea lui Nagi Abd al-Samad a fost ca o înfrângere personală pentru Raafat. Foarte curând însă a decis să uite cu desăvârşire de această chestiune. Ridică mâna dreaptă de pe volan şi apăsă pe butonul CD-playerului pentru a asculta unul din cântecele lui Lionel Richie, pe care le adora. Se gândea la o seară liniştită pe care s-o petreacă împreună cu soţia sa, Michelle, şi cu fiica lor, Sara. Îşi aduse aminte de sticla de whisky de lux marca Royal Salut pe care o cumpărase cu câteva zile în urmă şi decise s-o deschidă în seara asta, întrucât simţea nevoia să bea ceva bun. După puţin timp ajunse la locuinţa sa – o casă albă, elegantă, cu două etaje, înconjurată de o grădină frumoasă şi o curte în spate. Câinele său lup – Metz – îl întâmpină hămăind. Ocoli casa, ca de obicei, pentru a ajunge la garaj şi constată surprins că sufrageria era luminată, ceea ce însemna că aveau musafiri. Se miră, fiindcă Michelle nu-i spusese că ar aştepta pe cineva la cină. Apăsă pe comandă şi maşina se închise automat. Închise apoi şi uşa garajului şi trase de clanţă pentru a se asigura că este

încuiată. Se îndreptă încet spre casă, încercând să ghicească cine ar putea fi musafirul. Se jucă puţin cu Metz, apoi îl părăsi şi intră pe uşa laterală, străbătând prudent holul. Michelle îi simţi paşii pe pardoseală şi se grăbi să-l întâmpine, sărutându-l pe obraz.

— Hai repede! îl îndemnă ea veselă. Avem o surpriză minunată pentru tine.

Când intră în sufragerie, Jeff, prietenul fiicei sale, stătea alături de ea. Era un tânăr în jur de douăzeci şi cinci de ani, slab, cu faţa palidă, cu ochi albaştri frumoşi, cu buze delicate, cu părul moale castaniu atârnându-i pe spate într-o coadă lungă. Purta un tricou alb, blugi cu mai multe pete de vopsea şi nişte sandale ponosite din care-i ieşeau degetele murdare.

Jeff se apropie şi-i întinse mâna, în vreme ce Michelle îi explică:

— Jeff a terminat în seara asta ultimul lui tablou şi a decis ca noi să fim primii care-l văd. Nu-i minunat?

— Extraordinar! Bine-ai venit, Jeff! îl salută Raafat, în timp ce, cu coada ochiului, constată că soţia lui îşi aranjase părul, se gătise şi-şi pusese noii pantaloni de catifea.

— Vreau să fiu sincer cu tine, Raafat, îi zise Jeff râzând şi strângându-i mâna. Părerea ta mă interesează, de bună seamă, dar eu, când am terminat noul meu tablou, nu m-am gândit decât la un singur lucru: voiam ca Sara să fie primul om care-l vede.

— Îţi mulţumesc! şopti Sara, strângându-i mâna şi privindu-l cu admiraţie.

— Spune-mi, Jeff, ce simte un artist atunci când realizează un nou tablou? îl întrebă Michelle, ca şi cum i-ar fi luat un interviu pentru televiziune.

Jeff ridică încet capul, privind în tavan, închise ochii, întinse braţele în faţă de parcă ar fi vrut să cuprindă întreaga lume şi, după câteva clipe de tăcere, îi răspunse visător:

— Nu ştiu cum aş putea descrie mai bine momentul, dar pot spune cu certitudine că cele mai frumoase clipe din viaţa mea sunt acelea când ating un tablou cu pensula ultima dată...

Cuvintele lui le impresionară într-atât pe cele două femei încât rămaseră îndelung cu ochii aţintiţi afectuos şi admirativ asupra lui.

— Acum, ce zici, Raafat? Începem cu cina ori vedem mai întâi tabloul? îl întrebă Michelle pe soțul ei.

— Cum dorești tu, îngăimă Raafat mistuit de foame.

— Nu mai pot răbda nici o clipă fără să văd tabloul! izbucni Sara bucuroasă, bătând din palme.

— Nici eu! adaugă Michelle, râzând și trăgându-l pe Raafat de mână înspre colțul camerei.

Jeff așezase tabloul pe un șevalet și-l acoperise cu o pânză albă lucioasă. Se opriră în fața lui cu toții o clipă, apoi Jeff se apropie, întinse mâna, trase de marginea pânzei cu o mișcare teatrală fulgerătoare și se ivi tabloul.

— Oo! Splendid... splendid! exclamară Michelle și Sara într-un glas.

Apoi Sara se întoarse și se ridică în vârful picioarelor, sărutându-și prietenul pe obraji, în timp ce Raafat continua să studieze tabloul clătinând încet din cap, ca și cum s-ar fi străduit să-l înțeleagă în profunzime. Întreaga pânză era colorată în albastru închis; în mijlocul ei se lăfăiau trei pete mari galbene, iar în stânga sus se afla o singură linie roșie care de-abia se observa pe fondul închis.

Sara și mama ei se întreceau copleşindu-l pe Jeff cu laude.

— Nu-ți place acest tablou minunat? îl întrebă Michelle cu un ton blând şi oarecum mustrător pe Raafat, care rămăsese neclintit în muțenia lui.

— Încerc să-l înţeleg... Eu sunt puţin mai tradiţionalist în privința gusturilor...

— Ce vreţi să spuneţi? tresări Jeff şi faţa i se întunecă brusc.

— Realitatea este, Jeff, că eu prefer desenul clasic fiindcă îl înțeleg mai bine, încercă Raafat să se scuze. Să deseneze artistul, de pildă, un portret sau un peisaj din natură... Sincer să fiu, eu nu prea pricep desenul în manieră modernistă...

— Îmi pare rău că eşti atât de primitiv în înțelegerea artei... Mă aşteptam la mai mult, având în vedere că ai studiat în America... Arta nu se percepe cu rațiunea, ci cu simțurile... Şi, apropo, domnule Raafat, te-aş ruga să nu mai foloseşti de faţă cu mine cuvântul „desen“, pentru că mă enervează. Desenul îl învăţăm în şcoala primară, pe când arta plastică înseamnă mult mai mult decât asta...

Jeff se înfurie de-a binelea pe neaşteptate. Răsuflă adânc şi-şi întoarse dezaprobator faţa într-o parte. Apoi privi din nou la cele două femei, simulând un zâmbet pentru a părea un artist umilit, dar hotărât să uite insulta, ca un om tolerant ce se află.

— Dacă nu te pricepi la artă, Raafat, e mai potrivit să nu vorbeşti despre ea, îl mustră Michelle pe soţul ei, ridicând puţin glasul.

Raafat zâmbi fără să răspundă. După puţin timp, stăteau toţi patru la cină : Jeff lângă Sara şi Raafat lângă Michelle, care deschise o sticlă de vin deosebit de Bologna în cinstea oaspetelui drag.

Cei doi îndrăgostiţi păreau cufundaţi într-o conversaţie intimă în şoaptă, iar Michelle se uita la ei vădit mulţumită.

— Michelle, spune-mi, s-au sfârşit problemele la sanatoriu ?

— Da, îi răspunse ea monosilabic, fără nici un chef să vorbească despre chestiunea respectivă, dar Raafat insistă, adresându-se de data asta celor doi îndrăgostiţi cu intenţia de a-i distrage de la preocuparea lor intimă :

— Ascultaţi şi voi ce poveste ciudată ! Ştiţi că Michelle lucrează la un azil din centrul oraşului, unde se oferă asistenţă unor pacienţi incurabili care-şi aşteaptă sfârşitul...

— Ce fel de asistenţă să le mai ofere? întrebă Jeff, prefăcându-se oarecum interesat.

— Scopul azilului este să facă ideea morţii acceptabilă şi cât mai puţin dureroasă pentru cei aflaţi în agonie, îi răspunse Raafat entuziasmat. Le aduc preoţi şi psihologi care stau de vorbă cu ei pentru a le alunga teama de întâlnirea cu moartea... Pacienţii azilului sunt, bineînţeles, toţi oameni bogaţi. Săptămâna trecută a avut loc un incident amuzant cu un pacient milionar care se numeşte...

— Childs... Stuart Childs, îi veni Michelle în ajutor în timp ce continua să mestece.

— *Mister* Childs era în pragul morţii şi administraţia azilului i-a anunţat pe copiii lui, care au venit cu avionul tocmai din California pentru a fi de faţă şi a se ocupa de înmormântarea lui, continuă Raafat. Dar de îndată ce-au sosit ei la azil, starea tatălui s-a ameliorat brusc şi criza a trecut. Treaba asta s-a întâmplat de două ori. Şi ştiţi ce-au făcut fiii milionarului Childs? Au adresat un avertisment

notarial azilului, în care acuzau existenţa unor deficienţe grave în sistemul de prognosticare al instituţiei medicale şi se plângeau de faptul că ei sunt nevoiţi de fiecare dată să se învoiască de la serviciu şi să suporte greutăţile şi cheltuielile de drum pentru a asista la moartea tatălui lor, având surpriza să-l găsească pe tatăl lor în viaţă. În încheiere, au avertizat azilul că, dacă în viitor se va mai repeta aşa ceva, ei se vor vedea constrânşi să ceară despăgubiri considerabile pentru irosirea timpului şi a banilor. Ei, ce părere aveţi despre povestea asta?

— Extraordinar de nostimă, domnule Raafat! îi răspunse Jeff ironic, după care căscă cu gura până la urechi şi Sara izbucni în râs.

— Mentalitatea orientală interpretează această comportare ca fiind un act de nerecunoştinţă din partea fiilor, dar eu îl consider a fi o dovadă a respectului pentru timp în societatea americană, adaugă Raafat, prefăcându-se a nu lua în seamă ironia din glasul lui Jeff.

Nimeni nu răspunse la comentariile lui Raafat şi cei doi îndrăgostiţi îşi reluară conversaţia în şoaptă. Jeff îi spuse ceva Sarei la ureche şi ea zâmbi şi se înroşi. În vreme ce Michelle era ocupată cu tăierea bucăţii de carne din farfurie, Raafat se ridică, îşi şterse colţurile gurii cu şervetul de masă şi zise cu un zâmbet rece pe chip:

— Scuză-mă, Jeff! Trebuie să urc în birou. Am ceva urgent de lucru. Simte-te ca acasă! Ne vedem în weekend, când o să continuăm discuţia despre artă.

Raafat îi făcu semn cu mâna, luându-şi rămas-bun, şi urcă scara de lemn la etaj. Trase uşa în urma lui şi se îndreptă grăbit către dulapul de lângă fereastră, de unde scoase sticla cea nouă de whisky şi-şi pregăti un pahar cu apă minerală şi gheaţă. Se aşeză în balansoar şi sorbi o înghiţitură. Simţi prima înţepătură, care-i plăcu şi numaidecât îl cuprinse un sentiment de linişte. N-avea de lucru. Îi minţise pentru că nu mai suportase să stea împreună cu Jeff. Doamne-Dumnezeule! Cum de s-a înhăitat Sara, care este o fată inteligentă şi talentată, cu acest personaj atât de insipid?! Şi de ce-o fi domnul Jeff atât de încrezător? Se poartă cu ceilalţi de parcă ar fi Van Gogh sau Picasso. Nu este decât un elev ratat care şi-a lăsat baltă liceul şi familia.

A încercat să lucreze la o benzinărie, dar l-au dat repede afară. Acum trăieşte în Oakland, unde mişună vagabonzii şi infractorii. Un neisprăvit care se pretinde artist! Şi mai este şi neruşinat peste măsură. A încercat să lege un dialog cu el din politeţe, însă el l-a luat peste picior şi-a căscat în faţa lui cu nesimţire, un mojic şi nimic mai mult! Ce-o fi găsind Sara la el? Este atât de murdar încât îţi poţi da uşor seama că nu se spală decât rareori. Cum de n-o fi scârbită atunci când îl sărută? Mânjeşte pânza cu prostii şi muierile astea oarbe se hlizesc la el de parcă ar fi un geniu! Şi ca şi cum n-ar fi de-ajuns toate astea, încearcă să-i dea lui lecţii despre artă! Ce neobrăzare! Aşa îşi zicea Raafat în sinea lui şi-şi umplu al doilea pahar, zâmbind cu amărăciune. Încet-încet, băutura îi atenuă iritarea şi se simţi mai relaxat, închise ochii şi sorbi din pahar încântat. Dar tocmai când credea că a scăpat cu bine din încurcătură, uşa se deschise brusc şi se trezi faţă în faţă cu Sara şi cu Michelle, care se opriră dinaintea lui vădit puse pe harţă.

— Unde-i treaba din pricina căreia ne-ai părăsit? îl întrebă Michelle.

— Am terminat-o... îngăimă el.

— Eşti un mincinos!

Privi la soţia lui buimăcit, apoi o întrebă, prefăcându-se deranjat:

— Unde s-a dus Jeff?

— A plecat.

— Aşa repede?!

— Trebuia să plece după ce i-ai făcut... Are şi el demnitatea lui, la fel ca noi toţi. Ştii că te-a aşteptat un ceas întreg ca să ia cina împreună cu tine?

Raafat lăsă capul în jos şi începu să clatine paharul, încercând să topească gheaţa mai repede. Hotărî că e mai nimerit să evite confruntarea, dacă va fi cu putinţă, dar tăcerea lui spori furia Sarei, care se apropie de el până ce se aflară faţă în faţă şi lovi cu palma în masă atât de tare încât se clătinară vazele cu flori.

—N-ai dreptul să te porţi aşa cu prietenul meu! îl înfruntă ea cu o voce care lui i se păru isterică şi ciudată.

— Dar n-am făcut nimic nepotrivit... Chiar dimpotrivă, aş zice, el a venit pe capul nostru pe nepusă masă...

— Jeff este prietenul meu şi am dreptul să-l primesc oricând.

— Te rog, Sara... Ajunge! Sunt obosit şi vreau să dorm. Noapte bună! încercă Raafat să pună capăt discuţiei şi se ridică din balansoar, îndreptându-se spre uşă, dar Sara se ţinu scai de el, urlând:

— N-o să scapi pentru ce i-ai făcut... N-am să te iert niciodată pentru că l-ai umilit pe prietenul meu. A venit foarte drăguţ să ne prezinte noul lui tablou şi care-a fost rezultatul? L-ai umilit! Dar să ştii că n-o să mai ai ocazia să-l umileşti a doua oară! Am o ditamai surpriza pentru tine. Vrei s-o ştii?

Soldatul luptă împotriva duşmanilor săi cu toată dârzenia, vrând să-i ucidă până la ultimul, dar dacă o singură dată ar avea posibilitatea să treacă de partea cealaltă şi să se plimbe printre rândurile lor, şi-ar da seama că sunt nişte oameni buni ca şi el – o să-l vadă pe unul scriind o scrisoare soţiei, pe altul uitându-se la fotografiile copiilor lui, pe altul fredonând o melodie în vreme ce se rade şi tot aşa... Şi ce va zice atunci bietul soldat? Probabil va crede că a fost înşelat când i s-a cerut să lupte împotriva acelor oameni buni şi va trebui să-şi schimbe atitudinea faţă de ei... Sau – cine ştie? – poate va crede că este vorba de o aparenţă înşelătoare şi că îndată ce-şi vor ocupa poziţiile cu arma la ochi, oamenii aceştia liniştiţi se vor preschimba în criminali care nu vor ezita să-i ucidă familia şi să-i umilească ţara.

Cât de mult seamănă situaţia mea cu situaţia acelui soldat! Mă aflu acum în America pe care am atacat-o atâta vreme, strigând jos cu ea şi arzându-i drapelul în timpul demonstraţiilor, America vinovată de sărăcia şi mizeria a milioane de oameni din lume, America aceea care a sprijinit Israelul şi l-a înarmat, dându-i posibilitatea să-i ucidă pe palestinieni şi să le smulgă teritoriul, America aceea care i-a ajutat pe cârmuitorii corupţi şi despoţi din lumea arabă în interesul său, această Americă rea o văd acum din interior şi mă cuprinde şi pe mine nedumerirea acelui soldat şi nu-mi dă pace întrebarea: Oare aceşti americani care-i tratează pe străini cu simpatie, care îţi zâmbesc şi te salută de îndată ce

te văd, te ajută şi-ţi fac loc să intri pe uşă înaintea lor şi care-ţi mulţumesc călduros pentru cel mai neînsemnat lucru sunt conştienţi de crimele înspăimântătoare pe care guvernul lor le comite împotriva omenirii?

Am scris paragraful de mai sus vrând să-mi încep jurnalul cu el. Apoi l-am şters pentru că nu mi-a plăcut şi m-am decis să scriu pur şi simplu ce simt. Nu voi publica acest jurnal şi nu-l va citi nimeni în afară de mine. Scriu numai pentru mine, scriu pentru a înregistra punctul de cotitură din viaţa mea. Trec acum de la lumea mea veche – singura pe care am cunoscut-o – la o lume nouă, impresionantă, plină de posibilităţi şi de ocazii. În dimineaţa asta am sosit la Chicago. Am coborât din avion şi m-am aşezat într-un rând lung până ce am ajuns la ofiţerul de la paşapoarte, care mi-a cercetat documentele de două ori şi mi-a adresat câteva întrebări pe un ton nesuferit, suspicios, înainte de a-mi aplica o ştampilă pe paşaport şi a-mi îngădui să intru. N-am făcut decât câţiva paşi în holul aeroportului şi mi-am descoperit numele scris cu caractere latine pe o tăbliţă ţinută sus de un bărbat trecut de şaizeci de ani, cu trăsături egiptene, cu ten închis, complet chel, care purta ochelari de vedere cu ramă de argint, ceea ce dădea feţei sale un aspect oficial. Îmbrăcămintea lui era elegantă şi asortată, dovedind un desăvârşit bun-gust: pantaloni de catifea de culoare închisă, o jachetă gri uşoară, o cămaşă albă cu gulerul deschis, pantofi sport negri. M-am apropiat de el trăgând geamantanul după mine.

— Dumneata eşti Nagi Abd al-Samad? m-a întrebat el cu chipul luminos.

Am dat din cap afirmativ şi mi-a strâns mâna cu putere, salutându-mă cu căldură:

— Bine-ai venit în Chicago! Eu sunt Muhammad Salah, profesor la Secţia de Histologie unde vei studia.

La sfârşitul frazei am observat un accent uşor în araba lui. I-am mulţumit cu aceeaşi căldură. I-am spus că apreciez generozitatea lui, faptul că şi-a părăsit familia în ziua de odihnă pentru a mă primi. A făcut un gest cu mâna ca şi cum ar fi alungat o muscă de pe nas, voind să spună că nu este cazul să-i mulţumesc, apoi a încercat să mă ajute să urc geamantanul în maşină, însă eu m-am împotrivit, mulţumindu-i.

— Nouă, egiptenilor, ne place să fim întâmpinaţi cu căldură, a zis el, pornind motorul. Chiar şi atunci când ne ducem undeva aproape, ne place să ne întâmpine cineva, nu-i aşa?

— Mulţumesc foarte mult, domnule doctor!

— Asta-i datoria primarului.

M-am uitat la el nepricepând ce vrea să spună şi el a răspuns vesel, în vreme ce lua o curbă cu maşina în viteză şi m-a lămurit:

— Egiptenii de aici îmi zic „primarul oraşului Chicago" şi eu fac tot ce-mi stă în putinţă ca să nu pierd acest titlu.

— Dumneavoastră sunteţi în Chicago de mult timp?

— De treizeci de ani.

— Treizeci de ani? am repetat uluit.

— Ar fi trebuit să te aştepte preşedintele Uniunii Studenţilor Egipteni din America, dar a fost ocupat cu alte treburi şi n-a putut să vină, a zis după un moment de tăcere. E coleg cu tine la Medicină la Cairo.

— Cum îl cheamă?

— Ahmad Danana.

— Ahmad Abd al-Hafiz Danana?!

— Cred că ăsta-i numele lui întreg. Îl cunoşti?

— Toţi absolvenţii de la Qasr al-Ayni[1] îl cunosc, este agent al poliţiei secrete.

Doctorul Salah a tăcut şi am citit pe chipul lui că era puţin stânjenit. Mi-a părut rău pentru ceea ce spusesem şi am încercat să explic despre ce este vorba:

— Îmi pare rău, domnule doctor, dar ăsta-i Danana. În timpul celui de-al doilea război din Golf, din cauza lui am fost arestaţi eu şi mai mulţi colegi.

— Eu te sfătuiesc să uiţi lucrul acesta chiar dacă este adevărat, bombăni profesorul după o tăcere ceva mai lungă, în timpul căreia a rămas cu ochii concentraţi asupra drumului. Cred că ar fi mai bine să-ţi începi călătoria ştiinţifică eliberat de toate conflictele din trecut.

Când mă pregăteam să-i răspund, mi-a luat-o înainte şi m-a întrebat, încercând să schimbe subiectul:

---

1. Zonă din oraşul Cairo în care se află o serie de secţii clinice ale Facultăţii de Medicină a universităţii egiptene.

— Cum ţi se pare oraşul Chicago?

— Este un oraş mare şi frumos.

— Chicago este un oraş splendid, blamat pe nedrept... El are în lume faima de oraş al bandelor de gangsteri, în vreme ce în realitate este unul din cele mai importante centre culturale ale Americii.

— Şi nu există în el bande de gangsteri?

— În anii douăzeci-treizeci, mafia era foarte activă aici... În zilele lui Al Capone... Acum, bandele de gangsteri sunt în Chicago la fel de prezente ca în oricare alt oraş american. Ba chiar mai mult, aş putea zice că în Chicago eşti mai în siguranţă decât în New York. Aici, cel puţin, zonele primejdioase sunt cunoscute, pe când în New York pericolul te pândeşte pretutindeni – oameni înarmaţi te pot ataca în orice loc. Vrei să facem un mic tur prin oraş?

Fără să aştepte răspunsul meu, a ieşit cu maşina de pe autostradă şi într-o jumătate de oră mi-a arătat Turnul Sears şi Turnul de Apă, a trecut pe lângă Muzeul de Artă Modernă şi a condus încet, ca să pot vedea statuia pe care Picasso a dăruit-o oraşului Chicago. Când am ajuns pe malul lacului, a făcut semn cu mâna şi mi-a explicat:

— Acesta este Grant Park. Nu-ţi aminteşte zona asta de cornişa din Alexandria?

— Vă mai aduceţi aminte Egiptul?

— Bineînţeles! mi-a răspuns numaidecât, surâzând. Apropo, ce se întâmplă în Egipt zilele astea? Sunt neliniştit de ceea ce citesc în ziare.

— Dimpotrivă, evenimentele îndeamnă la optimism. Egiptenii s-au trezit şi încep să-şi ceară drepturile. Regimul corupt se clatină din temelii şi cred că zilele îi sunt numărate.

— Nu crezi că demonstraţiile şi grevele vor împinge ţara spre anarhie?

— Nu putem dobândi libertatea fără a plăti un preţ.

— Şi socoteşti că egiptenii sunt apţi pentru a aplica democraţia?

— Ce vreţi să spuneţi?

— Vreau să spun că jumătate dintre egipteni sunt analfabeţi. N-ar fi mai nimerit să ne concentrăm eforturile pentru a-i învăţa scrisul şi cititul?

— Egiptul are cel mai vechi parlament din Orient. Şi-apoi analfabetismul nu este incompatibil cu aplicarea democraţiei. Avem exemplul Indiei, în care democraţia a reuşit, în pofida ratei înalte a analfabetismului. Omul nu are nevoie de diplomă universitară pentru a pricepe că un cârmuitor este corupt şi nedrept. Iar pe de altă parte, lichidarea analfabetismului presupune un regim politic echitabil şi eficient.

Pentru a doua oară, mi-am dat seama că vorbele mele l-au cam stânjenit. A virat şi a intrat din nou pe autostradă.

— Fără îndoială că te simţi obosit după călătoria asta atât de lungă, a schimbat el vorba. Trebuie să te odihneşti. Vom avea timp destul să ne plimbăm prin Chicago şi altădată. Acum să ne-ndreptăm către universitate. Ţine minte drumul!

— O să-ncerc, cu toate că stau prost cu orientarea.

— Este imposibil să te rătăceşti în Chicago, deoarece străzile lui paralele sunt orientate pe direcţiile nord-sud şi est-vest, întretăindu-se la distanţe regulate. E de-ajuns să ştii numărul unei case ca să ajungi la ea foarte uşor.

— ...

Ne-am plimbat prin mallul din campusul universităţii şi m-a ajutat să-mi cumpăr nişte articole de strictă necesitate.

— Dacă vrei să-ţi cumperi ful medammas[1], găseşti conserve la capătul acestui şir de rafturi, mi-a explicat el cu amabilitate.

— Americanii consumă bob[2] şi taamiyya la fel ca noi?

— Nu, bineînţeles că nu! Dar un imigrant palestinian prepară conserve din el chiar aici în Chicago. Vrei să încerci?

— Am mâncat în Egipt atâta bob că-mi ajunge până la sfârşitul zilelor!

Când râde, chipul lui devine şi mai prietenos. Am ajuns la cămin – o clădire masivă în mijlocul unui parc întins. Funcţionara de la recepţie, o femeie de culoare, ne-a întâmpinat cu faţa numai zâmbet. Mi-am dat seama că doctor Salah o cunoaşte bine, întrucât a întrebat-o de familie.

A scris numele meu, apăsând pe tastele computerului şi imediat s-au ivit pe ecran datele mele personale.

---

1. Un fel de chiftele preparate din bob şi diferite ingrediente.
2. Bob – produs alimentar de bază în Egipt – preparat într-un mod specific egiptean.

— Apartamentul 407 de la etajul patru, mi-a zis ea, înmânându-mi cheia surâzătoare.

Mi-am luat rămas-bun de la doctor Salah, mulţumindu-i încă o dată. Apoi am urcat cu geamantanul la apartamentul repartizat, am închis uşa în urma mea şi m-am dezbrăcat. Era cald, aşa că am rămas numai în chiloţi şi maiou. Cum am văzut patul m-am lungit în el frânt şi nu m-am trezit decât după-amiază. Apartamentul este alcătuit dintr-un dormitor, o baie şi o bucătărie deschisă spre un mic salon în care încap o masă şi două scaune. Spaţiul este îngust, dar curat şi are un aer occidental elegant, aşa cum vedem în filmele străine, datorită tapetului cu desene, mochetei bogate şi abajururilor. Am făcut o baie fierbinte, mi-am pregătit o cafea şi apoi m-am întins pe pat şi am aprins o ţigară. În momentul acela, s-a întâmplat un lucru ciudat : m-au năpădit nişte năluciri sexuale obscene – o dorinţă nestăvilită atât de puternică şi de persistentă încât devenise aproape dureroasă. Încerc o oarecare jenă când scriu că simţeam o agitaţie şi o poftă carnală de neînţeles. Să fi fost datorită sentimentului de eliberare, acum când începeam noua mea viaţă în America, datorită aerului curat pe care-l respiram pe malul lacului Michigan sau poate că atmosfera calmă şi lumina directă din apartament, alături de liniştea zilei de odihnă, mi-au amintit dimineţile mele din apartamentul din Al-Ghiza[1]*, martor al aventurilor mele ? Nu-mi dau seama de adevăratul motiv.*

Am încercat să rezist ispitei, gândindu-mă la altceva, dar n-am reuşit. Atunci m-am ridicat din pat, am luat receptorul telefonului şi am întrebat-o pe funcţionara de la recepţie dacă am dreptul să primesc o femeie în apartament.

— Bineînţeles că ai dreptul, mi-a răspuns ea, făcând haz. Te afli într-o ţară liberă. Dar regulamentul căminului nu-i permite prietenei să doarmă la tine. Ea trebuie să plece înainte de ora zece seara.

Cuvintele funcţionarei mi-au sporit agitaţia. M-am sculat, mi-am pregătit un sendviş cu ton şi am destupat sticla de

---

1. Capitala Egiptului este de fapt alcătuită din două oraşe, astăzi unite prin numeroase poduri : Cairo pe malul drept al Nilului şi Al-Ghiza – în care se află piramidele – pe malul său stâng.

vin cumpărată în avion. Am început să sorb încet din pahar în vreme ce răsfoiam uriaşa carte de telefon. Ştiam că prostituţia este interzisă în Chicago, dar foarte curând mi-am dat seama că ea poartă un alt nume. Am găsit în cartea de telefon anunţurile unor femei frumoase specializate în „masaj erotic". Exact ce doresc! mi-am zis în sinea mea. Am evitat anunţurile mari, închipuindu-mi că femeile vor fi prea scumpe, şi l-am ales pe cel mai mic. Am format numărul, am apropiat receptorul de ureche şi mi-am auzit bătăile repezi ale inimii din pricina emoţiei.

— Cu ce v-aş putea fi de folos? m-a întrebat o femeie cu glas plăcut, puţin somnoros, de parcă tocmai atunci s-ar fi trezit din somn.

— Aş vrea o femeie frumoasă pentru un masaj, i-am răspuns fără să stau pe gânduri.

— Te costă 250 de dolari pe oră.

— E prea mult... Eu sunt student şi am bani puţini.

— Cum te cheamă?

— Nagi. Dar pe tine?

— Pe mine mă cheamă Donna. Dar de unde eşti?

— Din Egipt.

— Egipt? a repetat ea entuziasmată. Oo, cât de mult îmi place ţara asta! Visez să văd şi eu într-o zi piramidele, să încalec pe o cămilă şi să urmăresc cu ochii mei crocodilii în apa Nilului. Ascultă, Nagi... Semeni cumva cu Anwar al-Sadat[1]? A fost un bărbat foarte şic.

— Într-adevăr, semăn cu Al-Sadat atât de mult, încât lumea îşi închipuie că aş fi chiar fiul lui. Dar cum de-ai ghicit?

— A fost doar aşa, o presupunere. Şi ce faci tu în America?

— Studiez la Universitatea din Illinois. Ascultă... Am să te invit iarna viitoare să-ţi petreci vacanţa în Egipt. Ce zici?

— Este visul vieţii mele...

— Îţi promit. Dar eu, dragă prietenă, nu pot să plătesc 250 de dolari pentru o oră de iubire.

A tăcut o clipă, apoi a continuat puţin mai în şoaptă:

— O să te-ajut, Nagi. Închide acum şi sună-mă din nou peste cinci minute.

---

1. Preşedintele Egiptului între anii 1970-1981.

Donna a închis brusc telefonul, care mi-a bâzâit îndelung în ureche. De ce a închis telefonul şi a întrerupt convorbirea pe neaşteptate? m-am întrebat eu asaltat de bănuieli. O fi urmărind-o poliţia? Or fi înregistrat numărul meu de telefon? S-ar putea să mă aresteze pentru că am intrat în legătură cu o reţea de prostituate? Ce început nefast pentru bursa mea norocoasă! M-a cuprins teama şi am început să regret aventura, dar n-am fost în stare să dau înapoi, aşa că peste cinci minute i-am telefonat din nou.

— Ascultă-mă – a răspuns numaidecât – îţi fac o ofertă în afara firmei. În loc de 250 de dolari, o să vin la tine chiar eu doar pentru 150 de dolari pe oră.

Am ezitat puţin, dar Donna m-a ispitit, râzând:

— Asta-i o ofertă specială din partea Donnei pentru că eşti egiptean şic şi semeni cu Al-Sadat. Dacă aş fi în locul tău, aş accepta fără să stau pe gânduri.

— Şi-o să mă faci fericit?

— O să te simţi ca în paradis.

— OK, s-a făcut!

I-am dat adresa de la cămin şi ne-am înţeles să vină la mine la ora şapte. Dar înainte de a încheia convorbirea, mi-a şoptit temătoare:

— Vezi că numărul tău de telefon a fost înregistrat la firmă. O să te sune cineva şi-o să te întrebe de ce n-ai fost de acord să-ţi trimită o fată. Spune-i că ţi-ai schimbat intenţia pentru că eşti obosit şi că vei suna mâine din nou. Te rog... Să nu cumva să-i vorbeşti despre înţelegerea noastră. Nu cred că ai vrea să-mi faci vreun rău.

Într-adevăr, aşa cum m-a prevenit, un bărbat a sunat curând după aceea şi m-a întrebat ce am de gând. I-am răspuns aşa cum m-a sfătuit ea. Din glasul lui, nu mi-am dat seama dacă vorbele mele l-au convins, dar m-a salutat şi a încheiat convorbirea. M-a cuprins din nou teama, însă dorinţa mea nestăvilită, exacerbată de efectul vinului, m-a făcut să uit orice altceva. Nu m-am gândit nici la faptul că 150 de dolari pe care vrea să-i plătesc reprezentau o sumă care-mi provoca o gaură considerabilă în buget. Nu mai aveam în minte nimic altceva în afară de Donna – frumoasa femeie cu care urma să mă culc. Dar cum o fi arătând oare? O fi albă şi durdulie, cu şolduri pline şi sâni ca Monica,

amanta lui Clinton ? Sau o fi ca o pariziancă subţire cu faţa ca de vrabie, cum este Julia Roberts ? Dar chiar dacă o fi ca Barbara Streisand, cu nasul mai lung şi cu trupul mai degrabă subţire decât durduliu, eu tot o să fiu fericit. N-o să dau prea mare atenţie acestor defecte neînsemnate. Slavă Domnului care a dat frumuseţii o sută de înfăţişări ! Cu un ceas înainte de întâlnire, am început să mă pregătesc. Am mai făcut un duş, apoi mi-am pus un halat de mătase pe trupul gol, aşa cum fac idolii femeilor din filmele egiptene. Acum scriu şi mai beau puţin vin. Au mai rămas câteva minute până la ora stabilită şi stau ca pe jar, aşteptând-o pe iubita mea Donna. În sfârşit, am auzit soneria. Iubita mea vrea să fie punctuală... Minunat! Mă ridic să deschid uşa. Cât de fericit sunt, domnilor!

5

Imediat ce se opri metroul şi se deschiseră uşile, se înghesuiră coborând din el pasagerii de weekend: tineri îndrăgostiţi îmbrăţişându-se, cerşetori purtând instrumente muzicale cu care vor începe numaidecât să cânte aşezaţi pe trotuare, vagabonzi care rătăcesc mahmuri de ieri din crâşmă în crâşmă, turişti europeni purtând în mâini pliante şi hărţi turistice, tineri negri cărând după ei CD-playere uriaşe din care răzbat melodii zgomotoase pe ale căror ritmuri dansează şi familii americane obişnuite – alcătuite din tată, mamă şi copii – care se întorc după o zi petrecută prin parcuri. În colţurile staţiei stau poliţişti mătăhăloşi, îmbrăcaţi în uniforma distinctă, cu insigna pe care scrie „Poliţia Chicago" agăţată pe piepturile bombate, ca şi cum din ele şi-ar extrage forţa. Alături de ei, stau întinşi la pândă câini mari dresaţi, cu boturile în vânt, adulmecând mirosul drogurilor. De îndată ce latră în direcţia vreunui călător, poliţiştii se reped la el, îl imobilizează, îl împing lângă zid şi-i deschid hainele la piept – dacă este negru, pentru a vedea dacă are vreun tatuaj cu semnul vreunei bande, apoi îl controlează până ce dau de droguri şi-l reţin fără să stea pe gânduri.

În vacarmul acestui tablou pur american, doctorul Ahmad Danana pare total diferit, de parcă ar fi ieşit chiar acum din sticla fermecată sau din maşina timpului sau parcă ar fi un actor căruia i s-a năzărit să iasă pe stradă în costumaţia de pe scenă. Arată ca un provincial egiptean, cu cicatricea triunghiulară în mijlocul frunţii – semn că atinge cu ea podoaba în timpul rugăciunii. Are părul cârlionţat cu un

început de încărunţire, capul mare şi nişte ochelari groşi şi rotunzi, ale căror lentile ce bat în gri-albăstrui reflectă privirile ochilor săi şireţi în nişte cercuri care se intersectează, derutându-i de multe ori pe interlocutori. Niciodată nu lasă mătăniile din mână, iar costumul fabricat la Al-Mahalla[1] de care nu se desparte nici iarna, nici vara, ca şi ţigările Cleopatra super, sunt aduse din Egipt pentru a reduce cât de cât cheltuielile. Danana merge pe străzile oraşului Chicago alene, oricât ar fi de grăbit, întocmai cum mergea târziu după-amiază pe drumul de ţară în satul Şuhada din guvernoratul Al-Munufiyya – locul său natal –, priveşte în jur cu oarecare aroganţă amestecată cu suspiciune, aruncându-şi cu încredere piciorul drept în faţă şi urmându-l cu piciorul stâng, cu spatele drept, lăsând să-i atârne burta care a ajuns burduhănoasă din cauza pasiunii pentru cina copioasă din fiecare seară.

În felul acesta creează Ahmad Danana, preşedintele Uniunii Studenţilor Egipteni din America, o aură de respectabilitate în jurul său. Această uniune a fost înfiinţată în vremea lui Gamal Abd al-Nasir, iar la conducerea ei s-au succedat mai mulţi studenţi şi doctoranzi care, după ce au revenit în Egipt, au ocupat funcţii înalte în stat, Danana fiind singurul dintre aceştia care a rămas preşedinte trei mandate succesive, datorită unei recomandări speciale. Pe lângă asta, el s-a bucurat şi de alte privilegii excepţionale: este înscris de şapte ani la doctorat în histologie, în vreme ce regulamentul pentru burse a stabilit o limită maximă de cinci ani. El a recurs în acest scop la un şiretlic: a petrecut doi ani întregi învăţând limba engleză, apoi încă doi ani pentru studierea securităţii industriale la Universitatea Loyola, înainte de a începe doctoratul la Universitatea din Illinois. Şi cu toate că legea le interzice studenţilor egipteni să lucreze în America, el a reuşit să obţină o slujbă pentru câtva timp în schimbul unui salariu bunicel în dolari, pe care l-a transferat într-un cont personal deschis la Banca Naţională Egipteană (de care nu ştie absolut nimeni în afara de el). Datorită relaţiilor sale şi sprijinului Ambasadei Egiptului, a izbutit să organizeze

1. Al-Mahalla al-Kubra – important centru al industriei textile egiptene situat în Delta Nilului.

la Chicago un concert al cântăreţului egiptean Amr Diyab, pe seama căruia a realizat un câştig frumos, adăugat la celelalte economii ale sale, ceea ce i-a permis anul trecut să se însoare cu fiica unui comerciant bogat, proprietar al unui mare magazin de obiecte sanitare în cartierul Ar-Ruway din Cairo.

Toate avantajele acestea au fost rezultatul relaţiilor sale strânse cu diferite organe ale statului egiptean. Bursierii egipteni îl socotesc mai degrabă şeful lor de la locul de muncă decât un coleg care studiază împreună cu ei şi asta datorită faptului că este mai în vârstă decât ei şi datorită înfăţişării lui pline de demnitate, care-l face să arate mai degrabă a director general decât a student. El reuşeşte cu adevărat să ţină sub control şi să rezolve toate problemele lor, începând cu revistele şi ziarele egiptene pe care le distribuie gratuit, continuând cu abilitatea lui extraordinară de a depăşi orice dificultate care le iese în cale şi sfârşind cu capacitatea lui de a-i sancţiona exemplar. Atunci când vrea, este suficient un raport întocmit de el şi avizat de Ambasada Egiptului pentru ca autorităţile de la Cairo să suspende de îndată bursa studentului vinovat.

Danana ieşi din staţia de metrou în stradă şi curând după aceea dispăru într-unul din imobilele din vecinătate. O salută pe portăreasa de culoare care stătea în spatele unui separeu de sticlă, urcă până la etajul al patrulea cu liftul, deschise uşa unui apartament, de unde îl izbi aerul stătut din pricina faptului că nu deschisese fereastra toată săptămâna trecută. În micul salon se aflau o masă dreptunghiulară şi câteva fotolii. Pe perete atârna un tablou mare al preşedintelui republicii, iar sub el Versetul Tronului[1] împodobit cu vopsea aurită şi o tăbliţă mică scrisă în grafia *ruq'a*[2] cu litere albastre: „Uniunea Studenţilor Egipteni din America: Regulament de funcţionare". La capătul antreului erau două camere una în faţa celeilalte: pe cea mai mică dintre ele o folosea Danana ca birou, iar cealaltă servea ca sală de şedinţe şi fusese mobilată în acest scop cu o masă lungă, în jurul căreia stăteau rânduite mai multe scaune.

---

1. Versetul 255 din *Surat-Al-Baqara.*
2. Grafie cursivă folosită şi în arta picturală arabă, întrucât permite adăugarea a diverse decoraţiuni.

Mobilierul sumar emana un miros de lemn vechi asemănător cu cel din amfiteatrele universității și din clasele școlilor egiptene. Cu toate că se afla în orașul Chicago, apartamentul căpătase – datorită unor condiții greu de definit – caracterul birourilor egiptene, amintind de complexul guvernamental Al-Mugamma din piața At-Tahrir[1] sau de clădirea tribunalului din Bab al-Khalq.

Danana stătea în capul mesei și-i urmărea pe studenți intrând unul după altul în sala de ședințe. Îl salutau respectuos și-și ocupau locurile în jurul mesei, în timp ce el le răspundea, arborând o mină de rege plictisit, cu glasul răgușit, în care salutul se amesteca întotdeauna cu aerul de superioritate al unui înalt funcționar tot timpul încruntat, lăsând impresia că este preocupat de lucruri mult mai importante, ce nu suportă amânare și despre care nu-i este permis să vorbească. Aruncă o privire peste cei prezenți, lovi cu degetele în masă și imediat se întrerupseră șoaptele și se așternu o liniște adâncă. Își drese glasul pentru a lua cuvântul și, ca de obicei, izbucni într-un acces de tuse din cauza fumatului excesiv. Întinse mâna și dădu drumul reportofonului din fața lui, apăsând pe butonul de înregistrare, după care glasul lui răgușit răsună puternic în toata încăperea:

— În numele lui Allah Cel Milostiv, Îndurător, la care totdeauna cerem ajutor. Rugăciunea și pacea pentru cea mai nobilă dintre toate făpturile Sale, domnul nostru, Trimisul lui Allah și de El ales – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! Bine ați venit la sediul din Chicago al Uniunii Studenților Egipteni din America! Astăzi suntem prezenți cu toții, în afară de Șaymaa Muhammadi și Tariq Hasib, care absentează dintr-un motiv foarte serios. Șaymaa a avut parte de un mare necaz în dimineața zilei de astăzi...

Cei prezenți priviră spre el curioși și, după ce trase din țigară, continuă cu vădită satisfacție:

— În vreme ce gătea, sora noastră Șaymaa a fost cât pe ce să provoace un mare incendiu, dacă nu ar fi intervenit grija lui Allah pentru a o păzi, iar fratele nostru Tariq –

---

1. Piața centrală a orașului Cairo în vecinătatea căreia se află un mare palat administrativ. Nu departe de ea se află Poarta al-Khalq și clădirea veche a tribunalului.

Allah să-l răsplătească numai cu bine! – stă acum lângă ea și o consolează.

Rosti ultimele cuvinte cu un ton insinuant, după care râse în gura mare, în timp ce studenții prezenți rămaseră muți, vădit încurcați și stânjeniți. Aceasta era una din metodele la care recurgea el pentru a-și menține autoritatea asupra lor: îi lua prin surprindere, voind să le demonstreze că ar cunoaște cele mai mici amănunte despre ei, după care adăuga un comentariu ironic ce se preta la diverse interpretări. Își înclină capul său mare și-și așeză coatele pe masă, iar apoi continuă:

— Am să vă transmit mai întâi o veste care sunt convins că o să vă bucure pe toți: chiar ieri, Consiliul Municipal al orașului Chicago a fost de acord să ne repartizeze un imobil mare, cu patru niveluri, în cel mai luxos cartier al orașului, pe Michigan Avenue, pe care să-l putem folosi ca moschee și centru islamic – cu voia lui Allah. Excelența Sa domnul ambasador a făcut demersuri în Egipt ca să ne fie trimis un povățuitor și predicator chiar de la Al-Azhar[1]. În cel mult două luni, o să ne putem îndeplini rugăciunea[2] împreună în noua moschee – cu voia lui Allah.

Se auzi un murmur de satisfacție și de apreciere, iar unul dintre studenți rosti cu glas tare:

— Allah să te răsplătească, doctore!

Danana nu-i dădu nici o atenție, ci continuă:

— Acordul pentru înființarea moscheii în acest loc a fost un lucru aproape imposibil, dar Stăpânul nostru Preaslăvit și Preaînalt a vrut să izbutim.

— Îți mulțumim, doctore Danana, pentru eforturile extraordinare pe care le depui în interesul nostru, încercă să-l măgulească același student.

De data aceasta, Danana îi aruncă o privire dezaprobatoare și-l întrebă, ca și cum ar fi fost supărat:

---

1. Cea mai mare și mai veche universitate religioasă din lumea islamică, înființată în anul 972, cu sediul central în orașul Cairo.
2. Rugăciunea din ziua de vineri este împlinită în incinta moscheilor de către comunitățile de musulmani. După ritualul rugăciunii este rostită o predică.

— Cine ţi-a spus că eu aş face asta în interesul vostru? Eu nu aştept răsplata decât de la Stăpânul nostru Preaslăvit şi Preaînalt!

— Laudă lui Allah, domnule!

Participanţii la şedinţă se simţiră datori să-i aducă elogii şi şoaptele de mulţumire izbucniră din toate piepturile, însă Danana rămase mai departe cu privirea în jos, asemenea unui actor care se pleacă în faţa spectatorilor în vreme ce în sufletul său ar vrea ca aplauzele să nu se sfârşească niciodată.

— O altă chestiune extraordinar de importantă, reluă el discuţia. Unii studenţi nu merg la cursuri cu regularitate. Chiar ieri am verificat frecvenţa şi am constatat că procentul absenţilor este foarte ridicat. Eu nu dau nici un nume, ca să nu deranjez pe nimeni. Fiecare îşi cunoaşte cel mai bine situaţia.

Trase un fum din ţigară şi-l expiră cu putere, după care continuă:

— Iertaţi-mă, stimaţi colegi, dar eu nu voi mai acoperi pe nimeni şi nu voi mai interveni pentru nimeni de azi înainte. M-am zbătut pentru voi peste măsură, dar dacă nu vă ajutaţi singuri, să ştiţi că eu n-o să mai pot să vă ajut mai mult. Mă văd constrâns să întocmesc raport despre toţi aceia care depăşesc procentul admis şi să-l înaintez la Oficiul pentru Burse, urmând ca cei de acolo să ia deciziile potrivite în conformitate cu regulamentul.

Se aşternu o tăcere tensionată. Danana îi scrută pe cei prezenţi cu privirea lui tăioasă şi anunţă trecerea la ordinea de zi, care era, ca de obicei, foarte încărcată cu diverse cereri ale bursierilor: facilitarea călătoriilor în Egipt, obţinerea de bilete cu preţ redus, obţinerea de abonamente de transport gratuit în oraş şi alte probleme; un student se plânge că profesorul îndrumător ar fi exagerat de aspru cu el, un altul a depăşit perioada bursei, o studentă cere să i se schimbe apartamentul în care stă, deoarece colega ei americancă îşi aduce iubitul în cameră. Danana ascultă atent fiecare problemă, cerând unele detalii dacă e cazul, apoi se uită în bagdadie şi trage adânc din ţigară, lăsând impresia că s-ar gândi la soluţii. În cele din urmă, anunţă soluţia şi toată încrederea şi recunoştinţa se pot citi pe chipul studentului

care se şi grăbeşte cu mulţumirile. Dar Danana îl ignoră, de parcă nici nu l-ar vedea. Simte plăcerea în astfel de momente să facă o glumă răutăcioasă sau chiar să-l insulte pe cel în cauză, socotind că în felul acesta îşi sporeşte dominaţia psihologică asupra lui. Îi zice, de pildă:

— Important e să înveţi şi să reuşeşti, prostule!

Sau se întreabă ironic:

— Ce să fac eu cu acest cuvânt – „mulţumesc“? Pot să-l schimb în bani la vreo bancă, nepricopsitule?

Studentul umilit în chip neaşteptat, slăbit de nevoie şi redus la tăcere de recunoştinţă, nu poate decât să se prefacă în faţa lui că nu bagă de seamă umilinţa şi să râdă nervos sau să-şi întoarcă privirea în altă parte, ca şi când n-ar fi auzit nimic.

— Ordinea de zi s-a epuizat. Mai aveţi vreo altă problemă? îi întrebă Danana.

Nimeni nu mai zise nimic, în afara unui student cu barbă stufoasă care ridică mâna.

— Doctore Danana, începu el, măcelarul palestinian de la care cumpăram carne *halal*[1] a închis, din păcate, magazinul şi a plecat din Chicago. Dumneavoastră ştiţi, domnule, că în magazinele obişnuite se vinde carne de animale care nu sunt sacrificate în conformitate cu legea islamică...

Danana îl întrerupse cu un semn din mână, arătând că nu e nici o nenorocire, apoi se întoarse şi scoase din rafturile aşezate în spatele lui o foaie de hârtie şi i-o întinse:

— Uite, Maamun, astea sunt adresele tuturor măcelarilor *halal* din Chicago...

— Allah să te răsplătească numai cu bine, domnule, bombăni Maamun cu faţa luminată, luând hârtia din mâna lui cu grijă.

---

1. În legătură cu diversele aspecte ale religiei şi vieţii, funcţionează în Islam opoziţia „halal“, „permis“, conform cu legea islamică divină, şi „haram“, „interzis, oprit“, după legea islamică. Acest lucru se aplică şi la produsele alimentare, îndeosebi de origine animală, sacrificarea animalelor şi păsărilor făcându-se după un ritual specific. Cuvintele au intrat şi în limba română, cu formele „halal“ şi „haram“, fiind întrebuinţate şi astăzi, îndeosebi în expresii din limbajul familiar.

— Mai aveți alte nevoi? îi întrebă Danana pentru ultima oară, ignorând ca de obicei mulțumirile.

Nimeni nu mai zise nimic și Danana întinse mâna și opri reportofonul. Astfel luă sfârșit ședința și, conform obiceiului, nu mai rămase decât să le distribuie ziarele. Dar telefonul mobil sună pe neașteptate și se grăbi să-l ducă la ureche. De îndată ce auzi mesajul, se schimbă la față, devenind foarte preocupat. Când termină convorbirea, se ridică și zise, adunându-și lucrurile în grabă:

— Trebuie să plec imediat. O importantă personalitate oficială sosește la Chicago și trebuie să o întâmpin. Luați ziarele și nu uitați să stingeți luminile și să închideți ușa apartamentului.

6

Dr. Muhammad Salah nu se aştepta să-l mai viziteze nimeni la ora aceea.

Tocmai luase cina împreună cu soţia lui – Chris. Băuseră împreună o sticlă de vin roze. Iar ea se așezase lângă el pe canapea lipindu-şi capul de pieptul lui. O mângâie ușor pe cap şi-şi trecu degetele prin părul ei blond şi mătăsos. Soția scoase un oftat uşor al cărui sens îl înțelese, dar se îndepărtă puţin și se apucă să răsfoiască nişte hârtii pe care le ținea în mână.

— Ai de lucru în noaptea asta? îl întrebă ea în şoaptă, cu glas rugător.

— Trebuie să citesc studiul ăsta fiindcă mâine o să-l explic studenţilor.

Ea rămase o clipă tăcută, apoi oftă din nou, se ridică, îl sărută pe obraz şi şopti cu afecţiune:

— Noapte bună!

Își ciuli urechile şi îi auzi din ce în ce mai încet pașii îndepărtându-se. Când ea închise ușa dormitorului în urma ei, puse studiul la locul lui în servietă şi-și pregăti un pahar. Nu prea avea chef să bea, dar încercă să tragă puțin de timp până ce Chris se cufunda în somn.

Se trezi pe neaşteptate că sună cineva la uşă. Se miră și aproape nu-i veni să creadă în primul moment, dar ţârâitul se auzi din nou, de data aceasta foarte clar. Se ridică şovăind şi se uită la ceasul de pe perete. Își aduse aminte că interfonul este defect de vreo săptămână. Îi ceruse lui Chris să cheme pe cineva să-l repare, însă ea a uitat, ca de obicei. Când ajunse la câţiva paşi de uşă, îi trecu prin minte un

gând tulburător: Nu cumva interfonul a fost stricat în mod intenționat? Își aminti detaliile unor situații similare despre care citise în ultima vreme în ziare la paginile despre incidente. O bandă urmărește o locuință oarecare și înainte de a o sparge întrerupe sistemele de alarmă. În mod obișnuit, lucrurile decurg cam așa: o fată aparent inocentă sună la ușă în toiul nopții, cerând ajutor, dar de îndată ce stăpânul casei deschide, este atacat de indivizi înarmați. Încercă să alunge acest gând fără să izbutească. Se îndreptă în vârful picioarelor spre micul dulap fixat pe peretele de lângă intrare, apăsă pe un buton secret și se deschise un sertar din care scoase un pistol vechi Beretta, cumpărat imediat după ce sosise la Chicago. Nu-l folosise niciodată, dar îl îngrijise și-l păstrase în bună stare. Simți un fel de spaimă când auzi țăcănitul încărcătorului. Înaintă tot în vârful picioarelor către ușă, simțind răceala metalului, cu degetul pe trăgaci. Acum ar fi de-ajuns să apese o dată pe trăgaci pentru a zbura creierii celui din spatele ușii, dacă cumva acesta vrea să-i facă rău. Se apropie extrem de precaut și se uită prin vizor. Încordarea mâinii care ținea strâns pistolul cedă. Deschise ușa și strigă entuziasmat, zâmbind cu gura până la urechi:

— *Hello!* Ce surpriză!

În fața ușii stătea Raafat Sabit, puțin încurcat, schițând un zâmbet de scuză:

— Îmi pare rău că te deranjez, Salah. Am încercat să vorbesc cu tine mai devreme, dar telefonul tău era închis. Trebuia să te văd neapărat în noaptea asta.

— Tu întotdeauna deranjezi, Raafat, așa că nu-i nimic nou în privința asta.

Cu aceste cuvinte i se adresă, în vreme ce-l trăgea de mână înăuntru. Era modul lor obișnuit de a glumi – ironic și întrucâtva dur, ascunzând în realitate afecțiunea pe care o simțeau unul față de celălalt –, o prietenie îndelungată care s-a consolidat în decursul celor treizeci de ani de când sunt camarazi de arme. Au trecut împreună prin clipe de tristețe și de bucurie, prin momente furtunoase care au creat între ei o stare rară de înțelegere, așa încât o singură privire la chipul răvășit al lui Raafat a fost de ajuns ca Salah să înțeleagă că el se confruntă cu o problemă serioasă. Zâmbetul îi dispăru într-o fracțiune de secundă și-l întrebă vădit neliniștit:

— Ia spune-mi, ce s-a-ntâmplat?

— Pregătește-mi un pahar!

— Ce-ai vrea să bei?

— Scotch cu apă minerală și multă gheață.

Raafat începu să bea și să povestească. Vorbea repede și cu pasiune, de parcă s-ar fi eliberat de o povară grea. După ce termină de spus ce avea pe suflet, rămase cu ochii în pământ.

— Și Sara a părăsit într-adevăr casa?! se auzi glasul înțelegător și adânc al lui Salah.

— O să plece la sfârșitul săptămânii.

— Și maică-sa ce-a făcut?

— Am evitat să vorbesc cu ea cât mi-a stat în putere, ca să nu ajungem iar la ceartă. Dar ea este de partea Sarei, firește.

Se lăsă din nou o tăcere apăsătoare. Raafat se ridică pentru a-și pregăti încă un pahar și glasul lui obosit se auzi printre clinchetele cuburilor de gheață:

— Nu ți se pare ciudat, Salah? Ai parte de o fetiță, te atașezi de ea și ajungi să o iubești mai mult decât pe oricine altcineva din această lume, faci tot ce-ți stă în putință să-i asiguri o viață fericită și când ajunge mare, copila ta îți dă cu piciorul și pleacă împreună cu prietenul ei, cu prima ocazie!

— E un lucru normal!

— Mie nu mi se pare câtuși de puțin normal!

— Sara este americancă, Raafat. Toate fetele din America părăsesc casele părinților pentru a duce o viață independentă alături de prietenii lor. Și tu știi lucrul ăsta mai bine decât mine. În țara asta nu poți controla viața personală a copiilor tăi.

— Până și tu, Salah, spui așa ceva?! Vorbești exact ca soția mea. Ce să fac ca să vă conving că eu accept ideea ca fiica mea să aibă un prieten? Te rog să crezi o dată pentru totdeauna: eu sunt american și mi-am crescut fata în spiritul valorilor americane. M-am eliberat pentru totdeauna de înapoierea orientală. Eu nu mai leg onoarea unei persoane de organele sale genitale.

— N-am vrut să spun așa ceva.

— Dar asta înseamnă vorbele tale.

— Îmi cer scuze dacă te-am deranjat!

— Tu nu mă înțelegi, Salah. Asta-i toată problema. Eu nu mă amestec în viața personală a Sarei, dar nu am încredere nici o clipă în acest neisprăvit cu care s-a înhăitat.

— Sara o să descopere singură într-o bună zi dacă Jeff este nepotrivit pentru ea. Are dreptul să-și dea singură seama de asta.

— Dar ea s-a schimbat complet, Salah! Uneori am impresia că a devenit alt om, pricepi? Nu mai este Sara aceea pe care o purtam în brațe când era copil. Efectiv nu o pot înțelege. De ce mă tratează cu atâta cruzime? De ce sare în sus la orice vorbă pe care i-o spun? Este liniștită și simpatică și brusc o cuprinde o stare de agitație fără nici un motiv. Pe urmă, e palidă și stă cam prost cu sănătatea.

— Așa sunt tinerii... Sentimentele și starea sufletească li se schimbă brusc de la un moment la altul. Chiar și cruzimea ei față de tine este firească. Tu îți mai aduci aminte cum îl tratai pe tatăl tău când erai tânăr? La această vârstă, dorința de a deveni independenți față de părinții noștri ne împinge să fim cruzi cu ei. Asprimea față de tine nu înseamnă că nu te-ar mai iubi. Ea se revoltă numai împotriva autorității pe care o reprezinți tu.

Discuția lor durăun ceas întreg – timp în care abordară din unghiuri diferite aceleași probleme.

— Trebuie să plec, zise Raafat, ridicându-se din fotoliu.

— Ai cursuri mâine?

— Nu.

— Atunci, somn ușor, prietene, și dimineață vei descoperi că problema este mult mai simplă.

Raafat ieși, iar Salah închise ușa în urma lui. Apoi urcă încet pe scara ce ducea la dormitor, încercând să n-o trezească pe Chris. Își scoase halatul de mătase și-l agăță în cuier și se strecură în pat, întinzându-se lângă ea. O lumină slabă se răspândea de la veioza pe care ea o lăsa noaptea aprinsă pentru că se temea de întuneric. Privi fix în tavan, văzu umbrele prelungi dansând ca niște fantome și brusc îl cuprinse mila pentru Raafat. Îl înțelegea foarte bine. Prietenul lui nu suporta ideea că fiica lui iubește un alt bărbat. De aceea simțea o gelozie ucigătoare împotriva lui Jeff. Asta-i adevărul! Dostoievski scria într-unul din romanele sale că

orice tată din această lume nutreşte o ură profundă împotriva soţului fiicei sale, oricât ar încerca el să pară altfel. Dar problema lui Raafat este mult mai complicată. El nu suportă ca fiica lui să aibă o relaţie în afara căsătoriei. În pofida peroraţiilor lui apărând cultura occidentală, el continuă să fie prizonierul mentalităţii orientale pe care o critică şi o ironizează. „Poate că am fost norocos că n-am avut copii. Mai bine că sunt steril decât să fiu în locul lui Raafat, în situaţia lui de astăzi!“, îşi zise în sinea lui. Continuă să gândească în acelaşi fel: „Problema lui Raafat ţine de personalitatea lui. Există mulţi egipteni care au zămislit copii în America şi care au reuşit să menţină un echilibru între cele două culturi, pe când Raafat îşi dispreţuieşte civilizaţia, dar în acelaşi timp o poartă în sufletul lui şi această situaţie complică lucrurile“.

— Bietul Raafat! şopti Salah în engleză.

Ochii îi căzură pe deşteptător şi se sperie când văzu că este ora unu. Mai are doar câteva ceasuri până când trebuie să se scoale. Se strecură sub pătură, vrând să doarmă. Se întoarse pe o parte, îşi îndoi picioarele, îşi acoperi capul cu perna şi închise ochii. Dar Chris, care stătea întinsă lângă el, tuşi pe neaşteptate şi se mişcă. Îşi dădu seama după intensitatea mişcării că este trează. Încercă să o ignore şi să adoarmă, dar ea se întoarse spre el şi-l îmbrăţişă. Când îl sărută, simţi mirosul de alcool şi-i şopti puţin deranjat:

— Iar ai băut?

Se lipi de el şi începu să-l strângă în braţe şi să-l sărute. Încercă să zică ceva, dar ea îi puse delicat mâna pe buze. Faţa ei îi părea aprinsă pentru prima oară, aşa cum o vedea în lumina slabă, ca şi când ar fi degajat căldură. Îi simţi mâna strecurându-se printre coapsele lui şi o auzi şoptind, în vreme ce-şi apropia buzele de gura lui:

— Ce dor mi-era de tine!

7

Tariq stătea în picioare și privea concentrat la Șaymaa, de parcă s-ar fi aflat în poartă, pregătit s-o apere respingând balonul, indiferent din ce direcție ar fi venit el. Aștepta orice cuvânt al ei pentru a-l respinge și pentru a o dezaproba și a o ironiza, dar ea a făcut un lucru la care nu se așteptase în nici un caz – i s-au contractat brusc trăsăturile feței și a izbucnit în hohote de plâns, tremurând din tot trupul, ca un copil pierdut. Se uita la ea, neștiind ce-ar trebui să facă, și se trezi bombănind cu un glas care parcă n-ar fi fost al lui:

— Ajunge, doctore... Totul s-a sfârșit cu bine – slavă Domnului!

— M-am săturat, îngăimă ea printre sughițuri. Nu mai suport. Mâine renunț la bursă și mă întorc în Egipt.

— Nu te pripi.

— Așa am decis și s-a sfârșit totul.

— Nu uita că o să obții doctoratul de la Illinois. Adu-ți aminte cât ai trudit pentru bursa asta și câți colegi din Tanta și-ar fi dorit să fie în locul tău.

Șaymaa lăsă capul în jos și i se păru că s-a mai liniștit întrucâtva.

— Nu te lăsa pradă gândurilor rele! o îndemnă el.

— Ce să fac?

— Trebuie să te obișnuiești cu noua viață.

— Am încercat, dar n-am izbutit.

— Ai probleme cu școala?

— Nu – slavă Domnului!

— Atunci ce probleme ai, ce te frământă?

— Sunt total singură aici, doctore Tariq, bombăni ea în şoaptă, ca şi cum ar fi vorbit singură. N-am nici un fel de prieteni sau cunoştinţe. Nu ştiu cum să mă port cu americanii. Nu-i înţeleg. Toată viaţa am avut note maxime la engleză, dar ei parcă vorbesc altă limbă. Vorbesc repede şi înghit sunetele. Nu înţeleg ce zic!

— Sentimentul tău de înstrăinare este firesc, dar să ştii că toţi ne-am confruntat cu problema limbii la început, o întrerupse el. Te sfătuiesc să priveşti mai mult la televizor pentru că numai în felul ăsta o să te obişnuieşti cu accentul american.

— Chiar dacă o să se amelioreze problema limbii, asta nu schimbă lucrurile. Am impresia că sunt o paria în ţara asta. Americanii îşi bat joc de mine şi mă evită pentru că sunt arăboaică şi mă îmbrac după rânduiala noastră. La aeroport m-au chestionat ca şi cum aş fi fost o infractoare, iar la facultate unii studenţi râd de mine ori de câte ori mă văd. Ai văzut cum m-a tratat poliţistul?

— Asta nu-i doar problema ta. Toţi suntem puşi în situaţii neplăcute. Imaginea musulmanilor a avut foarte mult de suferit în urma evenimentelor din 11 septembrie.

— Şi ce vină am eu?

— Pune-te în locul lor! Americanul de rând nu ştie nimic despre Islam şi-l asociază în mintea lui cu terorismul şi cu crima.

— Înainte de a veni în America, mă plângeam de viaţa grea din Egipt, iar acum visez să mă întorc acolo, se tângui ea cu amărăciune după câteva clipe de tăcere.

— Să ştii că toţi suferim din pricina traiului printre străini, la fel ca tine... Chiar şi mie, cu toate că sunt de doi ani aici, mi-e tare dor de Egipt şi câteodată nu ştiu ce să mai fac, dar încerc să mă consolez cu gândul că titlul de doctor pe care-l voi obţine aici merită toate eforturile şi privaţiunile. Îmi împlinesc rugăciunile şi-l implor pe Allah să mă ajute să îndur. Tu împlineşti rugăciunile cu regularitate?

— Slavă Domnului! şopti ea, lăsând capul în jos.

— Apropo, Chicago este un oraş frumos. Tu l-ai văzut? se trezi Tariq întrebând-o.

— Nu cunosc decât campusul universităţii.

— Eu trebuie să ies să-mi fac cumpăraturile pentru săptămâna viitoare... Ce-ai zice dacă te-aş invita să mergi cu mine?

Făcu ochii mari, căci propunerea lui o luă prin surprindere. Se uită la ghilbabul în care era îmbrăcată şi îşi întinse picioarele înaintea lui.

— Mă iei în papucii ăştia? îl întrebă, glumind.

Râseră pentru prima oară, apoi îl întrebă, şovăind:

— Crezi că o să întârziem? Am cam mult de învăţat.

— Şi eu am o temă cam mare la statistică. Ne întoarcem repede.

Luă loc în holul de la recepţie, aşteptând-o să se schimbe. După puţin timp, se ivi îmbrăcată într-o rochie largă albastră care lui i se păru elegantă. Băgă de seamă că nu mai era la fel de demoralizată ca mai înainte, ci părea oarecum veselă. Petrecură seara împreună: luară metroul până în centrul oraşului şi se plimbară în jurul Turnului Sears şi prin piaţa Turnului de Apă. Avea impresia că se bucură ca un copil când stătea alături de el în ascensorul de sticlă al vestitului magazin Marshall Field. Apoi se întoarseră la mall şi-şi făcură cumpărăturile, se urcară în autobuzul universităţii şi reveniră la cămin. Nu le tăcu gura tot drumul. Îi vorbi cu mândrie despre tatăl ei, despre dragostea ei pentru mama şi surorile sale şi ţinu să-i spună că nu vorbeşte cu ele decât o singură dată pe săptămână, oricât de dor i-ar fi, pentru că trebuie să economisească fiecare dolar din bursa pe care o primeşte şi care de-abia îi ajunge. Îl îndeamnă să vorbească şi el şi-i spuse că tatăl lui a fost ofiţer de poliţie şi a avansat până la funcţia de director-adjunct al Securităţii oraşului Cairo, înainte să se stingă din viaţă. Nu se sfii să i se destăinuie că l-a crescut într-un regim de disciplină şi rigoare, aplicându-i câte o corecţie aspră ori de câte ori făcea vreo greşeală. Ba odată, pe vremea când era în ciclul gimnazial, l-a obligat să mănânce la bucătărie împreună cu servitorii o săptămână întreagă numai pentru că îndrăznise să se plângă în timpul unei mese că nu-i place spanacul. Tariq se amuză când îşi aduse aminte de momentul acela, apoi adaugă cu mândrie:

— Tata – Allah fie îndurător cu el! – a fost pentru mine o adevărată inspiraţie... Prin pedeapsa aceea a vrut să-mi

dea o lecţie de bărbăţie. Din ziua aceea, am înţeles că trebuie să mănânc tot ce mi se oferă la masă fără nici un fel de împotrivire. Ştii ceva... Asprimea tatălui meu mi-a fost foarte folositoare, tot timpul am avut rezultate excepţionale la şcoală şi la facultate şi, dacă n-ar fi existat nepotismul, aş fi astăzi cu siguranţă un renumit chirurg. Oricum – slavă lui Allah! – am avut rezultate destul de bune... Ştii cu ce medie am terminat studiile? Cu 3,99 din 4 puncte.

— *Ma şa' Allah*! Extraordinar!

— De multe ori apelează la mine şi studenţii americani să-i ajut să înţeleagă unele cursuri. Atunci mă simt foarte mândru că sunt egiptean şi sunt mai bun decât ei.

Îşi sprijini spatele de spătarul scaunului şi privi undeva în zare, încercând parcă să-şi aducă aminte ceva cu exactitate.

— Anul trecut aveam la cursul de biologie un coleg american, unul Smith. Toată universitatea ştia că este genial. A avut calificativul excelent în toţi anii de studii. Smith ăsta a încercat să se ia la întrecere cu mine în domeniul academic, dar eu l-am învăţat cum să se poarte.

— Serios?

— L-am trântit la pământ numai atingându-l pe umăr, pe cuvânt de onoare. L-am doborât de trei ori. Acum ştii ce face? De câte ori se întâlneşte cu mine, mă salută respectuos!

Insistă să-i ia pungile şi o conduse până la apartamentul ei de la etajul al şaptelea. Acolo se opri în faţa uşii, luându-şi rămas-bun de la ea.

— Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, doctore Tariq, îngăimă ea încurcată, cu glasul tremurând. Allah să te răsplătească pentru felul cum te-ai purtat cu mine!

— Poţi să-mi zici pe nume, Tariq, fără nici un fel de titlu, o încurajă el.

— Bine, dar cu o condiţie... să-mi zici şi tu mie doar Şaymaa...

Glasul ei aproape şoptit şi mâna delicată pe care i-o întinse îl făcură să simtă un fior. Când intră în cameră, găsi lumina aprinsă, manualul de statistică deschis, ceaşca de ceai în locul ei şi pijamaua aruncată pe pat. Toate erau aşa cum le lăsase. Dar el nu mai era aşa cum fusese. În sufletul lui ardeau sentimente noi. Era atât de agitat încât îşi scoase hainele şi începu să se plimbe încolo şi încoace prin

apartament doar în chiloţi şi maiou. În cele din urmă, se aruncă pe pat şi rămase cu ochii pironiţi în tavan. Ceea ce i se întâmplase i se păru ciudat. De ce se purtase cu ea în felul ăsta? De unde-i venise atâta curaj? Pentru prima oară în viaţa lui, ieşise în oraş cu o fată. Avu impresia că acela care stătuse în metrou alături de ea nu fusese el, ci o altă persoană. Chiar şi acum i se pare că întâlnirea cu ea fusese doar o iluzie şi că, dacă ar încerca să dea din nou de ea, n-ar mai găsi-o. Doamne! De ce s-o fi simţit atât de atras de ea? Nu-i decât o provincială modestă. Vedea zeci de fete mult mai frumoase decât ea în fiecare zi prin Cairo. Prin ce se deosebeşte ea de celelalte? Să-l fi atras sexual? Este adevărat că are buze pline, senzuale, ispititoare, că rochia ei largă i se lipeşte uneori de trup, fără ca ea să-şi dea seama, lăsând să i se vadă, parcă stând la pândă, sânii ce nu sunt de neluat în seamă, dar nu suportă nici o comparaţie cu studentele americane de la Illinois, nici măcar cu egiptencele pe care se gândise să le ceară în căsătorie, ca să nu mai vorbim de fermecătoarele femei goale din filmele porno care-i stârnesc dorinţa! Atunci ce să-l fi atras? Să fie din pricina fragilităţii şi vulnerabilităţii ei? Să fie din pricină că, nemaiştiind ce să facă, a izbucnit în lacrimi şi i-a stârnit astfel compasiunea? Sau să fie de vină nostalgia lui după Egipt? Într-adevăr, ea este egipteancă în toate privinţele şi prin tot ce are: ghilbabul cu flori mici, gâtul alb şi frumos care se iveşte din când în când de sub rochie, urechile delicate de care atârnă cerceii rustici de aur, de forma ciorchinilor de struguri, papucii care lasă să i se vadă tălpile mici şi curate, cu unghiile tăiate cu grijă, dar nedate cu ojă (din dorinţa ca abluţiunea să fie perfectă)[1], parfumul acela curat şi discret care emană din trupul ei atunci când stau alături... Simte ce-l atrage la ea, dar nu-l poate defini. Este ceva pur egiptean, la fel ca bobul gătit acasă, ca *taamiyya* şi

1. Abluţiunea sau spălarea rituală este obligatorie pentru credincioşii musulmani înainte de fiecare din cele cinci rugăciuni zilnice, de rugăciunea din ziua de vineri şi în alte împrejurări. Pentru ca apa să vină în contact nemijlocit şi să purifice şi unghiile, canonul musulman recomandă ca ele să nu fie date cu ojă.

bisara cu totul şi cu totul specifice, la fel ca râsul zglobiu, ori ca dansul oriental, ori ca glasul şeihului Muhammad Rifat în luna Ramadan, ori ca implorarea mamei sale de la sfârşitul rugăciunii din zori. Mai bine zis, ca toate cele după care tânjeşte de doi ani de când trăieşte printre străini.

Rămase cufundat în gânduri până ce auzi bătăile ceasului atârnat de perete în micul salon. Atunci sări din pat şi exclamă, aducându-şi aminte de tema de la statistică: „Ce zi nefastă!". Se aşeză la birou, îşi duse palmele la tâmple, încercă să-şi adune gândurile pentru a scăpa de starea de visare şi încet-încet începu să se detaşeze de orice alte preocupări şi să se concentreze asupra temei. Rezolvă corect prima problemă, apoi pe a doua, apoi pe a treia. Când termină cea de a cincea problemă, îşi dădu seama că – în conformitate cu obiceiul respectat de atâta vreme – are dreptul la o bucăţică de *basbusa*, dar spre surprinderea lui şi pentru prima oară, nu simţi nici o poftă pentru acel deliciu! Reuşi să se dedice din nou exclusiv studiului şi cam într-o jumătate de oră mai rezolvă încă vreo câteva probleme. I se năzări să se odihnească puţin, dar de teamă că şi-ar putea pierde entuziasmul continuă să lucreze până când auzi soneria de la uşă. Atunci se ridică fără nici un chef, cu mintea încă plină de cifre.

Deschise uşa şi se trezi faţă în faţă cu ea. Nu-şi schimbase hainele cu care ieşise în oraş şi chipul ei i se păru, în lumina albastră de pe culoar, mai frumos decât oricând până atunci.

— Sunt convinsă că ţi-e foame şi că n-o să mai ai timp să-ţi pregăteşti masa de seară, aşa că ţi-am adus două sendvişuri, îngână ea cu sfială în glas, întinzându-i o farfurie acoperită cu folie de aluminiu. Poftim! Poftă bună!

Oricâtă imaginaţie aş fi avut, nu m-aş fi aşteptat să se întâmple una ca asta! Am deschis uşa ameţit de vin şi de dorinţă şi am fost trezit de un şoc, de parcă aş fi plutit printre nori şi m-aş fi prăbuşit, izbindu-mi capul de pământul pietros. Am rămas câteva clipe uluit, incapabil să gândesc. În faţa mea se afla o negresă grasă, cu strabism pronunţat la ochiul stâng, trecută de patruzeci sau poate chiar cincizeci de ani. Era îmbrăcată într-o rochie veche, ponosită, cârpită la coate şi strâmtă, încât îi scotea în evidenţă toate pliurile

de grăsime ale trupului masiv. A zâmbit, arătându-şi dinţii mari, încovoiaţi şi îngălbeniţi din cauza tutunului.

— Tu eşti Nagi? a întrebat veselă.

— Da! Ce doreşti? am întrebat-o la rândul meu, agăţându-mă de ultimul fir de speranţă că ar fi vorba de o greşeală şi că nu ea este femeia pe care o aşteptam, dar ea m-a împins la o parte cu blândeţe şi a intrat legănându-şi provocator şoldurile.

— Credeam că inima ta o să mă recunoască de îndată ce-o să mă vezi. Eu sunt Donna, dragul meu. Oo, ce apartament drăguţ ai! Unde-i dormitorul?

Când s-a aşezat pe pat, chipul ei păru şi mai urât decât până atunci, în lumina din cameră. Am crezut că visez şi ceea ce văd este ireal. Mi-am zis în sinea mea că ar fi mai nimerit să mai câştig ceva timp de gândire, aşa că m-am aşezat pe scaunul din faţa ei şi mi-am mai turnat un pahar de vin.

— Eşti simpatic într-adevăr, dar să ştii că nu semeni cu Anwar al-Sadat, a bodogănit ea zâmbind, în timp ce mă cerceta atent. M-ai minţit la telefon ca să mă ispiteşti, nu-i aşa?

— Vrei un pahar? am întrebat-o după ce am înghiţit vinul în tăcere.

— Nu, mulţumesc. Nu beau vin decât la masă. N-ai un pic de whisky?

— Din păcate, nu am.

— Atunci ai ceva de mâncare? Mi-e foame.

— Vezi în frigider!

Am evitat să privesc spre ea. S-a ridicat, a deschis frigiderul şi când a văzut ce e în el, a ţipat disperată:

— Brânză, ouă şi nişte legume. Asta-i tot ce ai? Asta-i mâncare pentru iepuri. Vreau o cină caldă. Tu eşti generos, iubitule, şi-o să mă inviţi diseară la un restaurant de lux, nu-i aşa?

N-am scos nici un cuvânt. Am golit paharul dintr-o înghiţitură, simţind cum tristeţea îmi copleşeşte inima. Mi-am mai umplut un pahar, privind tot în pământ, dar când am ridicat capul, am constatat că ea se dezbrăcase şi stătea în mijlocul camerei doar în furou. Trupul ei negru uriaş, cu mulţimea lui de pliuri şi cute semăna în lumina slabă cu un

monstru scos chiar atunci cu năvodul din adâncul oceanului. S-a apropiat de mine, mângâindu-mi obrajii cu sânii ei lăbărțați. Sufla greu din pricina fumatului.

— Hai, vino, iubitule, să te duc în paradis, a șoptit, punând mâna pe șoldul meu.

Emana un miros în care se amestecau transpirația cu urmele vagi ale unui parfum ieftin. M-am ridicat de pe scaun și m-am îndepărtat, apoi mi-am luat inima în dinți și i-am zis:

— Donna, îmi pare foarte rău, dar să știi că nu sunt deloc în apele mele.

— Las' pe mine că știu eu cum să te aduc în matca ta, a mormăit ea, apropiindu-se iarăși de mine.

De data asta am oprit-o cu mâna ca s-o țin la distanță.

— Sunt fericit că te-am cunoscut, dar mă simt foarte obosit și nu cred că sunt în stare să... am îndrugat eu, devenind mai îndrăzneț și mai explicit.

S-a holbat la mine de parcă s-ar fi chinuit să priceapă ce-i zic, apoi s-a lăsat pe neașteptate în genunchi și mi-a dus mâna între picioare, îmbiindu-mă cu un glas șuierător:

— Ce-ai zice de sex oral? Mă pricep de minune și o să-ți placă la nebunie, sunt sigură.

— Nu, mulțumesc!

— Cum vrei tu!

S-a ridicat încet și m-a somat calmă, în vreme ce-și căuta rochia:

— Dar să știi că trebuie să-mi achiți onorariul.

— Poftim?

— Ascultă! Eu nu glumesc! Ne-am înțeles să-mi dai o sută cincizeci de dolari și trebuie să mi-i dai, de vreme ce-am venit la tine, indiferent dacă te-ai culcat cu mine sau nu!

— Dar eu...

— Achiți o sută cincizeci de dolari și gata!

Așa a țipat la mine, fierbând de mânie de data asta, holbându-se cu ochiul sănătos, încât ochiul sașiu dădea o altă impresie.

— Nu-ți dau nimic! am repezit-o eu cu hotărâre.

— Ba o să-mi dai!

— Nici un sfanț n-o să vezi de la mine! am urlat și eu înfuriat peste măsură.

Pe neaşteptate, m-a apucat de mâneca halatului şi-a început să mă zgâlţâie violent, ca şi cum ar fi cuprins-o nebunia.

— Trebuie să înveţi cum să te porţi cu femeile din America! a urlat ea. Pricepi, arabule? Aici femeia este o cetăţeancă respectabilă, nu-i o făptură lipsită de demnitate, aşa cum o socotiţi voi în deşertul din care ai venit.

— Eu respect femeile, dar nu respect târfele!

S-a chiorât la mine o clipă şi pe neaşteptate s-a repezit să mă plesnească peste obraz, dar eu mi-am retras capul rapid şi nu m-a lovit decât peste urechea dreaptă. Am simţit că ameţesc şi că mi se întoarce stomacul pe dos şi mi-am ieşit din minţi din pricina umilinţei, a băuturii şi a dezamăgirii, aşa că am împins-o în umăr cu toată forţa, urlând la ea:

— Afară!

A bătut în retragere şi atunci am prins şi mai mult curaj şi-am împins-o din nou – de data asta, chiar mai tare decât prima oară. S-a clătinat, apoi şi-a pierdut echilibrul şi a căzut pe podea.

— Ieşi numaidecât! Altfel sun la poliţie să vină să te ia, curvă nenorocită ce eşti!

A rămas jos în aceeaşi poziţie: cu picioarele desfăcute, cu mâinile sprijinite pe podea şi cu capul aplecat pe spate, de parcă s-ar fi uitat la ceva anume din tavan. Am început s-o înjur. Am strigat toate înjurăturile englezeşti pe care le ştiam. S-a uitat la mine de parcă ar fi vrut să mă înghită, apoi a întins mâna şi a făcut un semn cu degetul, ca şi cum ar fi vrut să mă ameninţe, a deschis gura vrând să zică ceva, dar pe neaşteptate faţa a început să-i tremure şi m-am trezit că izbucneşte în lacrimi. Mă uitam la ea fără să mai scot nici un cuvânt. Am rămas descumpănit văzând cum evoluează lucrurile şi m-a cuprins brusc un sentiment de milă care s-a preschimbat repede în regret.

— Donna, îmi pare rău, m-am tânguit eu în şoaptă. Realitatea este că sunt beat turtă.

A continuat să tacă, aşa că am bănuit că n-a auzit ce-i spun. În cele din urmă, a îngăimat cu glasul răguşit şi capul în jos:

— Nu-ţi dai seama câtă nevoie am de banii ăştia. Trebuie să hrănesc trei copii făcând munca asta.

— Îmi pare nespus de rău...

— Tatăl lor a fugit cu o femeie mai tânără cu douăzeci de ani şi i-a lăsat numai pe capul meu. N-am nici un fel de drepturi legale, căci n-am fost căsătoriţi, dar chiar dacă aş avea, tot n-aş putea obţine nimic, habar n-am unde se află el... Eu nu pot să-i las pe drumuri... Ce vină au ei în nenorocirea asta? Trebuie să plătesc singură totul: şi cheltuielile pentru şcoală, şi mâncarea, şi îmbrăcămintea, şi facturile de gaz şi electricitate, şi atâtea altele... N-aş fi vrut să ajung să-mi vând trupul, dar n-am găsit nici o altă slujbă. Am încercat peste tot, dar nimeni n-are nevoie de mine.

M-am ridicat din locul unde stăteam, în timp ce ea continua să vorbească, şi m-am aşezat în genunchi lângă ea. Apoi m-am apropiat şi am sărutat-o pe frunte.

— Iartă-mă, Donna! am şoptit trist.

— Nu-i nimic...

— Să înţeleg că m-ai iertat?

— Te-am iertat, a zis răguşit, ridicând anevoie capul către mine şi zâmbind vag.

Am rămas tăcuţi şi istoviţi, ca şi cum am fi fost doi boxeri care tocmai au încheiat un meci înfiorător de greu.

— Crezi că ai putea să-mi dai jumătate din sumă? m-a întrebat liniştită, în vreme ce mă privea în ochi rugător.

Nu i-am răspuns pe moment, aşa că a pus mâna pe umărul meu şi a îngăimat în şoaptă:

— Dă-mi cel puţin jumătate din sumă! Te rog. Am neapărat nevoie de bani. Am pierdut o noapte şi n-am găsit nici un alt client.

Tot nu i-am răspuns, aşa că s-a hotărât să facă o ultimă încercare.

— Socoteşte că ai împrumutat suma asta unei prietene, a murmurat. Îţi voi da înapoi banii ăştia atunci când o să pot.

M-am ridicat şi am scos din dulap o hârtie de o sută de dolari pe care Donna aproape că mi-a smuls-o din mână şi m-a prins în braţe, sărutându-mă pe obraz.

— Îţi mulţumesc, Nagi, a şoptit ea. Într-adevăr eşti neaşteptat de generos.

În câteva clipe s-a îmbrăcat şi s-a pregătit să iasă.

— Mă duc. Ai nevoie de ceva? m-a mai întrebat ea, recăpătându-şi buna dispoziţie.

— Mulţumesc.

S-a îndreptat către uşa de la ieşire şi a deschis-o, dar brusc s-a întors spre mine, ca şi cum şi-ar fi adus aminte de ceva şi mi-a zis cu o voce optimistă şi un ton ispititor şi artificial, asemenea agenţilor de publicitate:

— Dacă vrei tinere de douăzeci de ani, dă-mi telefon! Sunt superbe, într-adevăr... Şi blonde, şi brunete, după cum pofteşti... Şi pentru tine o să menţin acelaşi preţ. Şi-o să scad şi suta de dolari pe care mi-ai dat-o. Ai fost generos cu mine şi o să încerc să fiu şi eu la fel cu tine.

Am urmărit-o tăcut până când a ieşit şi a închis uşa în urma ei.

8

Când s-a prezentat să ceară mâna domnișoarei Marwa Nofal, doctorul Ahmad Danana părea un mire excepțional din toate punctele de vedere. Era evlavios – dovadă fiind cicatricea-semn al îndeplinirii rugăciunii atingând pământul cu fruntea, mătăniile pe care nu le lăsa niciodată din mână, exemplificarea permanentă cu versete din Coran și cu *hadise*[1] și împlinirea tuturor rugăciunilor de peste zi la vremea lor, oricât de ocupat ar fi fost. În plus, întrunea condițiile pentru a se putea căsători: avea un apartament cu suprafața de două sute de metri pătrați (într-un duplex) pe două niveluri pe strada Feysal din zona Piramidelor și și-a declarat disponibilitatea de a achita suma cerută ca zestre și de a cumpăra cadoul de nuntă ales de mireasă (în limite rezonabile, bineînțeles). Dar mai presus de toate astea, era cariera lui așteptată: acum era asistent universitar la Facultatea de Medicină din Cairo și beneficia de o bursă în America, de unde se va întoarce cu titlul de doctor și va putea candida pentru ocuparea celor mai înalte demnități în statul egiptean. Dar întocmai cum adierile vântului se joacă printre crengile pomilor, cocheta și *hagg*[2] Nofal (proprietarul marelui magazin

1. Tradiții sau relatări despre spusele și faptele profetului Muhammad, care alcătuiesc în ansamblul lor cea de-a doua sursă a religiei și a legislației islamice, imediat după Coran.
2. Pelerin, hagiu: titlu onorific conferit în general în lumea musulmană persoanelor care au împlinit ritualul pelerinajului la locurile sfinte de la Mekka și Medina – cel de-al cincilea stâlp al Islamului după mărturisirea credinței, rugăciune, post și danie.

de obiecte sanitare din Ar-Ruway'i) cu speranţa că ginerele său ar putea să ajungă ministru, ba chiar prim-ministru. De ce nu, de vreme ce doctorul Danana este un membru marcant al Secretariatului pentru Tineret din cadrul partidului de guvernământ şi are relaţii importante, iar în timpul vacanţei petrecute la Cairo se întâlneşte în fiecare zi cu mari personalităţi politice?! Ce i s-ar putea reproşa ca soţ? Faptul că este puţin mai în vârstă? Ăsta nu-i nici avantaj, nici defect. Un bărbat matur o va răsfăţa pe Marwa şi se va teme pentru ea mai mult decât un tânăr nechibzuit, care s-ar putea să nu ştie să se poarte cu ea!

Aşadar, *hagg* Nofal l-a acceptat pe Danana cu entuziasm, chiar dacă, atunci când a calculat cheltuielile pentru nuntă (cu mentalitatea lui de negustor), a constatat că va trebui să plătească de câteva ori mai mult decât a plătit mirele. Allah i-a dăruit o avere imensă şi se cuvine să cheltuiască pe măsura posibilităţilor sale. În plus, nici o sumă cheltuită pentru fiica lui cea mare nu i se pare exagerată.

Cât despre Marwa, ea a refuzat câţiva ani după absolvirea secţiei engleze a Facultăţii de Comerţ căsătoria tradiţională, aranjată şi chiar a luat-o în derâdere. Ştia foarte bine că este frumoasă şi că nurii ei stârneau dorinţa bărbaţilor. Aproape că n-a văzut bărbat, încă din vremea adolescenţei, în ochii căruia să nu fi citit dorinţa. Are părul lung, negru ca tăciunele şi mătăsos, ochi negri-minune, buze pline, senzuale. Apoi trupul ei plăcut cu sâni rotunzi, mijlocul subţire şi şoldurile ample care se rotunjesc ca o amforă spre picioarele delicate. Până şi tălpile ei mici şi degetele cu unghii rotunde colorate seamănă mai degrabă cu nişte obiecte de artă decât cu părţile unui organism viu.

Ani în şir, Marwa a plutit în lumea viselor. Se credea prinţesă şi aştepta să se ivească şi să o răpească un cavaler fermecător pe un cal alb. A refuzat numeroşi peţitori dintre oamenii de vază şi marii bogătaşi pentru că nu s-a simţit atrasă cu adevărat de nici unul dintre ei. Şi deodată s-a trezit că a împlinit douăzeci şi nouă de ani fără să fi dat peste marea ei iubire. S-a văzut astfel nevoită să-şi revizuiască atitudinea şi să devină mai practică. Maică-sa i-a spus în mai multe rânduri că dragostea care vine după căsătorie este mai trainică şi mai respectabilă decât sentimentele

aprinse şi schimbătoare care pot dispărea brusc sau pot sfârşi cu o nenorocire.

Apoi, Marwa a citit la rubrica „Poşta de vineri“ a ziarului *Al-Ahram*[1] mai multe răspunsuri cam cu acelaşi sens date unor cititoare şi abia atunci şi-a dat seama cu adevărat că vorbele mamei sale exprimau realitatea. Aşadar, a trebuit în cele din urmă să renunţe la visul ei despre iubirea cea mare, de teamă că s-ar putea să-şi petreacă toată viaţa fără să se împlinească. De fapt, viaţa nu este nici pe departe aşa cum o vedem în filme. Trebuia să se căsătorească, aşa cum se căsătoresc toţi oamenii, fiindcă trebuia să aibă o casă, o familie şi copii. Nu mai era nici foarte tânără, de vreme ce peste numai câteva luni urma să împlinească treizeci de ani. A înţeles că trebuie să se căsătorească, sperând ca iubirea să vină după nuntă. La urma urmei, n-a avut nimic nici împotriva lui Ahmad Danana, nici în favoarea lui. Nutrea pentru el sentimente neutre şi nimic mai mult, dar judecând la rece, a socotit că va fi un soţ acceptabil. Ar fi vrut doar să poată uita trăsăturile lui cam grosolane, ridurile de pe frunte, părul cârlionţat şi burta lui cam proeminentă, măcar că purta tot timpul vesta strânsă pe corp în speranţa că asta l-ar ajuta să pară mai suplu. Dacă ar fi putut să alunge din minte toate defectele astea, ar fi putut probabil să trăiască o poveste de iubire împreună cu el. Dar oare nu se dovedise el destul de amabil şi delicat cu ea? Trecuse vreo ocazie deosebită fără să-i ofere un cadou preţios? Nu o invitase el la cele mai luxoase hoteluri şi restaurante din Egipt? N-a cheltuit împreună cu ea fără socoteală, încât de mai multe ori, când a văzut notele de plată exorbitante achitate de el cu largheţe, s-a temut pentru el? Ar putea să uite vreodată noaptea aceea minunată când au luat cina la lumina lumânărilor în vreme ce-i încânta muzica viorilor la restaurantul de la bordul uriaşului vapor *Atlas* care i-a plimbat pe Nil timp de două ceasuri ce au trecut ca un vis frumos? O iubea, o răsfăţa şi făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru a o vedea fericită. Ce şi-ar fi putut dori mai mult de-atât?

---

1. În traducere, „Piramidele“ – cel mai important cotidian egiptean şi arab care a apărut fără întrerupere începând din anul 1875 până astăzi.

Este adevărat că uneori o cuprindeau accese de tristețe care o împingeau să-l evite, dar asta se întâmpla doar foarte rar. În cele din urmă, a acceptat explicația mamei cum că ar fi deocheată din pricina invidiei și sfatul ei de a citi mai multe versete din Coran, îndeosebi în timpul nopții!

Zilele logodnei au fost cum nu se poate mai minunate. Eminența Sa marele șeih de la Al-Azhar[1] în persoană a oficiat ceremonia căsătoriei la moscheea Sidna al-Husein[2] – Allah fie mulțumit de el! Petrecerea nunții a avut loc la Meridian Hotel și l-a costat pe *hagg* Nofal un sfert de milion de lire egiptene. La ea au cântat renumiții Ihab Tawfiq și Hișam Abbas și a dansat nu mai puțin celebra Dina. Așa cum au scris ziarele, petrecerea a fost onorată de numeroși demnitari și personalități moderne. Prezența unei dansatoare aproape goale la nuntă într-o familie bine-cunoscută pentru evlavia ei a stârnit controverse cărora *hagg* Nofal le-a pus capăt printr-o frază categorică:

— Marwa este fiica mea cea mai mare și prima mea bucurie, iar o nuntă fără dansatoare n-are nici un haz. Domnul nostru cel Preamărit și Preaînalt ne cunoaște adevăratele intenții și el este Iertător și Îndurător!

Adevărul este că insistența lui *hagg* Nofal de a angaja pentru nuntă pe dansatoarea Dina (vestită pentru vestimentația ei foarte sumară și pentru mișcările ei provocatoare), apoi încurajarea ei în timpul dansului prin aplauze și exclamații deocheate și conversația în șoaptă presărată cu zâmbete care a avut loc între el și ea la sfârșitul nunții, prelungindu-se până la exasperarea soției lui, *hagga* Insaf, pe al cărei chip se putea ușor citi tensiunea, toate astea au readus în minte poveștile rostite în taină despre pasiunea lui *hagg* Nofal pentru plăceri și goana lui după dansatoare în vremea tinereții, înainte de a se căi și de a se întoarce la evlavie.

---

1. Numeroși reprezentanți ai clerului musulman poartă titlul de șeih (sensul inițial „bătrân“), care este acordat de Al-Azhar absolvenților.
2. Moschee din zona centrală a orașului Cairo care se bucură de un prestigiu deosebit deoarece a fost ridicată în memoria martirului Al-Husein, fiul lui Ali – vărul și unul dintre cei mai apropiați tovarăși ai profetului Muhammad, cel de-al patrulea calif.

Tinerii însurăței și-au petrecut luna de miere în Turcia pe cheltuiala lui *hagg* Nofal, iar de acolo au plecat direct la Chicago, unde Danana a închiriat un apartament spațios în afara campusului universitar. Marwa și-a început noua ei viață cu entuziasm și sinceritate, dorind din adâncul inimii să-l vadă pe soțul ei fericit, să-i organizeze viața și să-l ajute astfel încât să reușească să ajungă cât mai sus. Dar imaginea luminoasă din primele zile s-a tulburat foarte curând, iar acum, la un an de la căsătorie, Marwa stă singură în casă și evenimentele se derulează prin fața ochilor ei ca o peliculă cinematografică pe care o revede din când în când, reproșându-și cu asprime că nu a văzut de la început semnele ciudate din comportarea soțului ei, sau poate că le-a văzut, sau le-a ignorat din dorința de a apăra iluzia ei colorată în roz... Iar acum iată cum visele i se prăbușesc și se izbesc de stâncile realității, risipindu-se ca niște mici cioburi de sticlă!

Problemele au început odată cu scandalul costumului. La nuntă, Danana a purtat un costum Versace alb foarte elegant, pe care Marwa nu l-a mai găsit când i-a aranjat lucrurile în dulap, speriindu-se peste măsură de teamă să nu fi fost furat sau să se fi pierdut în avion. Când s-a întors de la facultate, l-a întrebat ce s-a întâmplat cu costumul, dar soțul nu i-a răspuns, ci s-a uitat numai la ea, șovăind cu șiretenie în priviri.

— Costumul ăsta este un ajutor american, a bombănit el într-un târziu, fără nici o noimă.

Cum ea a insistat, s-a apucat să-i explice, reținându-și cu greu râsul:

— Americanii au un sistem care îți dă dreptul să înapoiezi orice marfă în decurs de o lună, dacă prezinți factura de cumpărare.

— Tot nu pricep. Ce s-a-ntâmplat cu costumul de la nuntă?

— Păi, cum știam că n-am să-l îmbrac decât o singură noapte în toată viața mea și cum a fost destul de scump, am păstrat factura, l-am dus înapoi și mi-am recuperat banii!

— Asta nu e oare un soi de înșelătorie? Adică tu cumperi costumul, îl porți la nuntă și pe urmă îl duci înapoi la magazin...

— Companiile de îmbrăcăminte din America sunt uriașe. Bugetele lor de milioane nu vor fi în nici un caz afectate de

prețul unui costum. Și pe urmă, noi nu ne aflăm aici într-o țară musulmană. Am consultat mai mulți învățați demni de încredere și aceștia mi-au confirmat fără nici o tăgadă că după legea religioasă America este considerată o țară păgână, nu musulmană. Apoi există un bine cunoscut principiu de jurisprudență conform căruia, în situații de necesitate, lucrurile interzise devin permise. Prin urmare, faptul că am nevoie de banii dați pe costum îmi îngăduie legal să-l duc înapoi la magazin pentru a-mi recupera acești bani.

Marwa s-a mirat nespus de logica lui și a fost cât pe ce să-l întrebe: „Cine ți-a spus că Islamul ne poruncește să-i jefuim pe nemusulmani?“. Cu toate astea, a încercat să-i găsească scuze și și-a zis în sinea ei: „Nu trebuie să uit că el nu este bogat ca tata și că are într-adevăr nevoie de banii dați pe costum...“ Incidentul acesta a trecut și era aproape să-l uite, dar după el s-au succedat și alte lucruri regretabile.

Danana a început să i se plângă că banii pe care-i primește ca bursă sunt insuficienți pentru cheltuielile casei. A repetat plângerea de mai multe ori, însă Marwa s-a prefăcut că nu-l aude (probabil răspunzând unui avertisment interior confuz). Dar el n-a întârziat să treacă de la aluzii la cererea directă, întrebând-o:

— Crezi că aș putea să împrumut de la tatăl tău o sumă de bani lunar, urmând să i-o restitui când ne întoarcem în Egipt?

S-a uitat la el fără să-i răspundă, însă el a continuat, râzând insolent:

— Dacă dorește, pot să-i dau o chitanță, ca să nu-și facă griji în privința banilor.

Marwa a fost șocată și a început să înțeleagă mai bine gândurile soțului ei, dar cu toate astea, i-a telefonat tatălui și i-a cerut un ajutor bănesc. De ce? Probabil că s-a agățat de un ultim firicel firav care ar fi putut s-o salveze de la eșec. A încercat să se convingă că soțul ei se află într-o situație dificilă deoarece studiază într-o țară străină și este firesc să se confrunte cu probleme financiare și în consecință nu trebuie să-i reproșeze că apelează la tatăl ei pentru un ajutor financiar. A fost surprinsă când tatăl ei a acceptat cererea fără nici un fel de comentariu, ca și cum s-ar fi așteptat la așa ceva, și-a început să-i trimită lunar câte o

mie de dolari, pe care Danana îi aştepta cu nerăbdare la începutul fiecărei luni şi-i lua din mâna ei fără nici un fel de remuşcare, ba mai mult decât atât, îşi exprima nedumerirea dacă se întâmpla cumva să întârzie sosirea sumei aşteptate. Dar nu banii în sine stârneau neliniştea soţiei, fiindcă ea ar fi fost dispusă să contribuie la întreţinerea casei chiar cu mai mult de-atât. Educaţia pe care o primise o ajuta să fie o soţie adevărată, capabilă să-şi ajute soţul cu toate eforturile și cu toți banii de care el ar avea nevoie. Dar, din pură întâmplare, a dat peste un aviz bancar de transfer, din care a înțeles că Danana, pe lângă bursă mai primea o importantă sumă de bani din ţară. În clipa aceea, nu s-a mai putut stăpâni şi l-a întrebat, în timp ce mânia se aduna în ochii ei aşa cum se strâng norii într-o zi cu ploaie:

— De ce mi-ai ascuns faptul că primeşti un salariu suplimentar şi de ce-ai apelat la ajutorul tatălui meu de vreme ce n-ai nevoie de el?

Danana a fost puţin încurcat în primul moment, dar foarte curând şi-a recăpătat curajul şi i-a răspuns destul de înţepat:

— Nu ţi-am spus nimic despre salariul suplimentar pentru că n-am avut ocazia. Dar lăsând la o parte treaba asta, tu, ca soţie, n-ai dreptul din punct de vedere strict religios să cunoşti cât câştigă bărbatul tău. Dacă vrei, pot să-ţi ofer argumente din jurisprudenţă în această privinţă. Cât despre suma modestă cu care ne ajută tatăl tău, lucrul mi se pare firesc, având în vedere că Domnul nostru l-a dăruit cu mulţi bani, în vreme ce noi suntem de-abia la începutul vieţii şi trebuie să cheltuim chibzuit. Chivernisirea este o mare virtute la care ne îndeamnă cea mai nobilă dintre toate făpturile, *alesul*[1] Domnului nostru – rugăciunea şi pacea asupra lui!

De data aceasta, Marwa n-a mai acceptat, fireşte, argumentele lui. A devenit limpede ca lumina soarelui într-o zi de vară cât de zgârcit este soţul ei în realitate. A început să-l urmărească şi a observat cum i se întunecă faţa când trebuie să plătească ceva – orice ar fi –, cu câtă concentrare şi teamă numără banii, pe care-i pune numaidecât în portmoneul lui, şi apoi îl vâră în buzunarul interior, de

1. Epitet al Profetului Muhammad.

parcă ar vrea să-i îngroape. Încetul cu încetul, au început să-i dea târcoale gânduri înspăimântătoare. Ea este departe de familie, de care o despart Oceanul Atlantic şi zeci de mii de kilometri. Este străină şi complet singură în Chicago. N-o cunoaşte nimeni şi nu-i pasă nimănui de ea. Engleza ei stricată n-o ajută să se înţeleagă nici măcar cu oamenii de pe stradă. Nu-l are aici printre străini decât pe Danana. Oare se poate bizui pe el cu adevărat? Ce se întâmplă dacă se îmbolnăveşte sau este rănită într-un accident? Omului cu care s-a căsătorit nu-i va păsa de ea nici cât negru sub unghie și poate oricând s-o arunce mai degrabă în stradă decât să cheltuiască pentru ea zece dolari. Acum îşi dă seama mai bine ca oricând de ce a ales-o să-i fie soţie, căci iată-l cum a și început să-i ciugulească din avere. Fără îndoială că şi-a făcut planuri ca, după ce tatăl n-o să mai fie, să pună mâna pe toată moştenirea ei, ba probabil că o socoteşte încă de pe-acum bănuț cu bănuţ...

Dar nenorocirea nu e doar zgârcenia şi egoismul lui. Există şi un sentiment dezgustător între ei care se accentuează cu fiecare zi ce trece. Este vorba de o chestiune foarte intimă şi foarte delicată, despre care Marwa nu se simte în stare să le vorbească nici celor mai apropiaţi oameni, ba îşi face chiar reproşuri şi numai pentru că se gândeşte la ea, dar cu toate astea îi provoacă durere şi-i îngreunează viaţa. Ca să spună lucrurilor pe nume, nu-i place felul în care el întreţine relaţii intime cu ea. Se apropie de ea într-un mod ciudat, fără nici un fel de pregătire prealabilă. Fie că stă în dormitor şi priveşte la televizor, fie că iese din baie, se trezeşte cu el năpustindu-se asupra ei cu mădularul în erecţie, aşa cum fac adolescenţii cu servitoarele de prin case. Maniera lui brutală i-a pricinuit spaimă şi tensiune, alături de sentimentul de umilinţă, ba i-a cauzat chiar răni dureroase pe trup. Într-o noapte, a făcut aluzie la suferinţele provocate, evitând de ruşine să-l privească în ochi, dar el a început să râdă ironic și să se fălească:

— Încearcă să te obişnuieşti, fiindcă eu am o fire puternică şi violentă. Aşa sunt toţi bărbaţii din familia mea. Am un unchi din partea mamei la ţară care s-a căsătorit şi a mai zămislit copii după ce a trecut de optzeci de ani!

Şi-a dat seama cu părere de rău că el nu a înţeles ce voia să-i spună, însă nu s-a simţit capabilă să-i explice mai mult. Ar fi vrut ca măcar să-l sfătuiască să citească minunatul verset din Coran prin care bărbaţii musulmani sunt îndemnaţi să se apropie de soţiile lor cu blândeţe şi treptat, ca să priceapă de ce anume vrea să i se plângă, dar i-a fost ruşine şi a tăcut. După această discuţie, s-a trezit cu el încercând să folosească o alifie cu miros înţepător înainte de a se culca cu ea şi atunci l-a respins, l-a împins cu putere cât mai departe şi a sărit din pat şi mai furioasă. A început să-l evite, folosind toate pretextele cu putinţă, până când într-o noapte el a încercat să folosească forţa, însă ea i s-a împotrivit cum a putut, fugind de el. Atunci s-a pornit să urle la ea, gâfâind de dorinţă şi efort:

— Fii cu frică de Allah, Marwa! a ameninţat-o el. Te previn că Allah Preaslăvitul şi Preaînaltul o să te pedepsească. Ceea ce faci tu este interzis de toţi învăţătorii Coranului... Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze şi să-l miluiască! – a avertizat că femeia care-şi refuză soţul în pat va fi blestemată de îngeri în timpul nopţii.

Stătea întins în pat în faţa ei, iar ea în picioare dinaintea lui, în lenjeria de noapte, fierbând de mânie şi privindu-l cu furie şi dispreţ. N-a lipsit mult să-i spună că Islamul nu o obligă pe femeie să se culce cu un soţ dezgustător cum este el şi că Trimisul – Allah să-l binecuvânteze şi să-l miluiască! – a poruncit ca soţia să divorţeze de soţul ei chiar şi atunci când nu se simte bine alături de el. Mânia a pus stăpânire pe ea, copleşind-o, încât pentru prima oară i-a venit în minte să-i ceară să divorţeze de ea şi s-o lase să se întoarcă în Egipt. Divorţul ar fi fost în orice caz de preferat violării ei în fiecare noapte în maniera aceasta dezgustătoare!

„Divorţează de mine chiar acum!“ Cuvintele astea au ajuns s-o obsedeze într-atât încât le vedea scrise în mintea ei. Dar dintr-un motiv necunoscut (pe care a încercat să-l înţeleagă mai târziu şi de fapt nu a izbutit niciodată), de îndată ce-i trecea prin cap să-i răspundă, de îndată ce încerca să deschidă gura, o invadau sentimente contradictorii şi confuze care o determinau să tacă. Apoi s-a trezit pe neaşteptate apropiindu-se încet de el, de parcă ar fi fost hipnotizată. A început să-şi dea jos toate straiele de pe ea,

aruncându-le unul câte unul, până ce a rămas complet goală în fața lui, iar când el s-a năpustit asupra ei, n-a opus nici un fel de rezistență. În noaptea aceea, a început o nouă etapă în relațiile dintre ei : își lăsa trupul în voia lui complet rece, închidea ochii și suporta fără cea mai mică împotrivire răsuflările lui greoaie și respingătoare și trupul lui jilav, dezgustător. Clipele se scurgeau greu și dureros, dar ea se lupta cu sentimentul de silă până ce el se liniștea și se arunca pe spate, gâfâind mândru nevoie mare, de parcă s-ar fi întors victorios dintr-o bătălie. Ea alerga la baie să vomite, după care izbucnea în plâns din pricina înfrângerii, neputinței și durerii. Simțea că întregul trup i s-a frânt ca după o bătaie strașnică. Până și fața i se preschimba după o astfel de întâlnire, părând sumbră, congestionată și tumefiată. Dar chiar dacă în bătălia sexului a fost înfrântă, ea a respins cu îndârjire ideea zămislirii, în pofida tuturor insistențelor și sâcâielilor lui de a avea un copil în America.

— Băi, muiere neghioabă! se zborșea la ea.

— Te rog să nu vorbești cu mine așa! protesta ea, întorcându-și fața de la el.

Atunci schimba tactica: se apropia de ea, prefăcându-se afectuos, și-i șoptea cu glas șuierător:

— Ascultă ce-ți spun, draga mea! Dacă o să avem un copil aici, el va primi cetățenie americană și automat o vom dobândi și noi după aceea. Alții plătesc zeci de mii de dolari pentru un pașaport american, iar tu dai cu piciorul acestui cadou.

— N-ai obosit tot repetând vorbele astea? Nu vreau să aud acum de aducerea pe lume a unui copil... și nu pot să nasc un copil așa, doar pentru a obține pașaport american, pricepi?

În noaptea aceea, Marwa stătea relaxată pe canapeaua din sufragerie, urmărind un serial pe canalul egiptean, când auzi soneria. Tresări temătoare, căci nu se aștepta să vină nimeni. Se ridică șovăind, trecându-i prin minte fulgerător avertismentele pe care le auzise de atâtea ori – în Chicago, să nu deschizi ușa străinilor. Se uită prin vizor și-l văzu în fața ușii pe Safwat Șakir zâmbind.

— Doctorul Danana este acasă? întrebă el ridicând glasul.

— Nu! Nu-i acasă!

— Îmi pare rău, madam. Am venit de la Washington special ca să mă întâlnesc cu el. Din păcate, telefonul meu este defect. Aş putea să intru şi să-l aştept?

Nu-i răspunse, dar el insistă:

— Trebuie să-l văd pentru o chestiune importantă care nu suferă amânare.

Îl cunoştea pe Safwat Şakir, căci îl văzuse de câteva ori la recepţiile de la consulat, dar nu-i inspira nici o încredere. Întotdeauna i se păruse arogant şi suspicios. Ştia însă cât de mult se interesa Danana de el. Aşa că n-avu de ales. Deschise uşa şi-l invită să intre. Era foarte elegant, ca de obicei, şi răspândea în jurul lui un parfum de lux. Dădu mâna cu ea şi se aşeză pe scaunul cel mai apropiat de uşa de la intrare. Luă şi ea loc pe scaunul din faţa lui, lăsând uşa apartamentului descuiată. Îi telefonă soţului şi acesta îi spuse că va veni imediat. Se simţi datoare să fie o gazdă cât de cât ospitalieră, aşa că-i pregăti un pahar de ceai, retezând politicos, dar ferm încercările lui repetate de a angaja o conversaţie cu ea. De îndată ce sosi Danana, se retrase în dormitor. De fapt, acesta nu-i dădu nici cea mai mică atenţie, fiind preocupat numai şi numai de distinsul său oaspete. Îl salută grăbit, cu răsuflarea tăiată, probabil exagerând puţin ca să-i dovedească acestuia că a venit alergând.

— Bine-aţi venit, domnule! îl salută cu un zâmbet linguşitor. Oraşul Chicago este onorat!

— Îmi pare rău că am venit pe neanunţate.

— Excelenţa Voastră mă onorează oricând.

— Te rog să mă scuzi faţă de doamna pentru deranj.

— Dimpotrivă, domnule, Marwa este fericită că sunteţi aici, deoarece ea ştie foarte bine cât de mare este respectul pe care vi-l port!

— Chestiunea pentru care am venit este extrem de importantă, deschise Safwat discuţia, îndreptându-se de spate în scaun.

— Sper să fie vorba de ceva bun.

— Mai întâi, aş vrea să te întreb câteva lucruri.

— Vă stau la dispoziţie, domnule.

— Există egipteni copţi[1] la secţia de histologie?

— N-avem nici un copt la secţia de histologie, dar există câţiva la secţiile de medicină internă, chirurgie şi fiziologie. La Centrul Medical din cadrul Universităţii din Illinois există doar şapte copţi şi îi cunosc pe toţi.

Safwat scoase din buzunarul hainei o foaie de hârtie îndoită pe care o desfăcu încet şi i-o întinse lui Danana. Acesta o luă şi după ce o citi atent i se iviră pe chip semne de mânie.

— Minciuni sfruntate! zise revoltat.

— Asta-i una din numeroasele declaraţii şi a fost distribuită săptămâna trecută. Ţine-o şi citeşte-o cu atenţie! Activitatea „copţilor din exil" se extinde de la o zi la alta şi provoacă îngrijorarea autorităţilor egiptene. Ei atacă Egiptul şi mai ales îl atacă pe Excelenţa Sa domnul preşedinte cu neruşinare şi, din păcate, administraţia americană ia în considerare afirmaţiile lor.

— Toţi sunt nişte trădători, agenţi plătiţi de Israel!

Safwat Şakir rămase o clipă cu privirea în pământ, apoi reluă discuţia pe un ton grav:

— Israelul nu are legături decât cu o singură asociaţie. Celelalte organizaţii ale copţilor acţionează pe cont propriu şi se bizuie pe autofinanţare. Ele atacă regimul cu scopul de a obţine câştiguri pentru copţii din Egipt.

— Imposibil, domnule! Egiptul nu cedează în faţa şantajului, iar obţinerea de sprijin din afară se cheamă trădare, peroră Danana fără pauză, ca şi cum ar fi spus o lecţie pe de rost.

Safwat dădu din cap aprobator, apoi îl întrebă pe un ton foarte serios:

— Ce ştii despre Karam Doss?

— Specialist în chirurgie pe cord. Milionar. Locuieşte într-un palat luxos în Oak Park şi este unul din liderii „copţilor din exil".

---

1. Numele pe care grecii l-au dat descendenţilor vechilor egipteni care s-au convertit la creştinism în primele secole după Hristos, înainte de venirea arabilor în Egipt. Ei reprezintă şi astăzi o importantă minoritate religioasă, etnică şi lingvistică în Egipt.

— Scrie-mi un raport detaliat despre el.

— Am înțeles, să trăiți!

— Vreau informații complete și o apreciere în legătură cu atitudinea lui.

— Am înțeles.

— În ceea ce îl privește pe băiatul ăsta, Nagi Abd al-Samad, am primit o copie completă a dosarului său de la Securitatea Statului. Urmărește-l și fii atent cu el fiindcă este un element turbulent.

Danana râse tare și-i răspunse ironic:

— Băiatul ăsta, Nagi, este un ratat dezamăgit. Îl cunosc din Egipt. Am pregătit pentru el un program care o să vă placă, domnule.

Trecură câteva clipe de tăcere, după care Safwat oftă și adaugă:

— Și-acum am ajuns la cea mai importantă chestiune.

Danana își aprinse o țigară și privi concentrat din spatele ochelarilor în ochii lui Safwat, care continuă aproape în șoaptă:

— Excelența Sa domnul președinte va face o vizită în America peste două luni – cu voia lui Allah...Vizita este foarte importantă și are loc în condiții extrem de delicate... De aceea, avem datoria să o pregătim cât mai bine... Timpul este scurt și orice greșeală din partea noastră ar putea să aibă ca rezultat o catastrofă.

— Excelența Voastră cunoașteți itinerarul?

— Itinerarul nu se anunță niciodată decât în ultima clipă. De obicei, se schimbă brusc din considerente de securitate. Cunosc din surse proprii că Excelența Sa domnul președinte va vizita orașele Washington și New York și va veni și aici la Chicago. Și, firește, Excelența Sa se va întâlni și cu fiii și fiicele sale – egiptenii care studiază aici.

— Întâlnirea cu Excelența Sa va fi o sărbătoare națională pentru toți studenții de aici.

— Tu ești destul de inteligent, Danana, ca să-ți dai seama că vizita domnului președinte poate să ne schimbe viața. În urma ei, pot să ajung ministru sau pot să fiu scos la pensie.

— Ministru, domnule – cu voia lui Allah! Păi, ce, se poate altfel? Dar promiteți-mi că n-o să uitați nici de mine.

Safwat Şakir râse cu poftă, părând foarte binedispus, şi se ridică, dând să plece, dar Danana insistă să-l reţină la cină:

— Safwat *bey*, vă rog, nu mă lipsiţi de onoarea de a lua masa împreună cu noi, bombăni el, aproape implorându-l.

— Dar am o întâlnire importantă la consulat.

— Vă rog, Excelenţă, luaţi ceva în fugă cu noi şi pe urmă vă duceţi – în paza lui Allah – la întâlnire.

Danana se duse înăuntru în fugă şi după un sfert de ceas se ivi Marwa, aducând nişte farfurii. Safwat o întâmpină, cercetând-o surâzător.

— Încă o dată îmi cer scuze pentru deranj, madam, se bâlbâi el.

Marwa îngâimă câteva cuvinte ca şi cum ar fi vrut să nege faptul de a fi fost deranjată, însă faţa ei nu reflecta acest lucru, ceea ce îl determină pe Danana să se uite la ea de mai multe ori pentru a-i atrage atenţia că nu se purta cum trebuie. Când nu mai avu nici o nădejde că s-ar putea întoarce către el, se adresă din nou lui Safwat. Marwa profită, încercând să se retragă, dar Safwat îşi luă inima în dinţi şi o întrebă:

— Nu mănânci împreună cu noi?

— Tocmai am mâncat puţin mai înainte, îi răspunse ea numaidecât, de parcă s-ar fi aşteptat la această întrebare. Poftiţi, mâncaţi, Excelenţa Voastră! Poftă bună!

Danana se aşeză la masă în faţa lui Safwat, care deschise geanta şi scoase din ea o sticluţă de whisky.

— Poţi să-mi aduci nişte gheaţă?

În câteva clipe, Danana se ivi aducând cuburile de gheaţă şi un pahar mare, gol.

— Stând aşa de mult în Occident, am preluat şi obiceiul ăsta de a bea un pahar când mănânc, bombăni Safwat, ca un fel de scuză.

— Excelenţă, dumneavoastră depuneţi eforturi supraomeneşti în activitatea pe care o desfăşuraţi în serviciul ţării şi de aceea aveţi tot dreptul să vă mai şi relaxaţi puţin din când în când.

Safwat îi răspunse cu un zâmbet sobru, în vreme ce se desfăta, sorbind din pahar. Înfulecă în grabă, dar cu poftă şi se ridică, pregătindu-se să se retragă. Danana îl conduse

până la uşă, unde mai avu loc un scurt dialog serios în legătură cu ce avea să facă în zilele următoare. Apoi îşi luă rămas-bun, urmându-şi cu privirea şeful până când acesta dispăru în lift. Oftă, intră şi închise uşa, dar în timp ce străbătea antreul, trăsăturile i se schimbară brusc, întocmai cum se preschimbă din bine în rău, sau mai bine zis din frumos în urât, chipul unui personaj din filmele SF. În faţa dormitorului, i se putea citi pe faţă mânia gata să explodeze. Deschise uşa brusc şi o găsi pe soţia lui întinsă în pat.

— Te-ai purtat cu omul ăsta fără pic de politeţe! i se dezlănţui glasul ca un tunet.

— Dimpotrivă, cred că el nu cunoaşte regulile politeţii, îi răspunse Marwa calm. Cum îşi permite să intre în casa ta atunci când tu nu eşti de faţă?!

— Avea nevoie de mine pentru o chestiune extrem de importantă.

— Putea să-ţi lase un mesaj.

— Problema este mult mai importantă.

— În orice caz, mie nu-mi place deloc omul ăsta al tău...

— Tu ştii cine-i Safwat Şakir?

— Oricine-ar fi, mie nu-mi pasă!

— Safwat Şakir este şeful serviciilor secrete egiptene de la ambasadă şi cel mai important diplomat al acesteia. El este mai important chiar şi decât ambasadorul, pricepi? Un singur raport scris de el mă poate ridica la cer sau îmi poate distruge tot viitorul, auzi?

Marwa privi la el un timp, ca şi cum l-ar fi văzut prima oară.

— Orice post ar avea, nu are dreptul să intre în casa ta când tu lipseşti! Şi-apoi, eu refuz să-mi transformaţi casa în crâşmă!

— Nu-ţi permit să-mi distrugi viitorul! Te avertizez că dacă mai vine la noi în casă încă o dată şi te porţi cu el la fel de necuviincios, s-a terminat între noi!

— Cât de mult îmi doresc sfârşitul ăsta! Să ştii că-l aştept cu nespusă nerăbdare!

Îi dădu această replică uitându-se în ochii lui gata să izbucnească.

— A fost greşeala mea şi numai a mea când mi-am ales nevastă dintr-o familie de ignoranţi!

— Nu-ţi permit să-mi insulţi familia!

— Asta nu-i insultă, ăsta-i purul adevăr!

— Îţi cer să păstrezi măsura!

— Tatăl tău, *hagg* Nofal, are educaţie sau este ignorant?

— Condiţiile nu i-au permis tatălui meu să studieze, dar el s-a străduit şi ne-a crescut, oferindu-ne nouă cele mai bune condiţii pentru a studia.

— Şi cu toate astea, el continuă să fie ignorant.

— Tocmai tatăl meu, ignorantul de care ţie nu-ţi place, cheltuieşte ca să-ţi ţină ţie casa.

Danana ridică mâna şi o plesni cu putere peste faţă, făcând-o să se clatine, dar ea se repezi şi-l apucă de cămaşă, urlând ca din gură de şarpe:

— Dai în mine? Nu voi mai rămâne împreună cu tine nici o singură zi! Divorţează de mine în clipa asta, numaidecât!!!

9

Își amintește și acum perfect noaptea aceea, cu toate că au trecut treizeci de ani de-atunci.

A trebuit să-și părăsească schimbul de la spitalul Qasr al-Ayni pentru a o căuta. Forțele de securitate asediaseră Universitatea din Cairo, împiedicând lumea să intre și să iasă. Între podul de peste Nil din dreptul universității și poarta principală de la intrare a fost oprit de câteva baraje ale securității. I s-au adresat aceleași întrebări, iar el a dat același răspuns. La ultimul punct de control s-a întâlnit față în față cu un colonel care i s-a părut a fi comandantul întregii operațiuni. Mișcările lui nervoase și trasul cu lăcomie din țigară trădau starea de oboseală căreia cu greu îi mai făcea față.

— Ce doriți, domnule doctor? l-a întrebat acesta puțin precipitat, suflând cu năduf un nor de fum în vreme ce-i întorcea legitimația de medic pe o parte și pe cealaltă.

— Am o rudă, o fată, printre studenții care au ocupat universitatea... Am venit s-o conving să se întoarcă acasă.

— Cum o cheamă?

— Zaynab Ridwan, de la Facultatea de Economie.

Ofițerul îl cercetă atent, ca și cum ar fi vrut să se convingă de sinceritatea lui.

— Vă sfătuiesc să o luați urgent și să plecați cu ea de-aici. I-am avertizat să se disperseze, dar ei se încăpățânează să rămână pe loc. Dintr-un moment în altul, așteptăm dispoziții să facem uz de forță. O să-i lovim fără cruțare și-o să-i ducem pe toți în arest.

— V-aş ruga să ţineţi seama de faptul că sunt nişte copii care s-au răzvrătit pentru ţara lor.

— Şi noi suntem egipteni şi patrioţi, dar noi nu demonstrăm şi nu producem dezordine.

— V-aş ruga să-i trataţi ca şi cum ar fi copiii dumneavoastră.

— Nu sunt nici tată, nici mamă. Eu execut nişte dispoziţii şi-atâta tot, i-a răspuns colonelul apăsat, vrând parcă să reziste unui sentiment de simpatie dinlăuntrul lui.

Apoi s-a dat doi paşi înapoi, a făcut un semn cu mâna şi soldaţii s-au dat în lături, făcându-i loc să treacă.

Universitatea era cufundată în întuneric, iar frigul de ianuarie îi pătrundea în oase, aşa că îşi închise nasturii paltonului şi-şi vârî mâinile în buzunare. Zidurile erau peste tot acoperite de lozinci şi de afişe, dar n-a izbutit să citească ce era scris pe ele din pricina beznei. N-a desluşit decât un panou mare ce-l înfăţişa pe Anwar al-Sadat trăgând dintr-o *goza* – o mică narghilea improvizată. Şi-a plimbat privirile peste sutele de studenţi care stăteau pe iarbă şi pe treptele scărilor. Mulţi dintre ei dormeau, iar ceilalţi fumau şi stăteau de vorbă. Unii îngânau cântecele lui Şeih Imam. I-a trebuit ceva timp ca să dea de ea. A găsit-o la intrarea în sala mare de adunări, discutând aprins cu câţiva colegi. S-a apropiat şi a strigat-o, iar ea a venit spre el, salutându-l călduros, aşa cum făcea de fiecare dată când se întâlneau:

— Bună!

— Pari obosită, a remarcat el.

— Mă simt foarte bine.

— Aş vrea să vii cu mine!

— Unde?

— Acasă, la ai tăi.

— Ai venit să mă iei de mână şi să mă duci în braţele mamei? Ai vrea să mă spăl pe picioare frumuşel şi să-mi beau laptele pentru ca ea să mă aşeze în pat, să mă învelească şi să mă adoarmă cu un basm?

După tonul ei ironic şi-a dat seama că sarcina lui nu va fi deloc uşoară.

— Nu-ţi voi îngădui să-ţi faci rău singură, i-a replicat cu asprime, privind-o mustrător.

— Asta-i treaba mea. Mă priveşte numai pe mine.

— Dar de fapt ce vrei? Ajută-mă să pricep şi eu.

— Am nişte revendicări împreună cu colegii mei. Şi nu ne ducem acasă până nu ne sunt îndeplinite.

— Vă închipuiţi c-o să schimbaţi voi lumea?

— Vrem să schimbăm cel puţin Egiptul.

— Egiptul nu se va schimba printr-o demonstraţie.

— Noi exprimăm voinţa tuturor egiptenilor.

— Nu-ţi mai face iluzii! Lumea din afara universităţii nu ştie nimic despre voi. Zaynab, hai cu mine! Comandantul mi-a spus categoric că are ordin să vă aresteze.

— N-au decât să facă orice poftesc!

— Vrei ca soldaţii să te lovească şi să te târască pe jos?

— Nu-mi voi părăsi colegii, orice s-ar întâmpla!

— Mă tem pentru tine, a mai murmurat el vădit îngrijorat.

Ea i-a aruncat o privire ironică, s-a întors încet şi s-a dus lângă colegii ei, reluând discuţia cu ei şi ignorându-l cu desăvârşire. A rămas un timp pe loc cercetând-o, apoi s-a îndepărtat mânios, zicându-şi în sinea lui că este nebună, iar el nu-i poate fi de nici un folos. Dacă s-ar fi însurat cu ea, casa lor ar fi fost un câmp de luptă. Era prea vanitoasă şi prea încăpăţânată. Şi pe deasupra, l-a mai şi tratat cu insolenţă şi cu dispreţ. A avertizat-o, dar ea a persistat în prostia ei. N-au decât s-o bată soldaţii şi s-o târască pe pământ. Ba chiar s-o şi violeze. De-acum încolo nu-i va mai arăta nici un strop de simpatie. Ea şi-a ales soarta.

S-a întins în pat, simţindu-se foarte obosit, dar somnul nu s-a lipit nici o clipă de el în noaptea aceea. S-a zvârcolit până când a auzit chemarea la rugăciunea din zori; atunci s-a ridicat din pat, a făcut o baie, s-a îmbrăcat şi s-a întors la universitate, unde a aflat că soldaţii i-au atacat pe demonstranţi şi i-au arestat. A avut nevoie de eforturi stăruitoare să ia legătura cu unele din cunoştinţele lui şi să o viziteze la direcţia de securitate, târziu după-amiază. Era foarte palidă, avea buza de jos umflată şi câteva vânătăi în jurul sprâncenei stângi şi pe frunte. A întins mâna şi i-a pipăit faţa.

— Te doare? a întrebat-o el.

— Întregul Egipt a fost rănit! i-a răspuns fără să stea nici o clipă pe gânduri.

Şi acum îşi aminteşte toate amănuntele, deşi a trecut atâta timp. De fapt, n-a încetat să se gândească la ea niciodată

în toţi anii care s-au scurs. Vechile imagini i se derulează în minte cu toată limpezimea, îl năpădeşte şuvoiul amintirilor şi-l poartă cu el, ca şi cum trecutul ar fi un duh uriaş care a izbutit să scape din sticla în care stătuse închis. O vede stând dinaintea lui cu silueta ei firavă, cu chipul frumos, cu părul negru şi lung pe care şi-l lega la spate în coadă, cu ochii strălucind de entuziasm, vorbindu-i despre Egipt pe un ton visător, ca şi cum ar fi recitat un poem de iubire.

— Ţara noastră este minunată, Salah, dar ea a fost oprimată vreme îndelungată. Poporul nostru are posibilităţi uriaşe. Dacă s-ar putea înfăptui democraţia, Egiptul ar putea deveni o ţară puternică şi avansată în mai puţin de zece ani.

Asculta vorbele ei, ascunzându-şi indiferenţa printr-un zâmbet neutru. S-a străduit nespus să-l atragă de partea ideilor ei, dar el aparţinea unei alte lumi. De ziua lui, i-a dăruit Istoria completă a lui Abd ar-Rahman al-Jabarti[1].

— La mulţi ani! i-a urat ea. Citeşte cartea asta şi-o să mă înţelegi mai bine!

A citit câteva capitole, dar foarte curând s-a plictisit. Ei i-a spus că a terminat-o. Nu-i plăcea să mintă şi nu recurgea decât rareori la asta. O făcuse numai pentru că nu voia s-o vadă înfuriindu-se. Prefera s-o vadă binedispusă pentru că numai atunci zâmbetul ei strălucea şi chipul ei răspândea bucurie. În astfel de clipe minunate, stăteau unul lângă altul pe banca de marmură albă din grădina Orman, peste drum de universitate. Ceasurile treceau fără să le simtă; vorbeau în şoaptă şi visau la viitor. Se apropia de ea, inhalându-i parfumul pe care şi-l aminteşte şi acum foarte bine. O prindea de mână şi se apleca spre ea, furându-i din când în când un sărut pe obraz, după care ea îi arunca o privire în care se amestecau reproşul şi tandreţea. Şi cât de repede s-au sfârşit visele! De mii de ori i-a revenit în minte ultima lor întâlnire, cu fiecare cuvânt, cu fiecare privire, cu fiecare clipă de tăcere. Stăteau pe banca lor preferată din parcul Orman, când a anunţat-o despre decizia lui de a emigra. S-a

1. Abd al-Rahman al-Jabarti (1754-1822), cărturar egiptean, autor al unei ample cronici a Egiptului din secolul al XVIII-lea şi începutul secolului al XIX-lea.

străduit să fie calm, să aibă cu ea o discuţie bazată pe logică, însă ea a izbucnit de îndată ce i-a comunicat hotărârea lui:

— Vasazică vrei să fugi.

— Dimpotrivă, vreau să mă salvez.

— Văd că vorbeşti doar despre tine.

— Nicidecum! Am venit să te invit să iei parte la noua noastră viaţă.

— Nu-mi voi părăsi ţara niciodată!

— Încetează cu lozincile, te rog.

— Nu sunt lozinci, este sentimentul datoriei pe care tu nu-l poţi înţelege.

— Zaynab!

— Ai studiat pe banii poporului egiptean sărac şi ai devenit medic. O mie de alţi tineri egipteni au râvnit la locul tău de la Facultatea de Medicină. Iar acum vrei să părăseşti Egiptul şi să te duci în America asta care ne-a provocat atâtea nenorociri. Ştii cum se numeşte acela care-şi lasă ţara când este la greu şi se pune în slujba duşmanilor?

— Am studiat medicina şi am ocupat pe merit postul de la universitate. La urma urmei, ştiinţa nu are patrie. Ştiinţa este neutră!

— Ştiinţa aceasta care i-a furnizat Israelului bombele cu napalm ce au ars chipurile copiilor noştri din Bahr al-Baqr nu poate să fie neutră.

— Cred, Zaynab, că a sosit timpul să vedem realitatea aşa cum este ea şi nu aşa cum ne-ar plăcea să fie.

— Aşa, ia să te aud, filozofule!

— Am mâncat bătaie şi cu asta s-a terminat povestea. Ei sunt mult mai puternici decât noi şi pot să ne strivească în orice clipă.

— Dacă gândim aşa ca tine, sigur că n-o să învingem niciodată!

S-a simţit umilit şi asta l-a făcut să ţipe la ea fără să-i pese de ceilalţi oameni din parc, care şi-au întors feţele spre ei, întrebându-se ce se întâmplă:

— Când o să te trezeşti la realitate din iluziile tale? Victoria noastră este imposibilă din cauza înapoierii, sărăciei şi despotismului. Cum să-i învingem când noi nu suntem în stare să fabricăm nici cel mai simplu microscop? Cerşim totul din afară, până şi armele de care avem nevoie ca să ne

apărăm. Problema nu este cu cei ca mine, ci cu cei ca tine... Abd al-Nasir s-a hrănit ca şi tine cu vise şi ne-a adus la sapă de lemn.

Prinşi într-o ceartă violentă, nu mai erau în stare să-şi controleze glasurile. Ea s-a ridicat cu chipul vânăt de furie, adunându-şi cărţile care-i căzuseră fără să vrea pe pământ. În clipa aceea, părul ei negru şi mătăsos i-a alunecat pe faţă şi i s-a părut mai fermecătoare ca niciodată. Ar fi vrut s-o îmbrăţişeze şi s-o sărute. Ba chiar a încercat să se apropie, însă ea l-a alungat cu un semn din mână şi l-a avertizat, plină de mânie:

— De astăzi încolo n-o să mă mai vezi niciodată!

— Zaynab!

— Îmi pare foarte rău, dar trebuie să-ţi spun deschis că eşti un laş!

Ce durere de cap ucigătoare! Porneşte din creştet şi se întinde ca și cum l-ar devora o armată de furnici! Visează acum sau ceea ce se întâmplă este adevărat? Într-o clipită, şi-a venit în fire: s-a trezit întins pe canapeaua din cabinetul medicului psihiatru. În jurul lui plutea o muzică în surdină, lumina slabă se ridica din spate, iar medicul stătea lângă el și înregistra cu grijă tot ce-i spunea. Ce face? De ce a venit aici? Medicul ăsta crede că este în stare să-i îndrepte viaţa? Ce absurditate! El cunoaşte genul ăsta de tineri – copii din pătura superioară a clasei de mijloc care studiază pe banii părinţilor, îşi încheie studiile şi găsesc posturile rezervate la vârful societăţii americane. Au fost întotdeauna cei mai slabi studenţi în faţa cărora a ţinut cursuri. Ignoranţă, lene şi infatuare. Iată-l pe unul dintre ei: constituţie atletică, un chip radios şi privirea lipsită de orice griji. Ce ştie copilul ăsta despre viaţă? Singura durere de care are habar probabil că este aceea pe care o simte după un meci de squash!

— Vorbeşte-mi mai mult despre iubita ta Zaynab! îl îndemnă doctorul cu creionul în mână, într-o manieră profesională, artificială, de parcă ar fi jucat un rol într-un film.

— Nu mai am ce să-ţi spun.

— Te rog să mă ajuţi, dacă vrei să te pot ajuta.

— Fac tot ce-mi stă în putinţă.

— Cum ai cunoscut-o pe Chris, soţia ta americancă? insistă, uitându-se în foile din faţa lui.
— Printr-o pură întâmplare.
— Unde anume?
— La un bar.
— Ce bar?
— Contează aşa de mult?
— Foarte mult.
— Am întâlnit-o într-un bar de celibatari.
— Cu ce se ocupa?
— Lucra într-un magazin.
— Nu te supăra că te întreb toate astea. Să ştii că sinceritatea este esenţială dacă vrei să te faci bine. Te-ai căsătorit cu Chris pentru a dobândi cetăţenia?
— Nu! Am iubit-o cu adevărat.
— Ea mai fusese căsătorită?
— Da, era divorţată.
Medicul tăcu un timp şi mai notă nişte lucruri în hârtiile lui. Apoi îl fixă cu o privire ciudată şi încercă să stabilească verdictul.
— Salah, eu cred că lucrurile stau cam aşa: Ai vrut cu orice preţ să dobândeşti cetăţenia americană şi în acest scop ai mers într-un bar pentru celibatari unde ţi-a picat în plasă o biată lucrătoare divorţată şi singură. Ai izbutit să o domini sexual, astfel încât a acceptat să se mărite cu tine şi în felul acesta ţi-a făcut cadou cetăţenia.
— Nu-ţi permit să spui aşa ceva! ţipă doctorul Salah, suflând greu de furie, dar medicul continuă, ca şi cum nu i-ar fi auzit vorbele:
— Afacerea a fost rezonabilă şi echitabilă. Medicul arab de culoare îi oferă unei lucrătoare americance albe şi sărace casa şi numele său şi primeşte în schimb un paşaport american!
Doctorul Salah se ridică fierbând de mânie şi bombăni:
— Dacă-mi vorbeşti cu atâta neruşinare, să ştii că n-am nevoie de tratamentul tău.
Medicul zâmbi ca şi când şi-ar fi venit în fine şi continuă, cerându-şi scuze:
— Îmi pare rău. Te rog să mă ierţi. Am vrut doar să mă conving de un lucru.

Mai consemnă ceva în hârtiile lui, apoi îl întrebă pe Salah:

— Ai zis că suferi de impotenţă în relaţia cu soţia ta?

— Da, aşa e!

— De când?

— De vreo trei luni. Poate chiar ceva mai mult.

— Ţi-ai pierdut potenţa treptat sau dintr-odată?

— Dintr-odată.

— Descrie-mi în detaliu ce simţi înainte de a avea relaţii sexuale cu soţia ta.

— Totul decurge normal până când, brusc, îmi dispare dorinţa.

— De ce se întâmplă lucrul ăsta?

— Dacă aş şti, n-aş mai fi venit la tine.

— Descrie-mi cum ţi se schimbă starea.

— Dorinţa ascunde detaliile, dar când văd detaliile îmi dispare dorinţa.

— Nu pricep. Dă-mi câteva exemple.

— Dacă ţi-e foame, n-o să vezi niciodată micile bucăţele de ceapă lipite de marginea farfuriei. O să le vezi eventual numai după ce te-ai săturat. Dacă le-ai vedea înainte de a mânca, ţi-ar pieri pofta de mâncare, mă înţelegi?

Medicul dădu din cap, făcându-i semn să continue.

— Când doreşti o femeie, n-o să observi micile detalii. Dar după ce te-ai culcat cu ea, o să observi – de pildă – că unghiile ei nu sunt perfect curate sau că are un deget mai mic decât ar fi normal sau că are pe spate nişte pete de culoare închisă. Dacă observi lucrurile astea înainte de a te culca cu ea, îţi dispare dorinţa. Şi exact asta mi se întâmplă mie cu soția... Când mă apropii de ea, aceste detalii ale ei îmi devin clare, pun stăpânire pe gândurile mele şi-mi dispare dorinţa.

— Ceea ce-ai spus acum ne va fi de mare ajutor! spuse medicul, revenind la zâmbetul său profesional, şi deschise un sertar de lângă el. O tabletă la micul dejun, timp de o săptămână, îi zise încrezător, în vreme ce-i întindea cutia cu medicamentul. Iar din acest medicament iei o tabletă întreagă, cu o jumătate de oră înainte de contactul sexual, mai adăugă, întinzându-i o altă cutie pe care o luă din faţa lui.

Ar putea oare aceste tablete să-i lecuiască tristeţile adunate în cei şaizeci de ani? se întreba Salah în sinea lui. Cât de stupid pare tot ce se întâmplă! De ce-o fi băiatul ăsta atât de încrezător? Ducă-se la toţi dracii, cu pilulele lui cu tot! Ce ştie el despre adevărata viaţă? Iată-l stând lângă uşă pentru a-şi lua rămas-bun de la el cu amabilitate şi respect. Nu face decât să aplice regulile de politeţe pe care le-a învăţat la facultate: Capitolul „Cum să ne purtăm cu pacienţii"...

— Doctor Salah, în situaţii ca aceasta ştiu că pacientul încearcă de obicei să fugă de tratament, urându-l pe medicul terapeut, îi zise fără să se grăbească nici un pic. Dar cred că dumneata eşti prea inteligent pentru a face aşa ceva. Fii sigur că nu doresc decât să te ajut. Te rog să mă ierţi dacă te-a deranjat ceea ce ţi-am spus. Te aştept peste o săptămână la aceeaşi oră.

Mi-au repartizat un mic birou la secţia de histologie şi mi-au cerut să-mi pun pe uşă o mică plăcuţă cu numele meu. Am coborât numaidecât la parter şi l-am căutat pe bătrânelul american care confecţiona aceste plăcuţe. M-a primit cu amabilitate şi mi-a cerut să-i scriu numele cu caractere latine pe o bucăţică de hârtie.

— Treci după masă ca să-ţi iei plăcuţa, m-a invitat el, fără să-şi ridice privirea de pe obiectul la care lucra.

M-am mirat de promptitudinea lui, căci până la dejun nu mai era decât un ceas. După masă, când am revenit la el, a arătat cu mâna, zicându-mi:

— O găseşti acolo...

Am constatat că numele meu fusese scris corect şi elegant pe plăcuţa cea nouă. Am luat-o şi am rămas puţin locului, neştiind exact cum să procedez.

— Ce-am de făcut acum? l-am întrebat şovăitor.

— Ia-o!

— Dar nu trebuie să semnez undeva de primire?

— Nu-i plăcuţa ta?

— Ba da!

— Crezi c-ar avea altcineva interes s-o ia?

Am clătinat din cap şi i-am mulţumit. În lift mi-am zis, venindu-mi să râd: Trebuie să mă debarasez de moştenirea

birocrației egiptene pe care o port în sânge. Lucrătorul ăsta american, om simplu, mi-a dat o primă lecție: De ce ar trebui să semnez pentru primirea plăcuței de vreme ce pe ea este scris numele meu?

Ziua a trecut fără nici un fel de alte probleme. După-masă, când consultam orarul secției, a apărut Ahmad Danana. A dat buzna peste mine în cameră și m-a salutat în gura mare:

— Slavă Domnului c-ai ajuns cu bine, Nagi...

M-am ridicat și i-am întins mâna. Mi-am amintit de sfatul doctorului Salah și am încercat să fiu amabil cu el. Am schimbat câteva cuvinte despre lucruri generale lipsite de însemnătate și m-am trezit că mă bate ușor pe umăr, iar apoi îmi zice poruncitor:

— Hai cu mine!

L-am urmat pe culoarele secției până când am intrat într-o încăpere plină cu rafturi ticsite cu coli și caiete de diverse mărimi și culori.

— Ia de-aici caietele, colile și creioanele de care crezi c-o să ai nevoie! m-a invitat el.

Am luat câteva caiete și creioane colorate.

— Toate articolele astea de papetărie sunt destinate celor care studiază în cadrul secției, m-a lămurit el. Ele sunt distribuite gratuit de către proprietarul magazinului.

— Mulțumesc, am luat tot ce-mi trebuie deocamdată.

Apoi am făcut drumul înapoi pe aceleași culoare, în vreme ce el se fălea față de mine:

— I-am ajutat într-un fel sau altul pe toți egiptenii care au venit la Chicago, dar ei rareori și-au exprimat recunoștința!

Nu mi-a plăcut tonul lui, dar am preferat să tac. Când am ajuns în dreptul ușii de la cabinetul meu, mi-a întins mâna și mi-a zis cu amabilitate:

— Succes, Nagi!

— Mulțumesc!

— În seara asta avem o ședință la Uniunea Studenților Egipteni. Ce-ai zice dacă te-aș invita să vii și tu? Ar fi o ocazie să-i cunoști pe colegii tăi de aici.

Nu m-am arătat prea entuziasmat și probabil din acest motiv a și insistat:

— Te aștept diseară la ora șase. Uite adresa!

M-am întors în apartamentul meu, m-am aşezat şi am tras câteva fumuri din ţigară, dus pe gânduri. Vasăzică Ahmad Danana este agent al serviciilor secrete egiptene. Nu trebuie să mă aştept niciodată la ceva bun din partea lui. Fără îndoială că are un anumit motiv pentru care încearcă să-mi câştige prietenia. De ce m-oi fi încurcat cu el şi nu mi-oi fi văzut de treabă? Cel mai nimerit ar fi fost să-l evit şi să nu am de-a face cu el în nici un fel. Mi-a trecut prin cap să-i telefonez şi să-i spun că nu pot merge la şedinţa aceea, dar pe urmă m-am răzgândit, zicându-mi că uniunea îi cuprinde pe toţi cei care studiază la Chicago şi că am dreptul să particip la şedinţele ei şi să-i cunosc pe concetăţenii mei de aici. N-o să renunţ la dreptul meu de teama lui Danana! Am făcut un duş, m-am îmbrăcat şi am plecat la şedinţă. Adresa era scrisă destul de clar şi însoţită şi de o schiţă detaliată, aşa că am ajuns destul de uşor la sediul uniunii. Am găsit acolo vreo douăzeci de studenţi şi trei studente purtând vălul tradiţional. Am dat mâna cu ei şi ne-am prezentat, iar când a început şedinţa, i-am studiat atent: păreau cu toţii tineri excepţionali, devotaţi trup şi suflet studiului, asemenea sutelor de membri ai corpului didactic din universităţile egiptene. Nu cred că vreunul dintre ei s-ar fi putut gândi la altceva în această lume în afara studiului, viitorului ştiinţific şi sporirii veniturilor. Cei mai mulţi dintre ei păreau foarte evlavioşi – pe chipurile lor se vedeau semnele împlinirii rugăciunii, iar unii dintre ei purtau şi barbă. Fără îndoială că pentru majoritatea îndatoririle religioase se limitau la rugăciune, post şi purtarea vălului tradiţional de către fete. Alături de Danana am observat un reportofon.

— Înregistrezi ce discutăm aici? l-am întrebat vădit surprins.

— Bineînţeles. Ai ceva împotrivă? m-a întrebat pe un ton grosolan, aruncându-mi o privire ostilă.

N-am putut decât să mă mir că şi-a schimbat atât de repede atitudinea faţă de mine, dar am preferat să tac şi să urmăresc ce discută cu ceilalţi bursieri. Mi-a atras atenţia faptul că avea o autoritate totală asupra lor; vorbeau cu el cu teamă amestecată cu respect, străduindu-se să-l flateze ca şi cum ar fi fost superiorul lor la serviciu sau comandantul lor militar şi nu un simplu coleg. După vreo jumătate de oră

de mărunţişuri şi detalii plictisitoare, Danana a anunţat entuziasmat:

— Apropo... Am o veste de care sunt sigur că o să vă bucuraţi cu toţii: am aflat din surse sigure că Excelenţa Sa domnul preşedinte va face în curând o vizită în Statele Unite şi că în cursul ei va veni şi la Chicago.

Vestea a provocat rumoare, dar el a continuat mai tare:

— Aş putea zice ca sunteţi norocoşi. Într-o zi o să le puteţi povesti copiilor voştri că v-aţi aflat faţă în faţă cu marele conducător.

A tras adânc din ţigară şi a adăugat:

— Vă cer permisiunea de a trimite în numele vostru o scrisoare Excelenţei Sale în care să ne reafirmăm loialitatea faţă de el şi să ne exprimăm fericirea că ne onorează şi pe noi cu această vizită.

— Nu sunt de acord! m-am opus eu fără să stau pe gânduri.

Şoaptele din jurul meu s-au întrerupt şi s-a aşternut o tăcere apăsătoare.

— Şi ce obiecţii ai mai exact? m-a întrebat cu un ton ameninţător, sfredelindu-mă cu privirea.

— Nu sunt de acord cu trimiterea unei telegrame preşedintelui. E o dovadă de ipocrizie care nu ne face cinste ca studenţi.

— Dar noi nu suntem câtuşi de puţin ipocriţi. Noi îl iubim cu adevărat pe preşedintele nostru. Ai vreun motiv să-i conteşti conducerea istorică sau să negi faptul că Egiptul a cunoscut în epoca lui realizări remarcabile, fără precedent?

— Tu socoteşti corupţia, sărăcia, şomajul şi servilismul a fi realizări?

— Tu eşti în continuare comunist, Nagi? Eu am crezut că te-ai făcut şi tu mare şi că ţi-a venit mintea la cap. Ascultă! Comunismul nu are ce căuta aici printre noi, la ligă. Toţi suntem musulmani convinşi – slavă lui Allah!

— Dar eu nu sunt comunist. Şi la urma urmei, chiar dacă aşa ar sta lucrurile, tot n-ar fi nici o crimă, dacă ai vrea să înţelegi sensul vorbelor mele.

— Excelenţa Sa domnul preşedinte a preluat conducerea unei ţări împovărate de probleme cronice şi, datorită înţelepciunii şi clarviziunii sale, a reuşit s-o ducă la liman.

— Astea-s minciuni răspândite de partidul aflat la putere. În realitate, mai mult de jumătate dintre egipteni trăiesc sub pragul sărăciei. Numai în oraşul Cairo peste patru milioane de oameni trăiesc în colibe, în zone lipsite de orice servicii.

— Chiar dacă ai observat unele aspecte negative în modul de conduce al Excelenţei Sale, îndatoririle tale religioase ţi-ar impune în orice caz să-i araţi supunere! m-a întrerupt el cu voce răstită.

— Cine-a spus aşa ceva?

— Islamul, dacă eşti musulman. Jurisconsulţii sunniţi[1] *au fost în unanimitate de acord cu faptul că musulmanii au obligaţia de a-i arăta supunere cârmuitorului lor, chiar dacă acesta ar fi nedrept cu ei, câtă vreme acesta rosteşte cele două mărturisiri*[2] *şi împlineşte rugăciunile la timpul lor. Şi asta pentru că revolta şi schisma decurgând din împotrivirea faţă de cârmuitor sunt mult mai dăunătoare pentru comunitatea musulmană decât suportarea opresiunii.*

— Astea-s vorbe goale care n-au nimic de-a face cu Islamul. Sunt născociri ale jurisconsulţilor care i-au slujit pe sultani prin folosirea religiei ca argument pentru susţinerea regimurilor lor despotice.

— Dacă tăgăduieşti aceste cuvinte, înseamnă că încalci consensul principalilor savanţi religioşi şi, prin extensie, tăgăduieşti religia în ansamblu. Ştii care este pedeapsa pentru acest lucru?

— Să-i spun eu, doctore? a sărit un tânăr care purta barbă, cu ironie în glas.

— Nu cred că mai e nevoie, l-a oprit Danana, privind spre el şi râzând cu recunoştinţă. Disputele astea cu comuniştii n-o

---

1. În Islam există două mari secte şi doctrine: sunniţii, care reprezintă marea majoritate şi care l-au sprijinit pe Abu Bakr as-Siddiq ca prim calif, succesor al profetului Muhammad, şi şiiţii, care au sprijinit dreptul imamului Ali la califat, provocând prima mare schismă din istoria Islamului.
2. Mărturisirea că Allah este unica divinitate şi că profetul Muhammad este trimisul său constituie crezul musulman – primul dintre cei cinci stâlpi ai Islamului.

să se termine niciodată. Ei sunt specialişti în polemicile sterile, or noi n-avem timp de irosit. O să supun chestiunea la vot. Oameni buni, sunteţi de acord cu trimiterea unei telegrame de loialitate Excelenţei Sale? Vă rog să ridicaţi mâna, cei care sunteţi de acord!

Au ridicat cu toţii mâna de îndată, ca la comandă.

— Ei, acum ce părere ai? m-a sfidat Danana, râzând batjocoritor.

N-am mai scos o vorbă până s-a terminat şedinţa. Am constatat că toţi colegii mă ignorau. Am ieşit degrabă, spunându-le As-Salamu alay-kum! *– Pace vouă! –, dar nu mi-a răspuns nimeni la salut. Metroul era aglomerat şi am rămas în picioare. Mi-am dat seama că Danana mă invitase la şedinţă pentru a mă discredita în faţa colegilor, aşa că nu voi mai fi capabil să-i conving să adopte nici un fel de atitudine patriotică. Eu sunt acum în ochii lor un comunist ateu. O metodă învechită, banală de-acum, dar la care recurg încă serviciile secrete pentru a discredita pe oricine. M-am trezit că mă bate cineva cu mâna pe umăr. M-am întors şi l-am recunoscut numaidecât pe tânărul bărbos care mă ironizase în timpul şedinţei. Stătea şi el în picioare chiar lângă mine.*

— Eşti la Medicină la Illinois, nu-i aşa? m-a întrebat el zâmbind.

— Da!

— Fratele tău Maamun Arafa... Pregătesc doctoratul în inginerie civilă la Universitatea Northwestern. Locuieşti la cămin?

— Da.

— Am stat şi eu o vreme la cămin, dar după un timp am închiriat un apartament mai ieftin împreună cu un coleg libanez.

Am tăcut iarăşi. Ceva mă îndemna să evit să stau de vorbă cu el.

— Se pare că eşti un politician primejdios! Îl ataci pe preşedintele republicii aşa, nici mai mult, nici mai puţin. Nu ştii că toate şedinţele ligii sunt înregistrate?

Am încercat să-l ignor cu desăvârşire. Mi-am întors capul spre fereastra de lângă noi şi-am privit afară. După câteva

staţii, mi-am făcut loc prin mulţime, pregătindu-mă să cobor, dar m-am trezit că mă prind de mână şi îmi şopteşte la ureche :

— Ascultă ce-ţi spun! Toate sforile sunt trase aici de Ahmad Danana. Fereşte-te să ţi-l faci duşman! Dacă se înfurie pe tine, îţi poate veni de hac!

Mi-am smuls violent braţul din mâna lui, dar el a insistat :

— Eu te-am prevenit. Eşti liber să faci cum vrei.

De îndată ce l-am văzut pe doctorul Salah dimineaţa, acesta mi-a luat-o înainte, zâmbind :

— Problemele tale nu se mai termină, Nagi!

— De ce?

— Danana mi-a spus că te-ai luat la harţă cu el.

— E un mincinos. Nu s-a întâmplat nimic, doar că a vrut să trimită o scrisoare ipocrită preşedintelui, iar eu m-am opus.

— Eu am toată admiraţia pentru entuziasmul tău, dar mă întreb dacă aceasta este o chestiune pentru care merită să te cerţi cu cineva, a continuat el cercetându-mă cu privirea.

— Aţi vrea să semnez un document de loialitate la fel ca ipocriţii din Partidul Naţional?

— Nu, de bună seamă, dar nu-ţi irosi energia cu lucruri de genul ăsta. Ai o mare şansă de a învăţa şi nu se cuvine s-o pierzi!

— Ştiinţa nu are nici o valoare dacă nu iau atitudine faţă de ceea ce se întâmplă în ţara mea.

— Studiază şi ia-ţi diploma, iar după aceea slujeşte-ţi ţara cum crezi că e mai bine!

— Colegii mei de la Universitatea din Cairo care refuzau să ia parte la marşurile patriotice judecau la fel. Cu asemenea soluţii ne amăgim singuri. Excelenţa profesională nu poate înlocui datoria patriotică. Nu, domnule. Egiptul are acum nevoie de acţiune naţională directă mult mai mare decât nevoia de profesori sau de contabili. Dacă nu revendicăm dreptul la justiţie şi la libertate, ştiinţa nu este de nici un folos.

Am vorbit entuziasmat, dar se pare că m-am pripit, deoarece doctorul Salah s-a cam supărat pe mine şi a ţipat :

— Ascultă! Tu ai venit aici doar pentru ştiinţă. Dacă vrei să declari revoluţie, întoarce-te în Egipt!

Nu mă aşteptam să-l văd înfuriindu-se şi am tăcut mâlc. A tras un fum, apoi mi-a zis, ca şi cum ar fi vrut să se scuze:

— Te-aş ruga să mă înţelegi corect, Nagi. Eu nu vreau decât să te ajut. Te afli într-una din cele mai mari universităţi americane şi asta-i o şansă unică în viaţă. Şi să ştii că ai fost acceptat la secţia noastră după o adevărată bătălie.

— Bătălie?!

— Da, da! Au ezitat să-ţi accepte dosarul din cauză că nu eşti angajat la universitate. Eu te-am sprijinit din răsputeri.

— Vă mulţumesc!

— Te-aş ruga să nu mă faci de râs.

— Am înţeles.

— Îmi promiţi?

— Promit.

Doctorul Salah a răsuflat uşurat, după care mi-a întins o hârtie, spunându-mi serios:

— Astea-s propunerile mele în legătură cu materiile pe care ar fi bine să le studiezi.

— Şi ce părere aveţi în privinţa tezei?

— Îţi place matematica?

— Am avut întotdeauna nota maximă la matematică.

— Atunci e foarte bine. Ce-ai zice dacă ai pregăti o teză despre formarea calciului în oase? O să lucrezi cu calciu radioactiv. O bună parte din cercetarea ta se va baza pe statistică.

— O să lucrez sub îndrumarea dumneavoastră?

— Nu-i specialitatea mea. Doar doi profesori lucrează în acest domeniu: George Michael şi John Graham.

— Şi care din ei credeţi că ar fi mai potrivit?

— Nu prea cred că o să te poţi înţelege cu Michael.

— N-aş vrea să vă faceţi o părere greşită despre mine. Sunt în stare să mă înţeleg cu orice profesor.

— Problema nu depinde atât de tine. Lui George Michael nu-i place să aibă de-a face cu arabi.

— De ce?

— Asta-i firea lui. În orice caz, e o treabă care nu ne priveşte. Mergi la Graham!

— Când?

— Cred că l-ai putea găsi chiar acum, mă sfătui după ce se uită la ceasul de pe perete.

M-am ridicat să plec, dar el m-a prevenit, surâzând:

— O să constaţi că e cam ciudat, dar este un mare profesor.

Am ciocănit la uşa biroului lui Graham de la capătul culoarului şi imediat i-am auzit glasul răguşit:

— Intră!

M-a întâmpinat un nor gros de fum de tabac aromat de pipă. M-am uitat de jur împrejur, căutând cu privirea o fereastră.

— Te deranjează fumul?

— Nu! Şi eu sunt fumător.

— Atunci e-n regulă. Iată primul lucru pe care-l avem în comun.

Un râs răsunător se înălţă prin fumul des. Stătea relaxat în fotoliu, cu picioarele întinse pe biroul din faţa lui, în manieră americană. Am avut impresia că în ochi i se citeşte tot timpul o expresie ironică, de parcă ar fi asistat permanent la un spectacol amuzant, dar când începea să vorbească, chipul său devenea brusc serios.

— Şi cu ce crezi că te-aş putea ajuta? m-a întrebat după ce i-am prezentat tema.

— Aş dori – dacă puteţi – să-mi fiţi îndrumătorul tezei de masterat, i-am răspuns zâmbind politicos, în încercarea de a-i face o bună impresie.

— Aş avea o întrebare.

— Vă rog.

— De ce te oboseşti să obţii un masterat în histologie de vreme ce nu lucrezi la universitate?

— Sper să nu vă mire foarte tare răspunsul meu. De fapt, eu sunt poet!

— Poet?!

— Da! Am publicat două volume de versuri la Cairo. Poezia este pentru mine lucrul cel mai important în viaţă, dar trebuie să am şi o slujbă din care să trăiesc. Au refuzat să mă angajeze la Universitatea din Cairo din cauza activităţii mele politice. Am intentat proces împotriva universităţii, dar nu cred că voi reuşi. Chiar dacă aş câştiga procesul, conducerea universităţii va exercita presiuni asupra mea ca să renunţ la slujbă, aşa cum s-a întâmplat şi cu alţi colegi. Aş vrea să

obţin masteratul de la Universitatea din Illinois ca să pot lucra vreo câţiva ani în statele din zona Golfului. Trebuie să adun ceva bani şi să mă întorc după aceea la Cairo, unde să mă pot dedica exclusiv literaturii.

Graham s-a uitat un timp la mine prin norul de fum, minunându-se.

— Carevasăzică, tu vrei să studiezi histologia de dragul literaturii.

— Exact!

— Ciudat, dar interesant în acelaşi timp. Ascultă! Eu nu accept să îndrum nici un student decât după ce i-am cunoscut măcar într-o oarecare măsură modul de a gândi. Personalitatea studentului este mai importantă pentru mine decât cunoştinţele lui. Ce faci sâmbătă seara?

— Nimic deosebit.

— Ce zici dacă te-aş invita să cinăm împreună?

— N-am nimic împotrivă. Ba mi-ar face chiar plăcere.

10

Raafat Sabit se zvârcoli în pat un ceas întreg, încercând să adoarmă, dar fără nici un folos. Camera era cufundată în întuneric, iar liniştea adâncă nu era întreruptă decât de respiraţia soţiei sale Michelle, care dormea lângă el. Se trase puţin în sus şi-şi sprijini spatele de tăblia patului. Întâmplările din timpul zilei i se perindară prin faţa ochilor: a fost o zi unică în viaţa lui, pe care nu o va putea uita niciodată. Jeff a venit dimineaţa şi i-a răpit singura lui fiică. Întocmai aşa: Sara l-a părăsit pentru a locui împreună cu iubitul ei. Cei doi îndrăgostiţi păreau în culmea fericirii în timp ce cărau geamantanele spre maşină. Râdeau şi făceau glume, iar Jeff pândise un moment propice şi o sărutase. Raafat rămăsese un timp la fereastră, urmărindu-i. Apoi a hotărât brusc să o ignore complet pe fiica lui. Ducă-se la toţi dracii! De astăzi încolo n-o să-i mai pese de ea. Dacă ei nu-i mai pasă de el, n-o s-o mai iubească nici el pe ea. O să-şi trăiască restul vieţii ca şi cum n-ar fi avut parte de nici un copil. S-a îndepărtat de fereastră şi s-a aruncat pe canapea, dar a auzit şi de acolo râsetele lor în grădină. Soţia sa Michelle luase parte la bucuria lor, lăsând să se vadă cât de fericită era. În clipa aceea, a simţit o ură adâncă împotriva celor trei. După câteva clipe, a auzit un ciocănit uşor şi s-a deschis uşa. Sara s-a ivit în prag părând liniştită şi mulţumită. Faţa îi radia de fericire. Îşi strânsese părul pe spate. Îl privi inocentă şi îi zise cu tonul ei obişnuit, de parcă ar fi plecat într-o excursie cu şcoala:

— Am venit să-mi iau rămas-bun de la tine.

— Dar unde te duci?

— Păi, cred că ştii foarte bine.

— Ooh, mi-am închipuit că te-ai răzgândit.

— Nu! Am hotărât! Plec!

S-a dus la ea, a îmbrăţişat-o şi a sărutat-o de mai multe ori pe frunte şi pe obraji, simţind mirosul acela pur care-i umplea nările când ea era mică şi o purta în braţe.

— Ai grijă de tine! o îndemnă în şoaptă, privind-o un timp. Dacă ai nevoie de ceva, dă-mi telefon!

După plecarea Sarei, a petrecut împreună cu soţia sa o duminică obişnuită; au văzut un film la cinema, după care au luat cina la un restaurant italian de pe malul lacului. Se miră acum că n-au deschis vorba despre Sara toată ziua, de parcă s-ar fi înţeles să ignore acest subiect. Se miră de asemenea de faptul că deîndată ce s-au întors acasă, a simţit o dorinţă irezistibilă pentru ea. A făcut amor cu ea cum nu mai făcuse de ani de zile; s-a aruncat asupra ei, dezlănţuindu-se fierbinte şi violent, ca şi cum ar fi vrut să-şi îngroape tristeţile înlăuntrul ei sau ar fi căutat protecţia ei, sau ar fi înjunghiat-o răzbunându-se pentru plecarea Sarei. După ce-au terminat, pe ea a cuprins-o un somn liniştit, în timp ce el a rămas cufundat în gânduri. Dar, pe neaşteptate, veioza se aprinse şi se trezi că îl întreabă somnoroasă:

— De ce nu dormi, Raafat?

— Cred că am insomnie din pricina cafelei pe care am băut-o după cină.

— Nu, Raafat, şopti ea zâmbind cu duioşie şi mângâindu-l pe cap. Nu-i din cauza cafelei... Eu înţeleg foarte bine frământarea ta. Să ştii că şi eu sunt tristă din pricina plecării Sarei, dar ce altceva am fi putut face. Asta-i viaţa şi trebuie să ne împăcăm cu ea. Să ştii că şi eu o să-i duc dorul, continuă văzând că el nu scoate nici o vorbă. Dar mă consolez cu gândul că va locui în Chicago şi nu într-un oraş îndepărtat. Altfel spus, o să locuiască aici la doi paşi de noi şi o să ne putem vizita, o s-o putem invita din când în când să petreacă weekendul împreună cu noi.

„Regretul ei nu este deloc sincer. Dimpotrivă, ea este fericită pentru ceea ce s-a întâmplat“, îşi zise Raafat în gând. „Ea a încurajat-o pe Sara să plece, iar acum se preface tristă!“ Michelle se apropie de el, îl sărută pe obraz şi-l cuprinse în braţe. Se simţea complet gol şi extenuat, nu mai avea nimic de zis.

— Dar tu ştii unde va locui Sara împreună cu Jeff? puse el o întrebare neaşteptată chiar şi pentru el.

— La Jeff...

— La el, fireşte. Dar tu ştii unde este casa lui? În Oakland, cel mai sărac şi mai mizer cartier din Chicago!

— Jeff mi-a explicat motivul. În momentul de faţă, el nu poate închiria o locuinţă într-un cartier mai bun, dar când o să vândă noul tablou, o să aibă o situaţie mai bună.

— Te-a convins şi pe tine cu iluziile lui? Crezi că e cineva nebun să dea un singur dolar pe prostiile astea cu care mânjeşte el pânzele?

— Raafat, nu-nţeleg de ce-l urăşti atât de mult.

— Ba eu nu-nţeleg prostia asta care te-a lovit şi pe tine. Ticălosul ăsta ţi-a luat fata şi ţi-a dus-o în cel mai murdar cartier din Chicago, iar tu îi iei mai departe apărarea.

— Nu-i iau apărarea.

— Nu numai că-i iei apărarea, dar tu eşti vinovată pentru tot ce s-a întâmplat.

— Ce spui?

— Numai tu ai încurajat-o sa plece.

— Raafat!

— Ajunge cu teatrul ăsta ieftin!

— Ascultă!

— Ba tu trebuie să asculţi! M-am săturat de rolul ăsta pe care-l joci. Tu nu m-ai iubit niciodată cu adevărat! Ai regretat întotdeauna că te-ai căsătorit cu mine şi ai socotit că ai fi meritat un bărbat mai bun. În fiecare zi m-ai umilit şi mi-ai dat de înţeles că ţi-aş fi inferior în toate. Ai făcut tot ce ţi-a stat în putinţă ca să-mi dovedeşti că nu sunt decât un egiptean înapoiat, în vreme ce tu ai fi făcută dintr-un alt aluat!

— Încetează cu prostiile astea!

— N-o să încetez deloc! Trebuia să înfruntăm odată şi odată adevărul! M-ai detestat şi ai vrut să te răzbuni pe mine făcându-mă s-o pierd pe Sara.

Michelle se uita la el îngrozită, neştiind ce să facă. Stătea în mijlocul camerei ca şi cum şi-ar fi pierdut minţile. Începu să lovească patul cu piciorul, urlând la ea:

— Vorbeşte! De ce-ai amuţit? Nu tu ai pregătit ziua asta? Te felicit, Michelle, ai reuşit! M-ai făcut să-mi pierd singura fiică pe care o aveam.

Se apropie de dulap şi-l deschise cu violenţă. Îşi scoase pijamaua, o aruncă pe podea și începu să se îmbrace cu hainele de oraș. Michelle sări în picioare și încercă să-l oprească, dar el o împinse și o dădu la o parte. Încercă din nou, păstrându-se în dreptul ușii, însă el urlă din nou:

— Dă-te la o parte!

— Unde vrei să te duci?

— Nu te privește!

Dădu să vorbească, dar el o trase cu forța de mână pentru a o da în laturi și ea își pierdu echilibrul şi căzu pe marginea patului. Ieși trântind uşa şi după un timp ea auzi zgomotul maşinii care se îndepărta.

11

Cât de mult s-a schimbat Şaymaa!

A aplicat cu meticulozitate toate reţetele recomandate în emisiunea *Sitt al-husn*[1] transmisă în fiecare miercuri pe canalul televiziunii egiptene prin satelit: a scăpat de coşurile de pe faţă folosind o soluție de ulei de măsline cu sare; pielea ei a devenit catifelată şi proaspătă, datorită aplicării unei măşti de iaurt cu castraveţi; a început să-și contureze cu creionul sprâncenele cu deosebită grijă și să suporte cu răbdare înțepăturile *kuhl*-ului[2] egiptean care-i ardea ochii şi-i provoca o lăcrimare abundentă înainte de a i se fixa pe pleoape şi a-i da o expresie fermecătoare. Până şi veşmintele ei tradiționale au fost modificate întrucâtva: şi-a împodobit mânecile cu paiete şi mărgeluțe de cristal şi şi-a strâmtat puțin rochiile încât să-i pună în evidență liniile trupului (îndeosebi sânii rotunzi şi plini de ale căror calităţi era conştientă și pe care-i pipăia câteodată, cu mândrie). Nu mai mergea drept, milităreşte, ci a început să se legene puțin, mai exact atât cât se fie la jumătatea distanţei dintre cochetărie și decenţă. Până și ochelarii care erau semnul seriozităţii şi pasiunii pentru studiu nu-i mai ține ficşi, ci îi lasă încet-încet să alunece pe nas pentru ca din când în când să-i ridice brusc cu degetul, stârnind în jurul ei un soi de amuzament şi înţelegere. Și toate astea pentru Tariq, numai şi numai pentru Tariq, al cărui nume îl pronunţa cu

1. „Stăpâna frumuseţii".
2. Preparat cosmetic tradiţional arab folosit pentru conturarea pleoapelor şi în alte scopuri.

atâta afecţiune, de parcă l-ar săruta. *Subban Allah*![1] Şi-a aşteptat destinul în Tanta până ce-a ajuns la disperare şi a trebuit să meargă până la capătul lumii pentru a da de el. Domnul nostru cel Preaslăvit şi Preaînalt i-a scos în cale bursa asta şi a ajutat-o să insiste pentru a o obţine şi iată ca a fost spre binele ei. Ar fi putut măcar să viseze vreodată la un soţ mai potrivit decât Tariq Hasib? Asistent universitar la Facultatea de Medicină ca şi ea, fără nici un motiv să fie invidios pe succesul ei sau să-i ceară să renunţe la cariera universitară ca să stea acasă, aşa cum au făcut alţii, are o vârstă potrivită şi o înfăţişare acceptabilă (chiar dacă este cam subţirel, are nasul puţintel cam lung şi ochii un pic bulbucaţi). Niciodată în viaţa ei nu şi-a dorit un soţ care să arate foarte bine, fiindcă bărbatul prea frumos pentru ea este ca şi cum ai pune prea mult zahăr în cafea – te cam ia cu greaţă. Preferă un bărbat mai colţuros şi mai aspru.

Îi place de Tariq, are grijă de el cu afecţiunea unei adevărate mame. Îi ştie orarul cu toate cursurile şi trăieşte alături de el clipă de clipă: se uită la ceas şi zâmbeşte, acum a terminat cursul, şi-l vede îndreptându-se spre laborator, îl caută pe mobil de câteva ori pe zi şi, copleşită de dor, îi trimite mai multe mesaje, asigurându-se că nu i s-a întâmplat nimic rău. Duminica găteşte şi pentru el; ştie pe de rost tot ce-i place: pilaf cu piper, bame, un platou cu carne şi cartofi rumeniţi, macaroane la cuptor şi desertul lui preferat: *umm Ali*, *mahallabiyya*[2] şi orez cu lapte. Slavă Domnului că a învăţat de la mama ei să gătească! Aşa că el avea toată admiraţia pentru ea şi n-a prididit s-o laude în timp ce înfuleca din bucatele pe care i le pregătise:

— Allah să-ţi binecuvânteze mâinile care au pregătit bunătăţile astea, Şaymaa!

Era nespus de fericită când auzea aceste vorbe şi uita bucuroasă de ceasurile petrecute în picioare la bucătărie. Îi mulţumea şi se îmbujora la faţă de sfială, apoi se uita la el îndelung, de parcă ar fi vrut să-i zică: „Asta nu-i nimic, închipuie-ţi ce voi face pentru tine după ce ne căsătorim..."

---

1. „Laudă/Slavă lui Allah", expresie folosită frecvent în diferite ocazii, pentru a aduce mulţumiri lui Allah.
2. Dulciuri populare egiptene, pregătite de obicei în casă.

Noaptea, când se retrăgea în pat, închipuirile nu-i dădeau pace – se vedea stând sub baldachin îmbrăcată în rochie de mireasă. Oare cum o să fie nunta lor? O să fie o petrecere mare cu cântăreţi vestiţi şi dansatoare cunoscute, la care vor fi prezenţi zeci de invitaţi sau o să fie o masă liniştită într-o seară, împreună doar cu rudele apropiate? Şi unde o să-şi petreacă luna de miere? La Şarm aş-Saykh sau la Marsa Matruh[1]? Se spune că Turcia ar fi şi ea destul de frumoasă şi preţurile n-ar fi prea scumpe în staţiunile ei. După căsătorie o să locuiască la Cairo sau la Tanta? Câţi copii o să aibă? Şi oare o să-i permită să le dea numele Aişa şi Muhammadi, aşa cum îi cheamă pe părinţii ei?

Dar pe cât de bucuroasă este de prezenţa lui Tariq în viaţa ei, pe atât de nedumerită este din pricina comportării lui: când se arată interesat de ea, insistă să o vadă şi o tratează cu multă delicateţe, când se schimbă fără motiv şi devine atât de grosolan şi nesuferit încât se întreabă şi ea dacă nu cumva este posedat de diavol – urlă la ea ca ieşit din minţi şi-i vorbeşte urât din te miri ce. În asemenea clipe rămâne mută, nu-i răspunde niciodată, dând ascultare sfatului mamei sale, care-i zisese cândva: „O femeie isteaţă nu se ia în gură cu soţul ei, ci îl învăluie cu drăgălăşenie şi-i oferă liniştea de care are nevoie – aşa după cum ne învaţă Coranul cel nobil. Asta nu înseamnă că ea şi-a călcat demnitatea, fiindcă, dacă ar răspunde la o insultă cu o insultă asemănătoare, atunci cearta se poate preschimba într-o luptă violentă, pe când dacă ea tace din gură, conştiinţa lui n-o să-i dea pace în timpul nopţii şi el se va întoarce la ea cerându-şi iertare..."

Şi-apoi, nu accesele lui de furie o nelinişteau cel mai tare. Într-un fel, avea impresia că nu se mânia atât pe ea, cât mai degrabă pe sentimentele pe care le nutrea faţă de ea, de parcă ar fi încercat să se opună iubirii pe care i-o purta, certându-se cu ea. Pe lângă toate astea, încerca să se liniştească la gândul că în ultimă instanţă certurile astea

1. Şarm aş-Saykh este cea mai luxoasă staţiune egipteană din zona peninsulei Sinai, iar Marsa Matruh este o staţiune liniştită pe litoralul egiptean al Mării Mediterane, la câteva sute de kilometri vest de Alexandria.

mărunte nu sunt decât nişte repetiţii în vederea căsătoriei, fiind dovada posibilităţii apropierii ei. Cu totul altceva o neliniştea pe ea şi-i provoca insomnii – trecuse cam multicică vreme de când s-au împrietenit, iar el n-a scos până în clipa asta nici un cuvinţel despre iubire sau despre posibilitatea căsătoriei. Cu toate că este lipsită de orice experienţă în materie de dragoste (cu excepţia iubirii ei nedeclarate şi neîmpărtăşite pentru băiatul unor vecini în primul an de liceu), este total convinsă că atitudinea lui Tariq nu este firească. Dacă o iubeşte cu adevărat, de ce nu i-o spune odată deschis? Este un băiat serios, deştept şi destul de evlavios ca să încerce să-şi râdă de ea. În plus, este foarte respectuos, nu i-a atins corpul decât cu totul şi cu totul întâmplător de două ori (ba de trei ori) în aglomeraţia din metrou. Atunci de ce nu zice nimic? Îi este frică de răspundere sau este într-atât de nepriceput încât nu ştie cum să discute cu femeile? O fi vrând cumva s-o încerce înainte de a se angaja faţă de ea? Sau – mai ştii? – o fi având o soţie în Egipt şi şi-a scos verigheta pentru a-i ascunde lucrul ăsta? Dar cel mai rău ar fi dacă el n-o socoteşte potrivită pentru a deveni mama copiilor lui. Provine ca şi ea dintr-o familie conservatoare şi evlavioasă care ar putea socoti faptul că iese împreună cu el o dovadă a imoralităţii ei? Asta ar fi într-adevăr cea mai mare nenorocire! Ar trebui să înţeleagă că acceptă să iasă cu el din pricina condiţiilor excepţionale ale vieţii printre străini. Dacă s-ar fi întâlnit cu el în Egipt, n-ar fi avut parte decât de nişte vorbe aruncate la întâmplare ca oricărui alt coleg. De ce n-o fi zicând nimic? Ea a făcut destule aluzii şi l-a încurajat de atâtea ori, dar el s-a prefăcut de fiecare dată că nu pricepe ce vrea ea să zică. Doamne, n-ar dori să audă din gura lui decât aceste cuvinte: „Te iubesc, Şaymaa şi vreau să mă căsătoresc cu tine!". De ce i-o fi atât de greu să-i spună vorbele astea? Gândurile şi temerile astea au pus stăpânire pe ea mai ales începând de ieri, iar azi-dimineaţă a luat o decizie ce nu mai poate fi amânată. Trece mai întâi pe la facultate să vadă nişte mostre necesare cercetării ei şi pe urmă se întâlneşte cu Tariq în Lincoln Park, unde iau masa de prânz în fiecare sâmbătă. „N-o să mai accept nici o amânare! Astăzi trebuie să mă lămuresc definitiv! Locul

îndoielilor trebuie să-l ia certitudinea!“ Așa își zise în sinea ei, mergând de zor cu coșulețul împletit din frunze de palmier. Își mușcă buzele în vreme ce cobora către stația metroului și ajunse la parc în câteva minute. Îl găsi pe Tariq stând ca de obicei pe banca lor preferată de marmură de lângă fântâna arteziană. O întâmpină cu căldură, dar ea îi răspunse destul de rezervat, se așeză lângă el și întinse între ei o față de masă albastră pe care așeză cu grijă cutiile de carton cu sendvișuri și dulciuri alături de termosul cu ceai de mentă. Tariq înfulecă pe nerăsuflate două sendvișuri mari – unul cu carne de pui garnisit cu măsline, celălalt cu omletă și pastramă. Pe urmă sorbi dintr-o înghițitură, vădit încântat, un pahar de ceai de mentă și zise în vreme ce privea cu interes la cutia cu *mahallabiyya* ornată cu stafide și miez de nucă de cocos.

— Îți mulțumesc, Șaymaa! Allah să-ți țină tefere mâinile astea minunate! Mâncarea a fost nemaipomenită, ca de obicei.

— Ai citit comentariul la Coran scris de șeicul Șaarawi[1]? îl întrebă ea pe neașteptate, trecând la îndeplinirea planului dinainte stabilit.

— Am văzut o emisiune despre el la televizor în Egipt.

— Trebuie să citești cartea. Am adus-o cu mine și citesc din ea în fiecare noapte.

— Șeicul Șaarawi a fost într-adevăr un mare învățat.

— Allah fie îndurător cu el de o mie de ori! Preaslăvitul l-a înzestrat cu puterea de a ne explica măreția Islamului.

— Allah fie binecuvântat!

— Islamul nu a neglijat nici un aspect al vieții, nici lucrurile mari, nici lucrurile mărunte.

— Așa este.

— Știi că Islamul a vorbit și despre iubire?

Tariq întoarse capul spre arteziană, prefăcându-se că urmărește șuvoaiele de apă care țâșneau prin țevile ei.

— Islamul îndeamnă la iubire câtă vreme aceasta nu duce la păcat, reluă ea șirul întrerupt.

---

1. Abu al-Mawahib Abd al-Wahhsb al-Șaarawi (1496-1565), savant mistic musulman, autor al câtorva lucrări de exegeză și jurisprudență.

Tariq oftă oarecum neliniştit, dar ea nu-i dădu pace.

— Şeicul Şaarawi a dat o *fatwa* în care spune că nu este nici un păcat dacă un băiat şi o fată simt că se iubesc, câtă vreme ei sunt animaţi de intenţia de a se căsători...

— De buna seamă...

— Tu ce părere ai?

— Apropo, Şaymaa, am descoperit o pizzerie destul de ieftină pe Rush Street.

— De ce schimbi subiectul? insistă ea, aruncându-i o privire mânioasă.

— Care subiect?

— Păi, subiectul ăsta la care s-a referit Şaarawi.

— Păi, ce treabă avem noi cu Şaarawi?

— N-ai auzit ce ţi-am spus? El afirmă că iubirea nu este socotită a fi un păcat dacă ea duce la căsătorie.

— Nu faci decât să repeţi acelaşi lucru. Nu-nţeleg ce treabă avem noi cu chestiunea asta! îi răspunse exasperat.

După aceste cuvinte, se aşternu o tăcere grea, neîntreruptă decât de gâlgâitul apei ce ţâşnea din arteziană şi de larma copiilor care se jucau lângă ea.

— Mă duc acasă! bombăni ea, adunând lucrurile în coş.

— Dar ce te-a apucat aşa deodată?

— Mi-am adus aminte că mâine am un examen.

— Mai stai oleacă! E devreme şi aici e tare frumos.

Privi la el enervată, apoi îşi aranjă ochelarii cu degetul şi-i răspunse exasperată:

— Bucură-te singur de atmosfera asta minunată!

— Stai o clipă, Şaymaa! insistă Tariq, încercând s-o oprească, dar ea grăbi pasul.

Se ridică, gata să alerge după ea, dar se răzgândi imediat şi se întoarse la banca pe care şezuseră până atunci, urmărind-o cu privirea până ce dispăru în mulţime.

12

În pofida respectului şi temerii pe care le impune celor din jurul său, o privire mai atentă descoperă la el o mulţime de trăsături specifice firii feminine. Asta nu înseamnă că el ar fi hermafrodit. Doamne fereşte! La naştere a întrunit toate însuşirile unui băiat. Dar există câteva trăsături care-l fac să semene mai degrabă cu o femeie arţăgoasă decât cu un bărbat sever: corpul flasc şi dolofan lipsit de muşchi vizibili; modul cum îşi ridică sprâncenele când se miră de ceva; felul în care-şi ţuguie buzele şi-şi pune mâinile în şolduri atunci când se supără pe cineva; înclinaţia lui către detalii şi secrete şi pasiunea pentru bârfe şi intrigi; folosirea cuvintelor cu mai multe înţelesuri; insistenţa de a-i săruta pe obraji pe bărbaţii cu care se întâlneşte; adresarea cu expresii specifice femeilor, precum „sufleţelul meu“ sau „iubirea inimii mele“. Feminitatea asta a împrumutat-o de la răposata mamă-sa, *hagga* Badriya – Allah fie milostiv cu ea! Cu toate că nu ştia nici să scrie, nici să citească sau într-un cuvânt era analfabetă, a fost o femeie cu voinţă puternică şi neînduplecată şi a condus cu o mână de fier o familie numeroasă, alcătuită din patru băieţi şi două fete, pe lângă soţul ei. O singură privire de-a ei era de-ajuns să-l aducă la ordine pe oricare dintre membrii familiei şi în primul rând pe soţul ei, care pe măsură ce a înaintat în vârstă s-a transformat într-un soi de secretar particular sau servitor obedient. Danana a fost influenţat atât de profund de personalitatea mamei sale încât, mai ales atunci când este încordat, ajunge să imite în mod inconştient modul ei

de a se exprima, accentul şi tonul vocii ei, privirile şi toate gesturile ei.

Aşa se face că după ce s-a certat cu Marwa şi a pălmuit-o, a trecut numaidecât la o serie de şicane specifice femeilor: nu se mai culca cu ea, se bosumfla şi o privea cu dispreţ sau ofta, bătea din palme şi implora iertarea lui Allah ori de câte ori o vedea sau după ce împlinea abluţiunea şi se îndrepta spre covoraşul lui de rugăciune, trecea pe lângă ea în timp ce ea privea la televizor şi îi arunca câte o vorbă cu subînţeles, precum: „Allah îmi este de ajuns, căci el este cel mai bun ocrotitor al meu" sau „Doamne, ajută-mă să îndur nenorocirea!" sau „Recit *Al-Fatiha*[1] pentru sufletul mamei, care a fost un model de soţie credincioasă..."

Aşa înţelegea el să-şi pedepsească soţia. Dar ce motive ar avea s-o pedepsească? s-ar putea întreba un om cu minte. N-ar fi mai nimerit să-şi ceară el iertare că a pălmuit-o? Realitatea este că el aparţine acelei categorii de oameni care nu-şi reproşează niciodată nimic şi care socotesc întotdeauna că numai ei au dreptate, în vreme ce doar ceilalţi greşesc. Ba chiar mai mult decât atât, Danana este convins că singurul lucru pe care se cuvine să şi-l reproşeze este bunătatea lui excesivă, de care ticăloşii – şi cât de mulţi sunt aceştia! – profită pentru a-şi înfăptui propriile interese pe seama lui. Era complet convins că Marwa este singura vinovată de incidentul cu pricina. Se întrecuse cu gluma, forţându-l s-o pălmuiască. Şi-apoi ce e rău în faptul că din când în când îi mai aplica şi câte o palmă, nu prea puternică, pentru a o obliga să-şi vadă lungul nasului? Păi, nu-i îngăduie chiar legea sacră soţului să-şi lovească uneori soţia pentru a-şi cunoaşte măsura?! Şi cu ce-a greşit că i-a cerut tatălui ei nişte bani împrumut? Soţia nu are şi ea datoria să-şi ajute soţul? Ce, doamna Khadiga[2] – Allah fie mulţumit de

---

1. Prima *sura* din Coran, alcătuită doar din şapte versete; ea reprezintă crezul credinciosului musulman şi este recitată în numeroase împrejurări.
2. Prima soţie a profetului Muhammad – o văduvă înstărită mult mai în vârstă decât el, care a avut un rol foarte important în sprijinirea lui materială şi în acceptarea şi difuzarea mesajului ce i-a fost revelat.

ea! – nu l-a ajutat cu bani pe soţul ei – Allah să-l binecuvânteze şi să-l miluiască! – şi este lucru ştiut că el a fost cel mai nobil dintre toate făpturile? Soţia a săvârşit o mare greşeală împotriva lui, pentru care trebuie să-şi ceară iertare! Mai ales că, dacă se va arăta îngăduitor cu ea de data aceasta, există riscul să persevereze în rătăcirea şi nesăbuinţa ei şi să n-o mai poată stăpâni. Cât despre plângerea ei în legătură cu comportamentul lui în relaţiile sexuale, el o consideră un moft, ba este convins pe deplin că nu e vorba nici mai mult, nici mai puţin decât de răsfăţ. Plăcerea şi durerea sunt pentru femeie într-atât de strâns unite, încât ea ţipă în timpul orgasmului de parcă ar lovi-o cineva. Prin urmare, toate aspectele de care se plânge femeia în legătură cu relaţiile sexuale sunt în realitate – cel puţi în majoritatea cazurilor – motive ale fericirii ei. Danana l-a auzit odată pe unul dintre prietenii săi spunând un lucru cu care a fost întru totul de acord: toate femeile nutresc dorinţa adâncă de a fi posedate cu violenţă. Acesta este lucrul pe care-l doreşte femeia, chiar şi atunci când ea pretinde contrariul. Ciudată fiinţă mai e femeia, plină de mistere şi contradicţii greu de înţeles – îi place să pară altfel decât este în realitate, spune nu când de fapt vrea să zică da! Un poet clasic nu s-a sfiit să afirme într-unul din versurile lui că „Ele se prefac a se împotrivi când de fapt doresc cu înfocare..." Într-adevăr, le lipseşte atât mintea, cât şi profunzimea credinţei. De aceea, bărbatul adevărat, care vrea să fie demn de acest nume, trebuie să o supună pe femeie atât în viaţă, cât şi în pat, trebuie s-o domine şi s-o călăuzească, fără să-i arate niciodată o încredere totală. Strămoşii evlavioşi ne-au lăsat moştenire numeroase proverbe şi zicale în acest sens:

„Cere sfatul femeilor şi fă invers decât îţi recomandă ele".

„Omul prost se cunoaşte după trei semne: se joacă şi glumeşte cu fiarele, bea otravă ca s-o încerce şi încredinţează femeilor tainele sale."

„Feriţi-vă de muierile rele şi fiţi prudenţi faţă de cele bune."

Cam asta este părerea lui Danana despre femei, cu precizarea că înainte de a se căsători, el n-a avut decât vreo câteva experienţe cu nişte slujnice şi lucrătoare cu ziua pe

ogoarele altora, în schimbul unei mici sume de bani asupra cărora conveneau anticipat, pentru ca după ce-şi atingea scopul să înceapă tocmeala şi ciorovăielile pentru a le da mai puţin, probabil că tocmai limitarea experienţei sale la astfel de prostituate este motivul pentru care el nu înţelege sexul ca pe o relaţie umană, ci ca pe un act violent unilateral, exclusiv masculin, în timpul căruia femeia are satisfacţia de a fi violată.

Danana devenea de la o zi la alta tot mai aspru şi mai insinuant faţă de soţie, aşteptând clipa în care ea o să cedeze şi-o să-i prezinte scuzele cuvenite, dar timpul se scurgea fără ca ea să dea vreun semn că ar fi dispusă la aşa ceva. De fapt, palma pe care o primise şi care însemnase pentru ea umilinţa supremă a eliberat-o de ultimul sentiment al datoriei conjugale şi a scutit-o de chinurile fizice la care era supusă de câteva ori în fiecare săptămână. Totodată, acest armistiţiu i-a oferit răgazul necesar pentru a medita adânc asupra traiului alături de el şi asupra planurilor de viitor. Ura împotriva lui Danana ajunsese la limita suportabilităţii, dar cu toate astea, nu-i spusese nimic mamei sale despre dorinţa de a divorţa. Aştepta să i se limpezească gândurile şi să ştie exact ce ar trebui să-i spună, întocmai ca un avocat care cere amânarea unui proces pentru a aduna probele şi documentele necesare care să garanteze luarea hotărârii în favoarea clientului său. Era sigură că părinţii vor fi de acord cu ea, dacă se vor convinge de suferinţa ei. Nu este cu putinţă s-o lase în acest infern tatăl ei, care izbucnise în plâns, vărsând lacrimi ca un copil când o condusese la aeroport, şi mama ei, de care nu se lipea somnul în nopţile când fetiţa ei avea parte de o banală răceală. O să vorbească la telefon cu ei vineri la ora şapte seara, când Danana o să fie ocupat cu şedinţa de la Liga Studenţilor şi tatăl ei tocmai se întoarce de la rugăciune, după ora Egiptului. O să stea de vorbă cu ei îndelung şi-o să le spună absolut totul cu de-amănuntul. O să facă aluzie chiar şi la relaţiile lor intime şi-o să-i pună în faţa singurei opţiuni – despărţirea şi întoarcerea numaidecât acasă. După ce-a luat această decizie, şi-a găsit liniştea deplină mult aşteptată. Nu-i mai păsa de hărţuielile, de suspinele şi de vorbele lui provocatoare. De ce şi-ar mai

irosi energia într-un nou scandal? Au mai rămas câteva zile și-o să scape de chinuri definitiv.

Dar surpriză – s-a întâmplat un lucru pe care nu-l luase nici o clipă în calcul! A început luna și Marwa nu i-a dat lui Danana cei o mie de dolari trimiși de tatăl ei. Pur și simplu a uitat de ei în vălmășagul problemelor, în vreme ce el aștepta cu nerăbdare începutul lunii. După ce au trecut deja câteva zile din noua lună, i-a sporit neliniștea și-a început să-și facă fel de fel de gânduri. A ajuns să se întrebe dacă nu cumva ea a provocat această problemă cu scopul de a stopa trimiterea banilor, de a-l șantaja cu cererile ei sau – lucrul cel mai grav – banii tatălui ei să nu fi devenit obiect de negocieri, adică să-i dea numai dacă va fi mulțumită de el și să-i oprească în cazul că se va înfuria pe el. Toate considerentele astea l-au determinat să-și schimbe atitudinea față de ea – a renunțat s-o mai sâcâie de fiecare dată când o vedea, i-o lua înainte cu salamalecurile, pe urmă a început să se uite la ea cu înțelegere și chiar cu un strop de dragoste amestecată cu un ușor reproș. Chiar ieri a făcut un nou pas – s-a așezat lângă ea în fața televizorului. Privea la un film cu actorul Adel Imam când s-a trezit cu el râzând în gura mare înainte de a deschide discuția, dar ea l-a ignorat cu desăvârșire, ca și cum nici n-ar fi existat, așa că a intrat în dormitor și s-a culcat aproape disperat. Dimineața s-a trezit, s-a spălat, a împlinit abluțiunea și rugăciunea, după care a luat loc în salon pentru a bea obișnuitul ceai împreună cu o țigară. Nu trecu mult timp și se ivi și Marwa, dar când dădu cu ochii de el făcu stânga împrejur, vrând să iasă, însă el o opri adresându-i-se destul de politicos:

— Te rog, Marwa... Aș vrea să discutăm despre o chestiune importantă.

— Sper să fie vorba despre ceva bun, zise nepăsătoare, cu chipul împietrit.

Se ridică, se apropie de ea, o prinse de mână, dar ea și-o trase cu violență și țipă la el:

— Să nu îndrăznești să mă atingi!

— Ascultă, nevastă! Ai greșit față de mine, te-ai arătat nerușinată, dar eu te-am lăsat în pace tot timpul ăsta, în speranța c-o să-ți vina mintea la cap.

— Nu vreau să vorbesc despre chestiunea asta.

— Eu te sfătuiesc de dragul lui Allah. Ceea ce faci tu este interzis de legea sacră. I-adevărat că te-am lovit, dar tu mi-ai rănit demnitatea şi am fost nevoit să recurg la dreptul meu legitim.

— Ştii ce? Păstrează-ţi predicile religioase pentru tine! Ce vrei, mai exact?

— Numai bine!

— Ştiu foarte bine ce vrei, bombăni ea, zâmbind ironic, în vreme ce căuta în poşetă.

— Ce vrei să zici?

— Vrei banii! Poftim, ia-i! Dar din clipa asta să nu te mai apropii de mine!

Îi întinse hârtiile îndoite de câte o sută de dolari, pe care Danana le luă tacticos, oftă şi-i mai zise, în timp ce-i vâra în portmoneu:

— Allah fie îndurător cu tine, Marwa! N-o să-ţi cer socoteală pentru vorbele tale. E clar că ai cedat nervos. Eu te sfătuiesc să faci o baie fierbinte şi pe urmă să îndeplineşti două prosternări din rugăciune cu gândul la nevoia destinderii. O să vezi c-o să-ţi fie de mare folos – cu voia lui Allah!

Exact la ora opt, în seara zilei de sâmbătă, stăteam în faţa uşii locuinţei doctorului Graham, îmbrăcat în hainele mele cele mai bune, cu un buchet de flori în mână. O casă mică, înconjurată de o grădină îngustă, cu straturi de flori pe cele două laturi ale aleii. Mi-a deschis uşa o tânără negresă suplă şi frumoasă (semănând cu vestitul fotomodel Naomi Campbell). Era îmbrăcată simplu: un tricou alb şi blugi, iar în spatele ei stătea holbându-se la mine un băieţaş negru de vreo şase ani.

— Salut, eu sunt Carol Mckinley, prietena lui John, iar el este Mark, fiul meu...

Am dat mâna cu amândoi şi i-am dat ei buchetul de flori. Mi-a mulţumit călduros, în timp ce le mirosea. În casă aveau mobilă de culoare închisă în stil englezesc, simplă şi elegantă. John stătea întins pe o canapea în living-room cu o măsuţă cu rotile dinaintea lui, pe care erau aranjate câteva sticle şi pahare. I-am oferit un cadou simplu – un mic vas încrustat

cu sidef pe care-l cumpărasem în Khan al-Khalili[1]. *M-a salutat şi m-a invitat să iau loc pe fotoliul din faţa lui. Băieţaşul s-a apropiat de el şi i-a şoptit ceva la ureche. John a dat din cap, l-a sărutat pe obraz şi băieţaşul a alergat înlăuntru. Apoi s-a întors spre mine zâmbind şi m-a întrebat:*

— Ce-ai vrea să bei?

— Un vin roşu, i-am răspuns fără a sta pe gânduri.

— Dar vinul nu este interzis de Islam? a întrebat Carol în vreme ce desfăcea sticla.

— Eu cred în Allah toată inima. Nu sunt bigot. În plus, teologii din perioada califatului abbasid[2] *din Irak au admis să se bea vin.*

— Eu credeam că statul abbasid a luat sfârşit acum multă vreme, a glumit Graham.

— El a luat sfârşit într-adevăr, dar mie îmi place vinul.

Au râs cu toţii, iar Carol a adăugat ca un compliment, sorbind din pahar:

— John mi-a spus că eşti poet. Ai putea să ne reciţi şi nouă câteva versuri de-ale tale? Cred c-ar fi minunat.

— Nu prea mă simt în stare să-mi traduc poeziile.

— Dar vorbeşti foarte bine engleza.

— Aşa o fi, dar să traduci poezie este cu totul altceva.

— Să traduci poezie echivalează cu o trădare, interveni Graham. Domnule poet, studiile tale în America îţi vor oferi şansa de a înţelege societatea americană, adăugă apoi serios. S-ar putea ca într-o bună zi să scrii despre ea. Oraşul New York i-a inspirat poeme excepţionale poetului spaniol Federico García Lorca şi s-ar putea să ne oferi şi tu astfel de poeme despre oraşul Chicago.

— Mi-aş dori să se întâmple asta.

— Din păcate, ai sosit în America în vremea curentului conservator şi reacţionar, care o bântuie în momentul de faţă. Altădată, în zilele când eram eu tânăr, am trăit într-o altă Americă, mai umană şi mai liberală.

---

1. Unul din cele mai vechi şi principalul bazar de artizanat şi antichităţi din oraşul Cairo.
2. Califatul de la Bagdad, din timpul dinastiei Abbasizilor (750-1258) a fost cea mai înfloritoare perioadă din istoria arabilor şi a Islamului în general.

S-a întrerupt o clipă pentru a-şi umple un alt pahar şi apoi a continuat cu vocea mai gravă:

— Eu aparţin generaţiei Vietnamului. Noi am dat în vileag iluzia visului american, am demascat crimele instituţiilor americane şi am luptat împotriva ei cu înverşunare. Datorită nouă, America a cunoscut în anii şaizeci o adevărată revoluţie ideologică în care valorile progresiste au luat locul ideilor capitaliste tradiţionale. Dar, cu regret trebuie spus, toate astea s-au dus acum.

— De ce? m-am arătat eu nedumerit.

— De ce? a repetat Carol întrebarea. Pentru că sistemul capitalist a reuşit să se reînnoiască şi să acapareze elementele care i se opuneau. Tinerii revoluţionari care au respins sistemul au ajuns acum nişte burghezi burtoşi de vârstă mijlocie care aleargă în cel mai bun caz după o afacere de succes sau după o slujbă bine remunerată. Ideile revoluţionare s-au perimat şi fiecare cetăţean american visează la o casă cu gradină, la o maşină şi la o vacanţă în Mexic.

— Ceea ce spuneţi se aplică şi doctorului Graham?

— John Graham este un american de un soi mai rar, a încercat ea să-i explice. Pe el nu-l interesează banii câtuşi de puţin. Cred că este singurul profesor universitar din Chicago care nu are maşină.

După puţin timp, am luat cina preparată de Carol. Au fost extraordinar de drăguţi cu mine. Le-am vorbit despre Egipt şi am discutat fel de fel de subiecte. Cred că am băut mai mult decât aş fi putut duce şi, în ameţeala mea, am vorbit şi am râs poate mai mult decât s-ar fi cuvenit. Apoi Carol a dispărut brusc, retrăgându-se în dormitor, şi am înţeles că este timpul să plec. M-am ridicat să-mi iau rămas-bun de la Graham, dar el mi-a făcut semn să mai stau şi a ridicat o sticlă de vodcă, întrebându-mă:

— Ce zici de încă un păhărel înainte de plecare?

Am salutat ideea, dar limba mea descătuşată de băutură i-a răspuns:

— Nu refuz încă un pahar de vin...

— Cum adică, nu-ţi place vodca?

— Nu beau decât vin.

— Adică vrei să zici că urmezi sfatul teologilor abbasizi?

— Mie-mi place epoca Abbasizilor și am citit foarte mult despre ea. S-ar putea ca pasiunea mea pentru vin să se datoreze încercării de a readuce epoca arabă de aur care s-a dus. Apropo, ce-ai zice dacă ai proceda ca Harun al-Rașid[1] *?*

— Dar ce făcea Harun al-Rașid ?

— Unul din paradoxurile istoriei este acela că Harun al-Rașid, în pofida puterii sale de a reteza capul oricui printr-un singur semn făcut călăului Masrur, era un om sfios și delicat și ținea seama cu străşnicie de sentimentele celorlalți. Când bea împreună cu prietenii, așeza alături de el un baston și atunci când se simțea obosit și dorea ca ei să plece, punea bastonul pe genunchi, iar ei pricepeau că petrecerea trebuia să ia sfârșit. În felul acesta, nici el nu-i stânjenea și nici ei nu-l deranjau.

Graham a râs cu poftă, s-a ridicat cu un entuziasm copilăresc și s-a întors cu o crosă de hochei care stătea atârnată de perete.

— Atunci, hai să reînviem istoria! a glumit el. Ăsta-i bastonul. Dacă îl așez în poziția asta, tu trebuie să înțelegi că vreau să mă culc, pricepi ?

Am stat de vorbă despre o mulțime de lucruri ; pe cele mai multe nici nu mi le mai amintesc acum. Am râs mult. Pe măsură ce beam, îmi creștea și pofta de vorbă. I-am povestit până și ce mi s-a întâmplat cu negresa care a venit la mine în apartament. La început, Graham a râs în hohote, dar pe urmă a căzut pe gânduri și mi-a zis :

— Să știi că asta a fost și o experiență semnificativă : milioane de cetățeni din cea mai bogată țară a lumii trăiesc în această stare de sărăcie și mizerie. Dar după părerea mea, femeia asta necăjită este mai cinstită decât mulți dintre politicienii americani. Ea își vinde trupul pentru a-și hrăni copiii, în vreme ce ei dirijează politica externă americană astfel încât să provoace războaie pentru a pune mâna pe sursele de petrol ale lumii și ca să-și poată vinde armele care ucid zeci de mii de nevinovați, dar care le aduc lor profituri de milioane. Și mai este încă un lucru pe care trebuie să-l

---

1. Cel de al cincilea și unul din cei mai însemnați califi din dinastia Abbasizilor (786-809), în timpul căruia au înflorit comerțul, literatura, artele și științele arabe.

înţelegi: instituţiile controlează totul în viaţa americanilor, stabilind un cod strict chiar şi pentru relaţia dintre bărbat şi femeie.

— Ce vreţi să spuneţi?

— În anii şaizeci, chemarea noastră la libertatea sexuală a reprezentat o încercare de a avea o viaţă afectivă intimă, departe de controlul celor de la putere, pe când acum cutumele şi convenţiile burgheze au revenit în forţă. Dacă vrei să cunoşti o femeie aici în America, trebuie să treci printr-o serie de etape bine determinate, întocmai ca într-o tranzacţie comercială: în primul rând, trebuie să petreci un timp stând de vorbă cu ea şi să-i oferi o conversaţie amuzantă, distractivă; în al doilea rând, trebuie să-i oferi ceva bun de băut; în al treilea rând, îi ceri numărul de telefon; în al patrulea rând, o inviţi la cină la un restaurant de lux şi abia după parcurgerea tuturor acestor etape, la sfârşit de tot, poţi s-o inviţi acasă. Abia atunci îţi îngăduie cutuma burgheză să te culci cu ea. Şi în oricare dintre aceste etape, femeia poate să se retragă. Dacă, de pildă, ea refuză să-ţi dea numărul de telefon sau nu acceptă invitaţia de a lua cina împreună cu tine, înseamnă că nu vrea să aibă o relaţie cu tine. Dar dacă a parcurs împreună cu tine cele cinci etape, înseamnă că te vrea.

Îl priveam tăcut, iar el a confirmat râzând:

— Şi uite-aşa descoperi că bătrânul tău profesor dispune de informaţii mult mai importante decât cele de histologie.

A fost o seară minunată. Pe neaşteptate, soneria a ţârâit ascuţit şi intermitent. Am observat un interfon cu mai multe butoane fixat pe perete, alături de canapea. Graham şi-a apropiat capul de interfon, a apăsat pe un buton şi a strigat vesel:

— Karam! De ce ai întârziat atâta? Să ştii că o să te penalizez.

Apoi s-a întors către mine şi mi-a explicat:

— Asta-i surpriza pe care am vrut să ţi-o fac în această noapte. Un prieten, egiptean ca şi tine.

Interfonul a scos un zgomot pe care nu prea l-am desluşit. Graham a apăsat pe un alt buton şi s-a pornit o altă sonerie. Am înţeles că a deschis uşa de la intrarea în casă. Peste câteva clipe, stătea în mijlocul camerei un bărbat egiptean

în jur de vreo şaizeci de ani. Avea un corp atletic, înalt şi subţire, părul alb pieptănat cu cărare pe mijloc şi trăsături tipice de copt: pielea închisă, nasul lat, ochii largi şi rotunzi plini de inteligenţă şi tristeţe, ca şi când ar fi coborât în clipa aceea dintr-unul din Portretele din Fayyum[1].

— Ţi-l prezint pe prietenul meu Karam Doss, mi s-a adresat Graham. Este unul dintre cei mai pricepuţi chirurgi din Chicago, specialist în operaţii pe cord. Iar acesta este prietenul meu Nagi Abd al-Samad – poet care studiază pentru a obţine masteratul în histologie, a zis apoi, prezentându-mă.

— Mă bucur să te cunosc, mi s-a adresat Karam într-o engleză impecabilă.

Din prima clipă mi s-a părut mândru de el şi deosebit de elegant: purta o cămaşă albă fină, cu sigla designerului pe piept, pantaloni negri, pantofi negi perfect lustruiţi, iar la gât avea un lanţ gros de aur cu o cruce care se pierdea în părul des şi alb de pe piept. Arăta mai degrabă a star de cinema decât a doctor.

— Îmi pare rău că am întârziat, s-a scuzat el aşezându-se într-un fotoliu confortabil. Am sărbătorit împreună cu ceilalţi colegi ieşirea la pensie a unuia dintre maeştrii noştri chirurgi şi petrecerea s-a prelungit ceva mai mult decât mă aşteptam. Am decis să trec totuşi pe la tine, chiar şi numai pentru câteva minute.

— Îţi mulţumesc că ai venit, i-a răspuns Graham zâmbind.

— Lucrez atât de mult încât în weekend mă simt ca un copil în vacanţă, a continuat Karam aproape în şoaptă, ca şi când ar fi vorbit singur. Vreau să mă bucur din plin de răgazul ăsta şi să mă întâlnesc cu cât mai mulţi prieteni, dar timpul – ca de obicei – nu-mi ajunge deloc...

— Ia spune-mi, ce-ai vrea să bei? l-a întrebat Graham, trăgând masa cu băuturi spre el.

— Cred că am băut cam mult astăzi, John. Dar cred că nu mi-ar strica un pahar mic de scotch cu apă.

— Aţi studiat medicina aici în America? l-am întrebat eu, zâmbind amabil.

---

1. Oază situată la aproximativ o sută de kilometri de Cairo, în care există o serie de vestigii egiptene, între care şi o galerie de portrete.

—Am absolvit Facultatea de Medicină Ayn Şams[1]*, dar a trebuit să fug în America pentru a scăpa de persecuţii.*

—Persecuţii?

—Da! Pe atunci era şef al secţiei de chirurgie generală doctorul Abd al-Fattah Balbaa, un musulman fanatic. Nu făcea un secret din antipatia sa faţă de copţi. El afirma că în Islam copţii creştini n-ar trebui să aibă dreptul să studieze chirurgia şi să o practice, întrucât acest lucru le-ar da posibilitatea să dispună de viaţa musulmanilor!

—Foarte ciudat!

—Ciudat sau nu, aşa au stat lucrurile.

—Este cu putinţă ca un profesor de chirurgie să aibă o gândire atât de retrogradă?

—În Egipt totul este cu putinţă! mi-a răspuns, uitându-se în ochii mei cumva provocator.

—Până când o să fie supuşi persecuţiilor copţii care au fost stăpânii iniţiali ai Egiptului? s-a amestecat Graham în discuţia noastră.

Au urmat câteva clipe de tăcere, înainte ca eu să-i răspund.

—Arabii s-au amestecat cu egiptenii în urmă cu o mie patru sute de ani. Astăzi nu se mai poate vorbi practic despre ei ca despre stăpânii Egiptului. În plus, marea majoritate a musulmanilor din Egipt au fost copţi care s-au convertit la Islam.

—Adică vrei să zici că au fost constrânşi să se convertească la Islam.

—Doctore Graham, n-a fost nimeni constrâns să se convertească la Islam. Indonezia, care este cel mai mare stat musulman din lume, nu a fost niciodată ocupată de arabi. Islamul s-a răspândit acolo prin intermediul negustorilor musulmani.

—Oare copţii nu au fost supuşi la masacre pentru a trece la Islam?

—Lucrul ăsta nu-i adevărat. Dacă arabii ar fi vrut să nu mai rămână picior de copt în Egipt, nimeni nu i-ar fi putut împiedica. Islamul le porunceşte adepţilor săi să respecte credinţele celorlalţi. Nu poţi fi musulman dacă nu respecţi celelalte religii.

---

1. Numele celei de a doua mari universităţi din Cairo.

— Nu ţi se pare ciudat să aperi Islamul cu atâta înverşunare cu toate că eşti beat?

— Beţia mea este o chestiune personală care nu are nici o legătură cu discuţia noastră. Toleranţa Islamului este o realitate istorică recunoscută de numeroşi orientalişti occidentali.

— Dar copţii sunt persecutaţi în Egipt!

— Toţi egiptenii sunt persecutaţi. Sistemul egiptean este despotic şi corupt şi îi persecută deopotrivă pe toţi egiptenii, fie că sunt musulmani, fie că sunt copţi. Eu nu contest că ici şi colo se mai pot întâmpla şi manifestări individuale de fanatism, dar, în opinia mea, ele nu reprezintă un fenomen. Fanatismul religios este o consecinţă nemijlocită a represiunii politice în general. Toţi egiptenii sunt supuşi discriminării, dacă nu fac parte din partidul aflat la putere. Eu, de pildă, sunt musulman, dar cu toate astea au respins numirea mea la Universitatea din Cairo din pricina activităţii mele politice.

— Aa, lasă-mă să meditez la ideea asta, a zis Graham, jucându-se cu nişte fire din barbă. Adică vrei să zici că persecuţiile din Egipt au o natură politică şi nu una religioasă?

— Exact!

— Ţie, ca egiptean musulman, îţi e uşor să afirmi că totul este perfect, a intervenit Karam nemulţumit.

Era clar că nu-i plăcuseră vorbele mele, dar i-am răspuns calm:

— Sunt convins că problema nu este între musulmani şi copţi, ci între regim şi egipteni.

— Adică tu conteşti că ar exista o problemă a copţilor?

— Există o problemă egipteană şi suferinţa copţilor este parte din ea.

— Dar copţii sunt ignoraţi când vine vorba de funcţiile înalte din stat. Copţii sunt oprimaţi şi chiar ucişi. Ai auzit ce s-a întâmplat în satul Al-Kuşh? Douăzeci de copţi au fost măcelăriţi în prezenţa poliţiştilor fără ca aceştia să mişte un deget pentru a-i salva!

— Asta-i o tragedie, de bună seamă, dar eu vreau să-ţi reamintesc că egiptenii mor în fiecare zi din pricina torturilor la care sunt supuşi la secţiile de poliţie şi la sediile securităţii statului. Călăii nu fac deosebire între musulmani şi copţi. Toţi egiptenii sunt oprimaţi. Eu nu pot să judec problema copţilor separat de problema Egiptului.

— Tu urmezi metoda egipteană bine cunoscută de tăgăduire a adevărului! Până când o să-şi ascundă egipteanul capul în nisip, asemenea struţului, ca să nu vadă lumina soarelui? Ştii, John, când eram medic începător în Egipt, a venit ministrul Sănătăţii într-o vizită la spitalul unde lucram. Directorul ne-a avertizat înainte de vizită să nu cumva să vorbească vreunul dintre noi despre problemele din spital. Singurul lucru care-l interesa pe el era ca ministrul să plece cu impresia că totul merge strună, în vreme ce spitalul se zbătea într-o stare jalnică. Este un exemplu despre modul cum gândesc egiptenii.

— Modul ăsta de gândire se datorează corupţiei regimului aflat la putere în Egipt şi nu egiptenilor înşişi.

— Dar egiptenii sunt răspunzători pentru acest regim.

— Cu alte cuvinte, tu dai vina tot pe biata victimă!

— Fiecare popor din această lume are parte de guvernul pe care-l merită, a zis Winston Churchill şi eu sunt întru totul de acord cu el. Dacă egiptenii n-ar fi vrut să accepte despotismul, n-ar fi convieţuit cu el veacuri de-a rândul!

— Dar nu există popor în lumea asta care să nu fi cunoscut despotismul într-un moment sau altul din istoria sa.

— Aşa o fi, dar Egiptul a fost cârmuit de tirani mai mult decât oricare altă ţară în decursul istoriei. Şi motivul acestei situaţii constă în faptul că, prin firea lor, egiptenii sunt cei mai înclinaţi către supunere şi obedienţă.

— Mă surprinde că spuneţi acest lucru dumneavoastră, care sunteţi egiptean.

— Faptul că sunt egiptean nu mă împiedică să vorbesc despre defectele egiptenilor, pe când tu socoteşti că repetarea minciunilor ar fi o datorie naţională!

— Eu nu repet minciuni şi vă rog să fiţi mai atent când vă alegeţi cuvintele.

Stăteam în două fotolii, unul în faţa celuilalt, iar Graham se întinsese pe canapea. Şi-a înclinat brusc capul înainte şi a întins braţele în faţă, ca şi cum ar fi vrut să ne separe.

— Numai de asta n-am chef acum, o ceartă între voi, a mormăit el.

Karam m-a privit provocator, hotărât să meargă până la capăt.

— De ce să fugim de realitate? Vechiul Egipt a avut o civilizaţie uimitoare, dar acum s-a transformat într-o ţară moartă. Poporul egiptean se află în urma tuturor popoarelor lumii în privinţa învăţământului şi a gândirii. De ce iei acest adevăr drept o insultă personală?

— Dacă dumneata vezi numai defectele egiptenilor, eu le văd şi calităţile!

— Şi care sunt calităţile astea? Zi-mi o singură calitate, rogu-te! mi-a cerut Karam.

— Cel puţin, eu îmi iubesc ţara şi n-am fugit din ea, i-am răspuns puţin încurcat.

— Ce vrei să zici?

— Vreau să zic că dumneata ai fugit din Egipt şi, prin urmare, n-ai voie să vorbeşti despre el.

— L-am părăsit constrâns de situaţie.

— Ţi-ai părăsit ţara săracă, aflată în mizerie, pentru a trăi confortabil în America. Adu-ţi aminte că ai studiat gratuit, pe banii acelor egipteni despre care vorbeşti acum cu atâta dispreţ. Egiptul ţi-a asigurat condiţiile de studiu pentru ca într-o bună zi să-i fii de folos, iar dumneata i-ai părăsit pe bolnavii egipteni care aveau atâta nevoie de ajutorul dumitale, i-ai lăsat să moară acolo şi ai venit să lucrezi aici pentru americanii care n-au nevoie de ajutorul dumitale!

— N-am auzit în viaţa mea vorbe mai stupide! a ţipat Karam, sărind în picioare.

— Dumneata insişti să mă umileşti, dar asta nu schimbă lucrurile. Aceia care au fugit din ţara lor, aşa cum ai procedat dumneata, n-au dreptul s-o critice.

Karam a bombănit nişte înjurături şi s-a repezit spre mine cu pumnul ridicat. M-am ridicat şi eu, gata să mă apăr, dar Graham – în pofida greutăţii sale – a sărit cu o agilitate surprinzătoare şi s-a vârât între noi.

— Încet, încet! Liniştiţi-vă! Sunteţi beţi amândoi.

Gâfâiam de furie şi am strigat în gura mare:

— Doctor Graham, eu nu accept ca cineva să-mi insulte ţara. Mai bine plec imediat; dacă aş mai rămâne o singură clipă, mă tem că-l şi plesnesc!

M-am învârtit pe călcâie şi am ieşit în grabă, dar în timp ce străbăteam coridorul, l-am auzit pe Karam urlând:

— Ba eu o să-ţi crăp capul! Neruşinat ce eşti! Fiu de târfă!

Am fost atât de beat că nici nu-mi mai aduc aminte cum m-am întors acasă. Am impresia că m-am dezbrăcat în salon, pentru că atunci când m-am sculat, mi-am găsit hainele îngrămădite pe jos, lângă masă. M-am trezit la ora patru după-amiază într-o stare de mahmureală îngrozitoare. Mi-era cumplit de rău. Am vomitat de mai multe ori şi am simţit o slăbiciune, o aciditate cumplită în stomac şi o durere de cap cum n-am mai avut niciodată până atunci. Parcă nişte ciocane crâncene mă izbeau în creştet şi în tâmple. Dar mai rău decât toate astea era sentimentul de vinovăţie pentru că stricasem întâlnirea şi-i creasem probleme doctorului Graham. N-am regretat nici un singur cuvânt din tot ce i-am spus lui Karam Doss. Mai mult decât atât, de fiecare dată când îmi aduceam aminte de aroganţa lui şi de insultele la adresa egiptenilor simţeam că mi se urcă din nou sângele la cap de furie. Cum de poate cineva să-şi insulte ţara cu atâta uşurinţă în public?! Şi totuşi, eu am greşit pentru că n-am fost în stare să mă stăpânesc. Nu trebuia să mă iau la ceartă cu el în nici un caz! Ce vină are Graham? Bietul om a vrut să-mi facă o primire frumoasă şi să mă prezinte, iar eu l-am făcut de râs. Mi-a spus că personalitatea unui student nu este pentru el mai puţin însemnată decât nivelul său ştiinţific. Ce-o să creadă despre mine după cele întâmplate?

Am făcut o baie fierbinte şi am băut o ceaşcă mare de cafea. I-am dat un telefon doctorului Graham ca să-mi cer scuze, dar nu mi-a răspuns. Ştiam că are numărul meu în memoria telefonului şi m-am întrebat dacă nu cumva refuză să mai stea de vorbă cu mine. Am încercat de mai multe ori să-l contactez, dar a fost inutil. Am băut a doua ceaşcă de cafea şi m-am simţit ceva mai bine. Am încercat apoi să trec în revistă cam tot ce-am făcut de când am sosit la Chicago. Mi se pare că într-adevăr – după cum mi-a zis doctorul Salah – nu sunt în stare să-mi controlez sentimentele negative. Cred că personalitatea mea are un defect esenţial căruia trebuie să-i fac faţă. De ce mă las provocat cu atâta uşurinţă? Am o fire agresivă? S-o fi datorând violenţa mea consumului excesiv de alcool sau sentimentului de frustrare? Ori poate

că sentimentele ni se acutizează departe de casă, printre străini? Toţi sunt factori favorizanţi, dar eu îmi dau foarte bine seama că port în mine adevăratul motiv al frustrării mele şi încerc să-l ignor, evit chiar să mă gândesc la el. A trecut un an întreg fără să fiu în stare să scriu măcar un singur vers dintr-un poem. Adevărata mea problemă este incapacitatea de a scrie. Când scriu, devin mai tolerant şi accept mai uşor deosebirile de vederi. Atunci beau mai puţin, mănânc şi dorm mai bine, pe când acum nu mă simt în apele mele, sunt mai înclinat spre ceartă şi simt nevoia să beau neîncetat. Poezia este singurul lucru care-mi redă echilibrul. Am în minte idei de poeme care mi se par de departe captivante, dar când mă aşez să le aştern pe hârtie, fug de mine, sunt ca un om însetat care urmăreşte întruna mirajul prin deşert, fără nici o finalitate. Cred că nimeni pe lumea asta nu este mai nefericit decât un poet care şi-a pierdut inspiraţia. Hemingway a fost cel mai mare romancier al epocii sale şi, atunci când şi-a dat seama că nu mai este în stare să scrie, şi-a pus capăt zilelor. Băutura mă consolează, dar ea mă împinge într-un tunel întunecos, nesfârşit. Cum voi putea să-mi continui studiile când beau atât de mult?

Am auzit soneria de la uşă. M-am ridicat anevoie să deschid. Când m-am uitat prin vizor am rămas o clipă uluit, căci l-am văzut pe ultimul om la care m-aş fi aşteptat să mă viziteze – doctorul Karam Doss.

13

Dr. Salah a urmat sfatul medicului: sâmbătă seara o invită pe soţia lui să ia cina la restaurantul mexican preferat. Chris arăta splendid cu noua ei coafură, machiată deosebit, într-o rochie roşie cu decolteu adânc şi cu o broşă strălucitoare – un trandafir. Se simţiseră minunat: ascultară muzică mexicană şi gustară din mai multe soiuri de mâncăruri picante, delicioase. Ea goli câteva păhăruţe de tequila, iar Salah bău doar un singur pahar, aşa cum îl sfătuise medicul. Vorbiră aproape în şoaptă, amuzându-se, iar ea râse fericită, spunându-i recunoscătoare:

— Îţi mulţumesc, dragul meu. Este un restaurant foarte plăcut.

Înainte de plecare, el se scuză şi merse la toaletă, unde înghiţi tableta. În drum spre casă, se aşeză în maşină lângă el. În atmosferă plutea un fel de tensiune, ca şi când ar fi aşteptat ceva despre care nu puteau vorbi şi încercau să-l ascundă vorbind neîntrerupt, fără noimă. De îndată ce ajunseră acasă, el se grăbi spre baie, de unde ieşi curând îmbrăcat într-un halat alb de caşmir şi se întinse în pat, privind la televizor, până ce se întoarse şi ea de la baie. Acesta era un ritual vechi al lor înainte de a face amor. În timpul ăsta el rememoră şedinţa cu psihiatrul.

De ce socotise a fi o insolenţă ceea ce-i spusese doctorul? De fapt, nu făcuse decât să-i spună adevărul, pe care-l cunoaşte foarte bine şi de care încearcă tot timpul să fugă: se folosise de ea sexual, o făcuse dependentă de el până ce şi-a văzut împlinit planul de a se căsători cu ea pentru a obţine paşaportul american.

N-are rost să te mai amăgeşti. Dimpotrivă, s-ar putea ca recunoaşterea josniciei tale să te ajute. Te-ai purtat întocmai ca un gigolo, exact aşa cum procedează cei care le urmăresc pe turistele americane bătrâne prin restaurantele din Sao Paolo şi din Madrid. Eşti aidoma lor. Deosebirea ar fi doar că tu ai şi studii. Un gigolo cu doctorat. Cum te-ai purtat cu Chris? Îi aprindeai dorinţa dându-i să bea şi jucându-te cu ea. Pe urmă te prefăceai ocupat, iar când ea insista, o întrebai ca pe o prostituată:

— Câte dovezi de iubire vrei în noaptea asta?

Te jucai cu dorinţa ei până când aproape că izbucnea în plâns. Purtarea neruşinată faţă de ea îţi sporea şi ţie dorinţa, dar te abţineai până când o aduceai în pragul disperării. Atunci te aruncai asupra ei, mistuind-o până ce se sătura şi se pierdea într-un somn lung. Când se trezea, te privea cu recunoştinţă şi-ţi săruta tot trupul. Totul s-a petrecut aşa cum ai planificat: te-ai căsătorit cu Chris, ai obţinut cartea verde şi pe urmă ai dobândit şi cetăţenia americană.

N-a fost în stare nici o clipă s-o alunge din minte pe Zaynab Ridwan, nici când a depus jurământul de credinţă faţă de noua lui patrie, stând în picioare drept. „Îmi pare rău, dar eşti un laş..." Sunt vorbele pe care i le spusese Zaynab cu treizeci de ani în urmă şi care rezumă întreaga lui viaţă!

Când Chris ieşi din baie, reuşi să-şi alunge gândurile. Îşi pusese un halat alb, pe jumătate deschis, lăsând intenţionat să i se vadă trupul gol, ca zăpada. Se aşeză pe pat, lipindu-se de el. Se uită la ea cu atenţie. Avea faţa îmbujorată şi începuse să respire greu, împinsă de dorinţa nestăpânită, încercă să vorbească, dar îşi dădu seama că nu mai avea să-i spună nimic. De îndată ce-i atinse trupul, se aruncă asupra lui şi-l îmbrăţişă cu putere, devorându-i buzele. Îi pipăi rotunjimile, parfumul ei minunat îi umplu nările şi-şi simţi sângele fierbând. Îşi dădu seama că erecţia era deplină şi începu să-i muşte sfârcurile şi să-i frământe sânii cu palmele, ca şi cum i-ar fi revenit vigoarea de odinioară. Dar brusc îl năpădiră gândurile. Se concentră, încercând să scape de ele. Dându-şi seama ce se întâmplă cu el, Chris se hotărî să-l ajute pentru a reuşi. Începu să se joace cu el răbdătoare şi insistentă. Făcu tot ce-i stătu în putinţă. Recurse la fel de

fel de trucuri pentru a-l excita, însă el se cutremură deodată, apoi simţi cum se topeşte încet-încet, pentru ca în cele din urmă să se stingă cu totul. Nereuşita se abătu ca fulgerul. Ea închise ochii şi clătină din cap, în vreme ce el rămase întins pe spate, ca şi cum nu mai putea să se mişte. Stătea cu ochii pierduţi, urmărind jocul umbrelor în lumina estompată de pe tavan. I se păreau a fi nişte figuri ciudate. Oare ceea ce vede acum nu seamănă cu un urs cu un copil lângă el sau cu doi pomi lipiţi – unul mai înalt şi celălalt mai scund?! Se apropie şi o sărută pe cap, în timp ce ea se uită la el cu ochii plini de lacrimi. I se făcu milă de ea.

— Problema mea nu ţine atât de sex, bombăni ea cu glasul rănit. Nu mai sunt o copilă. Nevoile mele trupeşti se diminuează cu vârsta.

Îi mângâie părul fără să scoată o vorbă.

— Mă doare că nu mă mai iubeşti, îşi continuă ea şirul gândurilor.

— Chris!

— Nu poţi păcăli o femeie când este vorba de iubire.

— Peste câteva săptămâni o să împlinesc şaizeci de ani, bâigui el, ridicându-se pe jumătate, ca şi cum eşecul le-ar fi oferit un răgaz. Viaţa mea se apropie de sfârşit. Mai am de trăit cel mult zece ani. Când mă uit înapoi, la anii îndelungaţi care au trecut, îmi dau seama că am luat multe decizii greşite.

— Şi mă număr şi eu printre aceste decizii greşite?

— Tu eşti cea mai frumoasă femeie pe care am cunoscut-o, numai că eu... Aş vrea să pot trăi încă o dată pentru a lua alte decizii, diferite. S-ar putea să ţi se pară ridicol sau stupid. Acum cred că decizia mea de a emigra nu a fost cea mai potrivită.

— Nimeni nu mai poate lua viaţa de la capăt.

— Tocmai în asta constă tragedia...

— Dar tratamentul psihiatric o să te scape de gândurile astea.

— N-o să mai trec prin aşa ceva a doua oară. N-o să mă mai întind pe o canapea într-o încăpere închisă pentru a povesti unui necunoscut secretele vieţii mele şi n-o să mai accept dojenile lui ca un copil care se simte vinovat. N-o să mai fac lucrul ăsta în vecii vecilor.

Rosti răspicat ultimele cuvinte, ridicându-se din pat. Aprinse veioza, luă o carte de pe noptieră şi adaugă, cu mâna pe clanţă:

— Tu ştii foarte bine cât de importantă eşti pentru mine, dar eu trec printr-o criză de care n-o să scap foarte curând. N-aş vrea să-ţi mai pricinuiesc alte dureri şi de aceea îţi propun să ne despărţim, cel puţin pentru un timp. Îmi pare rău, Chris, dar cred că aşa este mai bine pentru amândoi!

14

„Nu sunt atât de tâmpit încât să cad în cursă. Asta îmi lipsește, să ajung să mă însor cu Șaymaa! Țin post, abținându-mă de la atâtea delicatese, pentru ca la sfârșit să mă aleg cu o ceapă?! Într-adevăr, este asistentă la Facultatea de Medicină, dar nu-i decât o biată țărancă, pe când eu sunt fiul generalului Abd al-Qadir Hasib, directorul-adjunct al Securității orașului Cairo. Am crescut la cluburile Roxy și Heliopolis și am refuzat să mă însor cu fete de oameni cu stare. Și-acum, la spartul târgului, să mă însor cu o țărancă? N-are decât să se înfurie cât o vrea! N-are decât să crape!"

Așa își zise Tariq în sinea lui. Este într-adevăr o fată simpatică și se simte bine în compania ei. Nu este mai puțin adevărat nici că are grijă de el și-i gătește exact mâncărurile care-i plac cel mai mult. Dar asta nu înseamnă că trebuie să se însoare cu ea neapărat! N-are decât s-aleagă: sau rămân prieteni așa cum au fost până acum, sau dispare din viața lui! O s-o lase în pace un timp ca să-și vină în fire. N-o să mai vorbească în nici un caz cu ea! De ce ar trebui să stea de vorbă cu ea? Ea a greșit față de el... S-a înfuriat fără nici un motiv și i-a vorbit necuviincios într-un loc public. Ea trebuie să-și ceară scuze!

Se așeză hotărât să-și pregătească lecțiile, fără să se mai gândească la ea. Ca de obicei, înainte de a adormi, văzu o partidă de lupte și se delectă cu un film pornografic (realitatea este că și-a impus să-și facă această plăcere pentru a-și dovedi că nu-i pasă de Șaymaa). Dimineața, se duse la facultate și își trecu ziua alergând între sălile de curs și laborator. Făcu tot ce putu ca să alunge din minte chipul ei,

dar pe la ora trei, când se întorcea la cămin, se trezi oprindu-se brusc şi apelând pe mobil numărul ei. O căuta nu ca să se împace cu ea, ci ca s-o dojenească. O să-i explice cât de mult greşeşte. O să-i spună clar şi răspicat că, dacă o să continue tot aşa, el nu mai vrea s-o vadă. Să-i fie de bine! Îşi duse mobilul la ureche, pregătindu-şi nişte cuvinte aspre. Dar telefonul sună şi tot sună, fără ca ea să-i răspundă. O fi dormind ca de obicei după-amiază. Când se va trezi o să vadă că a sunat-o şi-o să-l caute. Tariq înfulecă mâncarea (pe care o pregătise Şaymaa) şi, după masă dormi puţin. Când se trezi, întinse mâna după mobil, lumină ecranul şi constată că nu-l căutase. O sună, dar nu-i răspunse. Când încercă din nou, îi închise telefonul.

Chestiunea e limpede acum. Vasăzică, ea vrea să joace rolul iubitei furioase. Adică ar vrea să alerge după ea şi să se umilească? „Aşa ceva nu se poate (nici în ruptul capului)!", bombăni, zâmbind iritat din colţul gurii şi cu ochii holbaţi de furie. Păi, dacă i-a închis telefonul, înseamnă că s-a sfârşit totul. N-o să-i spună „Du-te în plata Domnului", ci „Du-te la toţi dracii!". Cine se crede ea? Ţăranca asta vrea să mă umilească pe mine? Ce farsă! Carevasăzică ea nu ştie cine-i Tariq Hasib! Demnitatea mea este mai presus decât viaţa! Din clipa asta o şterg din viaţa mea, ca şi cum nici n-ar fi existat. Ce-mi lipsea mie înainte de-a o cunoaşte pe ea? Lucram, mâncam, dormeam, mă bucuram de viaţă şi trăiam ca un rege! De când am cunoscut-o pe ea n-am avut parte decât de nelinişte şi de stres.

Se aşeză ca în fiecare zi la birou, îşi scoase cărţile şi notiţele şi se apucă de treabă cu sârg. Îşi însemnă ideile principale ale lecţiei şi se strădui cât putu să se concentreze, dar după vreo jumătate de oră, sări brusc în picioare şi ieşi pe uşă. Străbătu coridorul aproape în fugă, de parcă l-ar fi urmărit cineva sau i-ar fi fost frică să nu se răzgândească. Cât ai bate din palme, ajunse la etajul şapte. Se privi în oglindă şi observă că era îmbrăcat în trening, părea tras la faţă şi cu barba nerasă. Când se trezi în faţa uşii ei, apasă insistent pe butonul soneriei. Trecură câteva clipe până când catadicsi ea să-i deschidă. Era îmbrăcată într-un ghilbab de casă.

—*As-Salam alay-kum!* i-o luă el înainte, zâmbind.

— *Alay-kum as-salam*, doctore Tariq!

Tonul ei oficial îi sună ciudat şi o fixă cu o privire gânditoare, însă ea se prefăcu a nu băga de seamă nedumerirea lui şi luă iniţiativa:

— Sper să fie vorba de ceva bun!

— Mai eşti supărată pe mine, Şaymaa? o întrebă el aproape în şoaptă.

— Dar cine-a zis că aş fi supărată?

— Păi, ieri m-ai lăsat buimac, iar astăzi nu m-ai întrebat ce fac, ca de obicei.

Privea la el tăcută, ca şi cum i-ar fi zis: „Ştii tu de ce..."

— Şaymaa, îmi dai voie să intru? Te rog...

Se simţi încurcată pe moment, căci nu se aşteptase să-i ceară voie să intre în apartamentul ei. Până atunci, nu se întâmplase niciodată să treacă de pragul uşii. Se dădu la o parte, făcându-i loc, şi el se repezi fără a sta pe gânduri, ca şi când i-ar fi fost frică să nu-l refuze. Se aşeză pe fotoliul din salonaş. Dându-şi seama pentru prima oară că este îmbrăcată în rochia de casă, se scuză şi se retrase, lăsându-l singur un timp care i se păru foarte lung. Se întoarse cu un pahar de ceai în mână, îmbrăcată într-o rochie verde, elegantă. Se aşeză şi ea pe un scaun la oarecare distanţă de el.

— De fapt, de ce te-ai supărat? intră el în subiect, sorbind din paharul cu ceai.

— Chiar te interesează? îl întrebă ea pe un ton cochet, din care se degaja o adiere de feminitate delicată.

— Să ştii că ţi-am simţit foarte tare lipsa, murmură el cu inima gata să-i sară din piept.

— Şi eu ţie, cu toate că nu sunt deloc mulţumită de prietenia noastră.

— Cum aşa?

— Păi, cu fiecare zi ce trece eu mă ataşez tot mai mult de tine, cu toate că n-am stat de vorbă niciodată despre viitor.

Se minună şi ea de îndrăzneala cu care rosti vorbele astea. Cum de sfioasa Şaymaa primeşte un bărbat în casa ei şi vorbeşte cu el în felul ăsta?

— Viitorul depinde de voia lui Allah, zise el încet, într-o ultimă încercare de a evita subiectul.

— Te-aş ruga să încerci să te pui în pielea mea. Tu eşti bărbat şi poţi să faci orice-ţi trece prin cap fără să te

învinuiască nimeni de nimic, pe când eu sunt fată şi familia mea urmează obiceiuri foarte stricte. Tot ce facem noi aici în America se va afla cu siguranţă şi în Egipt, datorită „oamenilor de bine“ care sunt atât de numeroşi, după cum bine ştii. Eu nu vreau să atrag ruşinea asupra familiei mele.

— Dar nu săvârşim nici un păcat...

— Ba săvârşim. Relaţia noastră contravine principiilor în spiritul cărora am fost educată. Tata – Allah să-l ierte! – a fost un bărbat luminat care a sprijinit educaţia femeii şi dreptul ei de a munci, dar asta nu înseamnă că eu trebuie să fiu indiferentă faţă de reputaţia mea.

— Reputaţia ta este mai presus de orice reproş, Şaymaa.

— De ce ieşim împreună? continuă ea, ca şi cum nici nu l-ar fi auzit. De ce te afli tu aici în clipa asta? Să nu-mi spui că este vorba de colegialitate, fiindcă aşa-zisa colegialitate are şi ea nişte limite. Trebuie să judecăm la rece şi să nu ne lăsăm conduşi de sentimente. Ascultă, Tariq, am să-ţi pun o întrebare şi te rog să-mi răspunzi sincer.

— Sigur! Te rog!

— Ce reprezint eu pentru tine?

— Eşti o prietenă.

— Doar atât? şopti ea blând.

— Îmi eşti foarte dragă, adăugă cu glas tremurat, simţindu-şi inima înfiorându-se.

— Numai atât?

— Şi te iubesc! mai rosti, aşa, pe neaşteptate, de parcă vorbele astea i-ar fi scăpat fără voia lui, de parcă s-ar fi împotrivit să le rostească şi în cele din urmă s-a văzut prăbuşindu-se învins.

Atmosfera se schimbă într-o clipă, ca şi cum ar fi rostit un cuvânt fermecat care deschise toate uşile.

— Mai spune o dată! îl îndemnă ea în şoaptă, zâmbind şi privindu-l cu o tandreţe copleşitoare.

— Te iubesc!

Se priveau, nevenindu-le să creadă şi încercând să rămână cufundaţi în această stare unică la care ajunseseră, neştiind ce ar mai putea face după aceea. Şaymaa se ridică de pe scaun, luă tava cu pahare, apoi îl îmbie cu un glas atât de dulce, cum n-o mai auzise niciodată vorbind de când se cunoscuseră.

— Am pregătit o tavă cu *umm Ali*. Să-ţi aduc şi ţie o farfurie.

Se îndreptă spre bucătărie fără să aştepte răspunsul lui şi se întoarse ţinând farfuria cu amândouă mâinile. Mergea legănându-se cu încredere şi cochetărie, de parcă acum şi-ar fi simţit pe deplin feminitatea. Tariq se ridică pentru a lua farfuria, dar se trezi întinzând mâna şi prinzând-o de încheietură. O trase spre el şi se apropie cu faţa de ea atât de mult încât îi simţi respiraţia fierbinte. Ea îl împinse cu toată puterea şi ţipă cu glasul sugrumat:

— Tariq, eşti nebun?!

15

În spatele draperiei verzi care acoperă fereastra încăperii doldora de cărți, impregnate de ani de zile cu fum de pipă, John Graham păstrează o ladă de lemn maroniu închis, acoperită de patina timpului și ferecată în aramă. O închide cu grijă și uită de ea ani de zile la rând, fără să mai umble în ea, și pe urmă dintr-odată i se năzare să încuie ușa biroului pe dinăuntru și o târăște în mijlocul camerei gâfâind. Se așază pe podea și începe să răscolească lucrurile din ea, întinzându-le în fața lui. Astfel i se desfășoară înaintea ochilor întreaga viață: fotografii alb-negru din perioada tinereții, tăieturi din ziarele anilor '60 purtând titlurile evenimentelor importante, declarații incendiare antiguvernamentale, manifeste însoțite de fotografiile femeilor și copiilor uciși ori mutilați în timpul războiului din Vietnam (unele din ele atât de înspăimântătoare încât nici acum, după atâția ani, nu se simte în stare să le privească mai mult timp), invitații colorate, scrise de mână, la concerte rock în aer liber, la demonstrații, programul festivalului Woodstock, insigne purtând vestitul însemn al dragostei și păcii, un soi de fluier indian la care se pricepea să cânte de minune. Urma apoi lucrul cel mai drag dintre toate obiectele din ladă: o cască de metal pe care o smulsese de pe capul unui polițist în timpul unei demonstrații.

În fotografiile de demult, Graham este un tânăr slab, cu barba neîngrijită, cu părul lung legat în coadă, purtând o cămașă indiană largă, blugi și sandale. În „zilele grădinilor publice", cum îi place să le numească, mânca, bea, fuma marijuana, lua parte la demonstrații, dormea și făcea amor

cu camaradele lui prin vestitele parcuri din Chicago – Grant Park şi Lincoln Park.

A fost unul dintre tinerii furioşi, revoltaţi împotriva războiului din Vietnam, care au declarat că resping totul: biserica, statul, căsătoria, munca şi sistemul capitalist. Cei mai mulţi dintre ei şi-au abandonat casele, familiile, munca şi studiile, petrecându-şi nopţile în dispute politice, fumând marijuana, cântând sau acompaniindu-i pe alţii şi făcând amor, iar în timpul zilei reaprindeau cazanul demonstraţiilor. În august 1968, în timpul convenţiei de la Chicago a Partidului Democrat pentru alegerea noului candidat la preşedinţia Statelor Unite, au avut loc demonstraţii la care au participat zeci de mii de tineri. Într-un spectacol istoric transmis de camerele de televiziune în toate colţurile lumii, demonstranţii au coborât drapelul american şi au înălţat o cămaşă însângerată. Apoi au adus un porc mare, l-au înfăşurat în drapelul american şi l-au aşezat pe un podium, declarând că-l vor desemna drept cel mai potrivit candidat pentru prezidenţialele Americii. Vorbitorii i-au adus unul după altul elogii candidatului porc în mijlocul unei furtuni de aclamaţii batjocoritoare, fluierături şi aplauze. Mesajul lor a fost limpede: însăşi instituţia puterii este coruptă din temelii, indiferent de persoanele care vor fi alese la vârf. Guvernanţii Americii îi trimit la moarte în Vietnam pe copiii celor săraci pentru ca profiturile lor să sporească iarăşi cu milioane şi milioane, în vreme ce fiii lor duc o viaţă liniştită departe de primejdii. Visul american este o iluzie, o cursă fără final, în care nu câştigă nimeni, însă americanii se avântă într-o muncă istovitoare şi într-o competiţie acerbă, fără pic de îndurare, pentru obţinerea unei locuinţe, a unei maşini de lux şi a unei case la ţară. Îşi irosesc viaţa urmărind un miraj şi la sfârşit constată că au fost înşelaţi şi că rezultatul cursei a fost hotărât înainte ca ea să înceapă: un pumn de milionari controlează totul – procentul lor din totalul populaţiei nu s-a modificat absolut deloc în decursul a cincizeci de ani, în vreme ce numărul săracilor creşte neîntrerupt.

Ziua alegerii porcului a fost cu adevărat o zi istorică. Mesajul a avut un ecou puternic în opinia publică. Milioane de americani au început să înţeleagă că tinerii aceia au dreptate. Au avut loc confruntări violente cu poliţia, iar

parcurile s-au transformat în adevărate câmpuri de luptă. Poliţia a încercat să reprime mişcarea prin toate mijloacele posibile, cu o cruzime extremă – cu bastoane solide, cu furtunuri cu apă, cu bombe lacrimogene şi cu gloanţe de cauciuc –, în timp ce studenţii s-au apărat, aruncând cu pietre şi spray-uri cărora le dădeau foc, transformându-le în mici bombe. Mulţi dintre demonstranţi au fost răniţi mortal. Ambulanţele au transportat sute dintre ei în vreme ce alte sute au fost reţinuţi.

În ziua aceea, Graham a fost lovit în cap cu un baston gros, după care a fost internat în spital două săptămâni. De atunci are cicatricea din spatele urechii.

Au fost zile de adevărat chin, în care a fost reţinut de mai multe ori, judecat şi condamnat la închisoare pe termene diferite, o dată pentru şase luni sub acuzaţia de tulburare a ordinii publice, deteriorare de bunuri publice şi atac împotriva poliţiei. Dar el n-a regretat niciodată ceea ce a făcut. A rămas fără adăpost ani în şir, cu toate că, dacă ar fi voit, ar fi putut să se bucure de o viaţă confortabilă. Era medic absolvent cu distincţie al faimoasei Universităţi din Chicago şi ar fi putut găsi oricând o slujbă de invidiat. Dar el a crezut în revoluţie, ca şi când ar fi fost un fel de religie pentru care merita să te sacrifici. Ieşea din închisoare pentru a lua parte din nou la demonstraţii, trăind fără slujbă şi fără venituri alături de tovarăşii săi rebeli. Erau convinşi că lumea trebuie să se schimbe şi că revoluţia va izbândi şi în America, aşa cum a izbândit în numeroase alte locuri, că sistemul capitalist va cădea şi că vor clădi cu propriile lor mâini o nouă Americă, dreaptă şi umană, în care toţi americanii să fie siguri în privinţa viitorului copiilor lor, în care să dispară pentru totdeauna concurenţa acerbă, imorală, în care să nu se mai vadă anunţuri de genul „Pierderea noastră este un câştig pentru dumneavoastră“, care se afişau în vitrinele magazinelor aflate în pragul falimentului pentru a-i îndemna pe oameni să cumpere la preţuri mai mici.

Acestea erau visele tinerilor revoluţionari, dar ele nu s-au împlinit. Războiul din Vietnam s-a încheiat, valul revoluţiei a trecut, majoritatea camarazilor s-au integrat în sistemul împotriva căruia luptaseră până ieri: au dobândit slujbe, s-au căsătorit şi au acum soţii şi copii, ba unii dintre ei au

strâns chiar averi considerabile. Şi-au schimbat cu toţii opiniile, mai puţin John Graham, care e trecut de şaizeci de ani şi continuă să rămână fidel revoluţiei. Nu s-a căsătorit pentru că nu crede în instituţia familiei şi nu s-a simţit în stare să suporte răspunderea de a aduce copii în lumea aceasta coruptă. Niciodată nu va renunţa şi nu i s-a clintit credinţa în posibilitatea făuririi unei lumi mai bune, dacă americanii se vor elibera de maşinăria capitalistă care le controlează viaţa. Şi cu toate că a înaintat în vârstă, el continuă să activeze în câteva asociaţii de stânga: „Prietenii statului Puerto Rico", „Asociaţia Socialistă Americană", „Generaţia Vietnamului", „Mişcarea Antiglobalizare" şi altele. A plătit scump pentru lupta lui: a ajuns bătrân şi singur, fără familie şi fără copii. S-a implicat în două relaţii care au eşuat după numai câţiva ani, lăsându-i răni adânci în suflet. A trecut prin două crize depresive şi a fost internat într-un sanatoriu de psihiatrie, a încercat să se sinucidă, dar şi-a revenit şi asta nu datorită medicamentelor sau şedinţelor de terapie, ci datorită unei tării interioare la care a făcut apel de-a lungul întregii sale vieţi şi care nu l-a trădat niciodată, cât şi datorită dragostei pentru meseria lui, care l-a absorbit cu totul. În pofida apartenenţei sale politice controversate şi generatoare de probleme, Graham este considerat unul dintre puţinii profesori specializaţi în statistica medicală şi are zeci de studii importante publicate în diferite reviste de specialitate din lumea întreagă. Pentru el statistica medicală este mai degrabă o artă bazată pe inspiraţie decât o ştiinţă matematică. El are câteva fraze celebre cu care-şi începe întotdeauna cursul ţinut în faţa masteranzilor şi doctoranzilor:

— Statistica suferă de o nedreptate istorică, pricinuită de minţile burgheze mediocre care au considerat această disciplină a fi doar o metodă de calculare a profitului şi a pierderilor. Să nu scăpaţi niciodată din vedere faptul că statistica este o metodă corectă de a vedea lumea. Pe scurt, ea este ştiinţa logicii care zboară în văzduh cu două aripi: imaginaţia şi cifrele!

În ciuda popularităţii uimitoare a lui Graham în cadrul universităţii, ca o personalitate fascinantă, un savant extraordinar şi un orator ieşit din comun, el n-a avut parte decât

foarte rar de o prietenie adevărată; colegii care îl simpatizează îl socotesc un simplu personaj interesant, care stârnește curiozitatea și veselia în jur, dar se distanțează de el destul de mult, în vreme ce conservatorii (așa cum este George Michael) fug de el și îl atacă în mod public, acuzându-l că este un comunist ateu și un anarhist care diseminează idei subversive, destructive. Și uite-așa s-a scurs viața lui Graham, apropiindu-se de sfârșitul inevitabil: bătrânul profesor universitar cu vederi de stânga, care a trăit și va muri singur, cele mai importante evenimente din viața lui rămânând departe în urma sa. A început să simtă cu fiecare zi care trece că legăturile lui cu lumea se erodează. A încercat să-și imagineze sfârșitul. Cum va muri el? Probabil în cabinetul său ori în timpul unui curs, poate o să aibă un atac de cord în timpul nopții și vecinii vor descoperi decesul lui abia după câteva zile.

Dar cu doi ani în urmă a avut parte de o întâmplare neașteptată, care i-a schimbat cursul vieții. Mișcarea Antiglobalizare a organizat un mare miting în Lincoln Park. Cu această ocazie, John Graham a rostit un discurs violent împotriva neocolonialismului care se ascunde în spatele companiilor multinaționale. Participanții l-au aplaudat îndelung, impresionați de vârsta lui înaintată, de entuziasmul și de reputația sa de vechi luptător rămas fidel crezului său. Graham a coborât de la tribună cu cele câteva foi pe care-și notase ideile principale și a început să răspundă salutului celor prezenți și să le strângă mâinile. În aceste împrejurări s-a apropiat de el o negresă tânără și frumoasă care mai întâi s-a prezentat: Carol McKinley. Voia să-i ceară niște lămuriri în legătură cu afirmațiile lui din discurs și să-i recomande câteva cărți despre globalizare. O putea lămuri în câteva minute, dar John și Carol s-au angajat într-o discuție atât de captivantă încât nu le-a mai păsat de lumea din jurul lor și de la jumătatea după-amiezii și până la miezul nopții au trecut prin trei baruri, bând și discutând fără întrerupere. Graham s-a simțit atras de ea neașteptat de repede. Dar și mai surprinzător a fost faptul că și ei i-a plăcut de el, în ciuda diferenței de o viață care-i separa. I s-a părut irezistibil, cu părul alb, cu ideile lui de stânga, cu credința neclintită în principiile sale, ca sarcasmul lui inteligent care

se ridica deasupra clamărilor omului obişnuit. Ea tocmai încheiase o lungă relaţie de dragoste eşuată, care-i lăsase numai amărăciune şi un băieţaş de cinci ani.

După câteva săptămâni, când Graham i-a propus să se mute la el, n-a părut deloc surprinsă. L-a privit zâmbind şi i-a răspuns calm.

— Eu te iubesc, dar nu-mi pot abandona copilul.

— N-o să-l abandonezi în nici un caz. O să locuiască şi el împreună cu noi.

— Eşti sigur ca o să te împaci cu el?

— De bună seamă!

— Dar tu ştii ce-nseamnă să trăieşti în casă cu un copil? Şi-apoi, el nu este copilul tău.

— Ştiu!

— N-aş vrea ca după aceea să regreţi.

— N-o să regret în nici un caz!

— Mă iubeşti atât de mult?

Se plimbau pe malul lacului Michigan. Crăpau pietrele de frig şi totul era acoperit de gheaţă. Erau numai ei doi, ca şi când ar fi fost singurii locuitori ai oraşului. Graham s-a oprit şi a prins-o de umeri. A privit îndelung în ochii ei, iar respiraţia lui fierbinte stârnea rotecoale de aburi ce se învălătuceau ca un nor peste chipul ei.

— Vrei să-ţi răspund la întrebare? i-a zis cu un ton foarte serios.

— Te rog.

— Acum sau mai târziu?

— Acum! Numaidecât!

În clipa aceea a cuprins-o în braţe, strângând-o cu putere şi a sărutat-o îndelung.

— Ăsta-i răspunsul meu, a şoptit, zâmbindu-i.

— E un răspuns convingător! a glumit ea, râzând în hohote.

Graham s-a apropiat foarte repede de Mark, ajungând să-l iubească sincer, şi la fel de repede s-a ataşat şi micuţul de el. Petreceau foarte mult timp împreună. Mark a găsit în el pe tatăl care i-a lipsit, iar Graham a constatat că relaţia dintre ei îi satisfăcea afecţiunea instinctivă pentru copii. Dar lucrul cel mai important era faptul că o iubea pe Carol aşa cum nu mai iubise nici o femeie până atunci. Era pentru

el vrăjitoare, muză, iubită, prietenă şi fiică în acelaşi timp. Trăia împreună cu ea cea mai frumoasă poveste de dragoste din viaţa lui, încât uneori avea impresia că visează şi că s-ar putea ca într-o bună zi să se trezească din acest vis şi să n-o mai găsească. Dar pe de altă parte, culoarea diferită a pielii le provoca numeroase probleme. El era alb şi ea era neagră şi din acest motiv îmbrăţişarea lor, angajarea în conversaţii intime sau chiar simpla strângere de mână în public stârneau apucăturile rasiste ale multora, începând cu ospătarii albi din restaurante şi baruri care-i tratau cu răceală şi dispreţ şi până la privirile indiscrete şi dezaprobatoare ale unor curioşi în locurile publice. Chiar şi unii vecini de pe strada lui Graham care se întâlneau întâmplător cu ei i se adresau numai lui Graham, pe ea ignorând-o cu desăvârşire ca şi cum nici n-ar fi văzut-o. De câteva ori, proprietarii de restaurante au refuzat să-i primească, pretextând că bucătăria era închisă, cu toate că în aceeaşi clipă alţi clienţi aşteptau să li se aducă mâncarea pe care o comandaseră. La fiecare sfârşit de săptămână, Graham şi Carol auzeau comentariile ofensatoare ale beţivilor pe stradă.

— Black and white[1] ! exclama unul, făcând aluzie la vestita marcă de whisky.

— De ce nu te culci cu un negru ca tine? o apostrofa altul.

— Îţi place să faci amor cu negresele, taică? îl ironiza câte unul.

— Cât ai dat pe sclava asta? îl agresa câte un impertinent.

Până şi la Universitatea din Illinois, unde lucra, a avut parte de un incident regretabil. Într-o dimineaţă a trebuit să vină Carol până la el la facultate şi din nefericire a dat nas în nas cu George Michael. Nu-l cunoştea. L-a salutat politicos şi l-a întrebat unde este cabinetul lui John, dar el s-a apucat s-o descoasă contrariat:

— Dar de ce-l cauţi pe doctorul Graham?

— Sunt prietena lui.

— Prietena lui?! a întrebat Michael cu glas tare, arătându-şi clar mirarea şi nedumerirea pentru ca umilinţa să fie deplină.

Pe urmă a măsurat-o cercetător cu privirea din cap până în picioare şi a expediat-o destul de dur:

---

1. Alb-negru (engl.)

— Cabinetul doctorului Graham este în capătul culoarului, camera 312. Dar mie tot nu-mi vine să cred că ai putea să fii prietena lui.

— De ce?!

— Cred că știi foarte bine de ce.

Așa îi răspunsese Michael, apoi îi întorsese spatele, îndepărtându-se.

Când Carol a intrat plângând în cabinetul lui Graham și i-a povestit ce i s-a întâmplat, departamentul de histologie a fost martor la un incident unic în felul său: Graham a apucat-o pe Carol de mână și a pornit repede pe coridor, aproape târând-o după el, ca și când ar fi fost o copilă de brațul tatălui ei. A năvălit în cabinetul lui Michael și a urlat la el cu un glas ca tunetul:

— Ascultă, amice! Mi-ai insultat prietena cu nerușinare. Dacă nu-ți ceri scuze de la ea pe loc, îți crăp capul, pricepi?

Michael și-a ridicat privirea încet. Tocmai făcea ultima revizie a cursului pe care urma să-l țină curând după aceea. Inteligența lui şi experienţa îndelungată alături de Graham l-au ajutat să înțeleagă că acesta nu glumeşte și că va pune imediat amenințarea în practică. (La el te puteai aştepta la orice, de vreme ce era un comunist anarhist lipsit de orice discernământ.) S-a uitat calm la Carol (al cărei chip trecea în clipa aceea de la plâns la teama de urmările încăierării iminente), apoi şi-a dus mâinile la piept, aşa cum fac indienii, şi-a plecat capul mare şi a zis, râzând, pentru ca ceea ce făcea să pară o simplă glumă:

— Îmi cer scuze pentru ceea ce ţi-am zis, doamnă. Te rog să mă ierți!

Graham părea în clipa aceea un copil mânios că nu s-a putut răzbuna. A oftat şi a ieşit din birou, iar Carol a pornit degrabă pe urmele lui.

Hărţuielile rasiste însă, în pofida cruzimii lor, nu i-au influenţat în nici un fel pe cei doi îndrăgostiţi. După fiecare incident de acest gen, se întorceau degrabă acasă şi făceau dragoste cu pasiune. La început sorbeau cupa amorului cu lăcomie, apoi sorbeau din ea cu plăcere, pe îndelete, ca şi cum ar fi fost la început, ca şi cum s-ar fi agăţat unul de celălalt pentru a înfrunta împreună lumea aceea urâtă şi nedreaptă care insista să-i despartă sau ca şi cum aceia

care-i insultaseră i-ar vedea cum fac ei amor, iar ei ar dori să-i sfideze şi să le demonstreze cât de mult au greşit.

Într-o zi, după o partidă nebună care-i extenuase, s-au întins goi, respirând precipitat. Ea s-a culcat pe pieptul lui şi a pornit ca de obicei să-i asculte inima şi să se joace cu firicelele lui de păr alb, apucându-le cu degetele şi sărutându-i pieptul.

— Dacă aş putea, m-aş însura cu tine imediat, a murmurat el visător, rupând liniştea ce domnea în cameră.

— Şi de ce nu poţi?

— Ceremonia căsătoriei civile îmi aminteşte de reclamele companiilor comerciale. Şi mi-ar fi imposibil să suport să stau în faţa unui preot gras care suferă din pricina indigestiei şi să repet după el jurămintele în urma cărora am putea deveni soţi.

— De ce?

— Dacă Dumnezeu ar exista, crezi că el ar avea nevoie de hârtii oficiale şi de ştampile?

— Astea sunt ritualurile bisericii.

— Biserica este una din cele mai mari minciuni din întreaga istorie şi ea a jucat în majoritatea epocilor rolul unei întreprinderi comerciale colonialiste mai mult decât orice altceva.

— John!

— Aş putea să-ţi demonstrez cu dovezi istorice, dacă vrei, că Iisus Hristos de fapt nici n-a existat. Omul a născocit religiile pentru a-şi învinge cu ajutorul lor teama de necunoscut!

— Te rog, încercă ea să-l potolească, punându-şi palma pe buzele lui. Ştii că sunt creştină practicantă. Nu vrei să-mi respecţi deloc credinţa?

Când se supăra şi se bosumfla ca un copil gata să izbucnească în plâns şi când se uita la el fix cu ochii ei frumoşi, ca şi cum ar fi dezamăgit-o, atunci vraja ei devenea irezistibilă şi o cuprindea în braţe, copleşind-o cu sărutări, pentru a sfârşi de obicei cu o nouă partidă de amor.

Iubirea lor era minunată, dar când Carol şi-a pierdut slujba, au început să se ivească greutăţile. Noul director alb al mallului unde lucra a hotărât să le disponibilizeze pe ea şi pe încă o colegă a ei fără nici un motiv clar (în afara

culorii lor, bineînţeles). Carol s-a zbătut zece luni să găsească o nouă slujbă, dar totul a fost în zadar. Cei doi îndrăgostiţi au intrat într-o criză financiară la care nu se aşteptaseră. Graham nu avea nici un fel de economii; risipea banii de îndată ce-i primea, de parcă ar fi căutat cu tot dinadinsul să scape de o povară sau de o ruşine. Şi aşa cum li se întâmplă vârstnicilor în general, gândul că s-ar putea ca boala să-l ţintuiască la pat nu-i dădea pace şi de aceea a optat pentru un sistem de asigurare foarte scump pentru care trebuia să achite o rată lunară ce-i consuma o bună parte din salariul de la universitate. În acelaşi timp, taxele şcolare şi celelalte cheltuieli pentru micuţul Mark erau destul de mari, în vreme ce ajutorul de şomaj primit de Carol era neglijabil. Graham a decis în aceste condiţii reducerea cheltuielilor pentru a putea face faţă crizei: a renunţat definitiv s-o mai invite pe Carol să ia masa la restaurant, a renunţat la cumpărarea unor haine de iarnă şi pentru prima oară după mulţi ani a tăiat de pe lista cumpărăturilor şi tutunul de pipă olandez de lux pe care îl preferase, mulţumindu-se cu un soi local ieftin şi cu un miros sufocant, semănând cu acela scos de lemnele de foc. Făcuse toate astea cu dragă inimă, fără să dea nici un semn de nemulţumire sau de teamă. Dimpotrivă, făcea haz de necaz cu prietena lui şi de mai multe ori i-a zis pentru a o linişti:

— Să ştii că eu nu simt nici un fel de lipsuri. Câtă vreme am bani să acopăr cheltuielile micuţului şi să asigur mâncarea necesară, nu-mi fac griji. Sunt obişnuit să trăiesc cu foarte puţin. Cele mai frumoase zile din viaţa mea au fost acelea pe care le-am petrecut trăind pe străzi.

Carol însă n-a acceptat criza cu aceeaşi uşurinţă. Se simţea vinovată pentru situaţia în care l-a adus. Îşi zicea în sinea ei că a fost nedreaptă cu el. Salariul îi ajungea fără probleme, dar acum ea împreună cu copilul ei au devenit pentru el o povară. Ce vină are el că tatăl lui Mark nu se interesează de copilul lui şi n-are grijă de el? Era foarte mâhnită din pricina faptului că-şi pierduse slujba nu pentru că ar fi fost neglijentă, ci numai şi numai din pricina culorii pielii sale. Într-o dimineaţă, Graham s-a trezit cu ea agăţând la intrarea în salon o tăbliţă de lemn pe care scria:

You are White
You are Black,
You are Right
Go Back![1]

— Pentru ce-ai scris tăbliţa asta? a întrebat-o Graham vădit deranjat.

— Pentru că ăsta-i adevărul, John. Şi am agăţat tăbliţa asta ca s-o am tot timpul în faţa ochilor şi să nu uit.

A devenit irascibilă şi se purta destul de ciudat – după perioade îndelungate de tăcere, izbucnea în lacrimi fără nici un motiv. Uneori, devenea de-a dreptul agresivă şi se lua la harţă cu el din nimic, însă el întâmpina mânia ei cu înţelegerea şi îngăduinţa celui care iubeşte. Când furia ei ajungea la paroxism şi se pornea să urle dând din mâini, el nu mai scotea un cuvânt şi zâmbea afectuos, se apropia de ea calm şi o cuprindea în braţe, murmurând:

— Nu mă interesează amănuntele şi nu vreau să vorbesc despre ele. Eu te iubesc şi-mi cer iertare pentru supărarea ta, chiar dacă nu mă simt vinovat de ea câtuşi de puţin.

Duminica obişnuia să se scoale mai târziu, dar în dimineaţa aceea – nu ştie din ce cauză – s-a trezit mai devreme şi a constatat că ea nu mai este lângă el. A căutat-o prin toată casa, neliniştit că ea ieşise fără să-l anunţe, aşa cum făcea de obicei. Unde să se fi dus? Şi de ce nu i-a lăsat nici un mesaj? A plecat cu noaptea în cap convinsă că el nu se va trezi înainte de amiază. Ce-ar putea să ascundă? Să se fi dus la tatăl lui Mark să-i ceară bani pentru întreţinerea micuţului? I-a spus odată că o bate gândul să facă lucrul ăsta, dar el s-a opus categoric, argumentându-i că trebuie să fie demnă, cu toate că obiecţia lui se datora în realitate geloziei. Se temea să nu se reînnoiască iubirea pentru vechiul ei prieten. Este încă tânăr şi i-a unit cândva o poveste de dragoste îndelungată. Să se fi dus la el? N-o s-o ierte niciodată, dacă a făcut aşa ceva!

Micuţul Mark se trezise. Graham i-a pregătit masa de dimineaţă şi un pahar mare de ciocolată cu lapte fierbinte.

---

1. „Eşti alb,/Eşti negru,/Ai dreptate,/Du-te cât mai departe!"

Pe urmă i-a ales un program de desene animate, s-a întors în dormitor şi şi-a aprins pipa. Dar nu s-a putut stăpâni şi a încercat să-l tragă de limbă pe copil:

— N-ai văzut-o pe Carol când a ieşit?

— Dormeam.

— Ştii cumva unde s-o fi dus?

— Nu te teme pentru mama, John! Ea este o femeie puternică!

John Graham a râs cu poftă, l-a îmbrăţişat pe Mark, l-a sărutat, s-a aşezat lângă el şi-au început să se joace. Dar n-a trecut multă vreme şi-au auzit uşa deschizându-se cu un scârţâit şi închizându-se încet la loc. Carol s-a ivit în prag. Părea posomorâtă şi abătută, însă eleganţa ei i-a confirmat bănuielile. Graham a prins-o de mână cu blândeţe şi s-a retras cu ea în dormitor. A închis uşa şi a întrebat-o, străduindu-se să-şi stăpânească furia:

— Ia spune-mi şi mie acum, unde-ai fost?

— Da' ce, mă anchetezi oficial?

— Nu, dar vreau să ştiu şi eu aşa.

— N-ai nici un drept.

Îi răspunsese destul de răstit şi evitase să-l privească în ochi. S-a aruncat cu tot trupul lui mătăhălos în fotoliu şi şi-a aprins pipa aproape tremurând.

— Carol, eu sunt ultimul bărbat din lume care ar încerca să controleze femeia iubită, spuse el, trimiţând în aer un nor de fum gros. Dar, cum trăim împreună, cred că s-ar cădea ca unul să ştie unde a plecat celălalt...

— N-o să-ţi cer ţie permisiunea scrisă pentru a ieşi! a ţipat ea hotărâtă să o ţină tot aşa. A aruncat furioasă ziarul *Sunday Chicago Tribune* pe care-l ţinea în mână şi foile lui s-au risipit pe podea. Viaţa asta a devenit insuportabilă! a izbucnit ea.

A încercat să iasă din dormitor grăbită, dar înainte de a ajunge la uşă, s-a oprit brusc şi a împietrit, nefiind în stare nici să iasă, nici să se întoarcă la el, ca şi cum ar fi răspuns acelui ritm misterios şi trainic care se stabileşte între doi soţi căsătoriţi de multă vreme. A rămas ca o stană de piatră, parcă aşteptându-l sau chemându-l. Şi, ca şi cum ar fi recepţionat mesajul, el s-a grăbit spre ea şi a cuprins-o în braţe. A întors-o cu faţa către el şi a îmbrăţişat-o şoptind:

— Ce-i cu tine, Carol?

Nu i-a răspuns, iar el a început s-o sărute cu pasiune până ce a simţit cum trupul ei se lasă tot mai moale încet-încet, ca şi când s-ar fi deschis dinaintea lui. A împins-o cu blândeţe spre pat, dar și-a dat brusc seama că lacrimile ei s-au prelins și pe fața lui și a întrebat-o din nou, speriat:

— Ce s-a întâmplat, Carol?

S-a îndepărtat de el și s-a aşezat pe marginea patului. A făcut un efort extraordinar să se stăpânească, dar în cele din urmă s-a prăbuşit şi a izbucnit în hohote de plâns.

— M-am dus la un interviu pentru o slujbă, a început ea să i se destăinuie printre sughițuri. Eram decisă să nu-ți spun decât dacă o să obţin postul, pentru că ai destule dezamăgiri din pricina mea.

El i-a ridicat mâinile şi-a început să i le sărute. Glasul ei suav se auzea ca și cum ar fi izvorât din străfundurile tristeții:

— Patronul a fost un porc. A încheiat interviul de îndată ce a văzut că sunt negresă. Mi-a zis că o să mă contacteze ulterior. I-am spus că am lucrat mai mulţi ani ca secretară şi că am documente care-mi confirmă experienţa, însă el mi-a făcut semn cu mâna să plec, tratându-mă ca pe o servitoare.

S-a aşternut o linişte adâncă.

— Vai, John! Cât de umilită mă simt! a şoptit ea, îngropându-şi capul la pieptul lui şi izbucnind din nou în lacrimi.

16

Respectul până la venerație de care se bucură profesorul Dennis Baker se explică prin mai multe motive: personalitatea lui puternică, integritatea sa, pasiunea pentru știință, dragostea și imparțialitatea cu care-i tratează pe studenți și pe colegi, înfățișarea sa austeră și simplă, tăcerea din care nu iese decât pentru a spune ceva necesar și folositor. Dar mai importante decât toate astea sunt realizările sale științifice. Baker se prezintă prin calitatea lui de „fotograf de celule". Aceste trei cuvinte rezumă eforturile depuse de el de-a lungul a patruzeci de ani în care a transformat fotografierea celulelor dintr-o simplă „metodă ajutătoare" pentru cercetarea științifică într-o știință independentă pe baze solide, dispunând de instrumente și reguli proprii. El a inventat metode și tehnici noi pentru fotografierea celulelor, care-i poartă numele. A publicat atâtea studii în decursul anilor încât includerea CV-ului său în programele diverselor reuniuni științifice a devenit o adevărată problemă deoarece este de câteva ori mai lung decât CV-ul oricărui alt profesor. Este de-acum imposibil ca vreo carte din domeniul histologiei să apară, indiferent la ce universitate din lume, fără să folosească în cuprinsul ei colecțiile de fotografii ale celulelor întocmite de Baker. De fapt, el își desfășoară activitatea ca un adevărat artist: la început pune stăpânire pe el un gând misterios care nu-i dă pace, nelăsându-l să doarmă nici noaptea, apoi acesta dispare lăsând în urma lui o idee uimitoare, dar destul de vagă, pe care el continuă să o cerceteze până ce i se clarifică în minte, apoi petrece săptămâni la rând testând celulele la diverse grade de luminozitate și la numeroase

niveluri ale puterii microscopului. În cele din urmă, vine şi revelaţia, când înţelege cu o claritate extraordinară ce are de făcut şi atunci se apucă de lucru cu entuziasm : fotografiază, înregistrează şi printează.

Dar pe lângă rezultatele în domeniul cercetării ştiinţifice, Baker este considerat unul din cei mai talentaţi oratori pe care i-a avut Universitatea din Illinois în toată istoria sa. Cursurile sale despre ţesuturile organismului întrunesc calităţile profunzimii şi simplităţii. De aceea, conducerea universităţii a hotărât să le înregistreze pe CD-uri din care a vândut mii de exemplare. Dar în pofida realizărilor sale extraordinare, Baker, asemenea tuturor marilor creatori, şi-a pus tot timpul întrebări asupra reuşitelor sale şi a fost copleşit de temerile imperfecţiunii. De aceea, câteodată îi dau târcoale şi gânduri negre care-l determină să pună sub semnul întrebării valoarea lucrurilor pe care le face, iar aceia care au lucrat împreună cu el îi cunosc foarte bine neliniştea, care nu-i dă pace înainte de fiecare curs, întocmai ca actorului care se pregăteşte să urce pe scenă înainte de spectacol. Şi imediat ce s-a terminat cursul, îl întreabă pe unul din asistenţii săi :

— Nu ţi s-a părut că explicaţiile mele au fost cam vagi ?

Dacă asistentul nu se grăbeşte să respingă bănuielile lui cu entuziasm, atunci Baker e convins că aşa au stat lucrurile şi clatină din cap, murmurând cu tristeţe :

— O să mă străduiesc ca data viitoare să fie mai bine.

În timpul iernii geroase din Chicago, cu troiene de zăpadă care acoperă totul, bătrânul profesor Baker se trezeşte înainte de zori, la ora patru. Se spală, îmbracă haine groase, îşi pune mănuşile, îşi îndeasă bine căciula pe urechi, asemenea unui soldat care se îndreaptă către câmpul de luptă, iar la ora cinci este deja în metroul care-i transportă pe gunoieri şi pe beţivii rămaşi din noaptea trecută. Îndură de bunăvoie tot deranjul ăsta pentru a putea descoperi mostrele de celule la momentul stabilit, la minut. Numai lucrând astfel, zi de zi, Dennis Baker a izbutit să-şi creeze gloria de care se bucură. A muncit cu perseverenţa furnicii şi cu devoţiunea monahului, ajungând o adevărată legendă. În Illinois se discută în mod insistent de vreo câţiva ani de zile despre posibilitatea de a i se acorda premiul Nobel.

Într-unul din momentele lui de inspirație, John Graham comenta această eventualitate cam așa:

— Măreața civilizație occidentală a fost făurită de savanți excepționali, dăruiți cu trup și suflet, așa cum este și Dennis Baker, dar sistemul capitalist a orientat rezultatele creației lor către mașinile de producție și companiile comerciale care pompează milioane de dolari în avantajul unor oameni ignoranți și corupți cum sunt George Bush și Dick Cheney.

Baker a îndrumat zeci de dizertații și teze de masterat și de doctorat. Printre elevii săi s-au numărat și mulți egipteni care au obținut rezultate strălucite, păstrează în laboratorul său scrisorile lor de mulțumire scrise în limba arabă – așa cum le ceruse el, impresionat de frumusețea acesteia. Experiența sa pozitivă cu egiptenii i-a stârnit interesul pentru țara lor și a împrumutat mai multe cărți despre Egipt de la biblioteca universității. Odată, când a fost invitat împreună cu alți profesori la o recepție organizată de Universitatea De Paul, a băut două pahare de whisky (maximum pe care și-l permite) și licoarea i-a dezlegat limba și i-a stârnit în suflet un torent de simpatie. S-a întors spre dr. Salah, care stătea lângă el, și l-a întrebat fără ocolișuri:

— Salah, vreau să-ți adresez o întrebare. Toți egiptenii care au lucrat cu mine s-au dovedit a fi extrem de talentați și harnici, dar cu toate astea Egiptul este o țară înapoiată din punct de vedere științific. Ai o explicație pentru situația asta?

— Egiptul este o țară înapoiată din cauza absenței democrației, nici mai mult, nici mai puțin, a replicat Salah imediat, ca și cum ar fi avut răspunsul pregătit. Egiptenii talentați obțin într-adevăr rezultate excelente, dar asta se întâmplă numai atunci când emigrează în Occident. În Egipt, din păcate, regimul opresiv îi persecută de obicei și-i marginalizează.

— Înțeleg, i-a răspuns Baker clătinând din cap, după ce s-a uitat la el lung.

Această apreciere deosebită pe care marele savant o avea față de egipteni l-a determinat să accepte întotdeauna să le fie îndrumător la doctorat și la masterat. Și se cuvine să menționăm aici că Baker, creștinul protestant pios care-și îndeplinește îndatoririle religioase cu toată convingerea, nu

face nici o diferenţă între rase şi grupuri etnice. El este convins că toţi oamenii sunt fiii lui Dumnezeu, care i-a binecuvântat în mod egal, insuflându-le harul său. Astfel înţelegem mai bine atitudinile liberale şi tolerante pe care el le adoptă în consiliul departamentului: el îl apreciază pe fiecare student doar după meritele şi abilităţile proprii, fără să-l intereseze nici o clipă naţionalitatea sau culoarea pielii lui (spre deosebire de fanaticul George Michael). Dar aceste idealuri în care crede Baker au trecut recent printr-o experienţă dificilă; a salutat propunerea să-i fie îndrumător la doctorat lui Ahmad Danana, dar din prima clipă şi-a dat seama că el este un egiptean de un tip aparte, cum nu mai cunoscuse până atunci: era mai în vârstă decât ceilalţi colegi şi avea întotdeauna o înfăţişare cumva oficială, dată de costumul şi de cravata pe care le purta tot timpul. Baker n-a fost nici deranjat, nici impresionat de înfăţişarea lui Danana, dar problemele au apărut încă de la primul curs în care le-a vorbit studenţilor săi despre metodele de cercetare. Acesta era în opinia lui un curs foarte important, întrucât îl familiarizează pe cercetător cu principiile fundamentale de care trebuie să ţină seama în elaborarea tezei. Promovarea la această disciplină se făcea nu prin clasicul examen, ci pe baza participării la seminar. Baker le cerea studenţilor în fiecare săptămână să citească anumite studii, să le rezume şi să le comenteze. Apoi îi asculta, discuta cu ei şi le acorda note în funcţie de cunoştinţele însuşite şi de eforturile depuse. Baker a observat încă de la primul seminar cu oarecare nelinişte că Ahmad Danana vorbeşte despre nişte chestiuni care nu au nici o legătură cu subiectul discutat, dar a pus lucrul ăsta pe seama posibilităţii ca el să nu fi înţeles ceea ce i s-a cerut, aşa că după terminarea lecţiei l-a chemat la el în cabinet şi i-a dat un alt studiu, explicându-i cu răbdare:

— Te rog să citeşti studiul ăsta cu atenţie şi săptămâna viitoare îţi voi cere să-i faci rezumatul şi să-l comentezi.

La cursul următor, când i-a venit rândul, Danana s-a ridicat în picioare îmbrăcat la patru ace, şi-a dres glasul, a tuşit şi-a pornit să turuie, gesticulând cu mâinile, perorând într-o engleză aproximativă, ridicând şi coborând glasul pentru a-i impresiona pe ascultători, ca şi cum ar fi vorbit

într-o şedinţă a Partidului Naţional. Ceilalţi studenţi îl urmăreau nedumeriţi.

— Dragi colegi! a început el solemn. Credeţi-mă! Problema nu ţine de metodele de cercetare. Metodele de cercetare sunt numeroase – slavă Domnului! Ceea ce vreau eu să discutăm astăzi este ideea care se află în spatele metodei de lucru. Fiecare dintre noi are o anumită idee despre metoda de cercetare. Noi trebuie – şi repet cuvântul *trebuie* – să discutăm deschis... pentru viitorul ştiinţei... pentru viitorul copiilor şi nepoţilor noştri...

Baker înregistra ca de obicei tot ceea ce se spunea în timpul seminarului pentru a putea face o evaluare corectă a fiecărui student, dar vorbele lui Danana l-au descumpănit cumplit. În primul moment a avut impresia că e idiot, dar şi-a dat seama că lucrurile nu stau aşa şi s-a văzut nevoit să-l întrerupă cu hotărâre:

— Domnule Danana, vreau să-ţi atrag atenţia că vorbele dumitale n-au absolut nici o legătură cu subiectul lecţiei noastre!

Cuvintele astea rostite de Baker l-ar fi făcut pe oricare student să tacă imediat, însă Danana – obişnuit cu discuţiile polemice din adunările de partid – n-a fost câtuşi de puţin intimidat, ci a continuat pe un ton ridicat:

— Domnule profesor Baker, vă rog... Eu îi invit pe colegii mei la o discuţie deschisă, fiecare dintre noi să vorbească despre ideea pe care o are el în legătură cu metodele cercetării.

În clipa aceea, chipul lui Baker s-a înroşit de furie şi a ţipat la el:

— Ascultă! Încetează cu prostiile astea! Eu nu-ţi permit să-i zăpăceşti pe colegi. Sau vorbeşti despre subiect, sau taci. Ori părăseşti imediat sala.

Danana a tăcut şi a oftat. Chipul lui a căpătat mina unui mare bărbat care a fost bruscat şi umilit, dar din considerente nobile pe care nu le cunoaşte decât el a decis să treacă peste această umilinţă şi să o uite. Seminarul a decurs apoi normal, dar când s-a terminat, Baker s-a uitat fix în ochii lui şi l-a întrebat cu un amestec de neîncredere şi exasperare în glas:

— Dumneata ai ceva probleme psihice?

— Bineînţeles că nu! i-a replicat Danana, schiţând un zâmbet nonşalant.

— Atunci, de ce n-ai citit studiul?

— Ba l-am citit.

— Dar n-ai spus nici un singur cuvânt despre el. Ai irosit timpul cu vorbe fără noimă.

— Eu prefer întotdeauna să comunic informațiile științifice adăugându-le o tușă umană de natură să-i apropie pe studenți, a încercat Danana să-l îmblânzească, punându-i mâna pe umăr ca unui prieten vechi căruia se pregătea să-i dea un sfat.

— Să știi că eu stabilesc metoda de studiu în această clasă, nu dumneata! i-a răspuns Baker calm, privindu-l cercetător.

Apoi a deschis un dosar pe care-l avea în mână și a scos din el un teanc de foi, înmânându-i-le.

— Îți mai dau o ultimă șansă, i-a zis profesorul. Ia acest studiu și citește-l cu atenție! Te aștept să-mi faci un rezumat al lui în cel mult două zile!

— Dar să știți că nu prea am timp săptămâna asta.

— Păi, ce fel de student ești dumneata dacă-mi spui că n-ai timp de cursuri?

— Știți... Eu nu sunt un student obișnuit. Eu sunt președintele Uniunii Studenților Egipteni din întreaga Americă.

— Și ce legătură are asta cu cercetarea?

— Păi, știți, eu nu prea sunt stăpân pe timpul meu. El depinde de colegii mei care mi-au acordat această responsabilitate.

Baker a rămas stupefiat. Privea la el consternat, căci nu mai avusese de-a face în viața lui cu un astfel de individ.

— Domnule profesor Baker, și-a reluat Danana pledoaria pe un ton oficial. Eu sper că o să țineți seama de funcția mea politică.

În clipa aceea, Baker a explodat, fierbând de furie:

— Ce spui dumneata sunt numai vorbe goale. Pricepi? Dumneata nu ești aici nici mai mult, nici mai puțin decât un student ca oricare altul. Dacă n-ai timp de studiu, renunți, te lași păgubaș!

Baker a făcut stânga-mprejur, dând să plece, dar Danana a pornit după el, insistând să-l îmbuneze. Profesorul i-a făcut semn cu mâna să-l lase în pace. Din ziua aceea, Danana a devenit o povară grea pentru Baker, care nu-și dădea

seama – în pofida experienţei sale îndelungate – cum ar fi mai potrivit să se poarte cu el. Venea la cursuri câteva zile, după care nu mai apărea, ca şi cum ar fi uitat de şcoală. Apoi reapărea – de fiecare dată cu o altă poveste: ba despre un student care a trebuit să plece la Washington, ba despre altul care s-a îmbolnăvit şi pe care a trebuit să-l interneze în spital. Dar este cazul să înţelegem că problema lui Danana era mult mai profundă decât interesul sau dezinteresul lui faţă de studiu. El venise din Egipt cu un nivel de pregătire generală extrem de precar, căci colaborarea lui cu serviciile secrete, care începuse încă din vremea când era student, şi nu munca sa a fost aceea care l-a ajutat să-şi construiască o carieră în domeniul medicinei. În fiecare an, serviciile secrete exercitau presiuni cumplite asupra profesorilor de la Medicină din Cairo pentru a-i da note mult mai mari decât ar fi meritat. Apoi au continuat presiunile pentru a fi numit asistent şi pentru a termina, masteratul. În cele din urmă, i s-a oferit şi şansa de a pleca în America pentru a face doctoratul. Dar la Universitatea din Illinois a ieşit la iveală adevăratul său nivel şi n-a mai fost în stare să continue studiul. Profesorul Baker a fost de mai multe ori uimit de faptul că nu cunoştea unele lucruri elementare din domeniul medicinei, aşa încât nu e de mirare că într-o zi s-a arătat într-atât de contrariat încât i-a zis direct, fără nici un fel de menajamente:

— Nu pot să înţeleg cum de ai terminat aceeaşi facultate cu Tariq Hasib şi Şaymaa Muhammadi. Nivelul lor academic este net superior.

Au trecut doi ani de zile şi Danana nu a pregătit mai nimic din temele sale de cercetare. Chiar în săptămâna aceea ar fi trebuit să prezinte primele rezultate, dar el a lipsit de la şcoală trei zile la rând. În cea de-a patra zi, Baker se afla în laboratorul său când cineva a ciocănit în uşă, iar când aceasta s-a deschis, s-a ivit Danana. Baker l-a ignorat cu desăvârşire, văzându-şi de treaba lui. Când a început recitalul obişnuitelor sale scuze, l-a întrerupt fără să se întoarcă spre el şi l-a avertizat calm, cu ochii în eprubeta pe care o cerceta, ca şi cum ar fi controlat ţeava unei puşti:

— Dacă săptămâna asta nu-mi prezinţi rezultatele cercetării, voi cere să fiu scutit de sarcina îndrumării tezei dumitale.

Danana a dat să mai zică ceva, dar Baker l-a oprit cu un semn ferm din mână şi l-a mai prevenit o dată, în timp ce se îndrepta către centrul laboratorului:

— Nu mai am să-ţi spun nimic. E ultima şansă pe care ţi-o mai acord.

— Îmi pare foarte rău că te deranjez, Nagi, a zis Karam Doss, zâmbind.

— Bine-ai venit!

— Îmi permiţi să te invit la o cafea undeva?

În lumina slabă de pe coridor, faţa lui mi s-a părut obosită şi palidă. Părea că n-a dormit deloc în noaptea trecută şi că nu şi-a schimbat nici măcar hainele, care erau şifonate şi cam murdare.

— Dacă este vorba despre incidentul de ieri, să ştii că eu am şi uitat de el, am încercat eu să mă scuz.

— Nu! Este vorba de o chestiune mult mai importantă.

Mă simţeam obosit şi nu eram pregătit s-o iau de la capăt cu cearta.

— N-aş putea să răspund invitaţiei tale altă dată? m-am străduit să mai trag de timp. Mă simt încă foarte rău, ca după beţie.

— Te rog. N-o să stăm prea mult.

— Bine... Poftim înăuntru până ce mă îmbrac.

— Vezi-ţi liniştit de treabă! Te aştept jos la recepţie.

Cam după un sfert de oră, stăteam lângă el în Jaguarul lui roşu. M-am tolănit în scaunul confortabil, ca şi cum aş fi fost eroul unui film străin despre curse de maşini.

— Ai o maşină splendidă, am deschis eu vorba. Cred că e foarte scumpă, nu-i aşa?

— Câştig destul de bine – slavă Domnului! mi-a răspuns zâmbind.

Bordul era plin de butoane indicatoare, semănând cu cele din cabina unui avion. Schimbătorul de viteze avea forma unui pumn mare de metal. Karam a mişcat maneta. Motorul a ambalat imediat şi maşina a demarat cu mare viteză.

— Îţi plac cursele de maşini? l-am întrebat.

— Îmi plac. Când eram mic, visam să conduc maşini de curse şi iată că astăzi mi se împlinesc unele din visele de demult!

Glasul lui era diferit de cel de ieri, părea mult mai grav. Parcă atunci ar fi jucat un rol pe scenă şi acum, după terminarea spectacolului, ar fi stat de vorbă cu un prieten.

— Ai fost pe Rush Street?

— Nu.

— Rush Street este strada favorită a tineretului din Chicago. Aici sunt cele mai importante baruri, restaurante şi discoteci. În weekend, tinerii ies pe bulevard, unde dansează şi beau până în zori. Este un mod de a sărbători împreună sfârşitul unei săptămâni de muncă. Ia uită-te!

Mi-am îndreptat privirea în direcţia în care arătase cu mâna şi am văzut un grup de poliţişti călare. Imaginea părea ciudată pe fondul zgârie-norilor uriaşi.

— Noaptea-târziu, când beţia şi zarva se înteţesc şi când încep bătăile, poliţia din Chicago recurge la cavalerie pentru a-i împrăştia pe beţivi, mi-a explicat Karam, râzând. Când eram tânăr, un prieten american m-a învăţat cum să stârnesc un cal. După ce beam, ieşeam în stradă, iar când se apropiau poliţiştii călare pentru a ne dispersa, mă strecuram în spatele unui cal, îl împungeam într-un anumit mod şi el necheza, se agita şi alerga departe cu soldatul din şa cu tot.

A oprit maşina într-un parcaj şi a închis-o automat. Am pornit la pas alături de el, orbit de lămpile de neon care licăreau şi se stingeau fără întrerupere, făcând strada să semene cu un imens bar de noapte.

— O clipă, domnule, am auzit pe neaşteptate un glas din spatele nostru.

M-am oprit cu gândul să mă întorc spre individul care ni se adresase, dar Karam m-a apucat de braţ şi mi-a şoptit:

— Nu te opri, nu te uita înapoi şi nu vorbi cu nimeni!

O spusese pe un ton destul de aspru, aşa că i-am dat ascultare fără să crâcnesc. A întins pasul şi a înaintat urmat de mine, dar ne-am trezit imediat cu un tânăr negru deşirat alături de noi. Avea codiţe rasta până la umeri, aşa cum poartă unii africani. La mâini avea brăţări şi pe piept nişte lanţuri ce zornăiau în ritmul mersului.

— Hei, omule, nu vrei nişte marijuana? ne-a întrebat el.

— Nu, mulţumesc, i-a răspuns Karam imediat.

— Am o doză excepţională care te ajută să vezi lumea aşa cum este ea, a insistat el.

— Mulţumesc, nu dorim marijuana.

Karam s-a oprit brusc şi m-am oprit şi eu. Am rămas în loc pe trotuar în timp ce tânărul a trecut pe lângă noi zornăindu-şi lanţurile şi a dispărut într-o alee laterală. Abia atunci şi-a reluat Karam mersul.

— Trebuie să te fereşti de ăştia, m-a prevenit el. De obicei n-au nici un scrupul şi te pot păcăli, tentându-te cu marijuana ca să scoţi banii din buzunar şi ţi-i smulg din mână. Ba te mai şi atacă uneori.

— Ti-e frică de ce ţi s-ar fi putut întâmpla ? m-a întrebat Karam, văzând că nu scot o vorbă.

— Bineînţeles.

— Ăsta-i un lucru obişnuit, care ţi se poate întâmpla aici oricând, a continuat el. Doar te afli în Chicago, prietene. Uite c-am ajuns.

Am intrat într-o clădire cu două niveluri. Pe reclama electrică am citit „Piano Bar“. Înăuntru plutea o lumină slabă peste mesele înalte, rotunde, risipite prin toate colţurile. În fundul sălii, un bărbat negru îmbrăcat în costum de seară apăsa jucăuş pe clapele pianului. Ne-am aşezat la o masă în apropierea lui.

— Sper să-ţi placă, a zis Karam. Eu prefer barurile liniştite, nu mai suport zgomotul discotecilor. Cred că sunt semnele bătrâneţii.

A venit o chelneriţă blondă, simpatică. Când i-am comandat un pahar cu vin, Karam m-a întrebat mirându-se :

— Tot mai ai poftă să bei ? Eu nu mă simt deloc bine după beţia de ieri.

— Nici eu, dar un pahar sau două o să mă ajute să-mi revin. Asta-i o metoda cunoscută pentru a scăpa de durerea de cap – să bei a doua zi puţin. Abu Nuwas[1] *spunea : „Şi tămăduieşte-mă pe mine cu lucrul ce mi-a pricinuit mie boala“.*

Dr. Karam a luat o hârtie de pe masă şi a scos din buzunar un stilou de aur.

— Abu Nuwas nu-i poetul acela faimos din epoca abbasidă care a scris despre vin ? m-a întrebat el.

---

1. Unul din cei mai mari poeţi arabi clasici (757-814) din perioada abbasidă, vestit îndeosebi pentru poemele sale bahice.

— Ba da!

— Nu vrei sa repeţi versul ăsta? Aş vrea să-l notez.

L-a notat repede şi a zis, în timp ce-şi punea stiloul la loc în buzunar:

— Păi, atunci să iau şi eu un pahar, la fel ca tine, să scap de durerea de cap.

Am evitat să ne privim, ca şi cum ne-am fi adus brusc aminte de cearta din ziua precedentă. A sorbit o înghiţitură din whisky şi a oftat, scuzându-se din nou:

— Îmi pare rău, Nagi!

— Mai degrabă înclin să cred că eu sunt vinovat.

— Ce să mai, am fost beţi, ne-am certat şi totul a trecut. În seara asta, eu am venit din cu totul alt motiv.

Avea în mână o mapă mică. A pus-o între noi pe masa rotundă de marmură. Apoi şi-a fixat ochelarii cu ramă de aur pe nas şi a scos din ea câteva hârtii.

— Poftim!

— Ce-i asta?

— Ceva... Un lucru pe care aş vrea să-l cunoşti.

Lumina era slabă şi simţeam că mă doare capul.

— O să te rog să-mi îngădui să-l citesc mai târziu, am încercat eu să amân.

— Nu, nu! Te rog să citeşti chiar acum.

M-am dat puţin mai în dreapta ca să mă apropii de lumină. Foile respective erau scrise în limba arabă. Am început să citesc:

„Proiect propus de Karam Doss, profesor de chirurgie pe cord deschis la Universitatea Northwestern, Facultăţii de Medicină de la Universitatea Ayn Şams din Cairo".

A mai cerut încă un pahar şi-a pornit să-mi relateze entuziasmat:

— Acum eu sunt un nume bine-cunoscut în chirurgia pe cord deschis. Onorariul meu pentru o singură operaţie este foarte mare. Cu toate astea, le-am propus oficialilor de la Facultatea de Medicină din cadrul Universităţii Ayn Şams să efectuez operaţii gratuit în Egipt în fiecare an, timp de o lună. Mă gândeam că i-aş putea ajuta în felul acesta pe bolnavii săraci şi că aş putea totodată transfera în Egipt tehnicile avansate din chirurgie.

— Foarte bine!

— Mai mult decât atât, le-am prezentat un proiect pentru crearea unei unități moderne de chirurgie care nu i-ar fi costat aproape nimic. Le-aş fi putut obține fondurile necesare grație relațiilor bune pe care le am cu universități şi centre de cercetare americane.

— Excelentă idee! am exclamat eu, simțind cum îmi sporeşte sentimentul de vinovăție.

— Şi ştii ce mi-au răspuns?

— Au salutat propunerea dumneavoastră, de bună seamă.

— Nici măcar n-au catadicsit să-mi răspundă, a adăugat, râzând trist. I-am telefonat personal decanului Facultății de Medicină de la Ayn Şams, care mi-a mulțumit şi mi-a spus că ideea mea nu e aplicabilă în momentul de față.

— Cum aşa? De ce?

— Nu ştiu!

A sorbit din nou din pahar şi am avut impresia că se concentrează cu greu. Ştiam că reluarea băuturii după beția din noaptea anterioară te scapă de durerea de cap, însă în acelaşi timp sporeşte şi efectul alcoolului.

— N-am vorbit nimănui despre proiectul acesta al meu până acum. Am socotit potrivit să-ți spun tocmai ție povestea asta pentru că ieri m-ai acuzat că aş fi fugit din Egipt.

— Îmi cer încă o dată scuze.

— Te rog, încetează cu scuzele, a zis el aproape în şoaptă, ca şi cum ar fi vorbit pentru sine, cu capul în pământ. Am vrut doar să mă cunoşti aşa cum sunt de fapt. În cei treizeci de ani pe care i-am trăit în America, să ştii că n-am uitat nici o clipă Egiptul.

— Nu sunteți fericit aici?

S-a uitat în ochii mei, căutându-şi cuvintele.

— Ai mâncat fructe americane? m-a întrebat zâmbind, după o uşoară ezitare.

— Nu încă.

— Aici se foloseşte ingineria genetică pentru ca fructele să devină cât mai mari cu putință, dar ele nu au nici un gust. Viața în America, Nagi, este la fel ca fructele americane – ispititoare, strălucitoare pe dinafară, dar fără nici un gust!

— Cum puteți spune aşa ceva, după ce ați realizat atâtea lucruri de succes?

— Orice reuşită în afara patriei tale rămâne incompletă.

— De ce nu vă întoarceţi în Egipt?

— Este greu să anulezi treizeci de ani din viaţă. Este foarte dificil să iei o astfel de decizie. Dar eu m-am gândit, să ştii, şi cred că proiectul prezentat de mine ar fi putut să fie primul pas către întoarcerea mea. Dar ei l-au respins.

A rostit ultimele cuvinte cu amărăciune în glas.

— Este regretabil că Egiptul renunţă la oameni ca dumneavoastră.

— Probabil ca eşti prea tânăr ca să înţelegi. Îţi dai seama cât de cumplit ar putea suferi un bărbat care iubeşte cu pasiune o femeie şi după ce s-a ataşat de ea, îşi dă seama că ea l-a trădat? Să o blestemi pe femeia aceea şi în acelaşi timp să o iubeşti şi să n-o poţi uita niciodată! Cam astea ar fi şi sentimentele mele faţă de Egipt. Îl iubesc, doresc să-i ofer tot ce am, dar el mă respinge!

Mi-am dat seama că ochii i s-au umplut de lacrimi şi m-am apropiat de el. L-am cuprins în braţe şi m-am aplecat să-l sărut pe cap, dar el m-a îndepărtat cu blândeţe şi mi-a spus, străduindu-se să zâmbească:

— Ce-ai zice dacă am pune capăt acestei melodrame?

A încercat să schimbe subiectul şi m-a întrebat cum merg cu studiul. Am mai stat cam o jumătate de ceas după aceea şi am trăncănit despre una şi alta. Brusc, am auzit o femeie de la masa vecină amestecându-se în discuţia noastră:

— Hei! Iertaţi-mă că vă întrerup. Aş putea să vă adresez o întrebare?

— Vă rog! am încurajat-o eu prompt.

Era o fată care să tot fi avut vreo douăzeci şi ceva de ani. Era blondă şi plinuţă. Eu o zărisem intrând în timpul discuţiei noastre şi aşezându-se la masa vecină.

— Ce limbă vorbiţi?

— Araba.

— Sunteţi arabi?

— Suntem din Egipt. Dr. Karam este chirurg cardiolog, iar eu studiez medicina la Universitatea din Illinois.

— Pe mine mă cheamă Wendy Shore şi sunt funcţionară la Bursa din Chicago.

— Înseamnă că eşti o norocoasă. Ai mulţi bani.

— Eu doar mânuiesc nişte banii care, din păcate, nu sunt ai mei, a răspuns, amuzându-se.

Atmosfera s-a înveselit, dar tocmai atunci doctorul Karam s-a ridicat şi m-a bătut pe umăr, zicându-mi :

— Eu mă retrag. N-am dormit de ieri şi mâine-dimineaţă la ora şapte intru într-o operaţie.

S-a întors spre Wendy şi i-a întins mâna, pregătindu-se să plece.

— Încântat de cunoştinţă, domnişoară Shore. Sper să te mai văd, a încheiat el.

L-am urmărit până ce a ieşit pe uşa barului şi a dispărut. Am simţit că-l iubesc. Trebuie să reflectez mai mult înainte de a judeca oamenii, ca să evit alte greşeli ca aceasta.

— Hai, vorbeşte-mi despre Egipt ! am auzit-o pe Wendy îndemnându-mă.

Mi-am luat paharul şi m-am mutat la masa ei. Era destul de frumoasă ; îşi strânsese părul blond într-un coc, lăsând să i se vadă gâtul minunat. Pe obraji avea nişte pistrui mărunţi care-i dădeau un aer copilăresc, accentuat şi de ochii mari albaştri care o făceau să pară tot timpul mirată. Mi-am adus aminte de sfaturile lui Graham şi m-am trezit spunând :

— N-am să-ţi povestesc nimic despre Egipt dacă nu accepţi invitaţia mea la un pahar.

— Foarte drăguţ din partea ta.

— Ce-ai prefera să bei ?

— Un gin tonic, te rog.

17

Migraţia negrilor către Chicago datează chiar de la întemeierea oraşului şi nu s-a întrerupt nicicând. Sute de mii de negri au fugit de sclavia din statele sudice, stabilindu-se în Chicago, mânaţi de visul de a scapă de sclavie şi de a deveni cetăţeni liberi şi demni. Bărbaţii s-au angajat să muncească în fabrici, iar soţiile lor au lucrat ca slujnice sau ca bone în casele albilor, dar foarte curând şi-au dat seama că au schimbat lanţurile de fier ale sclavilor cu altele – invizibile, dar nu mai puţin crude. După anul 1900, nu li s-a îngăduit sub nici o formă negrilor să locuiască decât în partea de sud a oraşului, unde autorităţile au construit locuinţe ieftine pentru săraci. Negrii nu au fost în stare să se mute în cartiere mai bune pentru că erau săraci şi pentru că nu li se îngăduia să părăsească ghetoul. Vreme de mai bine de o sută de ani, albii au avut o aversiune atât de înrădăcinată faţă de ideea de a locui în aceleaşi cartiere împreună cu negrii încât acest sentiment numit în literatura psihologică americană „negrofobie" era pentru ei ca un fel de crez. Toate încercările spontane sau deliberate de a sparge bariera au eşuat. În ziua de 27 iulie 1919, temperatura a fost atât de ridicată încât tânărul negru Eugene Williams, în vârstă de şaptesprezece ani, a încercat să scape de caniculă refugiindu-se pe plaja de pe 29th Street, separată ca orice lucru din oraş în două sectoare – unul pentru albi şi celălalt pentru negri. Eugene s-a înviorat şi s-a simţit minunat după ce a înotat o oră în apa răcoroasă. Dar, din nefericire pentru el, la un moment dat i s-a năzărit să-şi încerce capacitatea de a înota şi sub apă, aşa că a inspirat profund şi apoi s-a

scufundat. Dar cum sub apă omul nu poate stabili cu exactitate locul unde se află, Eugene a constatat că a depăşit bariera şi că se afla în spaţiul rezervat pentru înotul albilor. În jurul lui s-au înălţat de îndată strigăte de mânie, înainte ca el să se poată retrage în zona de unde venise. Albii care înotau, orbiţi de furie că le profanase apele teritoriale, l-au înşfăcat şi s-au pornit să-l înjure şi să-l lovească cu mâinile şi cu picioarele peste faţă şi în stomac, după care au luat nişte vâsle de lemn din apropiere şi s-au năpustit izbindu-l în cap cu ele până ce şi-a dat sufletul şi l-au aruncat pe mal. Lucrurile s-au complicat şi mai tare când poliţiştii albi au refuzat categoric să-i aresteze pe ucigaşi sau cel puţin să-i ancheteze. Chicago a devenit timp de şase zile arena unor ciocniri rasiste înfiorătoare care s-au soldat cu treizeci şi opt de morţi, cu rănirea şi deportarea altor sute de persoane. Şi astfel, amintirea tânărului Eugene Williams a devenit o atenţionare aspră pentru toţi aceia cărora le-ar fi trecut prin minte să spargă bariera.

În anul 1966, în toiul mişcării pentru drepturi civile, împotriva rasismului şi a războiului din Vietnam, a sosit la Chicago vestitul lider de culoare Martin Luther King, în fruntea unui marş uriaş, la care au luat parte zeci de mii de negri, traversând cartierele locuite de albi. King a voit prin această demonstraţie să transmită un mesaj creştin de iubire şi frăţie şi în acelaşi timp să declare că discriminarea rasială a devenit insuportabilă. Dar rezultatul a fost violent şi frustrant, căci albii au întâmpinat marşul cu sălbăticie: au aruncat în demonstranţi cu tot ce le-a căzut în mână, de la ouă crude şi roşii stricate până la pietre şi bâte, ba au recurs chiar şi la focuri de armă din belşug, provocând rănirea a numeroşi negri. La câteva luni după aceea, liderul de culoare Martin Luther King a căzut răpus de gloanţele rasiştilor.

Şi mai aproape de zilele noastre, în anul 1984, un cuplu de negri a reuşit să strângă o avere mai frumuşică şi a încercat să-şi cumpere o casă într-o suburbie locuită de albi. Răspunsul le-a venit numaidecât: albii nu au pregetat să-i hărţuiască şi să arunce cu pietre în cei doi soţi, pricinuindu-le răni grave. Apoi, vecinii mânioşi au mers şi mai departe, dându-le foc la garaj şi incendiindu-le întreaga

casă, obligându-i în felul acesta să fugă din cartier pentru a scăpa cu viață. În același an s-a repetat un incident similar cu rezultate și mai tragice.

Astfel, bariera rasială a fost în decursul istoriei orașului Chicago un adevărat zid de piatră ce n-a putut fi nici ignorat, nici evitat: cartierele și suburbiile luxoase din partea de nord a orașului erau locuite de o elită a albilor care câștigau unele dintre cele mai înalte venituri din întreaga Americă, în vreme ce în cartierele din partea de sud locuite de negri sărăcia atingea cote greu de imaginat în această țară. Șomajul, traficul și consumul de droguri, crimele, jafurile și violurile erau răspândite pretutindeni, nivelul învățământului și al asistenței sociale și medicale se deteriora în permanență, totul era aici deformat, inclusiv concepția despre familie, mulți copii negri fiind crescuți doar de mamele lor, după ce tații fuseseră nevoiți să fugă, fuseseră uciși sau închiși. Contrastul izbitor dintre aceste două lumi l-a determinat pe renumitul sociolog Gregory Squires să afirme în prefața unui studiu despre orașul Chicago, în termeni proprii literaturii: „Nu doar numeroasele contradicții disting orașul Chicago: ceea ce îl face unic între orașele americane este faptul că aici contradicțiile ajung întotdeauna la apogeu..."

De îndată ce intră cu mașina în Oakland, Raafat Sabit fu înspăimântat de ceea ce îl întâmpină aici: case de cărămidă roșie – multe din ele în ruină, cu curțile din spate pline de ciurucuri și de gunoaie, sloganuri rasiste scrise cu spray negru și roșu pe ziduri, grupuri de tineri negri stând pe la colțuri și fumând marijuana, muzica și larma violentă ce răzbăteau din unele baruri; se îngrozi la gândul că fiica lui poate trăi în această mocirlă! Era ferm hotărât s-o vadă în noaptea aceea, chiar dacă nu s-a gândit nici o clipă ce-o să-i spună când o să-i bată în ușă și o s-o trezească la ora două noaptea. Orice s-ar întâmpla, trebuie s-o vadă acum. Așa își zicea încetinind mașina pentru a putea vedea numerele caselor. Reținuse adresa lui Jeff. Când ajunse aproape de casa lui, se opri într-o parcare de vizavi. Încuie mașina și se grăbi să iasă în stradă. Era o beznă adâncă și grea și-l cuprinse brusc un sentiment de neliniște. Nici nu apucă să treacă de primul rând de mașini când își dădu seama că

cineva îl urmăreşte. Încercă să alunge gândul, dar auzi clar o mişcare în imediata lui vecinătate. Se opri, privi în jur, şi încet-încet începu să distingă un trup mătăhălos apropiindu-se de el.

— De ce nu s-a dus bătrânul la culcare până la ora asta?

Înlemni surprins, nereuşind să scoată nici un cuvânt. Urmăritorul în schimb râse zgomotos şi din glasul lui moale şi moşule îşi dădu seama că se afla sub efectul vreunui drog.

— De ce-ai venit în Oakland, moşule? Cauţi vreo femeiuşcă sau vrei şi tu o doză?

— Merg în vizită la fiica mea, bombăni el într-un sfârşit.

— Dar ce face fiica ta în Oakland?

— Locuieşte împreună cu prietenul ei.

— Trebuie să fie un bărbat adevărat prietenul ăsta al ei. De altfel, în cartierul ăsta nu se nasc decât bărbaţi adevăraţi. Şi ce vrei de la fiică-ta, tataie?

— Am venit să mă liniştesc în privinţa ei...

— Ce tată duios şi iubitor! Ascultă, tataie, eu sunt Max, un bărbat din Oakland... Am nevoie de câţiva gologani ca să-mi iau o doză, să-mi prăjesc creierul, tataie.

Urmă o clipă de tăcere, după care Max schimbă tonul, devenind mai grav şi mai serios:

— Am nevoie doar de cincizeci de dolari, tataie, că să-mi cumpăr şi eu nişte buruieni şi să-mi prăjesc creierul.

Raafat încercă să scape de el şi nu-i răspunse nimic, dar Max întinse mâna vânjoasă şi i-o puse pe umăr.

— Dă-mi cincizeci de dolari, tataie! insistă pe un ton poruncitor de data asta. Hai, hai, scoate banii! Nu fi calic împuţit!

Cu o mişcare fulgerătoare, scoase un cuţit din buzunar şi-l deschise cu un sunet amortizat. Lama lungă se zări lucind în întuneric.

— Hai, tataie, că n-am timp de pierdut! Dai gologanii sau te izbăvesc de lumea asta crudă?

Raafat vârî mâna în buzunar şi scoase portmoneul, dar îşi dădu seama că n-o să vadă ce scoate din el din pricina întunericului. Max, ca şi cum ar fi înţeles încurcătura în care se afla, aprinse pe loc o lanternă mică pe care o ţinea în mâna cealaltă.

— Uite că te ajut să vezi banii, bolborosi el. Am nevoie doar de cincizeci de dolari, tataie... Eşti un norocos că te-ai întâlnit cu bunul Max. Dac-aş fi om rău, ţi-aş lua portmoneul cu tot ce e-n el, dar eu nu sunt hoţ, tataie. Sunt un om cinstit şi sărman care nu găseşte de lucru în blestematul ăsta de Chicago. Un om cinstit, lefter care are nevoie de o doză şi-atât. Nimic mai mult.

Raafat scoase o bancnotă de cincizeci de dolari şi Max aproape că i-o smulse din mână, după care făcu un pas în spate, cu briceagul tot deschis.

— Acum du-te la fiică-ta, tataie! îl îndemnă el. Şi-ascultă la mine! Fereşte-te să mai umbli noaptea prin Oakland, că nu toţi oamenii de aici sunt atât de buni ca Max!

În timpul îndelungatei sale şederi în Chicago, Raafat mai trecuse prin situaţii asemănătoare şi ştia cum trebuie să te porţi pentru a ieşi din ele. „Să nu cumva să-l ignori pe cel care te atacă! Şi să nu cumva să încerci să-i opui rezistenţă! Cel care te jefuieşte recurgând la forţă este fie foarte beat, fie drogat şi te poate ucide în orice clipă. Dă-i cât îţi cere fără să crâcneşti! Nu purta mulţi bani la tine pentru că o să ţi-i ia pe toţi şi nu pleca fără bani la tine, fiindcă dacă îl dezamăgeşti, te poate ucide!“

Întinse pasul, îndepărtându-se de Max, pe care-l auzi vorbind cu o altă persoană despre care bănui că stătuse ascunsă în întuneric. Casa în care locuia Jeff se afla cam la o sută de metri de parcare. Raafat înaintă aproape în fugă, simţind cum îi sporeşte mânia. Cum de-a fost Sara în stare să-şi lase cartierul de lux în care crescuse pentru a trăi aici printre criminali? Viaţa îi este în primejdie de când s-a înhăitat cu coate-goale ăla. Are datoria ca tată să o salveze cât mai repede. O s-o facă chiar acum, în noaptea asta. Împinse cu piciorul poarta de fier, care se deschise cu un scârţâit trist. Străbătu din câţiva paşi grădiniţa cufundată în întuneric din faţa casei, apoi urcă trei trepte şi se trezi în faţa uşii. Gâfâia din pricina efortului şi a agitaţiei. Întinse mâna spre sonerie, dar braţul nu-l ascultă şi se lăsă încet în jos pe lângă corp. De fapt, ce-o să-i spună? O s-o trezească din somn la ora două noaptea ca să-i ceară să se întoarcă acasă cu el? O să accepte aşa, una-două?

Şovăi câteva clipe în faţa uşii, după care se hotărî să mai stea puţin, să mai chibzuiască. Se întoarse şi porni să

înconjoare casa încet. Merse pe o alee îngustă şi la capătul ei zări o fereastră mică prin care răzbătea o rază de lumină. „Vasăzică n-au adormit, sunt încă treji..." îşi zise el simţindu-se îmboldit de o dorinţă ciudată. Se strecură cu grijă până în dreptul ferestrei. O perdea de culoare închisă îl împiedică să vadă ce se petrece în interior, dar descoperi o crăpătură mică între marginea de jos a perdelei şi geam, prin care putea privi înăuntru dintr-un unghi lateral îngust. Îşi lipi faţa de geam, simţindu-l rece pe obraz. Zări o canapea pe care stătea Jeff, îmbrăcat în blugi şi cu pieptul gol. Părea slab şi palid, cu cearcăne negre în jurul ochilor lui frumoşi. Râdea şi dădea din mâini, adresându-se unei persoane pe care n-o vedea, dar care bănui că era Sara. Conversaţia dură câteva minute. Raafat se lăsă pradă dorinţei de a-i privi pe furiş, aşa încât rămase nemişcat. Curând se ivi şi Sara. Era îmbrăcată într-o cămaşă de noapte foarte scurtă care lăsa să i se vadă atât sânii, cât şi coapsele. Se aruncă lângă Jeff, care se aplecă pe neaşteptate şi dispăru din câmpul vizual. Raafat se ridică în vârful picioarelor pentru a putea urmări scena.

În faţa celor doi îndrăgostiţi zări o masă scundă pe care se afla o farfurie plină cu ceva semănând cu un nisip alb foarte fin. Jeff făcu un fel de pâlnioară dintr-o bucată de staniol de mărimea unei ţigări, o ridică şi o introduse în nări, trăgând din ea de câteva ori. Îşi ridică ochii încet către tavan şi-i închise, trăsăturile feţei sale contractându-se, de parcă l-ar fi lovit brusc o durere. Apoi îi dădu pâlniuţa Sarei, care trase o singură dată din ea şi se afundă în sofa, părând să se relaxeze. Mai prizară încă o dată şi Jeff se întoarse pe neaşteptate către Sara şi o prinse în braţe cu putere. Se sărutau încet, cu plăcere. Începu să o lingă pe ureche, apoi se aplecă spre gâtul ei şi îl sărută lacom, iar ea deschise gura ca şi când ar fi gemut. Îşi vârî mâinile sub cămaşa ei, apoi îi scoase sânii, mângâindu-i cu palmele. Le adresă zâmbind nişte vorbe, ca şi când ar fi alintat un copil, în timp ce ea gemea de plăcere. Amândoi păreau într-o stare acută de excitare, ca şi cum ar fi vrut să se bucure de sex înainte ca efectul drogului să dispară sau ca şi cum, într-un mod bizar, inexplicabil, ar fi simţit că cineva îi urmăreşte şi ar fi dorit să-şi exhibe pasiunea. Jeff continuă

să-i muşte sânii, să-i frământe şi să-i sugă sfârcurile până ce ea îl împinse cu blândeţe. El se întinse pe spate şi din clipa aceea se mişcară într-un ritm bine stabilit, agreat de amândoi. Se aplecă spre el, întinse mâna, îi trase fermoarul de la pantaloni, îi scoase mădularul şi se uită la el cu poftă. Îşi roti limba de câteva ori în jurul lui, apoi începu să-l sugă, cu ochii închişi.

În clipa aceea, Raafat se îndreptă în fugă spre uşă. Apăsă îndelung pe butonul soneriei şi lovi în uşă cu palmele şi cu picioarele cât putu de tare. După un timp se auziră apropiindu-se nişte paşi. Se aprinse lumina de afară, se deschise uşa şi apăru Sara îmbrăcată într-un capot de mătase peste cămaşa de noapte. Se holba la el înspăimântată, parcă nevenindu-i să-şi creadă ochilor. Deschise gura, dând să zică ceva, dar el o plesni cu putere peste faţă şi o izbi cu piciorul în burtă, încât aceasta ţipă de durere.

— Târfă drogată! tună el, năvălind în casă. Te omor!

18

Şaymaa trânti cu zgomot tava pe masă. Câteva picături de *umm Ali* se prelinseră din castronaş. Se uită la Tariq, gata să se ia la harţă, şi-l întrebă, gâfâind de supărare:

— Cum îţi permiţi să mă atingi?

— Iartă-mă, mormăi el cu glasul stins şi cu faţa palidă.

— Ascultă, Tariq, dacă mă crezi vreo uşuratică, să ştii că te înşeli. Dacă se mai repetă un astfel de gest nepoliticos, să ştii că nu mă mai vezi niciodată, pricepi?

Nu mai scoase nici o vorbă şi îşi lăsă capul în jos, asemenea unui copil care se simte vinovat că a spart nişte vase de preţ. Îi ceru iarăşi iertare şi plecă grăbit, urmărit de privirea ei mustrătoare până în clipa când închise uşa în urma lui. Continua să tremure, ca şi cum ar fi simţit încă atingerea mâinilor lui pe mâinile ei şi respiraţia lui fierbinte pe faţă. Gestul lui neaşteptat o uimise şi avusese nevoie de numai o clipă ca să-şi revină şi să se îndepărteze de el, însă clipa aceea o transportase pe un alt tărâm în care nu mai păşise până atunci – un tărâm tainic, plin de senzaţii tari şi plăcute pe care nu le cunoscuse decât în visele ei interzise. Îi veniră brusc în minte prevenirile mamei sale ca nişte sirene şi vorbele ei aspre pe care le auzise de mii de ori de cum avusese primul ciclu, în timpul lecţiei de geografie din clasa întâi gimnazială:

„Bărbaţii, Şaymaa, nu doresc decât trupul femeii şi fac tot ce le stă în putinţă pentru a-l dobândi. Tinerii le amăgesc pe fete cu vorbe dulci, dându-le iluzia că le iubesc, până în clipa când şi-au atins scopul. Trupul este demnitatea ta, Şaymaa, şi demnitatea tatălui tău. Trupul tău este demnitatea

noastră, a tuturor şi, dacă nu vei şti să ţi-l păzeşti, vom trăi toată viaţa umiliţi, cu capetele plecate de ruşine. Trupul tău este o chezăşie pe care Domnul nostru Preaslăvit şi Preaînalt ţi-a dăruit-o pentru a-l păstra neîntinat şi pur până în clipa când i-l vei dărui aceluia care se va căsători cu tine după rânduiala lui Allah şi a Trimisului Său. Să ştii, Şaymaa, că un bărbat nu o va lua niciodată de nevastă pe fata care i-a dăruit vreo părticică din trupul ei. Bărbatul n-are nici un respect pentru femeia uşoară şi nu-i va încredinţa onoarea sa şi a copiilor săi."

După ce-şi repetă aceste vorbe în spiritul cărora crescuse, simţi mulţumirea că l-a oprit pe Tariq la vreme. Dar după puţin timp, reflectă calmă: Cu toate că a săvârşit o greşeală enormă încercând să o îmbrăţişeze, totuşi el i-a mărturisit că o iubeşte, ceea ce reprezintă un semn că o respectă şi că intenţionează să se însoare cu ea...

Se aşeză pentru a-şi pregăti lecţiile, hotărâtă să se concentreze din toate puterile. „Iubirea dintre mine şi Tariq trebuie să fie un imbold în plus ca să muncim, să obţinem titlul de doctor şi-apoi să ne întoarcem în Egipt şi să ne căsătorim." Termină de pregătit cursurile şi se îndreptă spre baie, unde săvârşi abluţiunea şi împlini atât rugăciunea obligatorie de seară, cât şi rugăciunile recomandate facultativ. Pe urmă stinse lumina şi se îndreptă către pat prin întuneric. Rămase o vreme cu ochii pironiţi în tavan şi în momentul acela se întâmplă un lucru la care nu se aşteptase: îşi reaminti ce făcuse Tariq cu ea şi nu-l mai dezaprobă şi nici nu se mai înfurie pe el, ci dimpotrivă, simţi că o copleşeşte o afecţiune neaşteptată pentru el. I-a spus că o iubeşte şi n-a vrut decât s-o îmbrăţişeze, aşa cum fac toţi îndrăgostiţii. Atât şi nimic mai mult. Nu cumva a exagerat înfuriindu-se pe el? Îi reveniră din nou în minte avertizările obsesive ale mamei sale, dar pentru prima oară în viaţa ei se pomeni reevaluându-le: Dacă ceea ce spunea mama ei este adevărat, ar fi de aşteptat ca o fată care n-a ştiut să-şi apere trupul, oricât de puţin, să nu se mai mărite niciodată. Or, ea cunoaşte mai multe poveşti care dovedesc contrariul. Cunoaşte fete care au fost destul de îngăduitoare cu bărbaţii şi care apoi au avut parte de căsătorii minunate... Colega ei Radwa, asistentă la Secţia de Patologie a Facultăţii de Medicină din

Tanta, de pildă, a fost prietenă cu profesorul ei și relația lor, care n-a fost nevinovată, a devenit subiect de discuție vreme îndelungată în facultate. În cele din urmă, profesorul a divorțat de soția lui, mama copiilor săi, și s-a căsătorit cu Radwa, cu care a avut alți copii. Sau Lubna, vecina ei din Tanta! A fost prietenă cu mai mulți tineri și i-a spus chiar ea cu gura ei că a avut relații cu ei. Sărutări, îmbrățișări și mai mult decât atâta – lucruri pe care Șaymaa nu este în stare nici să și le imagineze! Și ce s-a întâmplat în cele din urmă? S-a dus de râpă prestigiul Lubnei și i s-a compromis viitorul? A avut parte de blesteme și de dispreț pentru totdeauna? Dimpotrivă, s-a măritat cu Tamir, fiul milionarului Farag al-Bahtimi, proprietarul vestitei fabrici de dulciuri, care este înnebunit după ea și nu-i refuză nici o dorință. Lubna, cu al cărei trup s-au jucat în voie, trăiește acum ca o prințesă într-o vilă cât un palat, într-o suburbie a orașului Tanta, este o soție fericită și are doi copii. Dar de ce trebuie să se ducă cu gândul atât de departe? De ce nu s-ar gândi ea și la exemplul ei? Ce, n-a avut grijă de trupul ei? Uite că a trecut de treizeci de ani și n-a atins-o nici un bărbat! Și-a petrecut viața așa cum se cuvine și n-a permis nimănui de la facultate să treacă dincolo de limitele colegialității. Chiar și pe profesorii ei i-a tratat destul de rezervat. Reputația ei în cartier și la universitate este imaculată. Atunci de ce nu s-a căsătorit până acum? De ce nu s-au îngrămădit pretendenții la mâna ei, având în vedere morala ei deosebită?! Toate exemplele astea contrazic pretențiile mamei sale. Să fi exagerat ea cu avertizările sau a avut în vedere morala altor vremuri? Oare îngăduința unei fete față de iubitul ei (în anumite limite) n-ar putea deveni un mijloc de a-l atrage să se însoare cu ea? Oare sărutările și îmbrățișările nu i-ar putea spori atașamentul față de ea? Cu toate că a făcut studii de medicină, ea nu prea știe mare lucru despre sentimentele bărbaților. Nu s-ar putea oare întâmpla ca tocmai dragostea pentru o femeie să-l îndemne pe bărbat, fără voia lui, să se gândească la trupul ei? Și-apoi, dacă relațiile în afara căsătoriei reprezintă o rușine și un mare păcat care atrag blestemul inevitabil asupra celor care le săvârșesc, atunci de ce nu-i blestemă Dumnezeu pe acești americani care trăiesc în marea lor majoritate în

păcat? Pe tinerii ăştia şi pe fetele destrăbălate pe care-i întâlneşti în weekend răspândiţi prin staţiile de metrou şi prin parcuri. Se sărută cu pasiune în public, dar alteori merg mult mai departe, ajungând să facă de faţă cu alţi oameni lucruri pe care ei i-ar fi jenă să le facă chiar şi cu soţul ei legitim într-o încăpere închisă. De ce nu se abate mânia lui Dumnezeu asupra acestor păcătoşi netrebnici? Lunile pe care le-a petrecut în Chicago au făcut-o să se gândească şi altfel la viaţa ei. A început să aibă îndoieli în privinţa principiilor socotite sacre în spiritul cărora a fost crescută, să ne judece Allah pe noi, musulmanii, într-un fel şi să-i judece acelaşi Dumnezeu pe americani altfel? Americanii ăştia săvârşesc toate păcatele mari[1] – comit adulter, practică fel de fel de devieri sexuale şi nu se dau în lături nici de la jocurile de noroc şi nici de la consumul băuturilor alcoolice –, dar Domnul nostru Preaslăvit şi Preaînalt nu pare foarte mâniat pe ei. Dimpotrivă, în loc să-i pedepsească pentru păcatele săvârşite, le-a dăruit bogăţiile, ştiinţa şi puterea prin care au devenit cel mai mare şi mai puternic stat din lume. De ce ne-o fi pedepsind Allah pe noi, musulmanii, atunci când săvârşim păcate şi se dovedeşte atât de îngăduitor cu americanii ăştia?

„La Allah caut adăpost de Şeitan, care trebuie lovit cu pietre. Ţie îţi cer iertare, Doamne, şi faţă de tine mă căiesc."[2]

Repetă cuvintele astea îngrozită de gândurile care o răscoleau. Se întoarse pe o parte şi-şi apăsă perna pe ureche, încercând să stăvilească şuvoiul gândurilor, dar, când închise ochii, i se revelă un adevăr trainic şi definitiv: Tariq o iubeşte şi o respectă şi nu-i doreşte răul. A vrut s-o îmbrăţişeze pur şi simplu pentru a-şi exprima prin asta sentimentele şi nimic mai mult. Nu se cuvenea să facă tot ce-a făcut. Cât de aspră a fost cu el! Vede şi acum chipul lui iubit palid şi-l aude murmurând ruşinat scuze. Adormi simţind o afecţiune adâncă pentru el. Când se trezi dimineaţa, îi dădu imediat

---

1. Teologii musulmani au întocmit un clasament al păcatelor, împărţindu-le în „mari" şi „mici". Aici sunt menţionate câteva dintre păcatele mari.
2. Verset coranic rostit atunci când cineva caută iertarea şi îndurarea lui Allah.

telefon. Îşi dădu seama după glas că este încurcat, de parcă se aştepta să-l dojenească din nou, dar ea începu să vorbească repede şi vesel, încercând să-l convingă că uitase deja întâmplarea aceea. Discutară despre ziua lor ca de obicei. Apoi, celelalte zile ale săptămânii se scurseră normal, dar legătura lor deveni treptat mult mai intimă, ca şi când cele întâmplate nu făcuseră decât să-i apropie şi mai mult. În plus, în relaţia dintre ei se ivi un sentiment nou: atunci când trupurile li se apropiau fără voia lor, chiar şi numai o clipă, simţeau de îndată ivindu-se între ei o tensiune asemănătoare cu cea din coarda unui arc în care este fixată săgeata şi atunci se fâstâceau şi se bâlbâiau, iar chipul ei se înroşea, ca şi cum el i-ar fi deschis uşa, surprinzând-o în pielea goală! Când sosi ziua de sâmbătă, îşi făcură planuri cum să o petreacă împreună.

— Ce părere ai? o întrebă Tariq. Mergem la cinema şi pe urmă te invit să luăm cina la o pizzerie pe care am descoperit-o acum de curând.

Ea nu păru prea entuziasmată şi-i răspunse:

— Să fiu sinceră... Mi se pare cam frig şi m-am cam săturat să umblu cu metroul. Ascultă... Mai bine luăm masa de seară la mine în apartament. O să-ţi pregătesc eu o pizza de o sută de ori mai bună decât cea de la restaurant. Ce zici?

Părea că n-a înţeles bine vorbele ei. Rămase holbându-se la chipul ei, iar ea se înroşi, cuprinsă de un hohot de râs nervos. Ce-o fi vrând exact? A încercat s-o îmbrăţişeze şi i-a făcut un scandal de pomină. Acum de ce l-o fi invitând din nou la ea în casă? Gândurile i se învălmăşiră atât de tare încât nu mai fu în stare să urmărească nici noua lecţie de chimie organică pe care tocmai se apucase s-o citească. Dar – lucru ciudat! – nu se sinchisi foarte tare din pricina asta. „O să încerc să învăţ mai târziu“, îşi zise el şi închise cartea. Se aruncă pe pat picior peste picior (poziţia lui preferată pentru a chibzui), apoi se întrebă cum trebuie să procedeze cu Şaymaa. Îşi răspunse fără cea mai mică ezitare: „O să mă duc la ea, indiferent ce-o să se întâmple!“. Exact la ora stabilită, stătea dinaintea uşii ei, îmbrăcat în hainele cele mai elegante: pantaloni de culoare închisă, un pulover alb de lână fină cu guler şi o haină neagră de piele naturală. De îndată ce păşi înăuntru, fu izbit de mirosul de cocă din

cuptor. Se aşeză pe un scaun şi se uită la televizor până ce Şaymaa termină de gătit. Aranjă masa şi-l invită cu un ton ce-i păru afectuos şi plăcut. Îmbrăcase o aba[1] marocană albastră de brocart. Inima porni să-i bată cu putere când observă că era închisă cu un fermoar lung care se întindea de la piept până la poale. Corpul ei era complet acoperit, dar gândul că, trăgând de acest fermoar, ar putea să-l dezgolească în întregime începu să-i bată în tâmple aşa cum ciuguleşte o pasăre o frunză din pom până ce nu mai rămâne nimic din ea. Îl năpădiră fel de fel de fantezii sexuale (toate începând cu tragerea fermoarului), biciuindu-i nervii. Pizza i se păru foarte bună. Se aşezară la masă şi mâncară, vorbind despre fel de fel de subiecte, şi tonul ei i se păru melodios şi profund. Ea trimise chiar nişte semnale calde şi misterioase care încărcară atmosfera dintre ei şi capacitatea de concentrare i se diminuă treptat, încât nu mai fu în stare să urmărească ce spunea ea. După ce terminară de mâncat, el insistă să ia farfuriile şi le spălă cu grijă, le şterse bine şi le aşeză la loc pe raft. Apoi spălă ibricul, îl umplu cu apă şi-l aşeză pe aragaz pentru a pregăti ceaiul, dar se pomeni cu ea peste el în bucătărie. Se apropie de el şi-l întrebă:

— Vrei să te ajut?

Glasul ei răguşit, aproape în şoaptă îi sună ciudat. Nu-i răspunse. Simţea că inima îi bate ca o tobă. Se apropie şi mai tare, ajungând alături de el, până ce simţi atingerea moale a rochiei pe dosul palmei sale şi parfumul puternic îi umplu nările. Începu să răsufle din ce în ce mai greu şi îşi pierdu cu desăvârşire capacitatea de concentrare. Simţi cum i se strânge stomacul, de parcă o să leşine în clipa următoare.

Am băut şi am stat de vorbă. Wendy mi-a povestit despre familia ei : mama lucra ca asistent social, iar tatăl era medic stomatolog. A locuit împreună cu ei în New York până când a găsit slujba de la bursa din Chicago. Acum locuia singură într-un studio, în apropiere de Rush Street. Mi-a spus că-i place Chicago, însă uneori se simte singură şi tristă şi are impresia că viaţa ei este lipsită de sens.

---

1. Rochie dintr-o ţesătură mai groasă, asemănătoare la croială cu *galabiyya* egipteană.

— Crezi că ar trebui să merg la psihiatru ? m-a întrebat în glumă.

— Nu cred... Sunt stări obişnuite de tristeţe care-i cuprind pe toţi oamenii, mai ales că tu locuieşti singură. N-ai un prieten ?

— Am avut parte de o singură, minunată poveste de dragoste, dar, din păcate, s-a sfârşit vara trecută.

Răspunsul ei m-a liniştit. Am început să-i povestesc despre mine şi despre pasiunea mea pentru poezie.

— Din păcate, eu nu prea citesc literatură. N-am timp, mi-a răspuns ea puţin jenată.

— Tu oricum eşti un poem frumos.

— Îţi mulţumesc.

— Trebuie să plec, a zis la un moment dat, luându-şi poşeta de lângă ea.

— Te deranjează dacă-ţi dau telefon ?

— Deloc !

În cursul săptămânii i-am dat telefon de două ori. Vineri, am invitat-o la o cafea la bufetul universităţii (ca să cheltuiesc cât mai puţin), iar sâmbătă – conform învăţăturilor înţeleptului Graham – am invitat-o la cină. De data aceasta, mi s-a părut că a manifestat un interes mai mare pentru felul în care se îmbrăca : şi-a pus pantaloni de mătase, o bluză albă fără mâneci şi o haină roşie de mohair, cu o broşă strălucitoare pe rever. Încercarea ei de a fi mai elegantă mi s-a părut sinceră şi m-a impresionat plăcut. Am luat cina la un restaurant italienesc din centru. Am vorbit şi am râs, ca şi cum am fi fost doi prieteni intimi. M-am simţit foarte bine şi i-am vorbit despre fel de fel de lucruri şi persoane, despre mama şi sora mea, despre problema mea de la Universitatea din Cairo, despre pasiunea mea pentru poezie.

— Visezi să devii cândva un poet vestit ? m-a întrebat la un moment dat.

— Faima nu este un etalon al succesului unui scriitor. Există scriitori vestiţi care nu au nici o valoare şi scriitori mari pe care lumea nici măcar nu-i cunoaşte.

— Atunci de ce scrii ?

— Scriu pentru că am ceva de spus. Şi nu mă interesează atât faima, cât aprecierea. Vreau ca ceea ce scriu să fie citit de nişte oameni, oricât de puţini ar fi ei, şi să le schimbe ideile şi sentimentele.

— În copilărie visam să mă întâlnesc într-o bună zi cu un poet adevărat.

— Şi iată-l acum în faţa ta.

I-am luat mâinile peste masă, i le-am ridicat încet spre buze şi i le-am sărutat. M-a privit zâmbind fermecător. Am ieşit în stradă puţin ameţiţi. Îmi plăcea să-i ascult mersul alături de mine.

— Acum unde te duci? m-a întrebat pe neaşteptate.

— Să văd un film documentar despre Egipt, i-am răspuns, simţind că îmi bate inima iute. N-ai vrea să-l vedem împreună?

— Ba da. Unde este?

— La mine acasă.

— N-am nimic împotrivă.

Ne-am îndreptat către staţia de metrou. Am lungit pasul, ca şi cum mi-ar fi fost teamă să nu se răzgândească. Am luat metroul. Linia verde. Am stat pe scaunul din faţa ei şi i-am studiat trăsăturile pe îndelete. Mi s-a părut delicată şi dulce. M-am gândit că atracţia puternică pentru ea s-ar putea datora problemelor pe care le-am avut de când am sosit la Chicago. Cu certitudine, simt nevoia afecţiunii unei femei. Când am ajuns acasă, ne-am aşezat pe canapeaua din salon, lipiţi unul de celălalt, şi am continuat să bem şi să discutăm. Eram puţin tulburat, căci mi-era teamă să nu fac vreun gest pripit şi să stric totul. În vreme ce vorbea, am cuprins-o în braţe. Faţa i s-a încordat o clipă, dar i-am simţit trupul fierbinte, arzând. Eram la un singur pas de fericire şi ştiam din experienţă că aceasta este clipa hotărâtoare. Dacă-mi scapă din mâini, s-a dus totul. Brusc, ne-am oprit din vorbă şi am simţit pe obraji căldura respiraţiei ei, părea că răsufla greu şi – nu ştiu de ce – am avut impresia că va izbucni în plâns. Am îmbrăţişat-o şi am început s-o sărut cu pasiune, pe faţă şi pe gât. Mi-am dat seama că trupul i se crispează şi-apoi se relaxează încet-încet. Am întins mâna încercând să-i deschid sutienul, dar ea s-a retras uşor şi m-a sărutat fulgerător pe obraz.

— Mă duc la baie şi mă întorc imediat, a şoptit cu blândeţe în timp ce se ridica.

Când s-a ivit goală, m-am grăbit spre ea şi am îmbrăţişat-o cu căldură. Prima partidă de amor a fost puternică şi furtunoasă, ca şi cum am fi vrut să ne eliberăm de tensiunea

acumulată sau ca şi cum am fi descoperit brusc posibilităţile plăcerii şi ne-am avântat să le devorăm, nevenindu-ne să credem ceea ce simţeam. M-am întins pe pat, suflând greu, alături de ea. Dar, în mod ciudat, am simţit cum mă cuprinde dorinţa din nou. Acest lucru mi se întâmpla doar rareori. Problema cronică pe care o aveam cu femeile era tocmai acea sfârşeală grea care mă cuprindea după ce făceam amor. De îndată ce atingeam orgasmul, ceaţa dorinţei se risipea şi-mi dispărea sentimentul înălţător de frumos, dar cu Wendy lucrurile au stat total diferit. I-am privit trupul gol şi mi s-a părut în stare să mă ispitească la nesfârşit. Sângele mi s-a înfierbântat din nou prin vene, ca şi când nu mi-aş fi satisfăcut dorinţa cu câteva clipe în urmă. Şi-a lăsat capul pe pieptul meu şi mi-a zis cu glas melodios, satisfăcut:

— Ştii... Am fost sigură de cum te-am văzut că o să ajungem în pat.

— Înseamnă că sunt un norocos!

— Eram hotărâtă să nu vin la tine decât după ce o să ne mai vedem şi-o să ieşim încă o dată, dar pe neaşteptate mi-am dat seama că-mi pierd puterea de a rezista.

— Tu eşti prinţesa mea frumoasă... am şoptit, sărutând-o pe frunte.

— Pari experimentat la pat, cu toate că nu eşti căsătorit. În Egipt aveţi voie să întreţineţi relaţii cu alte femei, în afara familiei?

— Ne îngăduim şi aşa ceva...

Răspunsul a fost cu totul neconvingător, dar în clipa aceea nu aveam chef de nici o discuţie serioasă. Totuşi Wendy şi-a sprijinit bărbia pe pieptul meu şi s-a uitat fix în ochii mei. A întins degetul şi s-a jucat cu buzele mele de parcă ar fi fost un copil, apoi m-a provocat cu veselie în glas:

— Hai, povesteşte-mi şi mie despre aventurile tale cu egiptence!

Simţeam sânii ei pe pieptul meu şi căldura plăcută, îmbietoare pe care o degajau. Am ridicat-o încet de braţe până când a ajuns exact deasupra mea. Am sărutat-o, de data aceasta delicat şi încet, apoi am făcut din nou dragoste. Îi cunoşteam de-acum contururile şi secretele trupului, aşa că am condus cea de a doua partidă fără pic de grabă, concentrându-mă astfel încât, încet-încet, ne-au mistuit flăcările

pasiunii. A savurat extazul îndelung, apoi şi-a revenit şi a sărit din pat fericită şi veselă. A scos un mic aparat de fotografiat din poşetă şi mi-a zis în timp ce-l pregătea:

— Îţi fac o poză.

— Dar aşteaptă puţin să mă pregătesc.

— Vreau să te fotografiez gol.

M-am gândit să mă opun, dar ea a fost mai rapidă. Blitzul aparatului a luminat de câteva ori. Mi-a făcut mai multe fotografii din unghiuri diferite, după care a râs, ameninţându-mă în glumă:

— Într-o bună zi o să te şantajez cu pozele astea.

— O să fie cel mai minunat şantaj din viaţa mea.

— Aş vrea să păstrezi această opinie până la capăt. Acum trebuie să plec.

— Nu poţi să mai aştepţi puţin?

— Din păcate, nu, dar data viitoare o să vin pregătită să stăm mai mult împreună.

A intrat în baie şi s-a întors destul de repede, deja îmbrăcată. Avea faţa îmbujorată, luminată de un zâmbet mai degrabă de recunoştinţă. Mă îmbrăcasem şi eu şi o aşteptam, dar mi-a luat-o înainte:

— Nu trebuie să te deranjezi să mă conduci.

— Dimpotrivă, o să-mi facă plăcere.

— E mai bine să plec singură, mi-a zis ea calm şi cu hotărâre.

Am fost puţin surprins, dar i-am respectat dorinţa.

— Wendy, eu sunt fericit de relaţia noastră, i-am şoptit la ureche, în timp ce o îmbrăţişam.

— Şi eu, a răspuns ea tot în şoaptă, privindu-mă în ochi şi jucându-se cu degetele prin părul meu. Şi unde-i filmul documentar pe care mi l-ai promis? a glumit ea.

Am fost puţin încurcat şi ea a izbucnit în hohote de râs.

— Ţi-am înţeles jocul din capul locului, dar m-am prefăcut că te cred, a zis, făcându-mi cu ochiul.

— Când te mai văd?

— Depinde de tine.

— Nu pricep.

— Trebuie să-ţi spun un lucru care nu ştiu ce efect o să aibă asupra ta.

Deschisese uşa şi o lăsase aşa, pregătindu-se de plecare, dar înainte de a ieşi mi-a spus fără ocolişuri:

— Eu sunt evreică!

— Evreică?

— Eşti şocat de ce ţi-am spus?

— Nu! Câtuşi de puţin!

— Poate că am greşit că nu ţi-am spus de la început, dar tu oricum ai fi aflat, fiindcă omul nu-şi poate ascunde religia.

N-am scos o vorbă. A tras uşa după ea şi mi-a mai spus cu un zâmbet misterios pe chip:

— Gândeşte-te bine la relaţia noastră! Poţi să-mi telefonezi oricând, iar dacă nu-mi mai telefonezi, eu ţin să-ţi mulţumesc pentru timpul minunat pe care l-am petrecut împreună!

19

Când a aflat că a picat a doua oară la examenul de masterat, asistentul Karam Abd al-Malak Doss a pornit glonţ în audienţă la dr. Abd al-Fattah Balbaa, şeful Secţiei de Chirurgie de la Facultatea de Medicină Ayn Şams. Era o zi caniculară din vara anului 1975. A intrat în biroul acestuia asudat, din pricina căldurii şi a agitaţiei. Când secretarul l-a întrebat despre scopul vizitei, i-a răspuns scurt:

— O chestiune personală.

— Dr. Abd al-Fattah Bey s-a dus la moschee să-şi împlinească rugăciunea de după-amiază.

— Nu-i nimic, o să-l aştept! a zis Karam provocator şi s-a aşezat pe scaunul din faţa secretarului, care nu i-a mai dat nici o atenţie, văzându-şi de hârtiile risipite pe birou.

A trecut o jumătate de oră până ce s-a deschis uşa şi s-a ivit dr. Balbaa, cu statura lui masivă, cu capul complet chel, cu trăsăturile sale aspre, cu trei fire de păr în barbă şi cu nelipsitele mătănii de chihlimbar în mână. Karam a sărit în picioare, ca împins de un resort, şi s-a apropiat de profesorul său, care l-a cercetat cu privirea bănuitor şi apoi l-a întrebat, parcă puţin deranjat:

— Care-i problema, *khawaga*[1]? Ia să vedem.

Dr. Balbaa folosea cuvântul *khawaga* întotdeauna când stătea de vorbă cu copţii, de la profesori până la măturători – o aparentă glumă ce ascundea în realitate dispreţul lui

1. Cuvânt de origine persană cu sensul de „domnule", cu care musulmanii se adresează nemusulmanilor şi copţilor creştini din Egipt.

profund faţă de ei. Karam şi-a luat inima în dinţi şi i-a răspuns puţin mai pe ocolite:

— V-aş ruga să-mi acordaţi câteva minute pentru o chestiune care mă priveşte.

— Poftim!

Profesorul i-a luat-o înainte şi s-a aşezat la biroul său, făcându-i semn să ia şi el loc.

— Ce doleanţe ai?

— Aş vrea să ştiu de ce am fost picat la examen.

— Notele tale sunt cam mici, *khawaga*, i-a răspuns dr. Balbaa fără să stea pe gânduri, ca şi cum s-ar fi aşteptat la această întrebare.

— Dar toate răspunsurile mele au fost corecte!

— De unde ştii?

— Le-am verificat şi sunt sigur. V-aş ruga, dacă se poate, să revedeţi răspunsurile de la examenul scris.

Dr. Balbaa s-a jucat cu firele de păr din barbă şi i-a răspuns, zâmbind:

— Chiar dacă toate răspunsurile tale ar fi corecte, asta tot n-ar schimba rezultatul!

— Nu pricep!

— Vorbele mele sunt foarte clare. Examenul nu este de ajuns pentru a reuşi.

— Bine, dar asta vine în contradicţie cu regulamentul universităţii!

— Regulamentul universităţii nu ne poate obliga, *khawaga*. Nu putem îngădui ca cineva care răspunde la două întrebări să devină chirurg şi să dispună de viaţa oamenilor. Noi îi selectăm pe aceia care merită un titlu ştiinţific.

— Pe ce bază?

— Pe baza unor principii importante, pe care nu trebuie să le ştii dumneata. Ascultă, Karam! Nu-mi mânca timpul de pomană! Eu îţi spun foarte deschis. Tu ai fost numit în această secţie înainte de a fi fost eu numit şeful ei, iar dacă chestiunea ar fi depins de mine, fii sigur că n-ai fi fost numit. Gândeşte-te bine la ce-ţi spun şi nu te supăra. Tu n-o să fii niciodată chirurg! Te sfătuiesc să nu-ţi mai iroseşti timpul şi eforturile. Încearcă la o altă secţie şi eu personal voi interveni să te ajut.

S-a aşternut o tăcere grea, pe care Karam a spart-o brusc, strigând cu amărăciune:

— Dumneavoastră mă persecutaţi pentru că sunt copt!

Dr. Balbaa i-a aruncat o privire aspră, ca şi cum l-ar fi avertizat să nu continue. Apoi s-a ridicat, zicându-i calm:

— Audienţa a luat sfârşit, *khawaga*!

În noaptea care a urmat, Karam n-a închis ochii. A deschis o sticlă de whisky pe care o cumpărase de la un magazin din Az-Zamalek[1]. A golit pahar după pahar fără oprire şi cu fiecare pahar golit tensiunea îi sporea, aşa că în cele din urmă a sărit în picioare şi a început să se plimbe încolo şi încoace, gândindu-se ce-ar fi mai bine să facă. Cum să renunţe la chirurgie?! S-a înscris la Facultatea de Medicină şi s-a străduit din răsputeri ani în şir, având un singur vis: să devină chirurg. Nu înţelege de ce-ar trebui să se transfere la o altă secţie. Nu va renunţa la chirurgie în ruptul capului, orice s-ar întâmpla! Ştia foarte bine că autoritatea doctorului Balbaa era absolută şi că nimeni nu-l putea clinti din hotărârea lui. I-a spus limpede: „Tu n-o să fii niciodată chirurg! Te sfătuiesc să nu-ţi mai iroseşti timpul şi eforturile!“. Dacă o să insiste să mai încerce, o să-l pice din nou, până când o să fie dat afară de la universitate. Aşa a procedat şi cu alţi medici!

Iisuse Hristoase! Cum de-şi permite Balbaa să distrugă cu atâta uşurinţă viitorul altor oameni?! N-o fi având nici o umbră de mustrare de conştiinţă când săvârşeşte o astfel de nedreptate?! Cum o putea după aceea să-şi mai împlinească rugăciunea dinaintea Domnului?

Când s-a ivit dimineaţa, Karam a făcut o baie călduţă, a băut câteva ceşti de cafea ca să-şi revină după atâta oboseală şi beţie, apoi s-a îmbrăcat şi s-a dus direct la ambasada americană, solicitând emigrarea. După câteva luni ieşea pe uşile aeroportului O'Hare, păşind pentru prima oară în oraşul Chicago. Încă din primele zile, a înţeles foarte bine

---

1. Cartier aristocratic situat pe insula dintre cele două ramificaţii ale Nilului din zona centrală a oraşului Cairo.

câteva lucruri esenţiale. În primul rând, faptul că era creştin nu-i oferea nici un avantaj în societatea americană, căci el nu era pentru americani în ultimă instanţă decât un arab de culoare. În al doilea rând, faptul că America este ţara tuturor posibilităţilor, dar şi a concurenţei acerbe, aşa că, dacă voia să ajungă un mare chirurg, trebuia să depună eforturi duble pentru a fi mai bun de cel puţin două ori decât orice coleg american. De aceea, Karam s-a luptat pe viaţă şi pe moarte ani îndelungaţi; a trebuit să treacă prin nenumărate examene şi să se dăruiască din tot sufletul numai şi numai studiului. S-a obişnuit să muncească din zori şi până în toiul nopţii fără să se plângă sau să cârtească, să se mulţumească doar cu patru-cinci ceasuri de somn şi să se trezească activ şi capabil de concentrare. Rămânea nopţi în şir în spital şi nu se întrerupea niciodată din lucru. De aceea, a devenit cunoscut printre colegi şi profesori cu porecla „Doctor Ready“[1], deoarece accepta orice sarcină ce i se încredinţa. Într-o singură zi asista la operaţii şi la cursuri şi-şi pregătea şi lecţiile. Capacitatea sa uriaşă de muncă stârnea uimirea şi admiraţia profesorilor săi. Când îl biruia oboseala şi simţea că nu mai este în stare de nimic, obişnuia să încuie uşa camerei şi să îngenuncheze în faţa crucii pe care o aşezase deasupra patului său. Închidea ochii şi rostea implorând „Tatăl nostru“, după care se ruga lui Dumnezeu să-i dăruiască putere şi răbdare. Vorbea în şoaptă cu Domnul, ca şi cum l-ar fi văzut acolo dinaintea lui. „Tu ştii cât de mult te cinstesc şi cât de mare este credinţa mea în Tine. Am fost nedreptăţit şi Tu vei fi drept cu mine. Binecuvântează-mă şi nu mă părăsi!“

Şi Dumnezeu i-a răspuns, căci a mers din succes în succes; a obţinut masteratul şi doctoratul cu calificative maxime, apoi a fost numit chirurg şi a avut şansa cea mai importantă din viaţă de a lucra cinci ani de zile ca asistent al unuia dintre cei mai vestiţi chirurgi pe cord din întreaga lume – profesorul Albert Linz. Aceasta a fost ultima treaptă înainte de apogeu şi Karam Doss a parcurs-o cu succes,

---

1. „Doctor Gata“ (în engl. în orig.).

devenind după aceea – aşa cum şi-a dorit – un excelent şi renumit chirurg şi efectuând operaţii trei zile pe săptămână la faimosul spital Northwestern.

Exact la ora şase şi jumătate dimineaţa, când dr. Karam intră în holul principal al spitalului, apoi când îi salută pe lucrătorii ocupaţi cu lustruirea podelelor şi glumeşte cu bătrâna liftieră de culoare, când răspunde întrebărilor familiei neliniştite a pacientului cu un zâmbet studiat, încurajator, când se dezbracă şi-şi pune echipamentul de chirurg, când îşi freacă braţele, degetele şi unghiile cu peria şi cu soluţia sterilizantă, când stă drept pentru ca asistenta să-l înfăşoare în halatul de operaţii şi să-l lege la spate şi el îi întinde mâinile ca să-i pună mănuşile, atunci Karam Doss se eliberează cu adevărat de existenţa sa cotidiană obişnuită şi capătă o dimensiune mitică, de parcă ar fi un personaj fabulos sau un erou de epopee. Atunci devine unic, măreţ, invincibil, face şi hotărăşte prin voinţa lui tot ceea ce se întâmplă în jur, devine întruchiparea faimosului dicton „Adevăratul chirurg este acela care are inimă de leu, ochi de vultur şi degete de pianist". Atmosfera din sala de operaţii este rece, reflectoarele sunt îndreptate spre pieptul pacientului întins, aşteptându-şi destinul, respiraţia redată în aparat şi bătăile inimii amplificate de zeci de ori sporesc solemnitatea momentului.

Echipa de chirurgie este alcătuită din asistente medicale, medici anestezişti şi medici asistenţi. Dr. Karam îi salută şi începe cu o glumă de care râd în mod vădit exagerat pentru a-şi ascunde tensiunea. Îi urmăreşte cum lucrează cu privirea scrutătoare şi aspră, dar nu lipsită de afecţiune, ca şi cum ar fi un dirijor care-i priveşte atent pe membrii orchestrei, aşteptând cu o înfrigurare misterioasă momentul când trebuie să intervină. Când soseşte clipa, dr. Karam întinde mâna în care ţine scalpelul, de parcă ar deschide spectacolul, o răsuceşte spre dreapta şi spre stânga, apoi o lasă în jos, atingând pielea pacientului de câteva ori, ca şi cum ar vrea să o testeze. Şi deodată lama se înfige adânc în ţesut dintr-o singură mişcare, aproape cu o voluptate incredibilă. Sângele ţâşneşte abundent şi mâinile medicilor asistenţi se grăbesc cu aspiratoare şi cu pansamente. Dr. Karam lucrează încet,

încrezător, calm, cu o concentrare uimitoare, încât îi atrage atenţia medicului anestezist asupra unei uşoare învineţiri, aproape imperceptibile, pe faţa pacientului sau observă ivirea unui punct de sânge aproape invizibil cu zece secunde înaintea asistenţilor săi. În timpul operaţiei, totul se desfăşoară cu o precizie foarte strictă: este scoasă inima naturală şi pacientul e conectat la mecanismul inimii artificiale, dr. Karam înlocuieşte arterele bolnave cu altele noi pe care le decupează din picioare, le încearcă bine în afara corpului şi apoi le transplantează cu grijă. În cele din urmă, reia pomparea sângelui în inima pe care a fixat-o la loc cu propriile sale mâini. Operaţia durează ceasuri în şir, fără ca mâinile lui să se oprească vreo clipă din lucru, iar privirile medicilor asistenţi sunt aţintite permanent asupra sa, aşteptând cel mai mic semn pentru a interveni, de multe ori înţelegând ce doreşte înainte de a rosti ceva. Experienţa i-a învăţat să citească pe chipul lui din spatele măştii: dacă lucrează tăcut, înseamnă că totul decurge normal, dar dacă mâinile lui s-au oprit din lucru, înseamnă că ceva nu este în regulă şi atunci glasul lui răsună răguşit în sală, cu un timbru dramatic, de avertizare, ca şi cum ar fi căpitanul unei corăbii pe punctul de a se scufunda. „Dă drumul la aspiratorul suplimentar!“ „Administraţi-i ceva pentru ridicarea tensiunii!“ „Am nevoie de încă un ceas.“ Toţi îi ascultă ordinele, căci el este profesorul, chirurgul, comandantul încercat şi iscusit care poartă răspunderea readucerii pacientului adormit la viaţă. Soarta unei întregi familii depinde acum de degetele sale, care se mişcă neîncetat.

Karam Doss este într-adevăr un mare chirurg, dar asemeni multor oameni mari, are şi el capriciile lui. Astfel, îşi scoate întotdeauna lenjeria de corp şi îmbracă direct pe piele costumul de chirurg, întrucât numai atunci simte libertatea care-i oferă limpezimea minţii şi capacitatea de concentrare. Sau, de zece ani, de când a preluat conducerea echipei de chirurgi, obişnuieşte să efectueze operaţiile ascultând cântecele faimoasei Umm Kalsum, al cărei glas se aude în sala de operaţii printr-un microfon care, la indicaţia doctorului Karam, a fost instalat în perete şi conectat la aparatul stereo din încăperea vecină. Deşi pare ciudat, tabloul a

devenit familiar: ascultătorii din sala de spectacol aplaudă şi insistă ca Umm Kalsum să reia un fragment din vestitul cântec *Enta umri*, „Tu eşti viaţa mea", sau din *Be'id annak*, „Departe de tine", strigă în gura mare *Azama ala azama, ya sett*, „Eşti nemaipomenită, doamnă!" ori ţipă extaziaţi când Muhammad Abdo Salih execută la *qanun*[1] cu o virtuozitate incomparabilă unul din preludiile sale de mare succes. Dr. Karam, preocupat de sutura unei artere sau de tăierea pielii şi a muşchilor cu scalpelul pentru a lărgi orificiul necesar desfăşurării intervenţiei, afirmă că vocea lui Umm Kalsum îl ajută să-şi păstreze calmul în timpul lucrului. În mod uimitor, membrilor americani ai echipei sale au ajuns să le placă Umm Kalsum sau poate doar se prefăceau că le place pentru a-l mulţumi pe el.

O singură dată, cu vreo doi ani în urmă, s-a alăturat echipei un chirurg asistent pe care-l chema Jack. Experienţa sa îndelungată în relaţiile cu americanii l-a ajutat pe dr. Karam să-şi dea seama din primul moment că are de-a face cu un fanatic. Foarte curând după venire, acesta a început să-i facă mici şicane şi hărţuieli pe muţeşte. Jack nu râdea niciodată la glumele doctorului Karam şi-i arunca priviri reci, insistente, cercetătoare, aproape insultătoare, în acelaşi timp îi asculta dispoziţiile fără nici o tragere de inimă şi le executa intenţionat cu lentoare, ca şi cum ar fi vrut să-i zică: „Într-adevăr, eu lucrez condus de tine, eu sunt doar un asistent, pe când tu eşti un mare chirurg, dar nu uita că eu sunt un american alb – stăpânul acestei ţări –, pe când tu nu eşti decât un arab de culoare venit din Africa, pe care noi l-am învăţat carte, l-am calificat şi am făcut din el o persoană civilizată".

Dr. Karam a ignorat gesturile provocatoare ale lui Jack şi s-a stăpânit, străduindu-se să-l trateze într-o manieră oficială, neutră, dar într-o dimineaţă, cu câteva minute înainte de începerea operaţiei, când îşi steriliza mâinile şi braţele, s-a trezit cu el oprindu-se brusc în faţa lui, salutându-l grăbit şi zicându-i cu glasul sugrumat de tulburare şi de ură:

---

1. Instrument muzical oriental cu coarde.

— Domnule profesor Karam, v-aş ruga să renunţaţi la aceste cântece egiptene triste în timpul operaţiilor, deoarece mă împiedică să mă concentrez!

Karam n-a scos la început nici un cuvânt. A continuat să-şi sterilizeze mâinile cu grijă şi abia după aceea s-a întors către Jack cu braţele ridicate şi cu faţa congestionată de furie, semănând cu un preot copt înţelept, gata să respingă relele cu ajutorul adevărului.

— Ascultă, băiete, i s-a adresat cu calm. Am muncit cu îndârjire vreme de treizeci de ani fără întrerupere ca să am dreptul să ascult ce vreau în sala de operaţii.

A înaintat câţiva paşi, a căror cadenţă era plină de semnificaţii, apoi a împins cu piciorul uşa care dădea în sala de operaţii şi i-a zis, înainte să iasă:

— Dacă nu-ţi place, n-ai decât să-ţi găseşti locul într-o altă echipă de chirurgie!

În viaţa lui Karam Doss nu există nimic în afara chirurgiei; ea este munca lui şi marea lui plăcere totodată. El este după expresia americană, un *workoholic*, „dedat exclusiv muncii". Rareori găseşte timp pentru a-i vedea pe puţinii săi prieteni. Singurele sale plăceri pe lângă chirurgie sunt câteva pahare de whisky şi o carte bună. A trecut de şaizeci de ani şi nu s-a căsătorit, pentru că pur şi simplu n-a găsit timp pentru aşa ceva. Chirurgia a reuşit să-i strice toate relaţiile amoroase. Le vorbeşte studenţilor săi cu mare haz (atunci când i se plâng că trebuie să muncească prea mult), despre povestea lui cu o italiancă frumoasă pe care a cunoscut-o cu vreo douăzeci de ani în urmă. A ieşit cu ea de mai multe ori şi legătura lor evolua normal, dar nu ştie cum se făcea că, de fiecare dată când se pregătea să se culce cu ea, era chemat la o urgenţă. Dar în cele din urmă, s-a ivit şi noaptea mult aşteptată: s-a dus la ea acasă, au cinat, au băut şi s-au dezbrăcat. Ba deja începuseră să facă dragoste când pagerul lui a început să emită semnalul îngrozitor. Karam a tresărit, s-a îndepărtat de ea, grăbindu-se să-şi pună hainele la întâmplare şi-a început să se scuze, folosind cuvinte pe care le-a socotit cât mai emoţionante, despre datoria lui de a salva viaţa unei persoane care avea nevoie de el chiar în

clipa aceea, dar s-a trezit gratulat cu o gamă completă de înjurături italieneşti la adresa lui şi a părinţilor lui. Apoi, furioasă la culme, tânăra şi-a pierdut cumpătul şi-a pornit să-l urmărească asemenea unei tigroaice agitate, ceea ce l-a obligat să fugă, în timp ce ea arunca asupra lui cu toate lucrurile din cameră care-i cădeau în mână. Doctorul Karam râdea din toată inima când le povestea despre acest incident, dar chipul său îşi redobândea imediat seriozitatea şi începea să-i povăţuiască pe chirurgii tineri, încheind aproape de fiecare dată cu vorbele: „Dacă iubeşti chirurgia, nu mai poţi iubi altceva!".

Dar cu toate astea, în pofida monotoniei sale, viaţa lui Karam Doss n-a fost lipsită de momente emoţionante. Poate că cel mai ciudat dintre ele este unul de care a avut parte doar cu câţiva ani în urmă. În seara aceea se pregătea să părăsească spitalul după o zi foarte grea când a auzit faxul înregistrând un mesaj. A întins mâna să încuie uşa biroului, hotărât să citească mesajul în dimineaţa următoare, dar s-a răzgândit brusc şi s-a întors, a aprins lumina, a smuls foaia din aparat şi a citit-o:

Din partea Cabinetului Ministrului Învăţământului Superior din Egipt.

Domnului profesor Karam Doss, Northwestern Memorial Hospital, Chicago.

Avem un profesor universitar bolnav care are nevoie urgent de operaţie pentru înlocuirea unor artere. Vă rugăm să ne transmiteţi dacă aveţi posibilitatea să-l primiţi cât mai curând cu putinţă. Vă rugăm să ne răspundeţi prompt pentru a putea întreprinde măsurile necesare.

Numele bolnavului este dr. Abd al-Fattah Muhammad Balbaa.

Karam a rămas cu ochii holbaţi la fax aproape un minut, apoi l-a vârât în buzunar şi a ieşit. A condus către casă cu mare efort ca să poată rămâne concentrat la volan. A ieşit pe terasa care dădea spre grădina întinsă din spatele casei şi şi-a pregătit un pahar. A scos apoi faxul şi l-a recitit pe îndelete. Ce se întâmplă? Ce coincidenţă extraordinară!

Parcă ar vedea un serial egiptean de televiziune! Doctorul Abd al-Fattah Balbaa însuşi se îmbolnăveşte de inimă şi apelează la el, chiar la el, ca să-i salveze viaţa! A zâmbit sarcastic, apoi – încet-încet – a izbucnit în hohote de râs. Dar şi-a revenit repede şi a căzut pe gânduri. Cine spune că-i o simplă coincidenţă? Dumnezeu nu face nimic întâmplător! Ceea ce se petrece acum este perfect drept şi logic. N-a fost el nedreptăţit? N-a fost persecutat? N-a simţit că n-are nici valoare şi nici demnitate? N-a plâns şi n-a căzut el în genunchi dinaintea mântuitorului Iisus? Iată că acum Dumnezeu îi dă înapoi dreptul ce i se cuvine. Iată că omul care i-a spus cândva „Tu n-o să fii niciodată chirurg!“, omul care i-a distrus viitorul în Egipt şi l-a obligat să-şi petreacă întreaga viaţă în exil, acest om se îmbolnăveşte acum şi-l imploră să-i salveze viaţa! Bineee, domnule Balbaa! Dacă vrei să-ţi fac operaţia, trebuie mai întâi să lichidăm contul nostru de demult! De câte ori trebuie să-ţi ceri iertare pentru ceea ce ai făcut? De o sută de ori? De o mie de ori? Dar la ce-ar mai folosi scuzele acum? Când a golit cel de al treilea pahar, luase deja decizia: Nu-l va opera pe Balbaa! Să-şi caute alt chirurg. Ba poate chiar să şi moară! Toţi vom muri în cele din urmă! O să se scuze că nu poate efectua aceasta operaţie. Şi tonul scuzelor trebuie să fie rece şi extrem de arogant.

Profesorul Karam Doss nu poate efectua operaţia pentru pacientul Balbaa, întrucât programul său este foarte încărcat cu numeroase cazuri urgente în cursul lunilor următoare şi nu mai are loc pentru un nou bolnav.

A început să scrie telegrama la computer, dar s-a pomenit sărind în picioare de parcă şi-ar fi adus aminte de ceva... A rămas astfel, şovăind în mijlocul camerei. Apoi s-a apropiat cu paşi mărunţi de cruce... A căzut în genunchi şi-a început să psalmodieze „Tatăl nostru“, apoi să-şi spună rugăciunile obişnuite cu o smerenie sinceră. „Doamne, nu este aşa cum voiesc eu, ci aşa cum voieşti Tu, căci a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în vecii vecilor! Amin!“, a încheiat el în şoaptă, cu glas tremurat.

A rămas un timp în genunchi, cu ochii închişi, apoi s-a ridicat şi i-a deschis ca şi cum s-ar fi trezit atunci din somn. S-a aşezat în faţa computerului a şters cu un gest automat ceea ce scrisese mai înainte, reformulând textul:

Din partea lui Karam Doss
Către Cabinetul Ministrului Învăţământului Superior din Egipt.
Profesorul Abd al-Fattah Balbaa mi-a fost profesor în timpul studiilor la Facultatea de Medicină de la Universitatea Ayn Şams. Voi face tot ce-mi stă în putinţă pentru a-i salva viaţa. Întreprindeţi măsurile necesare pentru a sosi aici cât mai curând cu putinţă. Cheltuielile sunt limitate la taxele pentru spitalizare, întrucât eu am renunţat la onorariul pentru operaţie, din respect pentru profesorul meu.

A printat scrisoarea, apoi s-a ridicat şi a expediat-o prin fax. Când aparatul a scos avizul de primire, dr. Karam şi-a lăsat capul între mâini şi a izbucnit în plâns ca un copil. Toţi colaboratorii săi au spus că probabil nu mai efectuase niciodată o operaţie ca aceea pe care i-a făcut-o doctorului Balbaa; a fost ca şi cum tot ceea ce învăţase în domeniul chirurgiei s-ar fi concentrat în mâinile sale, în dimineaţa aceea. A fost strălucit; trecea de la un pas la altul cu graţie, perfecţiune şi un control desăvârşit. S-a învârtit în jurul mesei de operaţie de mai multe ori pentru a se convinge că totul este în ordine. Catherine, cea mai veche asistentă din echipa sa, l-a felicitat după operaţie, zicându-i:

— Nu numai că aţi reuşit, domnule profesor, dar aş zice că aţi fost de-a dreptul inspirat. Astăzi mi-am dat seama cel mai bine că practicaţi chirurgia cu pasiune extremă, operaţi ca şi cum aţi trata piciorul rănit al propriului părinte sau i-aţi îndrepta capul în timp ce doarme!

În zilele următoare, doctorul Karam a urmărit îndeaproape evoluţia stării fostului său profesor, întocmai cum proceda cu toţi pacienţii, iar atunci când a controlat radiografia, la o săptămână după operaţie, a râs fericit şi i-a adresat bine-cunoscutele cuvinte cu care îi liniştea pe cei operaţi:

— În câteva luni veţi putea participa la un meci de fotbal, dacă doriţi.

Când a vrut să plece, Balbaa l-a prins pe neaşteptate de mână şi i-a mulţumit cu glasul stins:

— Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, doctor Karam. Te-aş ruga să mă ierţi.

Aceasta a fost prima aluzie la trecutul lor comun. Karam s-a simţit puţin încurcat, apoi l-a apucat pe profesorul său de mână cu blândeţe şi a dat să spună ceva, dar s-a stăpânit, mulţumindu-se cu un zâmbet stingher, şi a ieşit din salon grăbit.

20

Vineri, Marwa le dădu telefon părinţilor, aşa cum făcea de obicei în această zi, izbucnind în hohote de plâns în clipa când maică-sa o întrebă ce mai face. Puternic impresionată, mama încercă s-o liniştească şi s-o descoase despre cele întâmplate. Şi Marwa, care atât aşteptase, îi povesti totul de-a fir a păr: îi vorbi despre zgârcenia şi egoismul lui Danana, despre dorinţa lui sigură de a pune mâna pe averea ei, după care făcu aluzie şi la relaţiile lor intime. Dar când îi spuse şi că a plesnit-o, atunci mânia mamei atinse apogeul şi-l blestemă în gura mare:

— Usca-i-s-ar mâna să i se usuce! Trebuie să-l învăţăm cum se cuvine să se poarte cu o fată de neam!

Izbucnirea mamei, care îi luă partea fără rezerve, o linişti întrucâtva, dar după plângeri şi consolări îndelungi, când Marwa îi spuse că este hotărâtă să divorţeze de Danana, spre surprinderea ei, atitudinea acesteia se schimbă dintr-odată, respingând ideea divorţului, întrucât „nu-i o joacă"... Dacă orice problemă care se iveşte în familie ar duce la divorţ – încercă mama să-i explice –, n-ar mai rămâne nici o femeie măritată. Îi mai spuse că în toate casele se ivesc astfel de probleme, că primul an este cel mai dificil în orice căsătorie şi că o soţie înţeleaptă trece cu vederea defectele soţului şi se străduieşte să i le îndrepte pentru ca familia să reziste. Nu se sfii să-i dea drept pildă chiar situaţia ei: la începutul mariajului lor, a suportat nervozitatea deosebită a lui *Hagg* Nofal (ca şi alte capricii şi obiceiuri urâte, la care făcu aluzie, fără să intre în alte detalii), pentru ca în cele din urmă Allah să-l călăuzească pe calea cea bună, astfel încât a

devenit un soţ exemplar, pentru care au ajuns s-o invidieze toate celelalte femei.

— Nu se poate face nici o comparaţie între Danana şi tata! protestă Marwa fără să stea pe gânduri.

— Ascultă, fata mea! De fapt tu ce vrei?

— Vreau să divorţez, să mă despart de el!

— Nu vreau să aud cuvântul ăsta, pricepi? explodă mama imediat.

— Dar am ajuns să-l urăsc din tot sufletul! Nu mai suport nici să mă atingă.

— Nu-mi place să vorbesc pe ocolite. Eu îţi pun o singură întrebare: soţul tău e bărbat sau nu?

— ...

— Răspunde-mi, e bărbat?

— Da...

— Atunci timpul rezolvă orice alte probleme.

— Dar...

— Ruşine, Marwa! Fetele de familie nu vorbesc în nici un caz despre astfel de chestiuni! Ai înnebunit sau viaţa în America te-a făcut să uiţi de educaţia pe care ai primit-o? Cele mai multe soţii socotesc această problemă ca fiind o simplă îndatorire şi nici nu îndrăznesc să deschidă vorba despre ea. Şi-apoi, mâine-poimâine o să ai parte de-un copil şi-o să uiţi cu totul de ea.

Marwa îşi dădu seama că n-are rost să continue, aşa că încheie convorbirea cu nişte vorbe rostite în doi peri. Apoi se aşeză hotărâtă să chibzuiască mai adânc la vorbele mamei, dar în clipa aceea telefonul sună din nou şi auzi de la celălalt capăt al firului glasul tatălui, care-i vorbi mai calm şi mai prietenos, chiar dacă în esenţă repetă ceea ce-i spusese maică-sa, iar în final îi zise cu glas rugător:

— Marwa, toată viaţa ai fost o fată ascultătoare şi inteligentă. Nu te pripi! Nimic nu e mai rău decât să distrugi o căsnicie.

În noaptea aceea nu închise ochii. Se zvârcoli pe canapea până în zori, când îl auzi pe Danana spălându-se pentru prima rugăciune din zi. Rememoră ceea ce se întâmplase şi reflectă îndelung. Părinţii sunt oamenii care o iubesc cel mai mult pe lumea asta şi amândoi au respins cu îndârjire ideea divorţului. Nu cumva greşeşte ea? Nu cumva se pripeşte

şi-şi distruge familia şi pe urmă o să-i pară rău, dar n-o să mai poată face nimic? Repetă cuvântul „divorţată“ şi pentru prima oară îi sună ciudat, chiar înspăimântător. Pentru prima oară, divorţul i se păru un lucru confuz şi tragic, asemenea morţii sau sinuciderii. Îi veniră în minte chipurile tuturor femeilor divorţate pe care le cunoscuse în viaţa ei. Divorţată este femeia care n-a reuşit să-şi păstreze soţul, care suferă din pricina singurătăţii; ea este o povară pentru familia şi pentru prietenele ei; toţi bărbaţii o vânează, căci nu mai este virgină şi nu mai are nimic de pierdut; toată lumea se uită la ea cu milă, dar îi aduce fel de fel de acuzaţii, chiar dacă nu le exprimă. Nu-şi doreşte să ajungă într-o astfel de situaţie şi de aceea trebuie să le dea ascultare părinţilor, care nu-i doresc decât binele şi fericirea. În plus, ea nu a avut nici o altă experienţă cu bărbaţii până la căsătorie (poate cu excepţia atracţiei pe care a simţit-o faţă de unii colegi de şcoală şi care n-a depăşit limitele unor convorbiri telefonice uneori prelungite)... Şi-apoi cine ştie? Poate că majoritatea femeilor trec prin situaţii asemănătoare, dar le suportă din dorinţa ca familia să dureze. Nu i-a spus maică-sa pe şleau că noi, femeile, considerăm această relaţie intimă a fi echivalentă cu îndeplinirea unei îndatoriri şi că după ce avem parte de copii ajungem să uităm de ea cu desăvârşire? Nu cumva şi maică-sa o fi trecut prin aceleaşi chinuri ca şi ea în pat, dar cu toate astea a reuşit să-l iubească pe tatăl ei, să-i dăruiască şi copii şi să trăiască în bună înţelegere cu el ani îndelungaţi? N-ar fi mai potrivit să-şi revizuiască atitudinea faţă de Danana? Într-adevăr, este lacom şi zgârcit când vine vorba de bani şi nu ştie decât de interesul lui, dar ce, nu are şi calităţi? Chiar tot ceea ce face el este rău? Drept ar fi să recunoască totodată şi faptul că el este un om pios şi cu simţul umorului. Nu de puţine ori, în momentele lor de tihnă şi mulţumire – rare, ce-i drept –, a amuzat-o cu glumele, comparaţiile şi comentariile lui sarcastice. Şi la urma urmei, nu este el un soţ ambiţios, care se străduieşte zi şi noapte să-şi facă un rost în viaţă? Soţul ei are calităţi şi defecte, ca orice alt bărbat din lumea asta, şi aşa cum îi vede defectele, se cuvine să-i vadă şi calităţile.

Marwa îşi petrecu noaptea gândindu-se la toate lucrurile astea şi întorcându-le pe toate feţele. Dimineaţa se dădu jos

de pe canapea, făcu o baie, se spălă și îndeplini rugăciunea. Când se uită în oglindă, își dădu seama că se schimbase – toate trăsăturile îi reflectau hotărârea și avu sentimentul că trebuie să înceapă un nou capitol al vieții sale, diferit de cel de până atunci. Când auzi pașii soțului, se grăbi să-i iasă în cale și i-o luă înainte, salutându-l surâzătoare:

— Bună dimineața!

— Bună dimineața! îi răspunse Danana fără entuziasm, pricepând că soția lui s-a răzgândit și hotărînd să se arate rece pentru a-i da o lecție de la care să nu se mai abată.

— Vrei să-ți pregătesc micul dejun? îl întrebă ea cu un ton împăciuitor, pe jumătate cerându-și iertare.

— O să mănânc la facultate, o descurajă el.

— O să-ți pregătesc numaidecât o omletă cu pastramă.

— Mulțumesc.

Danana se purtă distant întreaga zi, apoi se arătă dispus să-i vină în întâmpinare, dar nu înainte de a-i ține o mică predică.

— Ieri mi-a dat telefon taică-tău, începu el puțin arogant. Slavă Domnului că este un om cu scaun la cap și pios. I-am spus ce mi s-a întâmplat cu tine, precum și faptul că am recurs la dreptul meu legitim de a-ți aplica o minimă corecție. Aș vrea să știi, Marwa, că de hatârul lui *Hagg* Nofal eu te-am iertat de data asta, dar te previn, femeie, să nu te mai lași ispitită de diavol. Caută refugiu la Allah de Satana cel blestemat, împlinește-ți rugăciunile cu smerenie și fii cu frică de Allah atunci când este vorba de soțul tău și de casa ta!

Viața lor redeveni așa cum fusese înainte, ba chiar mult mai bună. Marwa începu să-l trateze pe soțul ei cu mai mult interes, să-i gătească mâncărurile care știa că-i plac cel mai mult, să-l aștepte pentru a lua masa împreună și să stea de vorbă cu el cât mai mult. Se schimbă atât de mult încât îl puse pe gânduri pe Danana și-i confirmă opiniile proprii despre femeie ca ființă misterioasă și contradictorie, ale cărei dorințe profunde și reacții sunt imprevizibile.

Marwa, la rândul ei, făcu tot ce-i stătu în putință pentru a-l mulțumi pe soțul ei și părea că joacă de minune rolul soției mulțumite. Găsi o soluție ingenioasă chiar și pentru asalturile lui sexuale, care o chinuiseră atâta vreme. De îndată ce Danana se năpustea asupra ei cu mădularul în

erecţie, de cum simţea gâfâitul lui febril pe faţă, când încerca să o sărute şi saliva lui amară de la tutun se prelingea în gura ei, de cum o apăsa burdihanul lui greu strivind-o, încât simţea că-şi pierde răsuflarea şi o cuprinde greaţa, în clipa aceea – clipă care o chinuise atâta vreme – Marwa învăţă să închidă ochii şi să se concentreze, mai întâi ca să uite de el şi apoi să-şi închipuie că se află în braţele unui bărbat chipeş, atrăgător, în stare să-i stârnească dorinţa. Încetul cu încetul, Marwa reuşi să-şi alcătuiască un grup secret de iubiţi cu care se culca în închipuirea ei: Ruşdi Abaza, Kazim al-Şahir, Mahmud Abd al-Aziz... Avu parte în pat de mai multe ori chiar şi de dr. Sa'id al-Daqqaq, profesorul de finanţe publice de la Facultatea de Comerţ a Universităţii din Cairo, după care se dădeau în vând toate studentele! Şi astfel imaginaţia îi oferi o soluţie ingenioasă şi eficace pentru problema ei fizică. Ba chestiunea deveni chiar un fel de joc secret plăcut – de îndată ce simţea că Danana se pregăteşte să năvălească asupra ei, îşi punea întrebarea: „Cu cine mă culc în noaptea asta? Ruşdi Abaza? Îi ajunge; m-am culcat cu el de două ori la rând nopţile trecute. O, ce dor mi-e de Kazim!". Se prinse aşa de tare în jocul ăsta încât la un moment dat o cuprinse teama că, tot repetându-l, s-ar putea întâmpla să-i scape numele iubitului închipuit în prezenţa soţului, ceea ce ar fi însemnat curată nenorocire! De îndată ce simţea că Danana ejacula lichidul cald şi scârnav, alerga la baie cu ochii aproape închişi ca să nu i se destrame închipuirea, după care continua să se stimuleze singură pentru a ajunge la orgasm. Astfel se strădui Marwa să se adapteze la situaţie, s-o suporte şi să trăiască şi începu să accepte viaţa împreună cu Danana aşa cum era de fapt şi nu cum şi-ar fi dorit-o. S-ar putea pune întrebarea dacă nu părea ciudată această trecere a ei atât de rapidă de la o extremă la alta. Erau de ajuns sfaturile părinţilor pentru a o împinge din nou în braţele lui Danana, pe care doar cu câteva zile în urmă nici nu suporta să-l vadă? Răspunsul afirmativ n-ar fi complet. Un sentiment adânc, ascuns o îndemna să facă tot ce-i stătea în putinţă pentru a-l mulţumi pe Danana. Asta nu din dragoste pentru el, de bună seamă, şi nici doar de teama că ar putea să ajungă o femeie divorţată, ci pentru că prevenirea părinţilor i-a provocat o puternică

tulburare şi şi-a zis că ar fi poate mai bine să acorde căsătoriei sale toate şansele. Astfel, dacă va reuşi, o să fie fericită, iar dacă nu va reuşi, nu va fi nevoită să-şi facă mustrări şi nici părinţii nu vor putea s-o mustre. Aşadar, strădaniile ei de a obţine mulţumirea soţului – în pofida forţei şi insistenţei lor – erau doar aparente, false, asemenea strângerilor de mână dintre doi avocaţi adversari ori doi jucători de tenis care tocmai au încheiat o partidă cu mare miză şi foarte strânsă! Îl trata extrem de amabil, ca şi când ar fi vrut să-i ia pe părinţii ei drept martori că ea nu s-a precipitat şi n-a provocat destrămarea familiei. Dar în pofida tandreţei şi delicateţei, noua ei comportare întrunea şi semnele unei curse, iar Danana îşi dădu instinctiv seama de asta şi înţelese că lupta dintre ei este în continuare aprinsă, chiar dacă a luat o nouă formă. Din acest motiv, era extrem de precaut în tot ceea ce spunea sau făcea în prezenţa ei. În plus, Danana nu mai dispunea de un surplus de energie deoarece ultimatumul pe care i-l adresase dr. Dennis Baker îi produsese un puternic dezechilibru. Bătrânul Baker nu-i mai lăsase nici o şansă: trebuia să-i prezinte rezultatele cercetării în câteva zile, altfel l-a ameninţat că va cere să nu-i mai fie îndrumător. Dacă s-ar întâmpla această nenorocire, viitorul său ştiinţific şi politic ar fi iremediabil ameninţat. Trebuie să acţioneze neîntârziat pentru a nu pierde totul. Are atâţia adversari care abia aşteaptă să-l vadă oprit din drumul lui. Şi sunt atâţia invidioşi care ar face din asta ştirea sezonului!

„Aţi auzit? Lui Ahmad Danana i s-a retras bursa din pricina întârzierii în elaborarea studiului. Nu v-am spus eu? Toată viaţa lui a fost un ratat."

Danana petrecu vreo câteva zile în şir închis în cabinetul său de la facultate. Stătea acolo de dimineaţa până seara fără să deschidă nimănui şi fără să meargă la vreun curs sau seminar. Trecură în felul acesta trei zile, până miercurea trecută, când a avut loc un incident fără precedent în istoria secţiei de histologie, relatat de lume în fel de fel de variante, unele dintre ele vădit exagerate. Dar este cert că în jurul orei unu, după pauza de la amiază, dr. Baker era cufundat în experimentele lui, mormăind ceva sub efectul sticlei de vin alb pe care o golise la dejun. Era concentrat la maximum asupra testării unei noi fotografii cu celule nervoase pe care o obţinuse cu ajutorul microscopului electronic. Când a auzit

că cineva ciocăneşte în uşă, a zis cu glasul răguşit, fără să ridice capul:

— Intră.

Când s-a deschis uşa, Baker l-a zărit pe Danana cu nişte hârtii în mână.

— Cu ce te pot ajuta? l-a întrebat cu un ton neprietenos, aducându-şi aminte de întâlnirea anterioară şi încruntându-se.

— Dr. Baker, de ce mă trataţi atât de aspru? l-a întrebat Danana râzând ca şi cum ar fi ascultat o glumă spusă de un prieten.

— Spune-mi ce doreşti, nu am timp de pierdut cu tine!

Danana a oftat şi a făcut doi paşi, întinzându-i hârtiile pe care le ţinea în mână, cu mina cuiva care îi pregăteşte o surpriză.

— Poftiţi! a zis el, oarecum solemn.

— Ce-i asta?

— Rezultatele pe care mi le-aţi cerut.

— Serios? Le-ai pregătit? l-a întrebat Baker, nevenindu-i să creadă.

A luat imediat hârtiile şi-a început să le răsfoiască vădit interesat şi pe chip i se citea mulţumirea.

— Foarte bine, prietene! îi zise lui Danana, invitându-l să ia loc pe scaunul din faţa lui. Vezi că se poate, dacă lucrezi serios?

— Trebuia să mă apuc de lucru serios după ce m-aţi dat afară din cabinetul dumneavoastră săptămâna trecută, i-a răspuns Danana cu un ton aproape de cochetărie.

— Te rog să ţii seama de faptul că eu răspund pentru studiile pe care le îndrum, i-a zis profesorul puţin deranjat, ca şi cum ar fi vrut să-şi ceară scuze. Orice neglijenţă care se poate descoperi în ele mă afectează şi pe mine personal.

— Doctore Baker, chiar era cazul să mă daţi afară? a continuat Danana să-l provoace. Am şi eu demnitatea mea, nu-i aşa?

— Îmi pare rău dacă ţi-am rănit demnitatea.

Danana nu părea să-l fi iertat, ci a făcut doar un gest cu mâna, ca şi când ar fi vrut să-i spună că deocamdată a uitat ce se întâmplase.

— Hai să vorbim despre lucrare, căci treaba asta mă interesează mai mult! a încercat în cele din urmă să-l împace,

luând înfăţişarea unui om generos care este dispus să întoarcă o pagină nouă în relaţia dintre ei.

Baker a luat o foaie şi un creion de pe biroul din faţa lui şi l-a îndemnat entuziasmat:

— După ce-am obţinut aceste rezultate, trebuie să trecem la faza statisticii. O să introducem toate aceste cifre în computer ca să vedem dacă ele au relevanţă statistică, pricepi?

— Dar ce, după toate eforturile pe care le-am depus şi după toate ceasurile îndelungate pe care le-am petrecut muncind, ar fi cu putinţă ca rezultatele să nu aibă relevanţă statistică? a întrebat Danana vădit nemulţumit.

— Nu cred.

— Dar este posibil ca truda mea să fi fost în zadar şi ca rezultatele să nu fie semnificative din punct de vedere statistic.

— În cazul acesta, eu îmi asum răspunderea, fiindcă eu am stabilit planul studiului. Dar hai să pornim de la o premisă pozitivă. Rezultatele vor avea semnificaţie statistică. Sunt sigur de asta!

Danana s-a ridicat, dar înainte de a pleca, i s-a năzărit să rostească nişte vorbe care să-i meargă profesorului la inimă.

— Domnule profesor Baker, mai presus de orice, eu sunt fericit şi mândru că pot lucra cu dumneavoastră.

— Şi eu, Danana! Încă o dată îmi cer scuze, i-a răspuns Baker, strângându-i mâna cu putere.

Apoi, profesorul s-a aşezat la birou, a întins foile cu rezultatele cercetării dinaintea lui şi-a început să le analizeze. După vreo jumătate de oră, Baker a intrat în cabinetul lui Danana, care stătea la birou, şi i-a zis rar, cu ochii licărindu-i, în vreme ce se scărpina cu degetul mare de la mâna dreaptă, aşa cum făcea de obicei când gândea profund:

— Te felicit încă o dată, Danana! Rezultatele sunt logice şi solide!

— Mulţumesc, domnule profesor!

— Dar mi-a venit o idee în sprijinul rezultatelor tale. Arată-mi şi mie o lamelă pe care ai lucrat!

Danana s-a ridicat încet, a deschis dulapul de lângă birou şi i-a întins lui Baker o lamelă pe care acesta a luat-o cu grijă, şi-a pus ochelarii şi a cercetat-o la microscop.

— Pe această lamelă sunt 167 de puncte negre! a remarcat el numaidecât, ridicând capul.

Danana a încuviinţat fără a scoate un cuvânt, în vreme ce Baker continua să cerceteze rezultatele.

— Ciudat! a izbucnit el. Numărul pe care l-ai înregistrat tu este mai mare!

S-a uitat la Danana ca şi cum nu înţelegea ce s-a întâmplat. Apoi s-a dus chiar el la dulap şi a mai scos alte două lamele pe care le-a supus aceluiaşi test. După aceea şi-a ridicat ochii spre Danana, care a lăsat încet capul în jos. Au mai trecut câteva clipe tensionate, urmate de o tăcere adâncă, încărcată cu o energie enigmatică, încât torsul uşor al frigiderului semăna cu glasul tunător al destinului. Şi deodată, dr. Baker a aruncat lamelele pe podea, făcându-le cioburi, şi a izbucnit mânios, cu glasul răsunător, aşa cum nu-l mai auzise nimeni până atunci:

— Ticălosule! Rezultatele pe care mi le-ai prezentat sunt născociri de-ale tale. N-ai pic de onoare! Îţi anulez dizertaţia şi te exmatriculez din secţie în clipa asta!

21

— Bună dimineaţa! Vă sun în legătură cu postul pe care l-aţi scos la concurs...

— Postul a fost ocupat, îi răspunse omul scurt şi închise telefonul.

Soneria telefonului răsună îndelung în urechea lui Carol, care primi răspunsul cu amărăciune. Nu mai era o noutate. Acesta era programul ei zilnic: în fiecare dimineaţă, de cum plecau Graham la universitate şi micuţul Mark la şcoală, îşi pregătea o ceaşcă mare de cafea neagră, se aşeza într-un fotoliu în salon şi întindea în faţa ei paginile cu „Oferte locuri de muncă" ale principalelor ziare din Chicago: *Chicago Tribune*, *Sun Times* şi *Reader*. Apoi se pregătea pentru a da telefoane. Întâmpina o mare greutate în alegerea acelui ton al vocii care să lase impresia că se interesează de slujba anunţată cu un aer de demnitate şi indiferenţă, ca şi cum nu ar fi un şomer de culoare care trăieşte din ajutor, ca şi cum nu ar răbda de foame, nu ar vrea să cerşească şi nici să câştige mila nimănui. Ea întreabă pur şi simplu de o slujbă care i-ar plăcea, ca şi cum ar întreba de un bilet la un concert sau de ora închiderii unui restaurant preferat. Dacă o să obţină ceea ce caută, o să fie fericită, dar dacă o să se întâmple invers, n-o să fie sfârşitul lumii. Aceasta era metoda pe care o alesese pentru a lupta cu umilinţa: de fiecare dată adresează aceleaşi întrebări şi primeşte aceleaşi răspunsuri, iar la sfârşitul zilei se adună grămadă dinaintea ei fel de fel de adrese, liste şi numere. În ultimele luni s-a dus în majoritatea cartierelor oraşului la interviuri pentru diverse slujbe: secretară, recepţioneră, îngrijitoare de copii,

supraveghetoare la grădiniţă şi altele. Dar niciodată n-a obţinut slujba căutată. Directorul pentru resurse umane de la hotelul Hayatt i-a explicat, zâmbind stânjenit:

— O să găseşti o slujbă în altă parte, dar trebuie să ai multă răbdare, fiindcă şomajul a atins cea mai înaltă cotă. Zeci şi uneori chiar sute de persoane se prezintă pentru ocuparea unei slujbe. Concurenţa este îngrozitoare.

Cu două luni în urmă, s-a prezentat să ocupe un post de telefonistă la o companie de ascensoare şi la prima fază a interviului a reuşit, rămânând să treacă şi proba de voce.

— Vei obţine această slujbă dacă vei avea un glas catifelat, feminin, ispititor şi în acelaşi timp lipsit de orice urmă de vulgaritate, i-a explicat reprezentantul companiei. Glasul tău trebuie să transmită un sentiment de bucurie şi de superioritate. Trebuie să sune ca şi cum ai primi de zece ori salariul care ţi se oferă. Glasul tău prezintă compania noastră clienţilor!

Carol s-a antrenat şi a exersat cu toată seriozitatea. Şi-a înregistrat vocea de zece ori, repetând aceleaşi cuvinte: „Hendrix Elevator Company. Bună dimineaţa! Cu ce vă pot fi de folos?". De fiecare dată când se asculta, descoperea un alt defect: vocea a fost prea slabă, puţin tremurată, şovăitoare, mai grăbită decât s-ar fi cuvenit, unele sunete au fost elidate, trebuie să pronunţe mai clar numele companiei şi aşa mai departe.

După câteva zile de antrenament, a ajuns la o dicţie destul de bună şi s-a dus la test. Erau în aceeaşi cameră alte cinci concurente. Stăteau toate pe scaun în faţa reprezentantului companiei: un bărbat alb, corpolent, trecut de cincizeci de ani, complet chel, cu doi favoriţi laţi care dădeau figurii un aer cam antipatic. După pleoapele umflate, ochii injectaţi şi lipsa entuziasmului, se vedea că în ziua anterioară băuse prea mult, iar noaptea nu dormise îndeajuns. Le-a făcut semn concurentelor să rostească una după alta propoziţiile stabilite, apoi a stat pe gânduri câteva clipe uitându-se în tavan, ca şi când ar fi evaluat prestaţia fiecăreia, iar la sfârşit s-a aplecat asupra unei hârtii şi a notat ceva. Rezultatul a fost anunţat la sfârşitul zilei. Carol n-a obţinut postul, dar a primit vestea cu indiferenţă. Se obişnuise cu dezamăgirea şi n-o mai surprindea nimic.

Lucrul care a îndurerat-o cel mai mult a fost însă modul în care au tratat-o unii angajatori albi. Nici unul nu i-a spus deschis că refuză să angajeze negri, pentru că acest lucru ar fi contravenit legii, dar de îndată ce o vedeau, pe chipurile unora dintre ei se vedea o expresie rece, arogantă şi încheiau interviul cu promisiunea că o vor contacta ulterior telefonic, dar ea ştia foarte bine că lucrul ăsta nu se va întâmpla niciodată. Aceste atitudini umilitoare s-au succedat ca nişte palme. Uneori plângea pe drum spre casă, alteori petrecea nopţi întregi fără să doarmă, imaginându-şi cum se răzbună pe angajatorul rasist şi cum îi dă o lecţie, spunându-i că de fapt ea refuză să lucreze cu un rasist demn de dispreţ ca el. Dar drama a atins punctul culminant în timpul unui interviu pentru ocuparea unui post de „însoţitor de câini", în schimbul a unsprezece dolari pe oră. Slujba i s-a părut atât de umilă încât a avut nevoie de trei zile ca să se convingă să se prezinte pentru ocuparea ei. Avea o nevoie acută de bani. Nu mai putea accepta să fie o povară pentru Graham. Ce vină are el să îndure privaţiunile din pricina ei şi a fiului ei? Şi ce o deranja cel mai tare era faptul că el suporta greutăţile fără nici un pic de nemulţumire. Dacă s-ar plânge sau ar trata-o neprietenos, s-ar simţi şi ea cât de cât mai liniştită, însă el, dimpotrivă, o tratează cu şi mai mare atenţie, arătându-i parcă şi mai multă delicateţe, luând mereu lucrurile în glumă şi amuzându-se mai tot timpul. Ar putea spune că este insuportabil de tandru. O să accepte această slujbă numai de dragul lui. La urma urmei, îngrijirea câinilor nu este o îndatorire ca oricare alta, chiar dacă nu-i face prea multă plăcere? O să îngrijească un timp câini, până va găsi ceva mai bun.

Interviul a avut loc într-un palat luxos dintr-o suburbie din partea de nord a oraşului. Era atât de elegant şi extravagant încât a avut impresia că e într-un film. A întâmpinat-o un servitor plin de demnitate îmbrăcat într-o uniformă de culoare închisă şi a condus-o într-o sală mare. A luat loc pe un scaun confortabil Ludovic al XVI-lea holbându-se la pânzele mari în ulei atârnate pe pereţi. După puţin timp, a apărut o doamnă în vârstă care a salutat-o cu răceală. S-a aşezat în faţa ei şi a început o conversaţie cu întreruperi despre vreme şi despre transportul public în Chicago. Dialogul acesta

steril s-a prelungit până ce Carol l-a întrerupt şi a întrebat cu un ton prefăcut vesel:

— Unde este câinele pe care o să-l plimb? Cum îl cheamă? De-abia aştept să-l văd, îmi plac foarte mult câinii!

Bătrâna a tăcut şi şi-a dat puţin capul pe spate.

— Ei bine! a început ea, evitând s-o privească în faţă. Vreau să fiu sinceră cu tine... Nu cred că slujba asta ţi s-ar potrivi. Lasă-mi numărul de telefon şi-o să-ţi găsesc o altă slujbă foarte curând.

Carol a avut parte de zile foarte triste. Se simţea atât de frustrată încât şi-a pierdut orice entuziasm. Nu mai răsfoia nici ziarele pentru a căuta o slujbă. Îşi petrecea dimineaţa întinsă în pat, sorbind câteva ceşti de cafea, cu ochii în gol, ca şi cum ar fi meditat asupra vieţii sale. Are treizeci şi şase de ani şi n-a avut parte niciodată de traiul pe care şi l-ar fi dorit. Nimeni n-a fost drept cu ea şi nu s-a bucurat niciodată de un tratament echitabil. I s-au perindat prin faţa ochilor chipurile celor care i-au hotărât destinul: mama ei bună şi paşnică, soţul beţiv al mamei sale care o bătea cumplit, fără pic de milă, iar când s-a făcut mare a încercat de mai multe ori s-o violeze (şi de care a scăpat, apelând la ajutorul mamei sale, care a tratat lucrurile cu indiferenţă din pricina dependenţei sexuale faţă de el până la umilinţă), prietenul ei Thomas cu care a trăit zece ani şi l-a avut pe Mark, iar după aceea a fugit, lăsând întreaga povară pe umerii ei, bunul Graham pe care l-a iubit cu adevărat, dar căruia în loc să-i aducă fericire, i-a transformat viaţa într-un calvar. Tot timpul a fost nedreptăţită. Asta-i realitatea! Întotdeauna a fost muncitoare, organizată şi ambiţioasă. Şi care-a fost rezultatul? O mizerie totală! Şi-a pierdut slujba de la mall din cauză că este negresă şi a căutat cu disperare o altă slujbă, dar fără nici o şansă! Până şi îngrijirea câinilor i s-a părut bătrânei prea mult pentru ea. Probabil că nu-i convine ca iubitul ei câine să vadă un chip de negreasă!

În dimineaţa aceea, Carol stătea întinsă în pat, cufundată în tristeţe, când sună telefonul. Se întrebă mirată cine ar putea să-i dea telefon la o asemenea oră. Se întoarse pe partea cealaltă hotărâtă să nu răspundă, dar telefonul insistă, aşa că în cele din urmă se dădu jos din pat şi ridică receptorul. Auzi vocea prietenei sale Emily, şi ea tot dintr-o familie de

negri. Fuseseră colege la liceu, însă ea şi-a continuat studiile la universitate, întrucât tatăl ei era avocat şi a putut suporta cheltuielile şcolare. N-o mai văzuse de câteva luni, aşa că se bucură auzindu-i glasul şi salută invitaţia ei de a lua o masă împreună la restaurantul franţuzesc Lafayette din centrul oraşului. Încă din vremea şcolii, Emily era îndrăgostită de restaurantele luxoase şi o invita din când în când să ia masa împreună. Carol se bucura de fiecare dată când primea o astfel de invitaţie, căci altfel ea nu şi-ar fi putut permite să vadă vreodată localurile acelea. Lafayette era un restaurant splendid : mese elegante, fântâni arteziene, muzica lui Vivaldi în surdină sporind sentimentul de confort şi lux.

Carol comandă un croasant cu spanac, o plăcintă cu carne şi o cafea cu lapte. Privi puţin la chipul prietenei sale şi zise în glumă :

— După roşul din obrajii tăi îmi dau seama că viaţa ta sentimentală merge perfect.

Râseră din inimă şi Emily îi povesti despre relaţia ei. Carol încercă să se arate la fel de fericită, dar ceva greu o apăsa pe inimă. Emily observă, iar când o întrebă ce se întâmplă cu ea, izbucni în plâns şi-i povesti totul. Simţea nevoia să-şi descarce sufletul faţă de vechea ei prietenă, ale cărei priviri rătăceau undeva departe.

— Dacă tata ar avea un post liber la biroul lui, ne-am duce la el şi te-ar angaja numaidecât, dar o să încerc în altă parte.

Cu toate astea, a fost o întâlnire plăcută, în timpul căreia Carol îşi redobândi capacitatea de a se lupta. În dimineaţa următoare, reluă căutarea unei slujbe. Vreme de o săptămână, lucrurile se repetară aproape aidoma : telefoane, interviuri, scuze şi obişnuita insolenţă rasistă. Era aproape ora unu când primi un telefon neaşteptat de la Emily. După ce o salută, o întrebă imediat cu nerăbdare în glas :

— Ce faci acum ?

— Ce-aş putea să fac ? Gătesc !

— Lasă totul baltă şi vino imediat la mine !

— Nu pot ! O să vină John şi Mark şi n-o să găsească nimic de mâncare.

— Lasă-le un mesaj.

— Nu pot să trec pe la tine ceva mai târziu ?

— Este o chestiune care nu suportă amânare.

Insistă să-i spună despre ce este vorba, dar prietena ei refuză categoric. În orice caz, Carol bănui că trebuia să fie în legătură cu vreo slujbă, aşa că scrise câteva cuvinte pe un bileţel pe care-l lipi de uşa frigiderului, se îmbrăcă repede şi o luă din loc. Drumul până la Emily dură o jumătate de oră cu metroul. Aceasta îi deschise uşa imediat, ca şi cum ar fi aşteptat-o în spatele ei. Îi permise să o salute repede pe bătrâna ei mamă, după care o trase de mână la ea în cameră şi încuie uşa în urma lor.

— Emily, ce-i cu tine? Ce te-a apucat? o întrebă Carol, gâfâind încă din pricina alergăturii.

Emily zâmbi misterios, apoi privi la ea cercetător, ciudat.

— Arată-mi sânii! o îndemnă ea.

— Ce să fac?

— Dezbracă-te să-ţi văd sânii!

— Tu eşti nebună?

— Fă ce-ţi spun!

— Nu pricep ce vrei!

— Îţi explic după ce-ţi scoţi astea.

Întinse mâna să-i deschidă nasturii de la bluză, dar Carol i-o prinse şi protestă furioasă:

— Nu! N-o să faci aşa ceva cu mine.

Emily oftă adânc, de parcă ar fi ajuns la capătul răbdării. Pe urmă se uită la ea câteva clipe şi-i zise, de data aceasta şi mai hotărâtă:

— Ascultă! Nu te-am chemat aici ca să glumim. Trebuie să-ţi văd sânii, ce mai tura-vura!

22

După ce-i spuse soţiei sale că ar vrea să se despartă de ea, dr. Salah se simţi liniştit şi-şi zise: Cam târziu pasul asta... Trebuia făcut de multă vreme. De astăzi înainte, n-o să se mai simtă urmărit de ea, n-o să mai sufere din pricina cererilor ei trupeşti şi a clipelor umilitoare şi istovitoare pe care i le creează impotenţa. O să scape de aşteptări şi dezamăgiri, de tensiunea aceea violentă care mocneşte în spatele dialogului lor calm, de traiul sub acelaşi acoperiş, evitând să se uite unul în ochii celuilalt. De astăzi încolo, n-o să mai fie nevoit să se prefacă şi să mintă. Relaţia dintre ei s-a sfârşit. Ăsta-i adevărul. Fără îndoială că într-o anumită perioadă din viaţa lui a iubit-o şi că ea l-a ajutat mult. Simte pentru ea recunoştinţă şi un fel de apreciere liniştită şi adâncă, asemănătoare cu aceea pe care orice om o nutreşte pentru un coleg alături de care a lucrat ani în şir. Se vor despărţi civilizat. El este dispus să-i satisfacă toate pretenţiile. O să-i plătească orice sumă pe care i-o va cere. O să renunţe în favoarea ei la mobilă şi la maşină. Ba chiar şi la casă, dacă ea o să vrea. Poate să-şi închirieze un mic apartament numai pentru el. Tot ceea ce-şi doreşte este să rămână singur, să se bucure de o bătrâneţe liniştită, odihnitoare, să reflecteze pe îndelete la viaţa lui. Doamne, cum a ajuns la şaizeci de ani?! Cât de repede a trecut timpul! Viaţa i s-a scurs pe nesimţite, înainte să înceapă! De fapt, nici n-a trăit... Ce-a făcut în viaţa asta a lui? Ce-a realizat? Ar putea să numere clipele de fericire? Câte au fost? Poate câteva zile? Cel mult câteva luni. Nu-i drept să îmbătrânim fără să înţelegem valoarea timpului. Este nedrept să nu ne

atragă nimeni atenţia asupra timpului care ni se scurge printre degete în fiecare clipă. Este o mare păcăleală că nu înţelegem valoarea vieţii decât atunci când am ajuns aproape de sfârşitul ei.

Salah o lăsă pe soţia lui în dormitor şi ieşi. Închise încet uşa, făcându-şi planuri să doarmă de atunci înainte în camera de zi, până când o să se despartă. N-avea pic de somn. O să beau un pahar în linişte şi-o să citesc puţin din ultimul roman al lui Isabelle Allende, îşi zise el. Merse normal, fără nici un pic de reţinere, dar după ce străbătu salonul, mai exact înainte de a trece în micul antreu de unde se intra în camera de zi, se opri brusc, se aplecă şi se uită la pardoseală, de parcă ar fi căutat ceva. Îl cuprinse un sentiment ciudat, fulgerător, ascuţit ca o lamă: i se arăta o viziune confuză, îndepărtată, ca şi cum ar fi fost un vis. N-o să-l creadă nimeni, dacă o să povestească despre ea, dar ea a existat cu adevărat. Îl copleşi un sentiment ca acela care ne cuprinde când intrăm într-un loc sau vedem o persoană pentru prima oară şi avem certitudinea că am mai fost acolo mai înainte şi că toate întâmplările pe care le trăim acum le-am mai trăit cândva. Se trezi luând-o la stânga şi îndreptându-se către pivniţă. Coborî treptele încet, de parcă ar fi fost hipnotizat, purtat de altcineva, de parcă o altă persoană i-ar fi mişcat picioarele în vreme ce el se mulţumea să se uite la ele cum îl poartă înainte. Deschise uşa şi intră în pivniţă, dar imediat îl izbi umezeala. Aerul era stătut şi greu şi simţi că respiră cu greu. Dibui după întrerupător şi aprinse lumina. Pivniţa era aproape goală; doar într-un colţ adunase Chris nişte vechituri, pregătindu-se să scape de ele: un televizor vechi, o maşină de spălat vase care nu mai funcţiona de multă vreme, câteva scaune pe care le folosiseră în grădină ani în şir, până la cumpărarea unui set nou vara trecută.

Salah se opri cercetând absent spaţiul. De fapt, pentru ce-a venit aici? Ce doreşte? Ce-i cu sentimentul acesta ciudat care-l mistuie pe dinăuntru? Întrebările continuară să-i răsune în urechi fără să primească răspuns, până când se trezi mişcându-se din nou. Acum era sigur că-l împinge o forţă copleşitoare, căreia nu i se poate împotrivi. Se îndreptă direct spre colţ, deschise dulapul încastrat în perete şi trase cu amândouă mâinile de geamantanul vechi, albastru. I se

păru mai greu decât se aşteptase. Se opri o clipă pentru a-şi trage sufletul şi-apoi îl târî din nou până sub becul din mijlocul plafonului. Se aplecă şi desfăcu precipitat curelele cu care era legat. Când săltă capacul, îl izbi mirosul pătrunzător de naftalină presărată peste hainele din interior pentru a îndepărta moliile. Avu nevoie de aproape un minut ca să-şi revină după senzaţia de greaţă şi să se apuce să scoată lucrurile din geamantan. Iată hainele cu care a venit din Egipt cu treizeci de ani în urmă. I se păruseră elegante, dar când a ajuns în America, şi-a dat seama din prima zi că nu mai sunt deloc potrivite. Îmbrăcat în ele, părea că a coborât de pe o altă planetă ori semăna cu un personaj dintr-o dramă istorică. Şi-a cumpărat haine noi, fabricate în America, dar n-a avut curajul să se debaraseze de cele cu care venise din Egipt, aşa că le-a strâns în acest geamantan şi le-a ascuns în pivniţă, parcă presimţind că într-o bună zi se va întoarce la ele. Goli conţinutul valizei pe pardoseală, dinaintea lui: nişte pantofi negri lucioşi cu tocuri înalte şi vârfuri ascuţite, aşa cum se purtau în anii '60, un costum gri de lână englezească pe care-l îmbrăca în zilele când se ducea la spitalul Qasr al-Ayni, câteva cravate înguste din aceiaşi ani. Astea sunt hainele pe care le purta în ziua când s-a întâlnit ultima oară cu Zaynab: o cămaşă albă cu dungi roşii, o pereche de pantaloni albastru închis, o jachetă neagră de piele pe care o cumpărase de la magazinul La Borsa Nuova de pe strada Suleiman Paşa... Doamne! Cum de-şi aduce aminte de toate lucrurile astea cu atâta claritate?! Întinse mâna şi pipăi hainele. O dorinţă violentă, mistuitoare puse stăpânire pe el, tăindu-i răsuflarea de-l trecură apele. Încercă să i se împotrivească, dar ea îl străbătu ca un ciclon. Se îndreptă de spate şi-şi scoase halatul de casă şi pijamaua. Rămase în chiloţi şi maiou în mijlocul încăperii. Avu brusc impresia că a înnebunit de-a binelea. Cum s-o fi numind ceea ce face el acum? Nu-i curată nebunie? Nu-şi putea stăpâni dorinţa asta anormală? Ce-ar zice Chris, dacă ar deschide uşa şi l-ar vedea aşa? „N-are decât să spună ce-o vrea! Nu mă mai tem de nimic. O să mă acuze că sunt nebun? N-are decât! Chiar dacă ce fac eu se cheamă nebunie, eu tot îl voi face! A venit vremea să fac tot ce poftesc fără nici o reţinere..." Se apucă să îmbrace veşmintele vechi

unul câte unul, dar îşi dădu seama că s-a îngrăşat mult şi că nu prea-l mai încap. Cureaua de la pantaloni nu-l mai cuprinde peste burtă, cămaşa i se lipi atât de tare de corp încât îl stânjenea, îşi vârî anevoie braţele în mânecile jachetei de piele, dar nu mai fu în stare să le mişte. În pofida situaţiei ciudate în care se afla, îl cuprinse un sentiment de confort, îl invadă o seninătate minunată, o linişte proaspătă, de parcă s-ar fi întors în poala mamei sale! Privi cum arată în oglinda din colţul încăperii şi izbucni în râs. Îi veniră în minte oglinzile acelea concave de prin bâlciuri, în faţa cărora se amuza când era copil. Îşi aduse aminte brusc de ceva şi alergă din nou spre geamantanul deschis, ale cărui măruntaie erau împrăştiate pe jos. Se mişca anevoie, şchiopătând, ca şi cum ar fi avut o rană la picior, din pricina hainelor strâmte. Se lăsă pe vine în faţa geamantanului şi întinse mâna spre buzunarul interior. Acolo o găsi, exact în locul în care o pusese cu mâna lui în urmă cu treizeci de ani. O scoase încet la lumină. O agendă verde şi lată cu numere de telefon, pe care o purta în trusa lui medicală. Zaynab a râs de mai multe ori de dimensiunile ei exagerate.

— Dragul meu, asta nu-i o agendă de telefon, asta-i cartea de telefon a oraşului Cairo! l-a tachinat ea cu o bucurie copilărească. Când o să am timp, o să-ţi explic eu care-i deosebirea dintre cele două.

Zâmbi când îşi aduse aminte de gluma ei şi deschise încet agenda puţin ferfeniţită. Foile ei erau îngălbenite, iar literele păreau puţin şterse din pricina vechimii, însă numele şi cifrele se puteau citi încă.

Am văzut o ciudăţenie. Parcă ar fi fost într-un vis. În toiul zilei, cerul s-a întunecat. Apoi s-a stârnit un vânt atât de puternic încât am avut impresia că o să smulgă pomii din rădăcini. Şi deodată au pornit să zboare prin văzduh mii şi mii de fulgi albi moi ce semănau cu nişte petice mici de puf din bumbac. La început coborau risipiţi, dar încet-încet s-au îndesit şi au acoperit totul: casele, străzile, maşinile.

Stăteam şi priveam uimit la ceea ce se întâmpla afară, din spatele ferestrei închise, cu halatul pe corpul gol. Încălzirea centrală mergea la maximum, încât simţeam o fierbinţeală în aer. Pe geam se formaseră broboane reci, ca de sudoare, de

diferenţa dintre frigul de afară şi căldura dinlăuntru. Mi-am golit paharul pe îndelete, am întins braţele şi am cuprins-o pe Wendy. Era complet goală, fiindcă tocmai încheiasem o minunată partidă de amor care, împreună cu căldura şi cu vinul, îi aşternuse pe chip o strălucire proaspătă.

— Îţi place să priveşti la ninsoare? m-a întrebat în şoaptă, la ureche.

— E nemaipomenit!

— Din păcate, pe mine nu mă mai impresionează, fiindcă sunt obişnuită cu zăpada încă din copilărie.

În câteva minute, Wendy a pregătit cina şi a stins luminile, aprinzând două lumânări într-un sfeşnic pe care-l adusese cu ea. Am început să mâncăm într-o atmosferă fermecată.

— Asta-i o supă de pui aşa cum o pregătesc evreii. Îţi place? m-a întrebat ea.

— E delicioasă!

Se uita la mine şi ochii îi licăreau în flacăra lumânărilor. Din când în când expresia i se schimba misterios: părea încruntată şi muşchii i se crispau de parcă şi-ar fi adus aminte de ceva care o îndurera, ca şi când o tristeţe de demult ar fi stat ascunsă în sufletul ei, iar acum ar apărea brusc, fluturându-i peste faţă şi apoi dispărând.

— Nagi, tu eşti un eveniment excepţional în viaţa mea. Am crezut că relaţia noastră o să fie trecătoare, că o să petrecem doar câteva momente plăcute împreună. Nu mi-am închipuit niciodată că o să ajung să te iubesc.

— De ce?

— Pentru că eşti arab!

— Şi ce-i cu asta, care-i problema?

— Tu eşti singurul arab care nu visează să-i extermine pe evrei! a adăugat râzând.

— Dar nu-i adevărat, am contrazis-o, oprindu-mă din mâncat. Arabii urăsc Israelul nu pentru că el este statul evreilor, ci pentru că a răpit Palestina şi a săvârşit zeci de masacre împotriva palestinienilor. Dacă israelienii ar fi budişti sau hinduşi, asta n-ar schimba cu nimic lucrurile. Lupta noastră cu Israelul este o luptă politică, nu religioasă.

— Tu eşti convins de ceea ce spui?

— Vezi ce spun istoricii! Evreii au trăit secole de-a rândul sub cârmuire arabă fără nici un fel de probleme sau persecuţie.

Dimpotrivă, ei s-au bucurat chiar de încrederea arabilor. Ca dovadă, medicul personal al sultanului era evreu, asta cam o mie de ani. În toiul nesfârşitelor conspiraţii şi intrigi pentru tron, sultanul avea probabil mai multă încredere în medicul său personal evreu decât în copiii şi în soţiile sale. În Andaluzia musulmană[1] *evreii s-au bucurat de drepturi egale, fiind cetăţeni egali cu arabii, iar când această provincie a căzut în mâinile creştinilor spanioli, au fost persecutaţi deopotrivă atât musulmanii, cât şi evreii, fiind constrânşi să aleagă între convertirea la creştinism şi moarte. Apoi, spaniolii au devenit atât de extremişti încât au născocit pentru prima dată în istorie tribunalele Inchiziţiei pentru a scăpa de evreii şi de musulmanii convertiţi de curând. Preoţii le adresau întrebări în legătură cu chestiuni de teologie şi dacă nu ştiau să răspundă, îi puneau să aleagă între moartea prin ardere pe rug şi moartea prin înec!*

Wendy a închis ochii îndurerată, dar eu am continuat, încercând să-i readuc bucuria pe chip:

— Cam aşa au stat lucrurile, draga mea. Atât străbunii mei, cât şi ai tăi au suferit aceleaşi persecuţii. Cine ştie, s-ar putea foarte bine ca noi doi să fim strănepoţii unui musulman şi ai unei evreice care s-au iubit în Andaluzia.

— Ce imaginaţie bogată ai!

— Ba chiar ăsta-i adevărul! Eu simt că te-am mai cunoscut cândva, în vremuri străvechi. Altfel cum îţi explici atracţia asta dintre noi de la prima vedere?

M-am aplecat şi i-am sărutat mâinile. Apoi mi-a venit o idee – am alergat şi am căutat CD-ul cu „Cântece andaluze“ şi imediat glasul lui Fayruz[2] *a început să plutească în încăpere:*

„*Revino,* O mie şi una de nopţi, *ca un nor de parfum...*
Iubirea îşi stinge setea din roua zorilor şi-acum....“

---

1. Numele pe care arabii l-au dat Peninsulei Iberice pornind de la numele populaţiei vandale (*Wandalas*) pe care au găsit-o aici şi pe care au ţinut-o parţial ocupată, prin crearea mai multor stătuleţe şi dinastii între anii 752-1492.
2. Cântăreaţă contemporană libaneză, vestită în toată lumea arabă şi în afara ei, interpretă şi a unui ciclu de cântece numite „andaluze“.

— Asta-i muzică din Andaluzia, i-am explicat eu.

— Nu înţeleg cuvintele, dar simt cum muzica îmi mişcă sufletul!

Am încercat să-i traduc textul cântecelor atât cât am putut. Totul în jurul meu părea vrăjit: zăpada, căldura, iubirea, lumânările, vinul, muzica şi, mai presus de toate, iubita mea Wendy. M-am simţit atât de fericit încât m-am ridicat, am prins-o de umeri, am tras-o încet în mijlocul camerei şi i-am zis, întorcându-mă la locul meu:

— Patul ăsta pe care stau eu acum este tronul Andaluziei, iar eu sunt emirul, prinţul provinciei. Acum mă aşez solemn şi mă aplec asupra treburilor principatului. Când bat o dată din palme, tu începi să dansezi. Tu eşti cea mai iscusită şi cea mai frumoasă dintre dansatoarele din Andaluzia şi de aceea emirul te-a ales să dansezi numai pentru el.

Wendy a chicotit veselă şi a rămas în aşteptare. Pe chipul ei s-a ivit o expresie jucăuşă de copil gata să zburde. Glasul lui Fayruz răsună în ritm de dans:

„O, ramură parfumată, cu aur încoronată,
Mă răscumpăr ţie de la moarte cu mama şi cu-al meu tată...
Dacă am întrecut măsura în dragostea pentru tine,
Să ştii că doar Profetul nu greşeşte, nu-i ca mine..."

Am bătut din palme şi Wendy a început să danseze. Se mişca în acord cu ideea ei despre dansul oriental din buric. A început să-şi legene braţele şi pieptul nervos, ca şi cum ar fi tremurat. În vreme ce dansa, şi-a întors ochii spre mine şi mi-a trimis o bezea. În clipa aceea, avea un farmec irezistibil. Am îmbrăţişat-o şi am acoperit-o cu sărutări. Am făcut amor cu ea în ritmul melodiilor de Fayruz, de parcă glasul ei ne-ar fi binecuvântat. Am rămas întinşi pe pat, lipiţi unul de celălalt, complet goi. Am sărutat-o pe nas, şoptindu-i:

— Îţi voi rămâne îndatorat pentru totdeauna.

— Dacă nu o laşi mai moale cu tandreţea, să ştii că o să plâng.

— Îţi sunt dator cu adevărat, căci tu mi-ai readus poezia după ce vreme de un an întreg m-am simţit rătăcit. În dimineaţa asta am început să scriu un poem nou.

— Minunat! Şi care este subiectul noului tău poem?

— Chiar tu!

M-a îmbrăţişat cu putere, iar eu i-am şoptit la ureche:

— Wendy, m-ai salvat de la nenorocire. Mi-ai dăruit un vis minunat.

Am rămas îmbrăţişaţi şi-i simţeam respiraţia cum îmi aprinde faţa, dar ea s-a retras uşor, coborând din pat:

— Chiar şi visele frumoase au sfârşitul lor. Acum trebuie să plec.

M-a sărutat scurt pe frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi ceară iertare. Apoi a intrat în baie şi s-a întors îmbrăcată. Eu am rămas în contemplare, dar când am văzut-o ieşind, am sărit din pat, strigând-o:

— Aşteaptă-mă! Te însoţesc până la staţia de metrou.

— Nu-i nevoie.

— De ce te împotriveşti întotdeauna când vreau să te conduc?

Am citit pe chipul ei că e puţin încurcată.

— Ţi-aduci aminte de Henry? m-a întrebat după ce-a şovăit câteva clipe. Fostul meu prieten despre care ţi-am vorbit. Lucrează aici la cămin, este funcţionar la recepţie. N-aş vrea să ne vadă împreună.

— Dar ce-ţi mai pasă de el dacă relaţia dintre voi s-a sfârşit?

— Te rog să nu te superi. Dacă aş fi continuat să-l iubesc pe el, nu te-aş fi putut iubi pe tine.

— Atunci de ce te temi că ne vede împreună?

— O să fiu sinceră cu tine. Henry este evreu şi faptul că tu eşti arab o să-i ofere motiv să ne creeze probleme.

— Ce treabă are el cu noi?

— Eu îl cunosc mai bine. El n-o să fie îngăduitor în privinţa asta niciodată.

— Nu mi-am închipuit că în America ar trebui să ascundem o legătură de dragoste!

— Un singur lucru de care aş vrea să fii sigur este faptul că eu te iubesc numai pe tine! mi-a mărturisit ea, după ce s-a apropiat de mine şi m-a sărutat.

N-am insistat să o conduc, fiindcă n-aş fi vrut s-o deranjez. Îl ştiam pe fostul ei prieten. Am avut de-a face cu el de mai multe ori la recepţie şi s-a purtat cu mine normal, ba, aş

putea zice, chiar amabil. Dar după ce Wendy a venit de mai multe ori la mine în apartament, am observat că mă priveşte cu ostilitate. L-am întrebat odată dacă nu a sosit vreo scrisoare pe numele meu, însă el nu mi-a răspuns. Când am repetat întrebarea, mi-a răspuns cu un ton aspru, fără să-şi ridice privirea din hârtiile pe care le răsfoia:

— Dacă o să-ţi sosească scrisori, o să ţi le trimitem. Nu-i nevoie să ne întrebi de o sută de ori pe zi.

Am plecat fără să zic nimic, căci nu aveam chef de o încăierare şi nu eram pregătit pentru aşa ceva. Dar m-am întrebat cum o fi aflat Henry de relaţia mea cu Wendy. Mi-am adus aminte că la el în birou, acolo la recepţie, există un ecran pe care el vede interiorul întregii clădiri. Aşa va să zică! Wendy este fosta lui prietenă şi e firesc s-o urmărească şi să vadă la ce apartament merge. Am încercat să-l evit cu desăvârşire şi n-am mai comunicat decât cu recepţionera negresă, drăguţă şi amabilă care lucrează dimineaţa.

Dar lucrurile nu s-au limitat doar la Henry. Se pare că el a răspândit ştirea despre relaţia mea cu Wendy în cercurile evreilor de la universitate, căci câţiva studenţi din anul al doilea au început să mă hărţuiască. Mergeam cu ei la cursul de histologie generală. Eram mai mare decât ei ca vârstă şi până atunci mă respectaseră, dar deodată şi-au schimbat atitudinea: de câte ori treceam pe lângă ei, vorbeau în şoaptă şi râdeau. La început nu le-am dat nici o atenţie. Mi-am zis că pot să râdă din orice motiv. Trebuie să mă opun acestei gândiri negative ca să nu dezvolt vreo manie a persecuţiei din pricina relaţiei mele cu Wendy, dar hărţuielile lor au devenit din ce în ce mai insistente. De câte ori mă vedeau, se luau după mine, repetând expresii provocatoare. Cel mai insolent dintre ei era un lungan slăbănog cu părul roşu şi cu dinţii superiori ieşiţi în afară, care purta tot timpul o tichie mică de culoare neagră pe vârful capului. Era un fel de măscărici pentru prietenii lui. De fiecare dată când mă vedea, mă saluta în gura mare, cu ironie, zicând As-Salamu 'alay-kum!, *după care izbucneau cu toţii în râs. I-am ignorat mai departe, dar în ziua de vineri, după terminarea cursului, m-am pomenit cu el, înconjurat de prieteni, că pune mâna pe mine şi mă opreşte, întrebându-mă batjocoritor:*

— De unde-ai venit tu?

— Sunt egiptean.

— Şi pentru ce studiezi histologia? Crezi că-ţi foloseşte la creşterea cămilelor?

Au izbucnit cu toţii în râs. De data asta, nu m-am mai putut stăpâni şi m-am trezit apucându-l de gulerul cămăşii şi urlând la el:

— Vorbeşte politicos, altfel rişti să-ţi crăp capul.

Din fericire pentru mine, îl apucasem cu mâna stângă, iar dreapta mi-era liberă, căci m-am trezit că mă izbeşte cu pumnul în burtă, dar am apucat să mă trag înapoi şi efectul loviturii a fost atenuat. L-am tras spre mine şi l-am pornit cu pumnul drept în faţă. Pumnul a parcurs distanţa cu o viteză potrivită, aşa că lovitura a fost destul de puternică, producând un zgomot înfundat, şi din nas a început să-i curgă sânge. Când înfrângerea lui a devenit certă, a început să se văicărească:

— Eşti un sălbatic! Trebuie să fii exmatriculat din universitate!

Colegii lui s-au împărţit în două grupuri: unii dintre ei stăteau de vorbă cu el, iar ceilalţi se uitau la el chiorâş. Nu mi-am dat niciodată seama cum de a apărut atât de repede poliţia universităţii. Ne-au condus pe toţi la biroul securităţii. În faţa poliţistului bătrân, complet alb, adversarul meu a declarat că eu l-aş fi urmărit şi l-aş fi hărţuit de mai multă vreme şi că el s-a aflat în legitimă apărare, întrucât eu l-aş fi atacat.

N-am scos nici o vorbă până când m-a întrebat ofiţerul cum au stat lucrurile şi abia atunci am deschis gura şi i-am povestit calm:

— Într-adevăr, l-am lovit pentru că mi-a insultat ţara şi şi-a bătut joc de ea.

— Ce-a zis despre ţara ta? Încearcă să-ţi aduci aminte cuvintele exact.

S-a înclinat şi a notat în hârtiile lui tot ce i-am spus. Apoi, după ce-a stat puţin timp pe gânduri, ne-a zis calm:

— Acum ascultaţi-mă ce vă spun! În conformitate cu regulamentul universităţii, aţi săvârşit două contravenţii. Tu (şi a arătat spre evreu) ai folosit expresii rasiste, defăimându-ţi colegii, iar tu ai atacat şi ai lovit un coleg. Dacă finalizez raportul în legătură cu incidentul, amândoi va trebui să compăreţi în faţa unei comisii de disciplină.

S-a aşternut o tăcere adâncă. Eu am început să mă imaginez întorcându-mă cu avionul acasă, în urma exmatriculării din universitate, dar mi-am revenit îndată ce l-am auzit pe ofiţerul care zâmbea şi mi-a părut pentru prima oară a fi un om bun, adresându-ne cuvintele:

— Este posibil, bineînţeles, dacă doriţi, ca incidentul să fie rezolvat pe cale amiabilă. Dacă vă cereţi reciproc scuze chiar acum, aici în faţa mea. În cazul acesta, m-aş mulţumi cu un angajament din partea voastră că aşa ceva nu se va mai repeta.

Celălalt nu mi-a mai lăsat timp de gândire, căci m-am trezit cu el apropiindu-se de mine şi zicându-mi cu glas tare:

— Regret cele întâmplate...

Scuza lui nu lăsa să se întrevadă nici un pic că i-ar fi părut rău. A rostit expresia asta ca şi cum ar fi jucat un rol într-o piesă de teatru... sau ca şi cum ar fi vrut să-mi dea de înţeles că în realitate nu regretă ceea ce a făcut dar este nevoit să-şi ceară scuze de teama comisiei de disciplină.

— Şi eu îmi cer scuze pentru ce ţi-am făcut, am bombănit la rândul meu după ce m-am uitat la el o clipă.

Hărţuielile astea m-au cam deranjat, dar am încercat să nu le dau atenţie. M-am obişnuit cu noua mea viaţă şi moralul mi s-a ameliorat considerabil. Am mers la cursuri cu regularitate şi aproape am finalizat noul poem. Iar întâlnirile cu Wendy mă eliberau de tristeţe. Dar mai important decât toate astea era faptul că am descoperit un prieten excepţional. Îi voi rămâne întotdeauna recunoscător doctorului Karam Doss pentru momentele minunate petrecute împreună. În weekend ne întâlnim acasă la Graham, iar în timpul săptămânii îmi dă de mai multe ori telefon şi mă invită la un pahar pe Rush Street. Am văzut în el un om deosebit, modest, extrem de sensibil, un adevărat artist. O ascultam împreună pe Umm Kalsum. Era expert în muzica ei; ştia povestea fiecărui cântec, precum şi momentul când a fost difuzat prima oară. În plus, am constatat cât de mult iubeşte Egiptul. Urmăreşte cu un interes deosebit tot ce se întâmplă în această ţară. Am discutat ceasuri în şir despre situaţia din Egipt. Vorbeşte cu mult entuziasm despre ea,

ceea ce m-a făcut ca de fiecare dată când mi-a venit o idee să i-o împărtăşesc şi lui imediat. Duminică seara, ne-am întâlnit ca de obicei acasă la Graham. După ce-am băut câteva pahare şi ne-am încălzit, l-am întrebat pe dr. Karam :

— Ai auzit de demonstraţiile din Egipt ?

— Am auzit ieri ceva pe canalul Al-Jazira.

— Şi ce părere ai ?

— Crezi că vreo câteva sute de manifestanţi ar putea să schimbe regimul ?

— Dacă n-ar fi cordoanele securităţii centrale în jurul demonstranţilor, li s-ar alătura toţi egiptenii.

— Mi se pare că eşti cam optimist.

— Bineînţeles. Dacă egiptenii ies în stradă şi cer îndepărtarea preşedintelui republicii, ăsta-i un semn sigur că ceva s-a schimbat şi că lucrurile nu se vor mai întoarce niciodată la ceea ce a fost.

— Dar cine demonstrează ? Membrii elitei. Masele largi nu sunt interesate de problema democraţiei !

— Toate revoluţiile din istoria Egiptului au început cu mişcarea elitei.

— O să vedem.

— Nu-i de-ajuns să aşteptăm ca să vedem.

— Dar ce-am putea face noi de-aici ?

— Am putea face multe, dar lucrurile depind de tine.

— De mine ?

— Eşti dispus să iei atitudine faţă de ceea ce se întâmplă în Egipt ?

— Ce, vrei să pui la cale o lovitură de stat ?

— Eu nu glumesc.

— Ce-ţi trece prin cap ?

— Ascultă ! Peste câteva săptămâni, preşedintele egiptean se va afla într-o vizită la Chicago. Este o şansă pe care nu trebuie s-o pierdem.

Graham, care asculta discuţia lor, şi-a mai turnat un pahar şi a glumit :

— Oo ! Orice în afară de asta ! Nu vreau să fiu martor la o conspiraţie criminală. Vreţi să plănuiţi asasinarea preşedintelui egiptean ? Ce-aţi zice dacă am începe cu asasinarea lui George Bush ?

Am aşteptat până ce ne-am oprit din râs şi am continuat cu un ton serios :

— Preşedintele se va întâlni cu studenţii egipteni din Chicago. M-am gândit să pregătim o declaraţie pe care s-o citim chiar în faţa lui.

— O declaraţie?

— Da! În care să-i cerem renunţarea la putere, abrogarea stării de urgenţă şi instaurarea democraţiei.

— Şi îţi închipui că el o să asculte de vorbele tale?

— Nu sunt atât de naiv. Este numai un pas, dar el va fi util. Demonstraţiile pentru libertate cuprind întregul Egipt, manifestanţii sunt bătuţi şi arestaţi, femeile participante la ele sunt violate de către poliţişti. N-avem datoria să facem şi noi ceva în apărarea acestora? Dacă vom redacta o declaraţie pe care o vom semna egiptenii din Chicago şi o vom citi în prezenţa preşedintelui şi în faţa ziariştilor şi a camerelor de televiziune, prin asta vom da o palmă puternică regimului egiptean.

— Şi crezi că egiptenii de-aici o să accepte să semneze o declaraţie?

— Nu ştiu, bineînţeles, dar voi încerca.

A tăcut, dar eu am reluat ideea:

— Văd că şovăi.

— Câtuşi de puţin!

— N-ai încercat tot timpul să oferi ceva ţării tale?

— În domeniul chirurgiei, nu în cel politic.

— Sistemul corupt este motivul principal al stării noastre de degradare. Decanul Facultăţii de Medicină de la Universitatea Ayn Şams care a refuzat proiectul tău a fost numit în funcţia aceea pentru că este loial regimului, fără să se ţină seama câtuşi de puţin de competenţa lui managerială sau medicală. Foarte probabil, el este corupt, ipocrit şi-şi toarnă colegii la securitatea statului. Dacă decanul ar fi fost ales, la conducerea facultăţii ar fi ajuns un profesor mai bun şi mai capabil, care ar fi fost fericit să coopereze cu tine. Dacă iubim Egiptul, trebuie să facem tot ce ne stă în putinţă pentru schimbarea acestui regim. Orice altceva e pierdere de timp.

Dr. Karam s-a uitat la mine puţin surprins, după care a sorbit dintr-o singură înghiţitură ce mai avea în pahar.

— Lasă-mă să mă gândesc puţin la chestiunea asta! mi-a cerut el.

23

Tot ce i s-a întâmplat lui Tariq Hasib în noaptea aceea a fost fără voia lui. Nu i-a stat în putinţă să accepte sau să respingă. Şi dacă ceea ce s-a întâmplat s-ar repeta de o sută de ori, ar face tot la fel. S-a trezit pe neaşteptate lipit de Şaymaa. Când ea a ridicat mâna să ia un borcan de pe raft, sânii ei s-au sprijinit pur şi simplu de el. A întins braţul cu o mişcare spontană şi a strâns-o la piept. Nu i s-a împotrivit. A simţit că trupul ei seducător îi umple întreaga fiinţă. A cuprins-o în braţe şi a copleşit-o cu sărutări: pe buze, pe obraji, pe păr, apoi pe gât şi pe bărbie. Pielea ei proaspătă şi moale l-a stârnit şi mai mult. A continuat să o sărute pe gât, cuprinzându-i o ureche cu buzele (aşa cum văzuse şi el în filmele de noapte). În clipa aceea, ea a scos un geamăt slab şi a şoptit stins câteva cuvinte semănând cu o încercare de obiecţie, cu toate că ea ştia prea bine că asta nu va schimba nimic, sau cu mărturisirea inocenţei pentru ultima oară înainte de a se lasă purtată de potopul dorinţei. După câteva clipe de îmbrăţişare fierbinte, a întins mâna şi i-a deschis fermoarul de la mijlocul rochiei, care a scos un sunet şuierător, neaşteptat. Şaymaa nu s-a opus, ci i-a urmărit mâinile ca şi cum ar fi fost hipnotizată. I-a descoperit sânii strânşi sub sutienul de bumbac roz. I-a apăsat cu grijă şi i-a scos de sub el; erau ca două fructe coapte atârnând de o ramură. Tariq a inspirat cu putere, apoi a expirat la fel, ascunzându-şi faţa între ei, lipindu-şi obrazul de pielea incredibil de catifelată. L-a cuprins pe neaşteptate o dorinţă insistentă de a plânge, ca şi cum i-ar fi părut rău că n-a făcut asta mai devreme, ca şi când ar fi fost un copil îndelung rătăcit care, după ce l-a

cuprins disperarea, a reuşit să se întoarcă pe neaşteptate la mama lui, iar căldura emanată de pieptul ei ar fi fost sălaşul lui vechi pe care l-a cunoscut într-un timp şi, după ce a fost smuls şi dus departe, a revenit acum la el. I-a sărutat sânii fără să se mai poată opri de fericire şi i-a muşcat blând. Ea a scos un geamăt uşor, dureros şi cochet, şi în clipa aceea a fost sigur că trupul ei era atunci la dispoziţia lui: i se supune, îi răspunde şi-l îmbie să meargă mai departe. Desfăcu fermoarul pantalonilor şi se lipi şi mai strâns de ea. N-a îndrăznit să-i scoată rochia, dar s-au cuprins cu braţele şi muşchii li s-au încordat, venind instinctiv unul spre altul, până ce au traversat poarta plăcerii. Corpul lui a tremurat în extaz – un extaz adevărat al cărnii şi al sângelui şi nu o beţie artificială ca aceea pe care o încerca în fiecare noapte în baie. A simţit că acum se naşte sau înviază din morţi, părăsind pentru totdeauna viaţa mohorâtă de până atunci şi începând o altă viaţă, adevărată, minunată. A închis ochii şi a strâns-o în braţe cu putere, ca şi cum s-ar fi agăţat de ea, implorând-o să nu-l abandoneze. A savurat iarăşi parfumul ei cu lăcomie şi a sărutat-o din nou. Era pregătit să facă amor cu ea întruna, la nesfârşit, dar când i-a simţit lacrimile pe obrajii lui, s-a dezmeticit, a deschis ochii şi şi-a tras capul puţin înapoi, ca şi cum atunci s-ar fi trezit din visare. A mângâiat-o uşor cu palma pe obraz, dar ea a izbucnit în hohote de plâns şi a zis cu glasul întretăiat:

— Cât de tare mă dispreţuiesc!

— Dar eu te iubesc, şopti, sărutându-i mâinile.

— Acum sunt o femeie imorală.

— Cine ţi-a spus aşa ceva?

— Am devenit o decăzută.

— Eşti cea mai minunată femeie de pe lumea asta.

— Ce respect ai mai putea avea pentru mine după ce-am făcut? l-a întrebat printre sughiţuri, privindu-l în ochi.

— Tu eşti soţia mea, cum să nu te respect?

— Nu sunt soţia ta!

— Nu ne vom căsători?

— Ba da. Însă acum nu trebuia să te atingi de mine.

— Dar noi n-am săvârşit nici un adulter, Şaymaa. Există o serie de *hadise* nobile, toate autentice, care afirmă în unanimitate că Allah Preaslăvitul şi Preaînaltul iartă cui

voieşte el ceea ce nu este adulter. Noi ne iubim şi intenţiile noastre sunt curate şi dorim ca relaţia noastră să devină legală şi permisă. Şi-apoi, Domnul nostru este Iertător şi Milostiv!

A privit la el îndelung, de parcă ar fi vrut să-i testeze sinceritatea, apoi l-a întrebat în şoaptă:

— Părerea ta despre mine n-o să se schimbe după ceea ce am făcut cu tine?

— N-o să se schimbe!

— Jură că o să ai pentru mine acelaşi respect ca şi până acum!

— Jur pe Allah Măreţul că voi avea pentru tine acelaşi respect ca şi până acum!

— Iar eu îţi jur pe îndurarea lui Allah pentru tatăl meu că n-am mai făcut aşa ceva cu nimeni înainte de tine, Tariq, şi că am făcut-o cu tine pentru că te iubesc.

— Înţeleg foarte bine.

— O să mă părăseşti?

— N-o să te părăsesc niciodată!

Au ieşit din bucătărie. Paşii ei păreau siguri şi graţioşi, de parcă s-ar fi eliberat de o povară. A invitat-o să se aşeze lângă el pe canapea şi au început o conversaţie aproape în şoaptă, întreruptă de sărutările lui delicate şi sincere pe păr şi pe mâini. Încet-încet, tulburarea de pe chipul ei s-a risipit şi locul ei a fost luat de blândeţea caldă. La un moment dat, ca şi cum ar fi primit un semnal de undeva, a întins braţul şi a apropiat-o de el, de data aceasta încet şi cu încredere; i-a mângâiat gâtul şi buzele cu degetele, apoi i-a ridicat faţa către el şi s-au pierdut într-un sărut prelung.

24

Când Sara a deschis uşa, Jeff stătea în picioare în spatele ei, drogat, şi se holba la ceea ce se întâmpla cu privirea absentă. Ciudat că ea n-a încercat să opună nici o rezistenţă când dr. Raafat a început s-o plesnească. A scos un singur ţipăt când a primit prima palmă, apoi a renunţat la orice împotrivire, părând că ar fi acceptat aplicarea unei sancţiuni legale, până în clipa când a lovit-o cu piciorul şi s-a prăbuşit la pământ. Abia atunci Jeff şi-a dat seama ce se întâmplă şi s-a repezit la Raafat pentru a-l împiedica, însă acesta l-a împins cu mâna, făcându-l să se clatine – Jeff fiind oricum lipsit de vlagă din pricina drogului, bineînţeles – şi a urlat la el în gura mare:

— Iar pe tine, drogat nenorocit, o să te bag la zdup chiar în noaptea asta.

Raafat a mai stat un timp în mijlocul încăperii, ca şi când n-ar fi ştiut ce să facă, apoi s-a întors şi a ieşit în grabă. Imediat s-a auzit duduitul maşinii care se îndepărta. Uşa de la intrare rămăsese deschisă şi luminile aprinse. Jeff începu să se plimbe încoace şi încolo, bombănind înjurături. Se opri brusc şi o clipă păru cu mintea rătăcită, ca şi cum atunci s-ar fi trezit dintr-un vis. Se îndreptă încet spre uşă, o închise şi stinse luminile, apoi o ajută pe Sara să se ridice, întinzându-i mâna. O conduse înăuntru şi se aşezară unul lângă altul pe canapeaua care cu puţin timp în urmă fusese martoră a plăcerii lor. Se uită atent la faţa ei şi observă pentru prima dată o vânătaie în jurul ochiului stâng şi un firicel de sânge prelingându-se din colţul gurii. Întinse mâna şi-i mângâie obrajii cu duioşie.

— Am fost victimele unui atac mârşav! se tângui el răguşit.
Rămase mută, de parcă n-ar fi auzit vorbele lui.
— Tatăl tău şi-a arătat chipul de sălbatic, spuse el. Vrea să hotărască el în privinţa vieţii fiicei lui adulte, parc-ar locui tot în deşert...
Ea începu să scâncească încet. Îi întinse farfuria pe care pregătiseră drogul, şoptind tulburat:
— Spală bine farfuria! Trebuie să ne mişcăm repede. Ascund drogurile la un prieten de pe strada vecină şi pe urmă anunţ poliţia.
— Nu anunţăm poliţia.
— Sara, chestiunea este serioasă, o avertiză, uitându-se în ochii ei. Trebuie să-l denunţăm la poliţie, înainte să o facă el.
— El n-o să ne denunţe.
— Tu începi să mă îngrijorezi. Cum de ai atâta încredere?
— Este tatăl meu.
— Cum de mai poţi avea încredere în el după ce ţi-a făcut?
— Ascultă, Jeff! Eu îl cunosc bine pe tata. N-o să ne denunţe la poliţie! E-n regulă? Nu de asta ţi-e teamă? Acum lasă-mă-n pace!
— Ce vrei să spui?
— Lasă-mă singură! Am nevoie de puţină linişte ca să-mi revin, te rog.
Îşi rezemă capul de perete. Într-adevăr, avea nevoie de linişte. Dar în pofida oboselii, prin minte i se perindară imagini uimitoare prin forţa şi claritatea lor. Văzu chipul înfuriat al tatălui şi palma ridicându-se în aer şi lovind-o fără încetare. Continuă să rememoreze ceea ce se întâmplase cu toate detaliile, ca şi când ar fi vrut să-şi sporească durerea. I se succedară prin minte scene care străluceau şi dispăreau ca nişte licăriri în bezna trecutului. Se văzu în vremea când era o copilă şi se aşeza în poala tatălui său şi zări chipul mamei. Îşi aduse aminte cum, ani în şir, se vâra în fiecare seară sub pătura din pătucul ei, închidea ochii şi-şi ascundea capul sub pernă, implorându-l pe Dumnezeu ca tatăl său să nu se certe cu mama în timpul nopţii şi ţipetele lor s-o trezească înspăimântată, aşa cum se întâmpla deseori. Îi reveni în minte prima ei noapte cu Jeff, primul fior al

plăcerii, spaima care a cuprins-o când a descoperit picăturile de sânge pe cearceaf şi glasul şoptit al lui Jeff: „Acum ai devenit cu adevărat femeie". Când l-a văzut pe Jeff prizând prima oară, l-a dojenit cu asprime, repetându-i tot ceea ce învăţase la şcoală despre pericolele drogurilor, însă el a râs şi i-a răspuns nepăsător: „Cine n-a luat droguri n-are dreptul să vorbească despre ele. Sunt un mediu fantastic. Dacă n-ar fi ele, n-aş vedea lumea aşa cum o înfăţişez în tablourile mele!". A insistat să prizeze împreună cu el, dar ea a refuzat cu îndârjire. Într-o noapte, când stătea lângă el în pat, a insistat aproape implorând-o: „Ascultă ce-ţi spun. Eu nu-ţi vreau decât binele. Drogurile nu te fac să-ţi pierzi cunoştinţa, ci adaugă o conştienţă suplimentară. Încearcă doar o singură dată şi, dacă n-o să-ţi placă, să nu te mai apropii niciodată!" N-o să uite niciodată primul extaz. De îndată ce a inhalat pudra, a simţit că zboară, că pluteşte printre nori, că nu mai ştie ce sunt tristeţea şi neliniştea, că nu mai are nici o teamă în privinţa viitorului. Într-un cuvânt, fericirea absolută, strălucitoare şi senină! Apoi a făcut o partidă de amor cu el şi-a ajuns la orgasm. Data următoare, când i-a oferit praf, ea nu s-a mai împotrivit. Iar a treia oară, când a cerut din proprie iniţiativă, a izbucnit în hohote de râs şi i-a zis în clipa când i-a înmânat cornetul: „Bine-ai venit în clubul fericirii!". Sexul şi drogul mergeau mână-n mână. Inhalarea o ducea până la cea mai înaltă treaptă a orgasmului, o făcea să se zbuciume şi să tresalte şi să ţipe în gura mare, după care trupul i se stingea. Murea şi reînvia de amor.

Acum Jeff se străduia să reînnoade firul care s-a rupt. Se apropie de ea şi mai tare şi şopti:

— Blestemat fie tatăl ăsta imbecil al tău! Uite cum ne-a stricat cheful.

Vorbea cu un ton obişnuit, de parcă ar fi comentat despre vremea urâtă sau despre aglomeraţia de pe stradă. Un glas neutru şi o uşoară părere de rău trecătoare. Nu aştepta răspunsul ei, ca şi cum ar fi fost sigur de el. Întinse mâna şi luă flaconul în care fuseseră iniţial nişte vitamine, îl ridică în dreptul becului şi se uită atent la el. Îl agită cu grijă şi turnă puţină pudră pe farfurie. Cu o mică lamă trase o linie subţire, împărţind-o în două. Când începu să strângă pâlnia la capăt, Sara se ridică brusc şi se îndepărtă,

îndreptându-se grăbită spre fereastră, ca şi cum ar fi încercat să fugă. O încercarea slabă, fără nici un sens. În adâncul sufletului ea ştia din capul locului foarte bine că este sortită eşecului. Întoarse faţa şi privi pe fereastră. Jeff era foarte sigur, ca de obicei, că ea îi va răspunde. Se uită la ea zâmbind, de parcă şi-ar fi râs de împotrivirea ei copilărească, şi-i întinse cornetul. Ochii lui albaştri reflectau dominaţia absolută. Când îşi dădu seama că ea tot mai şovăie, zise încrezător, voind întrucâtva să pună capăt unei chestiuni în suspensie:

— Hai, fetiţa mea! Ajunge cu joaca afară! Întoarce-te în grădină!

Lăsă ochii în pământ şi se apropie de el supusă, împovărată cu toată disperarea care urma să se preschimbe în câteva clipe într-o plăcere copleşitoare, zgomotoasă. Se aruncă alături de el pe sofa, luă pâlniuţa, o ridică încet spre nas, închise ochii şi trase cu putere.

25

Încă din vremea când era student la Facultatea de Poliţie, profesorii i-au prezis un viitor strălucit actualului general Safwat Şakir şi aceasta datorită personalităţii sale puternice, spiritului de disciplină demonstrat în toate împrejurările şi aptitudinilor sale intelectuale şi fizice. După absolvire, a lucrat mai întâi ca asistent la compartimentul detectivilor secreţi din cartierul Al-Azbakiyya şi, cu toate că era foarte tânăr, a reuşit să contribuie la perfecţionarea stilului de lucru al instituţiei. În vremea aceea, activitatea ofiţerului de securitate se limita la reţinerea suspecţilor şi torturarea lor până ce recunoşteau ceea ce li se imputa, iar metodele de tortură erau cele tradiţionale: bătaia, agăţarea la „frigare" şi biciuirea cu gârbace groase. În cel mai rău caz, atunci când suspectul insista să tăgăduiască învinuirea ce i se aducea, era violat prin introducerea unui băţ gros în anus, îşi stingeau ţigările aprinse pe organele sale genitale sau i se aplicau şocuri electrice pe corpul gol. Tortura continua astfel până ce suspectul ceda şi recunoştea acuzaţia ce i se aducea. Aceste metode convenţionale erau utile, de bună seamă, însă ele au provocat moartea mai multor suspecţi, punând câteodată instituţia în situaţii delicate. Atunci, lucrătorii din aparatul de securitate erau nevoiţi să recurgă la una din următoarele soluţii alternative: fie să obţină un raport medical în care să se precizeze că suspectul a decedat ca urmare a unei căderi acute de tensiune şi pe urmă cel în cauză să fie înmormântat în secret, după intimidarea membrilor familiei sale că vor fi reţinuţi şi torturaţi dacă vor deschide gura, fie să le ordone detectivilor să arunce cadavrul suspectului

de la etaj, după care se întocmea un proces-verbal din care reieşea că acesta s-ar fi sinucis.

Dar tânărul ofiţer Safwat Şakir, cu aprobarea şefului său, a inventat o nouă metodă de lucru: în locul bătăilor şi al şocurilor electrice, el a propus reţinerea soţiei suspectului (a mamei sau a surorii sale, dacă era necăsătorit), după care femeia era dezbrăcată de soldaţi în pielea goală şi cei care făcuseră această operaţie pe îndelete începeau să-i mângâie trupul în faţa bărbatului suspect, care se prăbuşea numaidecât şi recunoştea tot ceea ce i se cerea. Noua metodă a condus la rezultate strălucite, iar rezolvarea cazurilor necesita doar jumătate din timpul necesar în cazul metodelor convenţionale. Comandantul secţiei din Al-Azbakiyya a primit ani de-a rândul scrisori de mulţumire şi felicitări din partea ministrului de Interne pentru promptitudinea rezolvării cazurilor. O singură dată a apărut un incident, când un suspect n-a suportat să asiste la batjocorirea bătrânei sale mame, a scos un urlet sfâşietor, ca şi cum l-ar fi mistuit flăcările, şi şi-a pierdut cunoştinţa, după aceea constatându-se că el s-a ales în urma torturii cu o paralizie parţială. Numai că Safwat Şakir a ieşit basma curată şi atunci – şi-a păstrat calmul, a ordonat transportarea celui paralizat la spital şi a întocmit un proces-verbal din care reieşea că suspectul suferea de hipertensiune şi a paralizat în urma unei comoţii cerebrale. Cu excepţia acestui incident minor, noua metodă a înregistrat un succes excepţional şi în consecinţă a început să fie aplicată şi în celelalte secţii ale poliţiei secrete. Ecourile despre geniul lui Safwat Şakir au ajuns şi la urechile celor din minister şi astfel s-a decis transferarea lui la serviciile secrete ale securităţii statului, unde şi-a folosit metoda şi cu dizidenţii politici şi a înregistrat aceleaşi succese, ceea ce i-a determinat pe superiorii lui s-o aplice şi în alte guvernorate. Tot repetând şi experimentând, Safwat Şakir şi-a perfecţionat treptat metoda, adăugându-i şi o dimensiune teatrală care o făcea mult mai eficace. Astfel, în vreme ce soţia acuzatului era dezbrăcată, îi măsura trupul încet, din cap până în picioare şi-i zicea acestuia cu un ton, chipurile, neutru:

— Ce nătâng mai eşti! Ia uite ce muiere frumoasă ai! Nu-i păcat s-o laşi însetată de amor şi să te ocupi de politică?

Sau dacă era vorba de mama acuzatului, atunci devenea şi mai ofensator:

— E-adevărat că maică-ta e cam bătrână, dar când am dezbrăcat-o şi-am văzut-o goală, ne-am dat seama c-ar fi încă bună. Cu puţină alifie merge!

În clipa aceea, deţinutul fie că plângea, fie că blestema şi cerea îndurare. Safwat, la fel ca actorii care au încărunţit pe scenă, tăcea până ce lua sfârşit reacţia acuzatului, iar după încă o clipă de aşteptare, îi şoptea acestuia la ureche, aşa cum îl ispiteşte diavolul pe păcătos:

— Ăsta-i ultimul meu cuvânt. Sau te învoieşti să vorbeşti, sau îi las pe soldaţi să i-o tragă muierii tale sub ochii tăi. O să trebuiască şi să-mi mulţumeşti după aceea, pentru filmul porno pe care ţi-l ofer gratuit!

În decursul anilor, n-a rezistat nici un deţinut în faţa lui Safwat Şakir. Ba mulţi dintre ei recunoşteau că ar face parte chiar din mai multe organizaţii în acelaşi timp ori semnau o coala albă pe care Safwat Bey scria apoi mărturisirea acestuia după cum îi convenea.

Pe lângă competenţa sa ieşită din comun, Safwat Şakir era vestit şi pentru modul în care îi încuraja pe ofiţerii mai tineri. Dovedea multă răbdare şi se străduia sincer să le transmită experienţa sa. Lua o coală şi desena pe ea cu creionul o curbă într-un grafic. Linia pornea dintr-un punct înalt, rămânea ce rămânea la orizontală, apoi cobora brusc, ajungând la zero şi le explica învăţăceilor săi dintre tinerii ofiţeri:

— Această curbă reprezintă capacitatea de rezistenţă a acuzaţilor. Observaţi din acest grafic faptul că rezistenţa porneşte întotdeauna de la un punct foarte înalt, rămâne o vreme constantă, după care, într-un anumit punct, coboară brusc şi irevocabil. Nu vă bizuiţi doar pe bătaie! După un anumit grad al durerii fizice, acuzatul îşi pierde simţirea, iar şocurile electrice îi pot provoca moartea şi asta ar crea probleme inutile. Încercaţi metoda mea şi-o să constataţi singuri cât de folositoare este. Nici chiar cei mai puternici şi mai îndârjiţi acuzaţi nu rezistă să vadă că soţiile sau mamele ar putea fi violate în faţa lor.

Safwat Şakir a rămas în aparatul securităţii statului până când a obţinut gradul de colonel. Apoi, voind să profite de geniul lui şi într-un alt domeniu, conducerea statului a

decis să-l transfere în *Al-Mukhabarat al-Amma*[1], unde metodele de lucru erau deosebite, evident, aici având sarcina de a urmări reţelele de spionaj sau orientările opiniei publice, de a da sarcini precise agenţilor şi informatorilor aparatului – cadre didactice universitare, lucrători din domeniul mass-media, funcţionari din aparatul de partid şi de stat – şi de a-i dirija şi a-i trage la răspundere. *Al-Mukhabarat* vor menţiona cu litere de aur în istoria lor plină de evenimente şi o măreaţă realizare a lui Safwat Şakir în persoană din perioada când s-a intensificat opoziţia grupului de dizidenţi stabiliţi la Paris şi conduşi de un cunoscut scriitor care se bucura de respectul intelectualilor francezi. Safwat Şakir i-a cerut şefului serviciilor să-i dea mână liberă pentru a lichida acel viespar al opoziţiei şi acesta i-a acceptat cererea. În consecinţă, a plecat imediat la Paris şi, cu acordul serviciilor de informaţii franceze, a angajat o prostituată căreia i-a plătit un sfert de milion de franci, a instruit-o bine şi în timpul unei relaţii sexuale cu scriitorul egiptean i-a strecurat acestuia un somnifer puternic în paharul cu whisky. Apoi Safwat, împreună cu oamenii lui, care i-au injectat un anestezic puternic scriitorului, l-au ambalat frumos într-o ladă pregătită special în acest scop şi peste câteva ore scriitorul s-a trezit tocmai la sediul Al-Mukhabarat de lângă podul Al-Qubba din Cairo! Ancheta franceză n-a condus la nici un rezultat, aşa că incidentul a fost atribuit unui necunoscut sau mai multora! După toate astea, dizidenţii egipteni au lăsat-o mai moale de teama să nu aibă şi ei o soartă asemănătoare. De fapt, ar fi nevoie de o carte întreagă pentru a consemna toate realizările profesionale ale lui Safwat Şakir. Succesele sale s-au ţinut lanţ şi în cele din urmă a fost numit consilier în Ministerul Afacerilor Externe (acesta fiind gradul oficial declarat al reprezentantului serviciului de informaţii din cadrul ambasadelor egiptene). Şi astfel, Safwat Şakir a lucrat în această funcţie la ambasadele noastre din Accra – capitala Ghanei – şi din Tokio, iar mai recent la ambasada din Washington – cea mai importantă capitală pentru regimul egiptean. A înţeles foarte bine că acest post reprezenta pentru el ultima treaptă către glorie, aşa că a depus eforturi

---

1. Serviciul General de Informaţii.

extraordinare şi a obţinut succese remarcabile, până când iată că recent s-a anunţat vizita preşedintelui egiptean în Statele Unite ale Americii, care pentru el reprezenta şansa vieţii. Când o să-l vadă şi dacă o să-i placă de el, preşedintele o să-l numească, la prima remaniere, fie ministru de Interne, fie ministru de Externe, dar n-ar fi chiar aşa de rău nici dacă o să-l numească ministru al Cooperării Internaţionale. Dar şi dacă o să săvârşească o singură greşeală în privinţa pregătirii vizitei, atunci s-a lins pe bot – la prima schimbare o să-l trimită la pensie!

Oare ştim acum totul despre Safwat Şakir? Nu încă! Am mai rămas datori cu cel puţin două aspecte din viaţa sa: autoritatea şi pasiunea pentru femei. După ani îndelungaţi, în care el a tăiat şi a spânzurat, hotărând soarta a mii de reţinuţi, a dobândit o forţă misterioasă, trainică, instinctivă, greu de explicat pe deplin. Natura activităţii sale, care i-a permis să-i vadă pe oameni în cele mai dificile şi disperate situaţii din viaţa lor, să pătrundă în cele mai intime resorturi ale relaţiilor dintre bărbat şi soţia lui, l-a învăţat să strivească bărbăţia celor mai dârji luptători, forţându-i să cadă în genunchi plângând, implorându-l şi sărutându-i tălpile pentru a nu da ordin ca soţiile să le fie pângărite sub privirile lor, această experienţă umană perversă, adânc înrădăcinată în sufletul lui, înzestrându-l cu un ascendent extraordinar asupra celor din jurul său, de parcă ar fi şters limitele invizibile ale spaţiului convenţional, între care se mişcă toată lumea, dobândind în felul acesta o putere supraomenească, de care n-a avut parte nimeni altcineva în afară de el. Nu era nevoie să vorbească mult, nimic nu-l lua prin surprindere şi nimeni nu-l putea face să şovăie. Trăsăturile sale împietrite, dure ca granitul, privirea sa sfredelitoare şi terifiantă care îşi strângea inima în piept, mişcările sale calculate care inspirau întotdeauna respect şi spaimă, lente, după un ritm numai de el dictat, fără să-i pese de tensiunea din jur, puţinele cuvinte pe care le rostea apăsat, însăşi prezenţa lui care răspândea o stare de anxietate impenetrabilă în jurul său până la limite extreme, de semizeu! Când lua o decizie, aceasta era ireversibilă, el împlinea hotărârile destinului şi nu se supunea lui. Printr-un singur cuvânt sau gest, el hotăra soarta unei familii întregi, a

generaţiilor viitoare. Ascendentul uimitor pe care-l avea ne face să ne punem întrebarea: oare pot dorinţele noastre să schimbe mersul evenimentelor; dacă dorim cu putere un lucru oarecare, am putea determina realizarea ei? Dacă acest lucru este posibil cu adevărat, atunci puterea lui Safwat Şakir derivă în principal din conştientizarea lui... Dovadă este şi faptul că el îşi impune imediat voinţa chiar şi acelora care nu-i cunosc funcţia.

Dar acest ascendent capătă o turnură diferită când vine vorba de femei, faţă de care are o slăbiciune aparte, moştenită de la strămoşi. Majoritatea bărbaţilor din familia lui au avut două sau mai multe femei (în calitate de soţii şi amante). Îşi aduce aminte că în copilărie a asistat la mai multe scandaluri între mama şi tatăl lui, cauzate de relaţia acestuia din urmă cu diverse femei. Îşi mai aduce aminte cum în vremea studiilor la Poliţie se culca în fiecare joi seară – când începea weekendul şi se întorcea de la petrecerea cu colegii săi –, se culca şi el cu slujnica din casă, dar simţea de fiecare dată că ea este sătulă peste măsură, ceea ce i-a stârnit mari bănuieli, până când a descoperit indicii sigure că ea se culca în acelaşi timp atât cu tatăl lui, cât şi cu el! Această vigoare sexuală sălbatică – atât ca dorinţă aprinsă, cât şi ca performanţă – pe care Safwat Şakir şi-o menţinea cu toate că împlinise cincizeci şi cinci de ani, se datora nu numai eredităţii, ci şi naturii muncii sale. Toţi aceia care trăiesc pe marginea prăpastiei şi în permanentă primejdie – aşa cum sunt soldaţii în timpul războiului, toreadorii sau membrii urmăriţi ai gherilelor – au o dorinţă sexuală aprinsă, insaţiabilă, ca şi când ar sorbi cu lăcomie din plăcerea pe care ar putea-o pierde în orice clipă laolaltă cu viaţa sau ca şi cum prin sex şi-ar intensifica sentimentul trăirii fiecărui moment din viaţa care le este permanent ameninţată!

Dar una din ciudăţeniile lui Safwat Şakir era modul în care el ajungea să se culce cu femeile. După ani de detenţie fără proces, soţia îşi pierdea speranţa că soţul ei ar mai putea fi pus în libertate şi atunci singura ei preocupare se reducea la încercarea de a-i ameliora situaţia, pe cât îi stătea în putinţă, de a-l transfera într-un lagăr mai apropiat sau de a-i trimite cu regularitate medicamentele de care acesta are nevoie. Dar pentru toate astea soţia deţinutului este

nevoită să cerşească bunăvoinţa ofiţerilor din securitatea statului – singurii care au posibilitatea să uşureze viaţa soţului ei. Asta explică prezenţa mulţimii de femei îmbrăcate în negru în faţa porţii sediului securităţii statului dimineaţă de dimineaţă, cu noaptea în cap, aşteptând ceasuri în şir în tăcere, pălăvrăgind în şoaptă sau bocind, să li se permită să intre. Şi când lucrul acesta se întâmplă în sfârşit, ele numai contenesc cu implorările fierbinţi însoţite de bocete şi de rugi adresate ofiţerilor din dorinţa de a li se împlini cererile modeste în legătură cu soţii lor. Ofiţerii obişnuiesc să se uite în aceste cereri cu răceală şi o plictiseală amestecată cu exasperare. În majoritatea cazurilor le resping, ameninţându-le pe bietele femei cu arestarea şi torturarea, dacă nu pleacă numaidecât. Dar dacă soţia deţinutului este frumoasă, atunci lucrurile se schimbă: le propun să meargă în audienţă la Safwat Bey Şakir, în vreme ce ochii le strălucesc cu o expresie de şiretenie şi ironie reţinută, căci ştiu slăbiciunea şefului lor pentru femei, fac glume într-ascuns între ei pe tema asta, dar se întrec să-i trimită femei frumoase în încercarea de a-i câştiga simpatia şi unele favoruri. Şi astfel, soţia mai frumoasă a unui deţinut ajunge să intre în biroul lui Safwat Şakir, poticnindu-se de spaimă şi nefericire. De la prima aruncătură de ochi, el îşi dă seama cu ce fel de femeie are de-a face, dacă ea acceptă sau e în stare să refuze. Evaluează răspunsul ei dintr-o singură privire lungă şi insistentă, fără să se grăbească, şi-i scrutează trupul cu o poftă vizibilă, cumpănind totodată care ar putea fi reacţia ei. Femeia speriată din faţa lui plânge, stăruie şi-l imploră să-i răspundă la cerere. Dacă din experienţa lui îşi dă seama că ea ar putea să zică nu, atunci restituie hârtiile subordonaţilor săi pentru a întreprinde măsurile necesare, însă dacă simte că ea îi va accepta avansurile, atunci îi satisface cererea pe loc şi în toiul furtunii de mulţumiri şi rugi cu care îl copleşeşte femeia, Safwat îşi plimbă din nou privirea peste nurii ei şi bolboroseşte rar, aproape în şoaptă:

— Ştii că eşti frumoasă, mai fătucă... Dar cum poţi tu suporta situaţia asta?

Trecerea aceasta neaşteptată şi directă este absolut necesară pentru a elimina orice posibilitate de a trage o concluzie greşită. Dacă femeia zâmbeşte şi tace stânjenită, dar fără să

se supere, dacă lasă ochii în pământ şi se înroşeşte la faţă sau dacă răspunde ceva în şoaptă, dar pe un ton blând ori cu glas cristalin, atunci Safwat este sigur că are drumul deschis şi în cazul acesta vorbeşte explicit despre sex. La sfârşitul conversaţiei, scoate o foaie de hârtie şi-i scrie pe ea adresa apartamentului său personal din strada Şawarbi şi mormăie, ca şi cum ar stabili o întâlnire de afaceri:

— Mâine la ora cinci după-amiază, te aştept la adresa asta.

Nu s-a întâmplat să dea înapoi nici o femeie. Cauzele sunt multiple: soţia deţinutului este, la urma urmei, o femeie mistuită de dorinţe care-i ţin nervii încordaţi, fără nici o speranţă că şi le-ar putea satisface curând, şi poate că este mulţumită în adâncul sufletului că un ofiţer de rang înalt cum este Safwat Şakir doreşte să se culce cu ea, adică o preferă pe ea – o femeie săracă – doamnelor din înalta societate la care ar putea avea oricând acces. Totodată, acceptând relaţia cu Safwat, ea are posibilitatea să-i asigure soţului deţinut condiţii ceva mai bune în lagăr. În ultimă instanţă, cedarea soţiilor de deţinuţi se datorează unui motiv mai adânc legat de acea curbă a diagramei pe care Safwat Şakir le-o desenează tinerilor ofiţeri când aceştia îşi fac ucenicia cu el: femeia frântă de sărăcie şi necazuri, istovită de lupta pe mai multe fronturi, care şi-a pierdut orice speranţă că s-ar mai putea întoarce la o viaţă normală, peste care s-au îngrămădit frustrările, dorinţele bărbaţilor şi truda zilnică pentru hrănirea copiilor rămaşi pe capul ei este asemenea soldatului împresurat şi epuizat cu câteva clipe înainte de a se preda. În momentul acela, o dorinţă lăuntrică o împinge să se prăbuşească. Într-adevăr, această prăbuşire îi dă un fel de linişte, întrucât îi stinge pentru totdeauna lupta interioară ce a chinuit-o atâta vreme. Ea va fi acum o femeie decăzută efectiv; nu mai există loc de ezitare, chibzuire sau rezistenţă. Safwat Şakir o cheamă la pat de îndată ce a intrat în apartament şi-şi dă seama de fiecare dată după grija ei pentru detaliile intime că se aştepta şi că este pregătită. În mod ciudat, el nu le sărută niciodată. Ba nu de puţine ori nu scoate nici un cuvânt când întreţine raporturi sexuale cu ele. La început, le stârneşte trupurile, care ard de dorinţă, aţâţându-le pofta până la paroxism, iar la un moment

dat, intuit cu ajutorul simţurilor proprii întocmai ca toreadorul care-şi scoate sabia pentru a răpune uriaşul său rival, Safwat se aruncă asupra trupului femeii cu o violenţă extremă, fără pic de blândeţe sau afecţiune, chiar fără pic de milă, străpungând-o fără încetare, de parcă ar lovi-o cu biciul, aşa cum îl biciuise mai înainte pe soţul ei. Ea ţipă, ca şi cum ar striga după ajutor, şi în urletele ei se amestecă plăcerea cu durerea sau ca şi cum plăcerea ar proveni din durere. Atacul lui în această manieră îi furnizează ei o uşurare adâncă, izvorâtă nu atât din relaţia sexuală, cât mai degrabă din eliberarea ei definitivă de propria demnitate. El o umileşte peste măsură – face sex cu ea şi o dispreţuieşte şi acest dispreţ pătrunde până în cele mai adânci resorturi ale fiinţei sale, fiindcă ea o merită. Ea este o decăzută pe care nu se mai cuvine s-o trateze nimeni cu tandreţe sau cu respect, iar el face sex cu ea aşa cum ar face cu orice femeie pierdută. După ce-au ajuns la climax, femeia se agaţă de Safwat, neîndrăznind niciodată să-l sărute (căci sărutul presupune egalitatea partenerilor). Ea doar îl strânge în braţe, se agaţă de trupul lui, îl pipăie, îl miroase, uneori chiar îl linge, de cele mai multe ori se apleacă şi-i sărută mâinile printre sughiţuri de plâns, în vreme ce el rămâne nemişcat, întins, relaxat, trăgând din ţigară, rătăcind cu gândurile undeva departe, asemenea unui zeu care-şi primeşte ofrandele de la adoratorii săi fără să-i pese prea mult de ele.

Generalul Safwat stătea în biroul său de la ambasada egipteană din Washington, cufundat în lectura unor rapoarte sosite chiar acum de la Cairo. În birou domnea tăcerea pe care o întrerupse curând Hasan, secretarul său:

— Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez, domnule, îi zise acesta prin staţia internă de comunicaţii.

— Ţi-am spus că nu pot să răspund la nici un telefon.

— Dr. Ahmad Danana a sosit de la Chicago pentru a se întâlni cu dumneavoastră. Spune că este vorba de o chestiune urgentă, ce nu suportă amânare.

— Lasă-l să intre!

După o clipă, Danana intră în birou gâfâind, plin de transpiraţie, ca şi cum ar fi mers în fugă tot drumul de la Chicago până aici. Se lăsă greu pe canapeaua din faţa biroului şi începu cu glasul răguşit, de parcă ar fi cerut ajutor:

— Îmi pare rău că vă deranjez, Excelenţă, dar mi s-a întâmplat o mare nenorocire, domnule. O mare nenorocire!

Safwat îl urmărea tăcut.

— Doctorul Dennis Baker, îndrumătorul tezei mele de doctorat, m-a acuzat că aş fi falsificat rezultatele cercetării şi m-a dat pe mâna comisiei de disciplină ca să mă ancheteze, îl informă Danana pe nerăsuflate, cu glasul tremurat.

Safwat nu zise nici acum nimic. Scoase o ţigară din tabachera aurită deschisă în faţa lui, o aprinse tacticos şi trase un fum, cercetându-l din ochi pe Danana.

— Dacă investigaţia va confirma acuzaţia, o să se ia decizia de a fi exmatriculat, se lamentă el.

— Şi ce-ai vrea să fac eu? îl întrebă Safwat rar, străpungându-l cu privirea ca un glonţ.

— O să-mi distrugă viitorul, domnule, dacă mă exmatriculează din universitate.

— Cine te-a pus să falsifici rezultatele cercetării?

— Nu le-am falsificat, domnule... îngăimă Danana. Am cam întârziat cu cercetarea din pricina sarcinilor pe care le-am primit de la dumneavoastră. Dar Baker m-a tot presat să-i prezint rezultatele. Mi-am zis că ar fi mai bine să-i dau nişte rezultate aşa, de formă, şi pe urmă să fac experienţele în tihnă, pe îndelete.

— Ai fost un dobitoc! N-ai avut atâta minte ca să pricepi că el o să verifice rezultatele?

— În cazul celorlalte referate, s-a limitat doar la verificarea cifrelor, s-a mulţumit cu cifrele pe care i le-am prezentat, bombăni Danana, lăsând capul în jos. Când totul era gata treacă, i s-a năzărit – din nefericire pentru mine – să aplice o idee nouă în acest studiu şi a verificat lamelele şi uite-aşa a ajuns să-şi dea seama de ce-am făcut, a continuat aproape în şoaptă, ca şi cum ar fi vorbit pentru sine.

Safwat rămase din nou mut şi Danana o luă de la capăt cu implorările:

— Îţi stau la dispoziţie, Safwat *Bey*. Mi-am slujit ţara încă din anii facultăţii. N-am neglijat niciodată ceea ce mi s-a cerut şi n-am ezitat să îndeplinesc tot ceea ce mi s-a ordonat. Nu merit şi eu să mă ajutaţi acum când sunt la ananghie?

— Noi nu-i ajutăm pe falsificatori!

— Sâru' mâna, domnule!

— Dacă nu te exmatriculează universitatea, te exmatriculăm noi. Nu poţi să mai rămâi în funcţia ta dacă eşti un falsificator.

Danana încercă să deschidă gura ca să mai spună ceva, dar faţa începu să-i tremure şi izbucni în lacrimi. Plânse cu adevărat, vărsând şiroaie de lacrimi, după care porni să se văicărească din nou:

— Toată truda mea a fost în zadar. Toate nopţile mele de nesomn... Ca să ajung în final la un astfel de scandal şi să fiu exmatriculat!

— Ajunge! îl opri Safwat vădit stânjenit, însă Danana insistă cu o licărire de speranţă în glas:

— Vă rog fierbinte, în amintirea părinţilor dumneavoastră – Allah fie milostiv cu ei! Vă implor, Safwat *Bey*! Dumneavoastră sunteţi şeful şi profesorul meu, iar eu sunt un biet elev al dumneavoastră. Aveţi dreptul să mă trageţi de urechi atunci când greşesc. Puteţi să-mi faceţi orice doriţi, Excelenţa Voastră, dar nu mă părăsiţi.

Probabil că tocmai momentul acesta îl aştepta Safwat, căci s-a rezemat în fotoliul său confortabil, a ridicat capul, s-a uitat în tavan şi apoi a rupt tăcerea adânca, zicând:

— Bine, o să te ajut, dar nu atât pentru tine, cât pentru nefericita de nevastă-ta!

— Domnul să vă dea viaţă lungă, domnule!

— Când are loc ancheta?

— Mâine.

— Prezintă-te la ei!

— Aş putea să obţin un certificat medical cu ajutorul căruia să amân discuţia o săptămână.

— Nu! Prezintă-te mâine, aşa cum ţi-am cerut!

— Domnule, doctorul Baker are un cuvânt greu de spus în secţie şi-o să mă exmatriculeze cu siguranţă.

— Lasă-i să te exmatriculeze! Trebuie să ne trimită şi nouă decizia de exmatriculare. O s-o îngropăm aici şi n-o să se afle de ea la Oficiul pentru Burse din Cairo.

— Allah să vă dea viaţă lungă, domnule! Dar eu îmi întrerup studiile...

— După ce se liniştesc lucrurile, o să mă străduiesc să te înscriu la o altă universitate.

A fost mai mult decât se aştepta Danana, care se uită câteva clipe în ochii stăpânului său şi gângăvi, şovăind:

— Să consider asta drept o promisiune, domnule?

Safwat îi aruncă o privire dezaprobatoare, aproape pironindu-l în locul unde stătea, apoi îl îndemnă vădit plictisit:

— Întoarce-te la Chicago şi ocupă-te de treburile pe care ţi le-am stabilit! Vizita Excelenţei Sale domnul preşedinte se apropie. Nu mai avem timp de pierdut.

Danana încercă să-i adreseze câteva cuvinte de mulţumire şi recunoştinţă, dar Safwat se întoarse la rapoartele întinse dinaintea lui pe birou şi-l opri brusc:

— Nu-mi mai răpi timpul. Am foarte mult de lucru.

Danana oftă cu faţa relaxată şi se întoarse să plece, dar când se apropie de uşă, îl opri glasul lui Safwat, cu un alt ton de data asta:

— Apropo, vreau să-ţi adresez şi eu o cerere.

— La dispoziţia dumneavoastră, pe viaţa mea, domnule.

26

De spaimă, Carol se făcu palidă. Inima porni să-i bată grăbit şi i se tăie respiraţia. Nu lipsi mult ca să leşine când intră împreună cu prietena sa Emily în ascensorul plin dintr-un zgârie-nori ce dădea spre Michigan Avenue. Emily îi şopti ceva la ureche liftierului şi acesta apăsă pe butonul pentru etajul al treizecilea. Înainte de a porni, ascensorul scoase un sunet muzical. În timp ce urca, tăcură. Stătuseră mai înainte îndelung de vorbă, aşa că nu mai aveau să-şi spună mai nimic. Carol pusese numeroase întrebări. Şovăise o vreme şi de mai multe ori a fost tentată să dea înapoi, dar prietena ei se străduise tot timpul să o liniştească.

— Asta-i şansa vieţii tale, îi zisese Emily, privind-o în ochi cu un zâmbet matern. Dacă aş fi în locul tău, n-aş ezita nici o clipă.

— Nu pot să scap de ruşinea asta!

— Dar nu-i nimic ruşinos, dacă priveşti din punct de vedere strict estetic.

Ieşiră din lift şi Emily, urmată de Carol, se îndreptă spre capătul culoarului din dreapta. Se opri în faţa unei uşi cu geamul mat, care nu lăsa să se vadă nimic în spatele lui. Pe uşă citi numele firmei scris elegant: Agenţia de Publicitate Fernando. Emily apăsă pe butonul soneriei şi-şi spuse numele la interfon. Uşa se deschise imediat şi se ivi un bărbat de vreo patruzeci de ani cu rasta, aşa cum au unii africani. După mişcările lui molatice şi machiajul uşor de pe faţă, îţi puteai da seama că este homosexual. Trăgea dintr-o ţigaretă groasă din care se răspândea mirosul puternic de marijuana.

O întâmpină pe Emily bucuros, iar ea îl îmbrăţişă cu căldură şi-l sărută pe amândoi obrajii.

— Prietena mea Carol. Prietenul meu Fernando, făcu ea prezentările.

— Încântată de cunoştinţă, îngăimă Carol, întinzându-i mâna şi străduindu-se să zâmbească.

Apartamentul spaţios era mobilat într-un stil modern şi destul de luxos. Carol observă pe perete mai multe portrete şi peisaje mărite. Bănui că erau fotografii făcute de Fernando, care mergea acum înaintea lor, conducându-le pe un culoar lung. Pe una din laturile lui, Carol văzu uşa deschisă a unui dormitor inundat de o lumina roşie estompată. Intrară apoi toţi trei în studio: o încăpere mică de formă circulară cu plafon înalt, pe marginea căreia erau fixate camere de luat vederi de mărimi diferite. În mijloc – un fotoliu, o masă mică şi o canapea. De platou atârnau câteva proiectoare cu lumină galbenă, albastră şi roşie. Fernando le invită să ia loc pe sofa, iar el se aşeză pe fotoliul din faţa lor.

— Iertaţi-mă pentru dezordine, încercă el să se scuze. Să ştiţi că sunt în general un tip foarte dezordonat.

— Aşa sunt toţi artiştii, îşi dădu Emily cu părerea.

— Vreţi un pic de marijuana, e excelentă?

— Nu, mulţumim! îngăimă Emily, în timp ce prietena ei rămase fără glas.

— Ce doriţi să beţi?

— Orice, fără alcool...

Deschise frigiderul şi le oferi câte o cutie de Pepsi.

— Buun, Carol, intră el direct în subiect. Nu vreau să-ţi răpesc timpul. Cred că Emily ţi-a spus despre ce este vorba.

Carol încuviinţă din cap şi el continuă:

— Trebuie să-ţi văd mai întâi sânii ca să avem o bază constructivă de discuţie.

Râse tare, îşi adună pletele cu mâna, se ridică de pe scaun şi se îndreptă aproape dansând despre una din camere. Întinse mâna în care ţinea comanda şi aprinse un proiector alb care făcu o pată rotundă de lumină strălucitoare pe parchet. Cu un semn din mână, o invită pe Carol să se apropie. Ea se ridică fără tragere de inimă. În clipa aceea, îi trecu prin cap să plece, să deschidă uşa apartamentului şi

să fugă cât o ţineau picioarele, să lase totul baltă şi să se întoarcă acasă, la Mark şi Graham. Cu toate astea, se apropie de el ca şi când corpul ei ar fi refuzat să-i mai dea ascultare. Fernando zâmbi delicat, înţelegându-i starea, şi o îndemnă calm:

— Scoate-ţi bluza, te rog!

Părea peste puterile ei. Rămase în faţa lui cu ochii pironiţi în pământ, fără o vorbă.

— Să te ajut, îi propuse, apropiindu-se de ea.

Se apucă să-i desfacă nasturii încet, ca şi cum i-ar fi făcut plăcere. Ea se cutremură de greaţă. Avu impresia că sufletul îi părăseşte trupul, dar cu toate astea se supuse, dându-i ascultare. Îi desfăcu sutienul la spate şi-l aruncă pe masă, lăsându-i sânii liberi. Se întoarse, ocupându-şi locul în spatele camerei cu o expresie perfect profesională pe chip. Privi atent prin lentilă, după care se întoarse la ea şi schimbă poziţia de câteva ori, cercetându-i pieptul prin aparat din unghiuri diferite. Oftă şi exclamă, ca şi când ar fi rezolvat o problemă rămasă în suspensie:

— Nu-i rău! Hai să stăm puţin de vorbă!

Îşi acoperi sânii cu bluza, dar spre surprinderea ei, o lăsă deschisă, fără să-i închidă nasturii. Se aşeză în faţa ei, îşi aprinse o nouă ţigară cu marijuana, trase din ea cu putere şi împrăştie în jur tuşind un nor de fum des.

— Draga mea prietenă, reluă firul discuţiei. Uite care-i povestea; în Chicago există două companii care produc lenjerie de damă: Double X Company şi Rocky Company. Cred c-ai auzit de ele. În momentul de faţă există o concurenţă acerbă între ele; pe viaţă şi pe moarte – cum se spune. Ele concurează mai ales în domeniul sutienelor, deoarece aceasta este marfa lor cea mai căutată. Nivelul calităţii acestora este destul de apropiat şi tocmai de aceea importanţa publicităţii este cu atât mai mare. Acum câteva luni, Compania Rocky a declanşat o nouă campanie publicitară, folosindu-se pentru aceasta de modele profesioniste. O femeie apare pe ecranul televizorului, menţionându-se numele şi profesia ei. Telespectatorii o văd dezbrăcându-se şi punându-şi un sutien marca Rocky, după care ea începe să vorbească despre avantajele lui. Ai văzut reclamele astea la televizor?

— Bineînţeles!

— Trebuie să recunoaştem că a fost o idee genială din partea Companiei Rocky şi ea s-a soldat cu reducerea vânzărilor de sutiene ale Companiei Double X cu douăzeci la sută, ceea ce înseamnă pierderi de milioane de dolari! Firma Double X m-a împuternicit să organizez o contracampanie publicitară. Asta-i o şansă profesională deosebită pentru mine. Dacă o să reuşesc, mica mea agenţie de publicitate va ajunge în top. M-am gândit mult şi am ajuns la o idee cu totul originală de a face reclamă.

— Dar Emily m-a încredinţat că faţa mea n-o să apară în reclamă, se trezi Carol protestând şi se întoarse către prietena ei, voind parcă s-o cheme în ajutor.

— Fii liniştită, fata mea! Noi n-o să copiem reclama Companiei Rocky. Noi o să folosim o metodă complet diferită. Doar o să te filmez în timp ce te dezbraci, scoţând sutienul marca Rocky şi-ţi pui sutienul marca Double X. N-o să ţi se vadă chipul. O să le sugerez telespectatorilor prin simpla mişcare a corpului tău cât de bine te simţi cu sutienul Double X. Dar tocmai asta este marea provocare! O să avem foarte mult de lucru. O să facem nenumărate probe până ce o să te învăţ să-ţi exprimi bucuria şi mulţumirea cu ajutorul corpului, pricepi?

— Şi de ce m-ai ales tocmai pe mine? se trezi Carol întrebându-l, după ce tulburarea ei a fost înlocuită de un sentiment adânc de mirare, ca şi când ar fi fost un personaj dintr-un film suprarealist care poate lua sfârşit în orice clipă, întorcându-se la realitate.

Fernando trase adânc din ţigara lui cu marijuana, strânse buzele şi înghiţi fumul, tuşind.

— În reclama asta pieptul nu trebuie să fie nemaipomenit de frumos, fiindcă asta ar îndepărta-o pe clientă de marfă. Vreau să fie un piept obişnuit, aşa cum este al celor mai multe telespectatoare, un piept mediu de americancă negresă, care nu trebuie să fie nici o capodoperă de artă, nici urât. Şi cred că pieptul tău este potrivit pentru ceea ce vreau eu. Ţi-a spus Emily care este onorariul pentru treaba asta?

— O mie de dolari pe oră.

— Ai o memorie excepţională a cifrelor.

Râse strident, se ridică şi ieşi din studio, dar după puţin timp se întoarse cu un pahar mic în mână şi o îmbie:

— O să facem chiar acum prima probă. Te rog să te laşi cu totul pe mâna mea. Bea!

— Ce-i asta?

— Un păhărel de coniac care o să-ţi dea curaj în faţa camerei.

Simţi că licoarea îi arde gâtul şi imediat ce puse paharul pe masă, Fernando o prinse de mână şi o trase, îndemnând-o:

— Acum hai la treabă!

„Subsemnaţii rezidenţi egipteni din oraşul Chicago, Statele Unite ale Americii, suntem extrem de îngrijoraţi din pricina stării de sărăcie, şomajului, corupţiei, datoriilor interne şi externe ale Egiptului. Noi credem că ţara noastră merită să aibă un sistem politic democratic, după cum credem în dreptul tuturor egiptenilor la echitate şi libertate. Folosim prilejul vizitei preşedintelui egiptean în Statele Unite pentru a-i cere următoarele:

I – Abrogarea legii privind instituirea stării de urgenţă.

II – Implementarea unei reforme democratice şi garantarea libertăţilor publice.

III – Alegerea unei Adunări Naţionale în scopul elaborării unei noi constituţii care să garanteze democraţia reală egiptenilor.

IV – Renunţarea preşedintelui la funcţia pe care o ocupă de un timp îndelungat, nenumirea fiului său ca succesor la preşedinţie şi asigurarea condiţiilor pentru o competiţie reală la fotoliul de preşedinte prin intermediul unor alegeri libere sub supraveghere internaţională."

Eu şi dr. Karam Doss ne-am pregătit să redactăm declaraţia în casa lui Graham, care a participat alături de noi cu entuziasmul lui de vechi revoluţionar. I-am tradus textul şi el ne-a făcut câteva observaţii importante.

— Limbajul declaraţiei trebuie să fie precis şi hotărât, ne-a explicat el. Dacă stilul este prea retoric sau emoţional, declaraţia nu va fi luată în serios, iar dacă este prea dur, aducând cu o declaraţie de război, o să pară o caricatură.

Am mai adăugat câteva revendicări referitoare la punerea în libertate a deţinuţilor, desfiinţarea tribunalelor excepţionale şi interzicerea torturii. Am ajuns la forma finală a

declarației la o oră târzie din noaptea de vineri. Dimineața m-am trezit devreme, am redactat textul declarației pe computer, l-am printat în douăzeci de exemplare și mi-am început călătoria. Mie îmi revenea sarcina să mă întâlnesc cu bursierii egipteni și să-i conving să semneze declarația. În cursul zilei m-am întâlnit cu cinci dintre ei, care m-au obosit cu discuțiile lor sterile și în final au refuzat să semneze. Cea mai ciudată reacție am întâmpinat-o din partea lui Tariq Hasib și Șaymaa Muhammadi, colegi nedespărțiți la secția de histologie (Bănuiesc că între ei s-a înfiripat o poveste de dragoste). Tariq este un ins cu toane. Are o pregătire excepțională, dar este introvertit și agresiv ; întotdeauna pare zăpăcit, ca și cum chiar în clipa aceea l-ar fi trezit cineva din somn. A ascultat alături de Șaymaa tot ce i-am spus eu. M-am referit la situația din Egipt și am încercat să-l conving de necesitatea de a face ceva pentru schimbarea ei. Am observat o expresie ironică pe chipul lui, iar când a venit vorba de declarație, m-a întrerupt brusc.

— Cred că glumești ?! mi-a zis cu un ton batjocoritor. Chiar îți închipui că aș putea să semnez o declarație împotriva președintelui republicii noastre ?!

— Da. Pentru binele țării tale.

— Știi ce ? Pe mine nu mă interesează politica !

— Când o să te întorci în Egipt, n-o să te căsătorești ? N-o să ai și tu copii ? l-am întrebat apoi, uitându-mă la Șaymaa.

— Ba sper că da !

— Și nu te interesează viitorul copiilor tăi ?

— Viitorul copiilor mei va fi mai bun când o să-mi termin studiile și-o să mă întorc cu doctoratul luat în Egipt.

— Și de ce accepți ca ei să trăiască în regimul acesta opresiv și corupt ?

— Îți închipui că, dacă voi fi arestat, condițiile lor vor fi mai bune ?

— Dar cine o să te aresteze ?

— Fii sigur că toți aceia care vor semna această declarație vor avea de tras ponoase, s-a amestecat Șaymaa în vorbă pentru prima oara.

M-am înarmat cu răbdare și am încercat să le mai dau și alte explicații, dar Tariq s-a ridicat, zicând hotărât :

— Nu-ţi mai pierde timpul şi nu-ţi mai bate gura de pomană, Nagi! Noi nu vom semna nici un fel de declaraţie. Şi cred că nici un egiptean din Chicago nu este nebun să facă aşa ceva. Îţi dau un sfat pentru binele tău. Stai departe de lucrurile astea, care nu prevestesc nimic bun, şi vezi-ţi de şcoală! Vezi-ţi de treabă şi nu încerca să schimbi tu lumea!

Mi-a adresat toate vorbele astea cu ironie, apoi a luat-o pe Şaymaa de braţ şi m-au lăsat singur. Seara, când m-am întâlnit cu Karam, mă simţeam aproape învins.

— Mai că-mi vine să renunţ la idee! i-am mărturisit eu.

— De ce?

— Pentru că toţi bursierii cu care m-am întâlnit au refuzat să semneze.

— Ţi-ai închipuit că va fi uşor să-i convingi?

— M-au tratat de parcă aş fi fost nebun!

— Mi se pare firesc.

— De ce?

— Pentru că toţi bursierii sunt la mâna guvernului. Dacă ar semna această declaraţie, ar avea într-adevăr de suferit.

— Dar şi eu sunt bursier, la fel ca ei.

— Tu eşti o excepţie. Şi-n plus, tu nu lucrezi la universitate şi, prin urmare, n-ai nimic de pierdut.

— Dacă toată lumea o să gândească aşa, atunci nu avem nici o şansă.

— Cât de visător poţi să fii!

— Nu sunt visător! Iar ei sunt nişte egoişti demni de dispreţ! Cei ca ei ne-au adus în situaţia în care suntem. Nu le pasă în lumea asta decât de interesele lor înguste. Dintre ăştia îşi alege regimul miniştrii şi consilierii care nu spun adevărul şi-l măgulesc pe preşedinte pentru a intra pe sub pielea lui şi a-şi păstra funcţiile.

— Nu dispera! a încercat dr. Karam să mă liniştească.

— Nu mai văd nici un folos în ceea ce am încercat să facem.

M-a bătut pe umăr zâmbind şi a scos din buzunar o foaie împăturită. M-am uitat la ea şi am constatat că era o copie a declaraţiei semnată de mai multe persoane.

— Recunoaşte că te-am întrecut! m-a provocat el, râzând fericit.

Am început să citesc numele şi am constatat că semnatarii erau atât copţi, cât şi musulmani.

— La început n-am fost deloc entuziasmat de ideea declarației, dar acum o găsesc excelentă, mi-a mărturisit fără să-și ascundă satisfacția. Și majoritatea celor pe care i-am întâlnit au fost de acord cu ea. Vom reuși, Nagi, dar trebuie să căutăm în locul potrivit! Nu-ți mai pierde timpul cu studenții bursieri! Ți-am adus o listă a imigranților egipteni din Chicago, cu adresele șl numerele lor de telefon. O să împărțim numele și-i căutăm la telefon.

În zilele următoare, imediat ce mă întorceam de la facultate, luam telefonul lângă mine și-i căutam pe egiptenii înscriși pe lista mea. Mă prezentam drept un bursier care intenționează să înființeze o nouă asociație a egiptenilor, pe urmă îi propuneam fiecărui interlocutor să ne întâlnim. Reacțiile au fost diferite, așa cum era de așteptat. Unii dintre ei mi-au mărturisit că au întrerupt orice legătură cu Egiptul de vreme îndelungată și că nu-i mai interesează ce se întâmplă în țară, însă mulți dintre ei s-au arătat entuziasmați de ideea mea. Am colindat prin mai multe cartiere ale orașului. Majoritatea egiptenilor pe care i-am întâlnit s-au arătat revoltați de ceea ce se întâmplă în țară. La sfârșitul discuției, i-am adresat fiecăruia dintre ei o întrebare directă:

— Vrei să faci ceva pentru țara din care ai plecat?

Intuiam răspunsul din privirile fiecăruia: dacă erau indiferente sau stânjenite, însemna că va refuza, dar dacă rămâneau prietenești, însemna că va semna declarația. În săptămâna care a urmat, duminică la orele patru după-amiază, când mă întorceam acasă cu metroul albastru, obținusem semnăturile a zece persoane, care se adăugau la cele douăzeci și nouă adunate de dr. Karam. Așadar, dispuneam în total de treizeci și nouă de semnături, pe lângă cinci persoane care mai ceruseră un răgaz de gândire. Era un rezultat peste așteptări obținut doar în câteva zile. Mai aveam încă o lună până la vizită – timp suficient pentru a strânge sute de semnături, dacă lucrurile mergeau în același ritm.

Mi-am adus aminte de un articol citit cu câțiva ani în urmă despre firea misterioasă a egiptenilor, care face imprevizibile reacțiile lor. În articolul acela se afirma că revoluțiile în Egipt au izbucnit întotdeauna pe neașteptate și că sub aparența calmă a egiptenilor, care dau impresia că au acceptat asuprirea, se produce o reacție care-i determină să se revolte

brusc şi să se angajeze de partea revoluţiei. Se pare că această teorie se confirmă! M-a cuprins un sentiment de bucurie şi mândrie: Iată că pot face şi eu ceva, oricât de mic ar fi, pentru compatrioţii mei care iau parte la greve, care sunt linşaţi şi molestaţi pe străzile oraşului Cairo, care sunt reţinuţi şi torturaţi cu bestialitate doar pentru că şi-au exprimat opiniile. Mâine, regimul egiptean se va afla într-o postură foarte delicată în faţa întregii lumii! În faţa camerelor de televiziune şi reporterilor presei din toată lumea va lua cuvântul o persoană în numele egiptenilor din Chicago, cerându-i preşedintelui să renunţe la putere şi să aplice normele democraţiei. Aceasta va fi cea mai importantă ştire pe care o vor transmite toate agenţiile de presă!

În timp ce traversam holul de la intrarea în bloc, l-am zărit stând în biroul lui pe Henry, fostul prieten al lui Wendy. Mi-a aruncat o privire dispreţuitoare, dar eu l-am ignorat cu desăvârşire. Am încetinit pasul ca să vadă că nu-mi pasă de el. Am simţit deodată că sunt un om puternic şi că nu-mi mai este teamă de el. Să se ducă la toţi dracii! Dacă de acum înainte o să mai întreacă măsura sau o să mai rostească vreun cuvânt insultător, o să-i dau o lecţie pe care n-o s-o uite niciodată. Am ieşit din lift şi am învârtit cheia în broască, dar imediat ce am păşit înăuntru, mi-am dat seama că s-a întâmplat ceva ciudat. Luminile erau aprinse, deşi mi-aminteam foarte bine că le stinsesem înainte de a ieşi. Am înaintat încet şi cu băgare de seamă şi am descoperit pe neaşteptate un ins stând în fotoliul din salonaş. Am îngheţat de spaimă, dar după ce mi-am revenit din uimire, am strigat la el:

— Cine eşti? Şi cum ai intrat aici?

S-a ridicat ferm şi s-a apropiat de mine, întinzându-mi mâna surâzător.

— Bună seara, Nagi! m-a salutat el. Îmi pare rău că am venit în asemenea condiţii, dar aveam nevoie să te văd urgent pentru o chestiune foarte importantă. Mă numesc Safwat Şakir şi sunt consilier la Ambasada Egiptului din Washington!

27

În dimineaţa aceea, Chris răspunse unui impuls interior neînţeles. Se îmbrăcă într-o manieră mai conservatoare: un taior verde închis cu mâneci lungi şi nişte ochelari negri de soare. Semăna cu un detectiv deghizat dintr-un serial poliţist. Găsi magazinul la câţiva paşi de gura metroului, întocmai aşa cum citise în ziar: o vitrină de sticlă acoperită cu o perdea neagră şi deasupra ei o plăcuţă cu numele lui luminat de neon: „Maxim – Obiecte de plăcere". Se opri în faţa magazinului câteva clipe, ezitând, dar se trezi că uşa se deschide şi se ivi o fată cu puţin peste douăzeci de ani. O salută şi-i zâmbi amabilă, invitând-o să intre. O urmă, zicându-şi în sinea sa că intrarea unui astfel de magazin trebuie să fie urmărită de camere de supraveghere ascunse. Îşi plimbă privirea peste obiectele expuse şi simţi o ameţeală şi o strângere în stomac. Descoperi zeci de jucării sexuale pentru fel de fel de scopuri: pentru bărbaţi şi femei, pentru homosexuali şi lesbiene. Iar pe peretele din fund se succedau scene dintr-un film pornografic. Vânzătoarea i se păru destul de ciudată: zâmbea politicos şi vorbea calm, în vreme ce din spatele ei se auzeau gemetele de plăcere din film.

— Cu ce aş putea să vă fiu de folos?

— Aş dori să cumpăr un vibrator, bombăni Chris, încercând să pară neutră şi indiferentă, dar glasul se auzi destul de tare, fără ca ea să fi vrut, şi lucrul ăsta îi spori stânjeneala.

— Şi ce fel de vibrator aţi dori? o întrebă vânzătoarea calm.

— De fapt, n-am mai folosit niciodată un vibrator şi nu prea ştiu ce tip să aleg, şopti cu glasul tremurat, apropiindu-se şi mai mult de vânzătoare.

— Dacă doriţi să o consultaţi pe experta noastră în probleme sexuale, trebuie să achitaţi cincizeci de dolari pe şedinţă, îi explică vânzătoarea.

Chris deveni şi mai tulburată, dar vânzătoarea continuă:

— Dacă doriţi doar informaţii generale despre vibratoare, o şedinţă este suficientă, dar dacă aveţi probleme sexuale sau vreţi să vă sporească performanţa în pat, atunci aveţi nevoie de mai multe şedinţe şi numărul acestora va fi stabilit de expertă, după ce stă de vorbă cu dumneavoastră.

— Pe mine mă interesează numai vibratorul.

— Atunci trebuie să achitaţi cincizeci de dolari pentru o singură şedinţă.

Scoase o bancnotă de cincizeci de dolari, pe care vânzătoarea o luă şi o puse în sertar, după care îi făcu semn să o urmeze. O conduse pe un coridor lung, până când ajunseră la o uşă pe a cărei tăbliţă citi: „Jane Dehan, sexolog autorizat".

Vânzătoarea intră şi dispăru câteva clipe, apoi se întoarse şi o invită, întinzând mâna:

— Poftim!

Experta trecută de cincizeci de ani, purtând ochelari, un halat alb şi cu părul cărunt strâns în coc pe creştetul capului, semăna cu acele specialiste în nutriţie la care apelează posturile de televiziune pentru a recomanda telespectatorilor regimuri de slăbire. După prezentare şi câteva glume reţinute, experta oftă şi zise cu tonul celui care trece la treabă:

— Bun, doamnă Chris. Ce ştiţi dumneavoastră despre vibratoare?

— Ştiu că este un aparat care o poate ajuta pe femeie să ajungă la orgasm fără să aibă nevoie de un bărbat.

— Şi cum ştiţi că funcţionează vibratorul?

— Prin stimularea vaginului într-un anumit mod care o ajută pe femeie să ajungă la orgasm.

— Începutul este promiţător, spuse experta zâmbind. Dar realitatea este că vibratorul este mult mai mult decât un aparat pentru masturbare. Vibratorul reprezintă esenţa unui progres ştiinţific şi a schimbării prejudecăţilor societăţii despre femeie.

Chris o privi tăcută.

— În decursul istoriei omenirii – continuă experta – informaţiile sexuale despre femeie au fost limitate şi insuficiente. Asta din pricina atitudinii vechilor societăţi faţă de femeie, socotită doar un mijloc prin care Satana îl ispiteşte pe bărbat. Acest tabu i-a făcut pe oameni să nu ştie mai nimic despre modul în care femeia ajunge la orgasm. Secole îndelungate s-a crezut că femeia ajunge la orgasm prin stimularea clitorisului. Asta până în anul 1950, când un mare savant german cu numele Ernst Gräfenburg a reuşit să descopere punctul G. Descoperirea aceasta a fost confirmată în anul 1978 de către oamenii de ştiinţă Perry şi Whipple. În felul acesta, am ajuns să cunoaştem că fiecare femeie are un punct G – o zonă extrem de sensibilă situată pe peretele vaginului, a cărei stimulare provoacă un orgasm puternic, diferit de cel clitoridian. El începe cu senzaţia femeii că ar dori să urineze, apoi se transformă rapid în valuri succesive de plăcere în timpul cărora unele femei ejaculează un lichid dens, fără nici un miros, care seamănă cu laptele. Ai încercat senzaţia asta până acum?

— Nu... Ca să fiu sinceră, nu ştiam nimic despre lucrul ăsta, fiindcă până de curând am avut o viaţă sexuală satisfăcătoare.

— Bineînţeles că nu ştii, explică experta mai departe. Tu n-ai avut parte cel mai probabil decât de orgasm clitoridian. Asta este soarta noastră, a femeilor – necunoaşterea secretelor corpului nostru nu ne permite să ne bucurăm de ele. Ia broşura asta! O să găseşti în ea toate informaţiile despre punctul G, precum şi unele exerciţii utile care te vor ajuta să-l descoperi singură.

Chris luă broşura şi o puse în poşetă.

— Descoperirea punctului G – reluă experta lecţia – realizarea egalităţii între femeie şi bărbat, eliberarea ei definitivă de sub dominaţia lui – toate astea au dus la căutarea unei metode care să-i permită femeii să se poată bucura şi singură de trupul ei. Femeia s-a transformat dintr-un simplu instrument care-i furnizează bărbatului plăcere şi dintr-o fiinţă dependentă de el din punct de vedere fizic, într-un om egal în drepturi cu el, cel mai important dintre acestea fiind dreptul la satisfacţia sexuală. Satisfacţia trupească a femeii nu mai depinde de dorinţa bărbatului

sau de potenţa lui. Asta este în esenţă funcţia vibratorului. Şi nu este doar un instrument de masturbare, ci în realitate este un aparat ştiinţific ce-i asigură femeii satisfacţia sexuală, indiferent de performanţele sexuale ale partenerului şi chiar de prezenţa sau absenţa acestuia. Multe din clientele mele folosesc vibratorul de acord cu soţii lor pentru a ajunge la o plăcere sporită. Există bărbaţi care cumpără vibratoare pentru ca soţiile lor să le folosească împreună cu ei, când lipsesc pentru mai mult timp sau în nopţile când ei beau peste măsură şi nu mai sunt apţi de a ajunge la erecţie. Vibratorul a modificat comportamentul sexual şi a apărut astfel ceea ce s-ar putea numi cultura vibratorului. Te rog, dacă ai întrebări, te ascult.

Chris ezită puţin, dar încurajată de atmosfera creată de expertă, îşi învinse timiditatea şi o întrebă:

— Care este diferenţa dintre orgasmul clitoridian şi orgasmul produs de punctul G?

— Orgasmul punctului G este mult mai puternic şi se produce în valuri prelungite, crescânde, încercă experta s-o lămurească din nou. Aşa că multe femei ajung să regrete că nu l-au descoperit mai devreme.

Se aşternu din nou tăcerea şi experta o întrebă dacă mai are şi alte nedumeriri, dar ea îi răspunse negând. Experta oftă şi o invită, ridicându-se de pe scaun:

— Buun! Acum hai să-ţi alegi noul prieten!

Intrară amândouă printr-o uşă mică într-o încăpere laterală şi se opriră în faţa unei vitrine de sticlă plină, cu diverse tipuri de vibratoare.

— Aş putea să ştiu ce sumă sunteţi dispusă să cheltuiţi pentru cumpărarea vibratorului? o întrebă experta cu un ton amabil, punând mâna pe umărul ei. Avem diferite modele cu preţuri variind între o sută şi trei sute de dolari.

— Preţul nu reprezintă o problemă. Pot plăti oricât. Important este să fie un model bun.

— În cazul acesta, sarcina mea este uşoară...

După acest schimb de cuvinte, experta se aplecă şi scoase un aparat mare semănând cu un penis gros şi lung din care o parte se ramifica îndoindu-se ca o ramură dintr-un copac, aplecată în jos, iar la celălalt capăt al aparatului se afla un lăcaş rotund de culoare albă în care Chris bănui că trebuie să se monteze bateria care-l punea în funcţiune.

— Acest model se numeşte Iepuraşul Jack şi după opinia mea este cel mai bun model din întreaga lume, zise experta, arătând spre el. O să vezi că o să te ducă în paradis. Costă o sută cincizeci de dolari, plus douăzeci de dolari pentru cutia cu lichide pentru curăţat. Îţi convine preţul?

Chris încuviinţă din cap şi experta se apucă să-i prezinte componentele aparatului şi modul de funcţionare, apoi scoase un DVD şi adăugă:

— Înainte să-l foloseşti, te sfătuiesc să vizionezi DVD-ul acesta. Achitaţi în numerar sau prin card?

Experta introduse cardul lui Chris în aparatul de taxare şi-i dădu factura s-o semneze, apoi ambală aparatul, cutia şi DVD-ul cu grijă şi le aşeză într-o pungă elegantă purtând emblema magazinului şi i-o înmână, urându-i:

— Îţi doresc să fii fericită cu Iepuraşul Jack! Poţi să-mi telefonezi oricând, dacă vrei să mă întrebi ceva. În prima lună, consultaţiile sunt gratuite. O să consider că am reuşit cu tine nu numai atunci când te vei simţi bine datorită acestui aparat, ci mai ales atunci când o să te eliberezi cu desăvârşire de orice jenă. Aminteşte-ţi întotdeauna că tu îţi exerciţi dreptul la satisfacţia sexuală! Te rog să ai pentru vibrator aceeaşi atitudine pe care o ai faţă de aparatul de ras ori faţă de uscătorul de păr, fiindcă el nu este decât un instrument ce ne face viaţa mai frumoasă şi mai uşoară.

Dar Chris nu se putu elibera prea uşor de stânjeneală. Şi nu era de fapt un sentiment de stânjeneală, cât mai degrabă un sentiment straniu. Urcă în metrou cu Iepuraşul Jack pitit în punga lui elegantă. La început avu impresia că mâna care ţine punga nu era a ei, apoi o cuprinse teama că această pungă i-ar putea scăpa din mână sau s-ar putea rupe brusc şi vibratorul ar ieşi la iveală, iar călătorii din metrou ar descoperi că doamna aceasta respectabilă, purtând un taior verde închis şi ochelari negri, şi-a cumpărat o jucărie perversă. Chris se împotrivi însă acestor gânduri şi-şi zise în sinea ei că punga este suficient de solidă şi deci nu ar fi cu putinţă să se rupă. Apoi îşi aduse aminte sfaturile expertei şi-şi zise: „Nu fac nimic ruşinos. Trupul meu îmi aparţine şi am dreptul să mă bucur de el într-un mod care-mi oferă satisfacţie. N-ar fi drept să fiu privată de plăceri pentru că Salah

nu mai este mulţumit de viaţa lui. N-o să-mi refuz plăcerile şi n-o să mă îngrop pentru că el a descoperit acum, după treizeci de ani, că a greşit când a hotărât să se stabilească în America. Am dreptul să mă bucur de sex după cum vreau..."

Logica ei era convingătoare, dar nu reflecta întregul adevăr. Mai exista un lucru pe care ea îl ştia prea bine, dar se prefăcea a nu-l cunoaşte. Aspectul sexual nu era decât crusta rănii sale. Existau alte motive de tristeţe mult mai profunde care-i apăsau inima. Salah vrea să divorţeze? După atâţia ani petrecuţi împreună, acum vrea s-o părăsească. Aşa, nitam-nisam... Îi spune la revedere şi pleacă, devine o persoană care aparţine trecutului, amintirilor, doar o fotografie într-un album la care o să se uite din când în când şi pe urmă o să-l pună la loc în sertar. De ce n-o mai iubeşte? Să se fi îndrăgostit de o altă femeie? Sau nu-l mai interesează pentru că e prea bătrână? Să se fi preschimbat fără să-şi dea seama într-o babă plictisitoare şi cicălitoare? Sau o fi cam neglijat să se ocupe şi de înfăţişarea ei? Să fie adevărat că bărbatul arab are întotdeauna nevoie şi de o soţie tânără şi de aceea se căsătoreşte cu mai multe femei? Să nu se fi putut Salah debarasa de mentalitatea orientală, cu toate că trăieşte de atâţia ani în America? Sau poate că n-a iubit-o niciodată? Să fi înşelat-o în toţi anii aceştia? Să se fi căsătorit cu ea doar pentru a dobândi paşaportul american, doar pentru obţinerea unui statut social, pentru a deveni profesorul universitar imigrant de succes căsătorit cu o americancă? Dacă aşa ar fi stat lucrurile, de ce a rămas cu ea atâţia ani? Dacă ar fi părăsit-o după ce a obţinut cetăţenia americană, lucrurile ar fi fost mult mai simple. Atunci ar fi putut să-l uite şi chiar să-l ierte. Ar fi fost tânără şi ar fi putut s-o ia de la capăt. Pe când acum... Este ca şi cum s-ar fi folosit de ea toţi anii ăştia, iar acum a decis s-o arunce la coşul de gunoi. Cum de este în stare să se poarte atât de urât cu ea? Chiar presupunând că n-ar fi iubit-o, au trăit totuşi împreună o viaţă întreagă pe care nu o poate anula aşa într-o clipită. N-ar avea dreptul să facă aşa ceva!

Gândurile astea o rodeau, nu-i dădeau pace, veneau ca nişte accese de durere cronică, iar sentimentul de frustrare îi sporea nevoia de plăcere. Se simţea împinsă instinctiv să

se preocupe doar de trupul ei pentru a scapă de povara tristeţii.

Făcu un duş cald şi se întoarse complet goală în camera în care dormea singură de când o părăsise Salah. Deschise laptopul, introduse în el DVD-ul şi urmări atentă instrucţiunile de folosire a vibratorului. Se întinse în pat, îl scoase pe Iepuraşul Jack şi-l mângâie. Avea capul extrem de moale, în vreme ce pe corp avea nişte protuberante semănând cu nişte mărgele. De ce i-or fi pus numele Iepuraşul? Pentru că seamănă cu un iepuraş sau pentru că este ascultător şi prietenos? Se vârî sub aşternut, îl unse pe Iepuraşul Jack cu lichid pentru a-l umezi, aşa cum se preciza în instrucţiuni, după care îl introduse în vagin cu atenţie. Simţi din prima clipa cât de voluminos şi de tare este. De îndată ce apăsă pe buton, simţi o dorinţă insistentă să urineze, dar aceasta dispăru încet-încet, lăsând locul unor senzaţii de excitare puternică din ce în ce mai amplificate. Fiori îi străbătea trupul fără încetare. Îşi înfipse dinţii în pernă pentru a-şi înăbuşi ţipetele. Era o plăcere sălbatică, mistuitoare, fără imaginaţie, afecţiune sau partener. O plăcere pură, crudă, aprinsă o izbea fără cruţare, asemenea unui bici, dezlănţuindu-se în final într-un orgasm neasemuit ce o cutremură în valuri succesive, după care o părăsi istovită de plăcere.

Dimineaţa sub duşul fierbinte, îşi simţi trupul înviorat şi proaspăt, de parcă s-ar fi născut a doua oară. Avea mintea limpede şi muşchii destinşi, ca după un somn adânc ce a durat o noapte întreagă şi ziua întreagă ce a urmat după ea. Iepuraşul Jack o propulsase pe o orbită pe care nu o mai cunoscuse până atunci, nici chiar în nopţile ei cele mai fericite alături de Salah. Zi de zi aştepta căderea nopţii cu nerăbdare. Avea grijă mai întâi de trupul ei, după care îl lua pe Iepuraşul Jack, care devenise ca un amant adevărat şi pe care ajunsese să-l iubească. Îl va iubi pe cel care îi furnizează atâta fericire, chiar dacă el ar fi doar un aparat ce funcţionează cu baterie. Îl tratează cu afecţiune, îl curăţă cu grijă, îl unge cu lichidul de rezervă cu o atenţie deosebită, îşi trece degetele peste el cu gingăşie, de parcă i-ar fi teamă să nu-l rănească sau să nu-i provoace vreo durere.

După ce-a petrecut câteva nopţi alături de Iepuraş, a început să introducă şi unele variaţii. Începea privind un film porno, excitându-se, după care-l introducea pe Iepuraş. În felul acesta, ajungea la orgasm de două sau chiar de trei ori. A ajuns să-şi dea frâu liber – urla de plăcere până ce răguşea, nu-i mai păsa că s-ar putea s-o audă Salah. Era convinsă că viaţa lor împreună s-a sfârşit. El îşi pregătea micul dejun singur, lua masa de prânz în oraş şi se închidea în biroul, evitând s-o mai vadă. Ce-i pasă, dacă o s-o audă ţipând de plăcere în fiecare noapte sau chiar dacă o s-o vadă culcându-se cu nevinovatul Iepuraş Jack?! Nu-i mai păsa câtuşi de puţin, ba chiar exagera cu ţipetele, împinsă de dorinţa ca el s-o audă. Ar fi vrut sa-i spună deschis: „Iată cum obţin plăcerea de care tu m-ai privat. Iată cum trupul meu, pe care tu l-ai părăsit şi pe care mi l-ai torturat cu impotenţa ta, se bucură de plăcere şi se eliberează fără încetare..."

Bineînţeles că dr. Salah n-o auzea. Şi asta era nu numai pentru că pivniţa casei era izolată şi îndepărtată, ci mai ales pentru că el nu mai era acolo. El trecuse bariera în partea cealaltă, descoperise în fundul pivniţei o lume fermecată din *O mie şi una de nopţi*, în care se strecura odată cu lăsarea nopţii pentru a răpi din frumuseţea ei înainte de a-l asalta ziua urâtă şi ostilă. Nu-l mai interesa viaţa de zi cu zi. Nu-i mai păsa nici de Chris, nici de divorţ, nici de impotenţa lui, nici chiar de meseria lui. A ajuns să-şi petreacă ziua fiind doar cu trupul acolo, aproape fără să-l mai intereseze lumea din jur, rămânând în aşteptarea momentului plecării. La miezul nopţii îşi începea călătoria: făcea un duş şi se parfuma, pregătindu-se parcă pentru o întâlnire amoroasă, apoi cobora în pivniţă şi îmbrăca hainele din anii '70. A găsit un croitor bun care i-a readus la viaţă vechile haine, i le-a lărgit şi i le-a ajustat pe corp, în schimbul unei sume de bani cu care şi-ar fi putut cumpăra haine noi. Înainte de a începe navigarea nocturnă pe mare, avea grijă să încuie pe dinăuntru uşa de la pivniţă, probabil pentru a se simţi total izolat de lumea din afară sau de teama să nu deschidă Chris uşa şi să-l găsească în starea aceea, căci atunci ea n-ar mai fi avut nici o îndoială că este de-a dreptul nebun. N-ar fi fost în stare să-i explice ceea ce face. De fapt nici el nu înţelegea

prea bine ce face. Dorinţa lui copleşitoare e mai puternică decât înţelegerea şi decât capacitatea lui de a i se împotrivi... Aceste haine poartă în cutele lor istoria vieţii lui, parfumul zilelor lui adevărate. Fiecare piesă din ele îi aminteşte de ceva: cămăşile de bumbac Şurbagi le cumpăra de la magazinul Suwaylam din centrul oraşului, în costumul acesta alb mergea vara la diverse ocazii, costumul bleumarin era pentru plimbarea din seara zilei de joi, iar costumul ăsta negru cu dungi îl cumpărase special cu ocazia zilei de naştere a lui Zaynab. Au luat atunci masa de seară împreună la restaurantul Union, situat vizavi de clădirea Înaltei Curţi, pe urmă au văzut filmul *Tatăl meu este în pom* la cinematograful Rivoli. În buzunarul interior al hainei dădu peste o hârtiuţă care stătuse mototolită acolo vreme de treizeci de ani – era cotorul unui bilet de intrare la un concert al cântăreţei Umm Kalsum din anul 1969. În clipa aceea îi veni pe neaşteptate o idee: părăsi imediat pivniţa şi se întoarse cu un CD-player. Îl puse pe un raft şi se aşeză pentru a asculta cântecul *Al-Atlal*, „Ruinele". Era îmbrăcat în costumul pe care-l purtase când îl auzise prima oară. În sfârşit, se întoarce la sine. Se urcă în maşina timpului a lui H.G. Wells. Începu să fredoneze împreună cu Umm Kalsum, să exclame extaziat şi să bată din palme pe ritmul muzicii, întocmai cum făcuse la concert. O asculta în fiecare noapte pe Umm Kalsum, iar când se apropia ora două la Chicago, respectiv ora nouă dimineaţa la Cairo, oprea magnetofonul, îşi punea ochelarii, deschidea agenda cu numere de telefon şi se apuca să sune la vechii săi cunoscuţi şi prieteni. Toate numerele de telefon din Cairo se schimbaseră – în loc de cinci cifre aveau acum şapte cifre, numerele care începeau cu cifra 3 încep acum cu 35 sau 79. De fiecare dată avea parte de paradoxuri, ca şi cum ar fi fost unul din *Ahl al-Kahf*, „Locuitorii cavernei"[1] şi ar fi dormit treizeci de ani, iar acum s-ar fi trezit şi s-ar fi întors în oraşul său. Găsi multe numere modificate şi trase concluzia că persoana

1. Legenda despre adormiţii din Efes, din perioada începuturilor creştinismului. Motivul a fost prelucrat de dramaturgul egiptean Tawfiq al-Hakim într-o piesă de teatru renumită intitulată *Ahl al-Kahf*, „Locuitorii cavernei".

căutată își schimbase domiciliul. Alteori găsi numărul, dar descoperi că persoana căutată decedase între timp. De cele mai multe ori îl găsea însă pe cel căutat și atunci izbucnea cu entuziasm:

— Sunt Muhammad Salah. Nu-ți mai aduci aminte de mine? Colegul tău de la Medicină, promoția 1970.

Toți își aduceau aminte de el; unii pe loc, alții după ce stăteau puțin pe gânduri. Se salutau zgomotos și izbucneau în hohote de râs.

— Eu sunt acum profesor la Facultatea le Medicină din Chicago, se prezenta el.

— Foarte bine! Mă bucur!

După exprimarea surprizei, cuvintele de salut și amintirea zilelor de demult, trebuia să vină și clipa în care căldura discuției dispărea, ca și cum cel căruia îi telefona s-ar fi întrebat: „Bine-bine și cum de ți-ai adus aminte de mine? De ce-mi telefonezi?“. Trebuia să dea o explicație și atunci născocea o minciună: unuia îi spunea că ar intenționa să-i adune pe absolvenții de la Medicină din Cairo, promoția 1970, altuia îi spunea că s-a gândit la un proiect de cooperare între medicii din Illinois și cei din Egipt. Pălăvrăgea repede și mințea cu o dezinvoltură care-l uimea și pe el. În felul acesta, el urmarea să împrăștie gândurile celui cu care stătea de vorbă, astfel încât acesta să nu sesizeze natura stranie a convorbirii și să nu-l căineze. Nu trebuie să-și dea seama că este mistuit de nostalgie, că acum, când e trecut de șaizeci de ani, descoperă că a greșit când și-a părăsit țara, că va regreta până la moarte plecarea din țara sa. Nu trebuie să-și dea seama de slăbiciunea și de mâhnirea lui. Tot ce voia era să stea puțin de vorbă cu ei, să-și aducă aminte de trecut, de viața lui adevărată.

Își petrecea întreaga noapte dând telefoane. Când se iveau zorile, făcea un duș, golea câteva cești de cafea și pleca la facultate. La fiecare două-trei zile, simțea că nervii i se prăbușesc și cădea ca mort, dormind până în dimineața zilei următoare, când se trezea și relua navigarea spre trecut. Descoperi o adevărată comoară când dădu peste cartea de telefoane din Cairo. Din clipa aceea, renunță la vechea lui agendă și se bizui exclusiv pe cartea de telefoane. Acum, loviturile lui mergeau la sigur, își amintea numele complet,

apoi îl căuta în ghidul de pe internet până ce găsea numărul şi suna. Intra astfel în legătură cu numeroşi cunoscuţi, până când, în cele din urmă, ajunse şi la adevărata lui ţintă – sfârşitul călătoriei –, numele care-l obsedase de la bun început şi de care tot încercase să fugă, numele pe care se străduise insistent să-l alunge din minte şi la care se opri în sfârşit. Se aşeză în faţa computerului, accesă cartea de telefoane şi apăsă pe caseta pe care scria „Zaynab Abd ar-Rahim Muhammad Ridwan". Se uita pe ecran aproape gâfâind de emoţie. După câteva clipe apăru răspunsul: „Regretăm, dar acest nume nu exista".

Se uită la literele de pe ecran copleşit de dezamăgire. Şi-aduse aminte că Zaynab este mai mică decât el cu cinci ani şi-şi zise că probabil s-a căsătorit de mai mult timp, iar numărul de telefon a fost înregistrat pe numele soţului. Asta presupunând că ea ar mai fi în viaţă. Simţi un nod în gât. S-ar putea să fi murit? Să presupunem că ar fi murit... La urma urmei, ce-ar avea el de pierdut dacă aşa ar sta lucrurile? N-ar părea ciudat să-i regrete moartea după ce nu-i mai păsase de ea vreme de treizeci de ani? Apoi, descoperi întâmplător că mai există pe internet un site profesional în care sunt înregistrate numerele de telefon de la locurile de muncă. Îl căută şi când dădu peste el atinse tastele, formând numele ei, după care apăsă pe butonul de căutare. După câteva clipe, inima era gata să-i sară din piept de bucurie. Apăru numele ei, iar sub el scria „Inspector general cu planificarea în Ministerul Economiei" şi erau notate numerele de telefon de la biroul ei. Care va să zică, ai devenit mare funcţionar de stat, Zaynab! Şi-ţi mai păstrezi ideile revoluţionare sau te-ai transformat într-o femeie obişnuită – funcţionară la stat care semnează în condica de prezenţă, îşi flatează şefii şi ţese intrigi împotriva colegilor, după care se grăbeşte să ajungă acasă pentru a le pregăti masa copiilor şi soţului? Şi cum mai arăţi acum, Zaynab? Timpul a fost blând cu tine? Ţi-a mai lăsat ceva din farmecul de odinioară sau ai devenit o doamnă grasă şi porţi văl, asemenea zecilor de mii de femei de care sunt pline străzile oraşului Cairo şi pe care le vedem la televizor? Ce rău mi-ar părea să se fi întâmplat aşa! Tu ai rămas în mintea mea, Zaynab, aşa cum erai atunci, când stăteai alături de mine în

parcul Orman. Ce frumoasă erai atunci! Crezi că am putea să redevenim aşa cum am fost, Zaynab? Trebuie să existe o cale pentru a redeveni...

La Cairo este ora zece dimineaţa – un moment tocmai potrivit pentru a da telefon. Dar s-ar putea să vină un pic mai târziu la serviciu, aşa cum fac toţi funcţionarii superiori. Mai aşteptă o jumătate de oră pentru a fi sigur că o găseşte în birou, apoi sună. Făcea un efort extraordinar pentru a-şi stăpâni emoţiile. Îi răspunse secretara ei cu un ton plăcut. O întrebă dacă doamna Zaynab se află în birou.

— Cine o caută?

— Un vechi coleg. Vorbesc din America, bâigui aproape sufocat de emoţie.

— Un moment, îi răspunse şi-l lăsă cu tonul muzical de aşteptare care părea să se repete la nesfârşit. În cele din urmă, se întrerupse şi auzi chiar glasul ei:

— Bună dimineaţa!

— Bună dimineaţa! Salah la telefon, Zaynab...

28

Nu trece nici o zi fără ca Tariq Hasib să se înfrupte din izvorul fericirii. Termină repede temele pe care le are de pregătit, face un duş călduţ, îşi priveşte în oglindă trupul gol şi-şi imaginează ce-o să facă peste câteva clipe, stârnindu-şi pofta trupească pentru ceea ce avea să urmeze. Îşi piaptănă părul de la dreapta la stânga pentru a-şi acoperi chelia din ce în ce mai vizibilă, îşi pulverizează din belşug, pe piept şi pe gât un parfum scump – Pino Silvestre –, apoi iese din apartament grăbit, aproape alergând şi sărind, intră în ascensor şi într-un minut este în faţa uşii lui Şaymaa. Apasă pe butonul soneriei şi uşa se deschide numaidecât, ajungând să-şi închipuie că ea îl aşteaptă în spatele ei. Se năpusteşte spre Şaymaa, îmbrăţişând-o şi copleşind-o cu sărutări.

— Ajunge, Tariq, şopteşte ea pe un ton blând şi mustrător.

— Nu...

— Chiar trebuie să ne întâlnim în fiecare zi?

— Bineînţeles.

— Nu-i de-ajuns ce facem în fiecare sâmbătă?

— Am nevoie de tine în fiecare clipă.

— Trebuie să ne mai interesăm şi de şcoală, examenele sunt aproape.

— O să avem rezultate mai bune decât în toate sesiunile precedente.

— Să te-audă Allah!

Partida zilnică de amor nu durează mai mult de o jumătate de oră. Tariq o numeşte „salutul rapid de amor" şi imediat după ea se întoarce în apartamentul lui, face din

nou un duş şi se cufundă într-un somn adânc, asemenea copiilor. Sâmbăta, salutul nu mai este rapid, căci ei trăiesc ca un cuplu veritabil: fac cumpărăturile săptămânale, văd un film la cinematograf şi apoi se întorc la apartamentul lui Şaymaa, se îmbracă în pijamaua pe care a lăsat-o special la ea şi se vâră în pat înaintea ei; vede ceva la televizor până când ea face un duş, arzând de dorinţă când o vede apropiindu-se de pat cu faţa îmbujorată din pricina apei fierbinţi. Se dezbracă în pat lângă el de toate straiele, mai puţin de chiloţi (pe care au convenit să-i considere linia roşie ce nu poate fi depăşită în nici un caz). Se topeşte în braţele lui ca o soţie care ţine cu orice preţ să-şi mulţumească bărbatul, iar după ce termină partida de amor, poartă o conversaţie caldă, plăcută şi lejeră, fără a lua în seamă scurgerea timpului. Uneori petrec întreaga zi în pat, dorm goi, lipiţi unu de altul, apoi se trezesc, mănâncă, beau ceai şi fac amor de mai multe ori.

La început, Şaymaa a trecut prin crize profunde, succesive de vinovăţie. Îşi împlinea rugăciunile în mod neregulat, iar la un moment dat le-a întrerupt definitiv. Avea coşmaruri înspăimântătoare: l-a văzut de mai multe ori în vis pe tatăl ei urlând la ea şi lovind-o fără îndurare, în vreme ce maică-sa stătea ceva mai deoparte mistuită de tristeţe şi lacrimi, fără să intervină pentru a o apăra de lovituri. Dar cu trecerea zilelor, şi-a regăsit liniştea: s-a dus la Biblioteca Publică din Chicago şi s-a edificat în privinţa existenţei unor *hadise* nobile despre care-i tot pomenea Tariq în culegerea lui Al-Bukhari[1]. A înţeles din ceea ce a citit că nu se pedepseşte canonic decât adulterul numit *zina*, prin care se înţelege intrarea cărnii în carne, aşa cum intră pistilul în mojar sau pisălogul în piuliţă. Este înregistrată o povestire despre un bărbat care a săvârşit un adulter *zina* şi s-a dus la Trimisul lui Allah – Allah să-l binecuvânteze şi să-l

1. Muhammad al-Ja'fi al-Bukhari (810-870), unul din cei mai de seamă culegători de *hadise*. Autor al unei culegeri care conţine aproximativ şase sute de mii de *hadise*, adunate îndeosebi din zona asiatică a lumii islamice, şi care se bucură de cea mai mare autoritate (*Al-Jami' al-Sahih sau Sahih al-Bukhari*).

miluiască! – pentru a-l pedepsi. Profetul n-a vrut să-i dea atenție, fiindu-i milă de el, lăsându-l să se judece singur sau să plece. Dar omul a stăruit ca Profetul să-l pedepsească și atunci el l-a întrebat: „Ai săvârșit adulterul *zina* cu adevărat? Poate doar ai sărutat sau poate doar te-ai atins ori numai vi s-au atins coapsele?“.

Toate acestea sunt doar niște trepte spre contactul sexual considerate sub adulterul *zina* și nu există o pedeapsă canonică pentru ele, ci Allah le iartă acelora cărora voiește el. Așadar, ea nu săvârșește un adulter *zina* cu Tariq și, în consecință, ei pot spera că Allah îi va ierta întrucât Preaslăvitul și Preaînaltul cunoaște intenția lor sinceră de a se căsători. Dacă ar fi posibil să se căsătorească chiar acum, n-ar mai ezita nici o clipă, dar așa ceva nu este cu putință – nu se pot căsători în Chicago fără acordul părinților și nici nu pot să-și întrerupă studiile. Vor încheia căsătoria cu ocazia primei vizite în Egipt, permise de Oficiul pentru Burse. Lucrul acesta se va întâmpla peste doi ani. Atunci el își va fi încheiat doctoratul, iar ea va putea să-și ia vacanța la care are dreptul la jumătatea stagiului de pregătire a doctoratului. I-a cerut să jure pe Sfântul Coran că vor încheia contractul de căsătorie de îndată ce vor ajunge în Egipt, ba chiar a acceptat formula pe care ea i-a dictat-o: „M-am căsătorit cu tine, Șaymaa, după rânduiala lui Allah și a Trimisului Său și voi încheia contractul cu tine de îndată ce vom sosi în Egipt și Allah îmi este martor la ceea ce spun“. În felul acesta, ea s-a liniștit, a scăpat de coșmaruri și s-a întors la rugăciune. În momentul de față, ea este soție legitimă deplină (cu excepția liniei roșii). Singurul lucru care mai lipsește este înregistrarea căsătoriei.

Și pentru că veni vorba, procedurile de înregistrare nu sunt norme ale Islamului, ci au fost impuse de autorități mult mai târziu. În zilele Profetului – Allah să-l binecuvânteze și să-l miluiască! –, bărbatul spunea câteva cuvinte, femeia spune și ea câteva și în urma acordului verbal cei doi deveneau soți în fața Domnului nostru Preaslăvit și Preaînalt. Exact asta a făcut și ea cu Tariq. Se convinse că este soția lui după rânduiala lui Allah și a Profetului său, se aplecă asupra citirii îndatoririlor soției musulmane în cărțile

religioase şi se strădui să le pună şi în practică. În principal, înţelese că soţiei îi revin obligaţiile de-a apăra onoarea şi bunurile soţului, de a ţine la el atât în prezenţa, cât şi în absenţa lui, de a fi pentru el locuinţă şi liman sigur.

Pe de altă parte, se schimbă şi viaţa lui Tariq, se schimbă cu totul! Parcă a descoperit o comoară! Toată plăcerea asta! Toată fericirea asta! Acum poate să înţeleagă mai bine incidentele despre care citeşte în ziare: un bărbat fură sau ucide pentru a-şi păstra femeia pe care o iubeşte! În anumite momente, această plăcere poate deveni mai importantă chiar şi decât viaţa! Ce rău îi pare că n-a cunoscut plăcerea asta mai devreme! Treizeci şi cinci de ani arizi şi aspri, asemenea deşertului! I-a trăit ca un înfometat care încearcă să-şi potolească foamea doar închipuindu-şi mâncarea! Acum el este un alt om, cu totul altul: nu mai este supărat pe viaţă, nu se mai poartă provocator cu nimeni, nu mai este gata de harţă în orice clipă. A devenit calm şi mulţumit, până şi faţa i s-a schimbat. „Jur pe Allah Preamăritul că s-a schimbat!", bombănea el, privindu-se în oglindă. Pielea i-a devenit proaspătă şi strălucitoare, ochii sunt mai puţin bulbucaţi, muşchii nu i se mai contractă şi gura nu i se mai strâmbă când vorbeşte... Dar lucrul cel mai ciudat este faptul că filmele porno nu-l mai tentează. Nici chiar de luptele libere de care era pasionat nu se mai simte atras decât din când în când. Confortul pe care-l simte sub jetul apei fierbinţi, după ce-a făcut amor, nu poate fi descris în cuvinte. Dar oare intenţionează cu adevărat să se însoare cu Şaymaa? Este o întrebare grea la care nimeni nu poate răspunde cu certitudine! Nici chiar Tariq însuşi! El o iubeşte într-adevăr şi a citit undeva că un bărbat poate să-şi verifice adevăratele sentimente pentru o femeie după ce s-a culcat cu ea – dacă se plictiseşte şi vrea să se despartă de ea imediat după ce şi-a realizat plăcerea, asta înseamnă că n-o iubeşte, ci dimpotrivă... Or el nu se satură niciodată de Şaymaa. Rămâne lipit de ea în pat, în braţele ei simte o linişte pe care n-o mai întâlneşti decât lângă propria-ţi mamă, uneori îl cuprinde atâta dor încât sărută fiecare părticică din trupul ei, o linge şi ar vrea s-o devoreze cu totul. Aşadar, relaţia dintre ei nu se reduce doar la o simplă poftă trupească pe care şi-o

satisface. O iubeşte şi îi simte lipsa întreaga zi. Dar pot să însemne toate astea că el se va căsători cu ea? Răspunsul este un mormăit neînţeles. I-a promis că se va însura cu ea şi chiar a repetat după ea jurământul pe care Şaymaa i l-a dictat. A asigurat-o de o mie de ori că el continuă să o respecte şi că este convins că el este primul şi ultimul ei bărbat. O fi făcut-o din convingere sau din milă? Sau (Doamne fereşte! Ce gând rău!), el a ştiut de la bun început că făcând cu ea ceea ce a făcut, va exclude astfel orice posibilitate de a se căsători cu ea?! Când s-a simţit atras de ea, să fi intenţionat el să întreţină relații sexuale cu ea doar aşa pentru a scăpa pentru totdeauna de ideea căsătoriei cu ea?! Nu ştie ce să răspundă și nici nu-i pasă prea mult de lucrul ăsta. De ce să-și strice el fericirea acum cu astfel de gânduri tulburătoare? De ce să-și facă griji de pe-acum? Mai are doi ani întregi până la sosirea momentului când va trebui să decidă! Aşa că e mai bine să soarbă acum din izvorul fericirii şi pe urmă o să vadă el ce-o să se mai întâmple. Aşa îşi zise Tariq în sinea lui și rămase netulburat, petrecând în paradis câteva luni de zile – cele mai frumoase din viaţa lui!

Dar când a durat fericirea veșnic și cine a avut parte de aşa ceva? Ieri, pe la ora trei după-amiază, când termină ca de obicei de verificat niște mostre necesare studiului şi încuie uşa cabinetului, pregătindu-se să plece, se trezi cu doctorul Bill Friedman, şeful secției de histologie, oprindu-se în faţa lui. Îl salută cu un semn din cap și-i zise cu un ton foarte serios:

— Am venit ca să te văd, Tariq. Am putea sta de vorbă câteva minute?

— Bineînţeles!

— Atunci, hai cu mine!

29

Un imobil elegant cu trei niveluri, înconjurat de o grădină întreţinută cu grijă. Dr. Sabit se strecură înăuntru grăbit. Cabinetul de consiliere se afla la dreapta intrării principale. Ciocăni în uşă şi o deschise.

— Sunt Raafat Sabit, se prezentă el, zâmbind. Iertaţi-mă că am întârziat, dar n-am găsit decât cu mare greutate un loc de parcare.

— Nu-i nimic. Luaţi loc, vă rog!

Psihologa arăta ca o bătrânică bună la suflet: avea părul complet alb, care încadra un cap micuţ, iar chipul surâzător lăsa o impresie puternică de amabilitate şi familiaritate.

— Mă numesc Catherine, se prezentă ea. Mă aflu aici pentru a vă ajuta.

— Lucraţi aici de mult timp?

— De fapt, eu nu sunt angajată, ci doar unul dintre voluntarii care-i ajută pe narcomani şi pe familiile lor.

— Vă felicit pentru sentimentele dumneavoastră nobile!

Raafat a intrat într-un dialog care nu prea avea legătură cu subiectul pentru care venise de fapt, neştiind probabil cum ar fi mai bine să înceapă.

— Vă mulţumesc, dar să ştiţi că nu atât sentimentele mele nobile m-au determinat să lucrez aici ca voluntar. Ştiţi, fiul meu Teddy a murit din pricina consumului de droguri, i se destăinui Catherine cu calm şi surâsul de pe chip îi dispăru brusc. Am simţit că sunt principalul vinovat de moartea lui. După ce m-am despărţit de soţ, m-am dedicat cu totul activităţii mele vreme de douăzeci de ani, vrând să-mi dovedesc că voi izbândi şi singură. Am avut o firmă de

desfacere a detergenţilor şi mi-am dăruit ei cu trup şi suflet, ajungând să fac din ea una din cele mai importante firme din acest domeniu din întregul Chicago. M-am trezit pentru a-mi salva copilul când era prea târziu.

Sabit o urmărea fără a scoate o vorbă.

— Cred că dumneavoastră ca tată vă daţi foarte bine seama de şocul imens pe care mi l-a provocat moartea lui, continuă după o înghiţitură din paharul cu apă din faţa ei. Am petrecut un an întreg într-un sanatoriu de psihiatrie în urma decesului său, iar primul lucru pe care l-am făcut la încheierea tratamentului a fost lichidarea blestematei mele firme. Am ajuns s-o urăsc atât de tare de parcă ea ar fi fost vinovată de moartea lui. Acum trăiesc din dobânzile pe care le primesc de la bancă în schimbul economiilor mele şi-mi petrec timpul ajutându-i pe consumatorii de droguri şi pe familiile lor. Ori de câte ori ajut un consumator de droguri să se vindece, am impresia că am făcut ceva pentru Teddy.

Se aşternuse o tăcere adâncă. Raafat se uita pe pereţi pentru a scăpa de atmosfera sumbră. Pe alocuri erau agăţate certificate oferite lui Catherine din partea unor instituţii şi câteva fotografii ale ei împreună cu tineri şi tinere care râdeau. Raafat presupuse că erau consumatori de droguri pe care ea îi consiliase.

Suspină şi zâmbi discret, ca şi cum ar fi dat pagina amintirilor triste.

— Iertaţi-mă! reluă ea apoi discuţia. Mă aflu aici pentru a vă asculta şi nu pentru a vorbi despre mine. Vă rog! Vorbiţi-mi despre problema care vă preocupă pe dumneavoastră! Voi fi numai ochi şi urechi.

Îi povesti absolut totul despre Sara, ca şi cum s-ar fi confesat unui preot îndurător din spatele paravanului. Îi spuse tot ce văzuse şi simţise.

— Viaţa mea s-a oprit cu totul în loc. Aproape că nu mai sunt în stare nici să lucrez. Aş vrea să pot face pentru ea ceva, îşi încheie confesiunea străduindu-se din răsputeri să-şi stăpânească sentimentele.

Consilierea luă de pe birou un creion şi porni să-l examineze cu atenţie, ca şi cum şi-ar fi cântărit cuvintele.

— După cum mi-aţi descris situaţia, înţeleg că fiica dumneavoastră ar fi dependentă de un narcotic preparat

din cocaină. Tratamentul unei astfel de dependențe nu este deloc simplu... Tinerii sunt tentați să ia drogul ăsta, deoarece, la început, el sporește nivelul de dopamină din creier și asta provoacă o senzație colosală de bucurie și de confort.

— Ați mai tratat până acum narcomani de acest tip?

Cuvântul „narcomani" pe care-l rosti îi sună ciudat în urechi.

— De fapt, eu nu-i tratez. Eu sunt doar un simplu specialist terapeut. Am făcut niște cursuri speciale de scurtă durată pentru asistarea dependenților de droguri. Când începem tratamentul, o să avem alături de noi și medici psihiatri. Am mai asistat dependenți de acest drog până acum.

— Și care sunt șansele de reușită?

— Aproximativ cincizeci la sută.

— Un procent destul de mic!

— Eu îl consider ridicat, având în vedere că jumătate dintre cei dependenți s-au vindecat. Nu trebuie să uitați că tratamentul dependenței de droguri nu este lucru ușor! E preferabil să subevaluăm șansele pentru a nu fi dezamăgiți.

Raafat lăsă capul în jos fără să mai comenteze ultimele ei cuvinte.

— Acum să trecem la treabă! îi îndemnă Catherine. Ascultați-mă cu atenție! Din experiența mea, pot afirma că ceea ce numim noi „grupul iubirii" ar fi util pentru început.

O privi nedumerit și se simți datoare să-l lămurească:

— Grupul iubirii este o metodă prin care-l determinăm pe dependent să accepte tratamentul. Acesta reunește câteva persoane pe care cel care începe tratamentul le iubește, fie că e vorba de rude, fie că e vorbe de vecini sau de colegi de serviciu sau de școală. Încep să-l viziteze cu regularitate și-l ajută să recunoască după câtva timp că este dependent și că are nevoie de ajutor. Dacă grupul iubirii reușește, atunci înseamnă că narcomanul este pregătit să înceapă un tratament cuprinzând doisprezece pași. Permiteți-mi să vă adresez o întrebare care nu-mi place, dar trebuie să fac și lucrul acesta.

— Vă rog!

— În legătură cu cheltuielile programului.

— Vor fi suportate de societatea de asigurări. Săptămâna aceasta am cerut să fie introdusă în poliță și dependența de droguri.

— Atunci e-n regulă! Luați formularul ăsta, completați-l și lăsați-l la recepție când plecați!

Raafat luă hârtia care începu să-i tremure în mână, în vreme ce el continua să privească la chipul terapeutei.

— Acum vă revine sarcina să convingeți doi sau trei dintre prietenii Sarei să ne însoțească în vizită la ea. Iată un pliant în care este prezentat rolul grupului iubirii în tratamentul dependenților!

La plecare, Raafat luă mai multe pliante și broșuri despre dependența de droguri și despre activitatea asociației și când ajunse acasă le citi cu grijă. Studierea informațiilor și procedurilor îl ajută să fugă de spaima care-i sporise încetul cu încetul, ajungând ca un munte semeț de netrecut. Așadar, Sara a devenit dependentă de droguri! N-ar fi cinstit s-o învinovățească. Specialista i-a spus că drogul pe care-l consumă o face dependentă de el după numai două încercări. A afirmat că ceea ce i s-a întâmplat Sarei i se poate întâmpla oricui. Este de ajuns ca cineva să încerce o dată și să simtă și a doua oară plăcerea, pentru ca după a treia încercare să devină dependent. Cum s-o blameze când ea nu mai este în toate mințile și nu mai este responsabilă de faptele ei? Nu este ea de vină! Criminalul de Jeff a împins-o să se drogheze! Sărmana fată! Câte mustrări de conștiință și-a făcut pentru că a lovit-o! Este atât de stânjenit că a lovit-o încât a început să simtă că mâna dreaptă nu mai face parte din corpul lui. Este mâna care a lovit-o pe Sara! De ce a lovit-o? De ce nu s-a stăpânit? Cât de crunt a putut să fie cu ea! A trebuit să treacă vreo câteva zile pentru a-și putea învinge tristețea! Există două modalități de a trata această tragedie: „Fie mă port ca un părinte oriental înapoiat, o reneg și o blestem, fie mă port ca un om civilizat și o ajut să depășească nenorocirea", își zise Raafat în cele din urmă.

Împreună cu soția sa Michelle trecu în revistă numele prietenilor Sarei care ar putea alcătui grupul iubirii. Când le dădu telefon, constată că toți știau că este dependentă de droguri.

— Numai Jeff este de vină că e devenit dependentă! aprecie prietena ei Sylvia. Eu am avertizat-o de nenumărate ori, dar era prea îndrăgostită de el ca să mă asculte.

Sylvia acceptă imediat să facă parte din grupul iubirii şi acelaşi lucru îl făcu şi un tânăr cu numele Jesse care stătuse alături de ea în bancă. Mai mult decât atât, cei doi conveniră să dezvolte puţin planul: Sylvia se oferi să-i facă rost de plăcintă cu mere şi banane, care ştie că-i place foarte mult, iar Jesse decise să-i ofere un pisoiaş, întrucât ştia că iubeşte animalele.

— Sunt nişte idei extraordinare! exclamă Catherine cu entuziasm. O să-i aducă aminte de dulciurile ei preferate și de îngrijirea unui pui de animal, ceea ce ar fi de natură să-i creeze o stare sufletească potrivită pentru a renunţa la droguri.

Totul a fost pus la punct şi în prima duminică, pe la ora zece, „echipa iubirii“ porni către locuinţa Sarei din Oakland. Michelle se aşeză alături de Raafat, iar Jesse şi Sylvia ocupară locurile pe bancheta din spate a automobilului Cadillac. Pe drum vorbiră despre fel de fel de lucruri care nu aveau nici o legătură unele cu altele și izbucniră chiar în râs de câteva ori fără sens, pentru a scăpa de stresul situației. Raafat conducea cu o viteză nebunească, așa încât soția îl întrebă la un moment dat, mai în glumă, mai în serios:

— Tu chiar ai chef să primeşti amendă pentru depășirea vitezei?

Dar el, parcă împins de o energie misterioasă amestecată cu furie, nu-i dădu nici o atenţie şi continuă să conducă cu aceeaşi viteză până când ajunseră în Oakland, unde încetini uşor, bâjbâind până să găsească strada cu pricina. Cartierul era cu totul diferit în timpul zilei: străzile erau goale, ca şi cum ar fi fost părăsit, iar pe ziduri se puteau vedea graffiti cu spray negru şi roşu, reprezentând sloganurile bandelor de cartier. Raafat îşi parcă automobilul în locul unde fusese jefuit data trecută. Când coborâră, se opriră cu toţii în faţa asistentei Catherine, asemenea unor jucători care primesc ultimele instrucţiuni de la antrenor înaintea meciului decisiv.

— Aş prefera, domnule Raafat, să ne aştepţi în maşină, îşi dădu Catherine cu părerea, păstrând acelaşi surâs calm pe faţă. Ultima oară când ai văzut-o pe Sara, v-aţi certat, din câte am înţeles. N-aş vrea să-i stârnim sentimente negative. Din păcate, cei dependenţi de drogul pe care îl consumă ea sunt deosebit de irascibili. Rămâi aici şi după ce stăm puţin de vorbă cu ea, o s-o întrebăm dacă doreşte să te vadă.

Raafat îi acceptă propunerea fără cel mai mic protest, lăsă capul în jos şi se îndepărtă de ei câţiva paşi, în timp ce asistenta Catherine dădu ultimele sfaturi grupului.

— Lucrul cel mai important pe care trebuie să i-l transmiteţi Sarei este faptul că noi o iubim. Nu trebuie să-i arătăm că ne-ar fi milă de ea sau să-i dăm sfaturi. Ţineţi bine minte! S-ar putea foarte bine s-o găsim într-o stare care n-o să ne placă... S-ar putea, de asemenea, să nu se arate câtuşi de puţin încântată de vizita noastră, să se arate ostilă faţă de noi şi chiar să ne alunge. Trebuie să fiţi pregătiţi pentru oricare din aceste eventualităţi. Fata pe care o s-o vedem peste câteva clipe nu mai este Sara pe care o cunoaşteţi voi. Ea este acum consumatoare, dependentă de droguri. Ăsta-i adevărul şi nu trebuie să uităm!

O ascultară tăcuţi, dar Sylvia se trezi pe neaşteptate bocind cu glasul răguşit ce suna ciudat:

— O, Iisuse Hristoase, salveaz-o pe biata Sara!

Apoi izbucni în lacrimi şi Michelle o strânse la piept.

— Sylvia, stăpâneşte-te! o îndemnă asistenta cu mult calm, dar cu un ton hotărât de data aceasta. Noi trebuie să-i transmitem sentimentele noastre pozitive. Dacă nu-ţi poţi stăpâni lacrimile, e mai bine să rămâi în maşină cu domnul Raafat.

Raafat se întoarse, deschise uşa maşinii şi se aşeză la volan, în vreme ce grupul se îndrepta către casă. Jesse ţinea în braţe pisicuţa, iar Sylvia ducea cutia în care se afla plăcinta cu mere şi banane. Mergeau încet şi smeriţi, ca şi cum s-ar fi aflat într-un cortegiu funerar. Găsiră portiţa grădinii deschisă şi luminile exterioare aprinse, cu toate că erau în plină zi. Urcară cele câteva trepte de la intrare şi Michelle apăsă pe butonul soneriei. Trecu aproape un minut fără să le deschidă nimeni. Apasă din nou pe buton şi după aproape alt minut uşa se deschise şi în pragul ei se ivi un negru mătăhălos îmbrăcat într-o salopeta albastră de lucru.

— Bună dimineaţa! Sara este acasă?

— Cinee?

— Iertaţi-ne, nu locuiesc aici Jeff Anderson şi Sara Sabit?

Lucrătorul rămase pe gânduri, privind undeva departe, apoi zise, apăsând pe silabe:

— Cred că ăsta-i numele chiriaşului care a plecat.

— Au plecat?

— Cred că da. Acum câteva zile. Şi proprietarul m-a trimis să zugrăvesc locuinţa ca s-o închirieze altcuiva.

Rămaseră o clipă descumpăniţi.

— Eu sunt mama Sarei, întrerupse Michelle tăcerea. Am venit împreună cu prietenii ei în vizită la ea. Nu ne poţi da noua ei adresă, te rog?

— Îmi pare rău, doamnă, dar eu n-o cunosc.

— Chiar dacă sunteţi diplomat al Ambasadei Egiptului, tot nu aveţi dreptul să-mi violaţi domiciliul! i-am strigat lui Safwat Şakir în faţă.

M-a scrutat cu o privire dură, sfidătoare şi a înaintat către mijlocul salonului încet, vrând parcă să-mi dea de înţeles că el este stăpân pe situaţie.

— M-am autoinvitat la o cafea cu tine. Ascultă, Nagi! Eşti un băiat inteligent, chiar eminent, aş putea zice. Ai înaintea ta un viitor strălucit.

— Ce doriţi, mai exact?

— Doresc să te ajut.

— Şi ce v-a făcut să-mi săriţi în ajutor?

— Teama pentru tine.

— Teamă de ce?

— De prostia ta.

— Măsuraţi-vă cuvintele!

— Studiezi în America şi, în loc să te preocupi de viitorul tău, cauţi cu tot dinadinsul să atragi o nenorocire asupra ta.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Aduni semnături pe o declaraţie împotriva Excelenţei Sale domnul preşedinte. Nu ţi-e ruşine să faci aşa ceva?

— Dimpotrivă, sunt foarte mândru de ceea ce fac!

— Problema intelectualilor ca tine ştii care este? Ei sunt prizonierii cărţilor şi teoriilor. Voi nu cunoaşteţi realitatea ţării voastre. Eu am lucrat vreme de zece ani ca ofiţer de poliţie în diverse guvernorate. Am colindat prin fel de fel de sate, cătune şi uliţe. Pot afirma că eu cunosc societatea egipteană până în straturile ei cele mai de jos. Şi-ţi pot spune cu toată certitudinea că pe egipteni nu-i interesează câtuşi de puţin democraţia şi nici nu sunt pregătiţi pentru ea. Pe egiptean nu-l interesează decât trei lucruri pe lumea

asta: religia, mijloacele de trai şi copiii lui. Şi religia este cel mai important dintre toate astea. Pe egipteni nu-i împinge la revoltă decât cineva care le atacă religia. Când Napoleon a venit în Egipt pretinzând că ar respecta Islamul, egiptenilor nici nu le-a păsat că el le-a ocupat ţara.[1]

— Se pare că nu cunoaşteţi foarte bine istoria. Egiptenii s-au revoltat de două ori în decursul celor trei ani cât a durat campania francezilor şi, mai mult decât atât, l-au ucis chiar pe comandantul campaniei!

Mi-a aruncat o privire furioasă, în vreme ce eu savuram satisfacţie de a-l fi umilit.

— N-am timp de pierdut cu tine. Am vrut să te ajut, dar tu stărui în prostia ta. Să ştii că declaraţia asta pe care te tot chinui să aduni semnături nu-i decât o joacă de copii.

— Dacă această declaraţie e o joacă de copii, atunci de ce te-ai mai deranjat să vii până aici?

— Cred că-ţi place să te joci cu focul!

— Adică mă ameninţi?

— Nu! Doar te previn. Dacă nu renunţi la ideea acestei declaraţii, să ştii că ţi se pot întâmpla lucruri la care nici cu gândul nu gândeşti!

— N-ai decât să faci tot ce pofteşti! am ţipat eu, simţind că m-am eliberat de surpriză şi venindu-mi pentru prima oară în minte să-l dau afară.

— Tragi brazde cu plugul în apa mării, mi-a mai zis el, după ce s-a ridicat de pe scaunul pe care stătea şi a făcut câţiva paşi spre uşă. Îţi închipui că o să pui regimul egiptean într-o situaţie delicată. Te asigur că regimul egiptean este ca un lanţ de munţi, de neclintit, şi este legat organic de regimul american. Americanii ştiu foarte bine ce-ai scris tu în declaraţia aceea, dar asta nu-i deranjează câtuşi de puţin atâta vreme cât regimul egiptean apără şi înfăptuieşte interesele lor!

— Aşadar, recunoşti că regimul egiptean este la cheremul americanilor!

— Te avertizez pentru ultima oară. Greşeşti dacă-ţi închipui că existenţa ta în America te ţine la adăpost de pedeapsă.

---

1. Când a declanşat campania pentru ocuparea Egiptului (1799-1801), Napoleon Bonaparte s-a declarat a fi un sprijinitor şi simpatizant al religiei musulmane.

Vino-ţi în fire, Nagi! Dacă nu pentru viitorul tău, măcar de dragul mamei tale care a trudit atâţia ani să te crească şi să înveţi carte şi de dragul surorii tale Nuha – studentă la Ştiinţe Politice şi Economice. Este fată şi nu va putea suporta nici o singură noapte în arestul securităţii statului. Ofiţerii de-acolo sunt foarte josnici şi, în plus, le mai plac şi femeile!

— Ieşi din casa mea!

— O să plăteşti scump! O să-ţi dai tu seama cât de puternici suntem ca să te putem învăţa minte, dar o să fie prea târziu!

A rostit ultimele cuvinte în timp ce deschidea uşa, dar brusc s-a mai întors o dată spre mine şi a insinuat:

— Apropo... Transmite salutările mele prietenei tale – evreica Wendy. Mi-au parvenit nişte CD-uri cu voi doi făcând sex. Îţi mulţumesc, ea e o fată încântătoare.

A râs scurt şi tare, apoi a închis uşa şi a dispărut.

M-am prăbuşit pe scaunul cel mai apropiat. Nu pot descrie ce simţeam în clipa aceea. Un amestec de uimire, furie şi umilinţă. Am deschis o sticlă de vin şi-am început să sorb din pahar şi să trag adânc din ţigara pe care mi-am aprins-o. Cum a obţinut Safwat exemplarul din declaraţie? Cum de-a aflat totul despre mine atât de repede? Dar lucrul care mă frământa cel mai tare era: cum de-a intrat în apartament? M-am ridicat, am deschis uşa şi am cercetat-o cu atenţie. N-am găsit nici un semn sau vreo urmă că ar fi fost forţată. E limpede că a avut la dispoziţie un rând de chei. Dar de unde le-a obţinut? Cu siguranţă, serviciile secrete egiptene colaborează cu administraţia universităţii. Trebuie să-mi schimb locuinţa în cel mai scurt timp. O să strâng puţin cureaua şi-o să închiriez un apartament privat. O curiozitate ciudată a pus stăpânire pe mine: am intrat în dormitor, am aprins toate becurile şi m-am apucat să cercetez pereţii, ca şi când aş fi vrut să dau peste camera care mă fotografiase împreună cu Wendy. După câteva minute, am început să râd singur, am stins lumina şi m-am întors în salon. Tocmai când m-am aşezat în fotoliu, am auzit o cheie învârtindu-se în broască. Am sărit în picioare gata de atac, când m-am trezit faţă în faţă cu Wendy.

— Salut! m-a salutat ce zâmbind, înainte ca eu să rostesc vreun cuvânt. Ce mai faci?

Am sărutat-o ca de obicei, încercând să par firesc, dar ea m-a luat repede, fără să-mi lase timp să spun ceva.

— Ascultă, Nagi! a izbucnit veselă. Eu o să intru în baie. Te rog să închizi ochii şi să nu-i deschizi decât atunci când o să-ţi spun eu.

— N-am putea amâna jocul ăsta pentru altă dată?

— Nu se poate! mi-a răspuns cu un ton glumeţ şi m-a sărutat în fugă pe obraz.

Apoi a alergat în baie, în timp ce eu am golit paharul până la fund şi l-am umplut iarăşi, reproşându-mi din nou. Cum de i-am îngăduit lui Safwat Şakir să-mi violeze locuinţa şi să mă ameninţe? De ce n-am chemat poliţia? Ceea ce a făcut el este o crimă în justiţia americană. Şi cu toate că se bucură de imunitate diplomatică, i-aş fi putut provoca un scandal de pomină. De ce n-oi fi făcut eu lucrul ăsta?

— Ai închis ochii? m-a întrebat Wendy care nu ieşise încă din baie.

Am închis ochii, dar gândurile îmi rătăceau aiurea.

— Acum... deschide ochii! am auzit-o poruncindu-mi foarte aproape de mine.

M-am trezit în faţa unui tablou ciudat: Wendy îmbrăcată în costum de dansatoare orientală; sânii rotunzi erau strânşi într-un sutien îngust, care lăsa la vedere cea mai mare parte a pieptului, pântecele era, de asemenea, descoperit şi peste buric îşi fixase o stea, iar talia era strânsă cu o centură care-i punea în evidenţă şoldurile şi de care atârnau nişte ciucuri lungi peste picioarele goale. Era agitată şi nespus de fericită, s-a învârtit de câteva ori şi m-a întrebat:

— Ei, ce zici? Acum sunt o dansatoare din Andaluzia. Ţi se pare că semăn cu chipul din imaginaţia ta?

— Da...

— Cu greu m-am descurcat până ce-am dat de un magazin care vinde veşminte de dans oriental. Ştii cum am făcut?

— Cum?

— Anul trecut m-am dus la un bal mascat şi-am văzut o fată îmbrăcată cu un costum exact ca ăsta. M-am ţinut de capul ei cu telefoanele până ce mi-a spus unde se află magazinul cu pricina.

Cu greu o puteam urmări, căci mintea îmi era absentă. Şi-a dat seama foarte curând de lucrul acesta şi faţa i s-a crispat brusc. S-a aşezat lângă mine şi m-a întrebat tulburată:

— Ce s-a-ntâmplat?

Părea ciudată, cum stătea lângă mine îmbrăcată în costumul de dansatoare. Semăna cu o actriță care așteaptă în culise sosirea momentului când trebuie să intre pe scenă. M-am gândit să nu-i spun ce mi se întâmplase, să-i cer să plece sau să mă retrag eu sub un pretext oarecare, dar pe neașteptate m-am răzgândit și i-am relatat tot ceea ce mi se întâmplase. A rămas o vreme pe gânduri, apoi s-a minunat și m-a întrebat în șoaptă:

— Într-un asemenea stat polițienesc trăiți voi?

— Dacă nu l-ar sprijini americanii, regimul egiptean n-ar rezista nici o singură zi!

M-a cuprins în brațe și s-a lipit de mine până ce i-am simțit respirația.

— Și ce-ai de gând să faci? m-a întrebat tot în șoaptă.

— O să adun mai departe semnături.

— Nu ți-e frică?

— Teama e firească, dar eu voi învinge. Nu există luare de atitudine fără preț.

— Dar lucrurile nu se limitează doar la tine. Te-au amenințat că vor avea de suferit atât mama ta, cât și sora ta.

Mi-au apărut în minte chipurile surorii și mamei mele și i-am văzut pe ofițeri și pe polițiștii în civil năvălind în casă și arestându-le.

— N-au decât să facă ce poftesc! Eu nu voi da înapoi! i-am răspuns ridicând vocea.

— În privința ta, ești liber să faci ce vrei, dar ce vină au mama și sora ta?

— N-au nimic în plus față de mamele și surorile zecilor de mii de deținuți!

— Nagi, îți spun sincer că nu te mai înțeleg. De ce ții neapărat să-ți creezi necazuri?

— Ce vrei să spui?

— Ce legătură mai ai tu cu problemele Egiptului de vreme ce ai plecat din țară?

— Dar Egiptul e țara mea!

— Egiptul, la fel ca multe alte țări din lumea a treia, suferă din pricina numeroaselor probleme profunde care s-au acumulat în decursul secolelor. Viața ta și a mea nu ne-ar ajunge să le îndreptăm.

Nu mă aşteptam să aud vorbele astea din gura ei. Am dat paharul peste cap, privind-o insistent cu uimire. S-a ridicat şi s-a oprit în faţa mea. Apoi mi-a apropiat faţa de pântecele ei şi a şoptit:

— Relaţia noastră este minunată. Când sunt împreună cu tine încerc sentimente pe care nu le-am mai cunoscut. Te rog, gândeşte-te la viitorul nostru...

— Nu voi renunţa la îndatoririle mele.

— De ce nu vrei să gândeşti altfel? America s-a înălţat pe umerii unor tineri talentaţi şi ambiţioşi, aşa cum eşti şi tu. Au venit din toate colţurile lumii căutând un viitor mai bun. America este ţara tuturor posibilităţilor. Dacă ai rămâne aici, ai putea realiza lucruri extraordinare.

— Vorbeşti întocmai ca Safwat Şakir.

— Ce zici?

— Ba foloseşti chiar şi cuvintele lui.

Ceea ce am spus a sunat ciudat până şi în urechile mele. Mi-am dat seama că sunt beat şi ştiam foarte bine că efectul băuturii sporeşte când sunt încordat. M-am lăsat mânat de un sentiment insistent, misterios ca şi soarta şi am întrebat-o:

— Nu ţi se pare ciudat că Safwat Şakir ştie totul despre relaţia dintre noi?

— Mie mi se pare şi mai ciudat faptul că a putut obţine un set de chei de la apartament!

— Wendy, cine ar fi putut să-i dea lui toate informaţiile astea?

M-a privit fix şi a făcut ochii mari, ca şi cum nu i-ar fi venit să creadă.

— Ce vrei să spui? m-a întrebat cu glasul tremurând de tulburare.

— Nu vreau să spun ceva anume. Doar mă întreb cum de-a aflat Safwat aceste amănunte despre relaţia dintre noi. Şi dacă posedă nişte CD-uri, asta înseamnă fără pic de îndoială că în dormitor se află o cameră. Cine-ar fi putut s-o monteze acolo?!

S-a uitat la mine nedumerită o clipă, apoi s-a întors şi a intrat precipitată în baie. Eu am rămas nemişcat. Nu m-am simţit în stare şi nici n-am vrut să fac ceva. Simţeam că mă prăvălesc cu o viteză uluitoare fără să mă pot opri. Mi-am umplut paharul din nou şi l-am dat peste cap. După câteva

clipe, Wendy a apărut îmbrăcată, cu costumul în punga pe care o adusese. Părea total răvăşită. A alergat către uşă fără să se mai uite în urma ei.

— Wendy! am strigat-o, alergând dupa ea.

Nu s-a întors spre mine. Am apucat-o de mână, dar ea şi-a retras-o numaidecât, împingându-mă cu putere. Am observat cum i se prelingeau lacrimile pe obraji.

— Te rog, ascultă-mă! am bâiguit eu, implorând-o.

Dar ea a trântit uşa cu violenţă fără să mai privească înapoi.

30

— Doctorul Baker este bine-cunoscut pentru fanatismul său împotriva musulmanilor, iar eu – slavă lui Allah! – sunt un musulman mândru de religia sa. A încercat de mai multe ori să ia în derâdere Islamul în prezența mea, dar eu l-am repezit și l-am redus la tăcere și așa se face că s-a decis să se răzbune pe mine și a născocit treaba asta, încercă Danana s-o convingă pe soția lui care stătea pe canapeaua din fața sa.

Apoi lăsă capul în jos, prefăcându-se spășit, dispus să suporte cu stoicism toate nenorocirile. Marwa observă bineînțeles pauzele mari pe care le făcea când vorbea, ca și cum și-ar fi căutat cuvintele, și exclamă, străduindu-se să schițeze un zâmbet neutru:

— Ciudată poveste!

— De ce ți se pare ciudată? Dușmanul tău este și dușmanul religiei tale, iar Allah Preaînaltul a grăit în Sfânta Carte: „Și nu-ți vor da pace iudeii și nici creștinii până ce nu vei urma religia lor“[1].

— Dar mai înainte mi-ai spus ca dr. Baker îi iubește pe egipteni, mormăi ea.

— Așa mi-am închipuit până acum când a ieșit la iveală adevărata lui față... Știi prea bine că eu sunt amabil și mă adaptez foarte ușor în relațiile cu toți oamenii.

— Nu s-ar putea să fie vorba de o neînțelegere?

— Eu îți spun că o să mă dea afară din secție și tu îmi vorbești de o neînțelegere?! țipă Danana furios.

1. *Surat Al-Baqara*, versetul 120.

— Şi ce-o să faci în situaţia asta? îl întrebă Marwa după o scurtă pauză.

— Nu ştiu...

— De ce nu te duci la comisia de disciplină să le spui totul de-a fir a păr?

— Da' ce, tu îţi închipui că americanii o să-l socotească pe colegul lor mincinos şi-o să-mi dea mie dreptate?

Rămase puţin cu ochii în pământ, apoi adăugă cu glasul spart:

— Mi s-a făcut o mare nedreptate, dar Domnul nostru este mare. Mi l-a trimis pe Safwat *Bey* Şakir ca să mă ajute.

Marwa îşi dădu seama că discuţia aluneca spre o zonă necunoscută, plină de fel de fel de probabilităţi, aşa că preferă să tacă.

— Safwat *Bey* mi-a promis să rezolve chestiunea împreună cu Oficiul de Burse, urmând ca după aceea să mă înscrie la o altă universitate, continuă Danana ca şi cum ar fi vorbit singur.

— Slavă Domnului!

— Ai auzit în viaţa ta de altcineva mai cumsecade şi mai generos decât omul ăsta?

— Bineînţeles!

— Crezi că aş putea după toate lucrurile astea pe care le face pentru mine să-i refuz vreo cerere?

Marwa se uită la el în continuare fără a scoate vreun cuvânt.

— Răspunde-mi! insistă el cu asprime în glas.

— Nu pricep, de fapt ce vrei de la mine?

— Nu vreau nimic altceva decât binele nostru. Noi, Marwa, suntem soţi, suntem părtaşi la bine şi la rău. Eu trec acum printr-un mare necaz, iar Safwat *Bey* îmi face o mare favoare.

— Şi ce legătură am eu cu treaba asta?

— Safwat *Bey* ar vrea să lucrezi la el.

— Eu?

— Da! O să te numească secretară în biroul lui!

— Dar eu n-am lucrat niciodată ca secretară!

— Treaba nu-i deloc grea! Tu eşti destul de inteligentă şi-o să înveţi rapid. Dac-ar vrea, Safwat *Bey* ar putea numi zece secretare americane... Dar activitatea în biroul său trebuie să respecte anumite criterii.

— Nu înţeleg!

— Cine o să lucreze cu el o să aibă acces la secrete importante. Ar vrea să te angajeze pe tine fiindcă prezinţi încredere. Serviciile de informaţii americane şi israeliene vor depune toate eforturile ca să recruteze orice secretară care va lucra cu el pentru a afla secretele ţării noastre. Activitatea ta alături de el ar fi un mic gest de recunoştinţă pentru ajutorul pe care mi l-a dat şi mi-l va da, însă va fi şi un act de patriotism...

Marwa tăcu din nou. Succesiunea rapidă a evenimentelor o puse în mare încurcătură şi nu se simţi în stare să dea un răspuns pe loc.

— Ei, ce zici? Ce părere ai?

Danana îi adresă întrebarea grăbit şi se uită în ochii ei cu o curiozitate semănând cu a jucătorului de table care a aruncat zarurile şi aşteaptă nerăbdător să vadă rezultatul. Era pregătit să facă uz de toate mijloacele pentru a o convinge. Trebuie să lucreze cu Safwat Şakir! O să insiste; o s-o roage; dacă o să fie nevoie, o să se certe cu ea sau o să ceară ajutorul tatălui ei pentru a o convinge. Se aşeză dinaintea ei, pregătit pentru orice reacţie. Trecură câteva clipe, dar în cele din urmă ridică privirea spre el şi-i răspunse calm, cu un zâmbet confuz pe chip.

— Bine, accept...

31

Cum se preschimbă iarna în primăvară?

Mai întâi se topeşte zăpada, apoi viaţa se iveşte treptat în crengile fără frunze şi încep să se deschidă bobocii. Cam aşa a început să se schimbe şi viaţa lui Carol odată cu colaborarea ei cu firma de reclame. N-a mai fost nevoită să alerge disperată în căutarea unei slujbe, şi-a achitat în rate împrumuturile pe care le făcuse de la prietena ei Emily, i-a cumpărat micuţului Mark haine noi şi i-a împlinit visul de a-i lua un abonament la clubul de bowling din apropiere, i-a dăruit lui Graham trei costume elegante de vară şi a insistat să revină la tutunul olandez preferat pentru pipă (iar el nu şi-a putut ascunde fericirea recâştigată prin acest gest), a cumpărat un Buick la mâna a doua pentru micile lor deplasări. Apoi a zugrăvit casa în întregime şi a plantat în grădină nişte pomi frumoşi. Într-o dimineaţă, îşi luă micul dejun pe terasă împreună cu Graham. Ea purta un chimono alb de bumbac (pe care-l cumpărase de la faimosul magazin popular Tigoro), iar el stătea lângă ea, trăgea tacticos din pipă şi-şi sorbea cafeaua pe îndelete, răsfoind ziarul *Chicago Tribune*.

— John, ce părere ai? l-a întrerupt ea brusc. Valoarea casei noastre a crescut considerabil după îmbunătăţirile pe care i le-am adus. Dacă am scoate-o la vânzare, am putea lua un preţ bun pe ea. Pot să mai adaug la asta nişte bani din economiile mele şi cumpărăm o casă nouă.

Luat prin surprindere, Graham rămase un timp petrecându-şi degetele prin barbă, după care îi răspunse făcând pauze între cuvinte:

— Ideea este bună, Carol, dar eu mă simt foarte legat de casa asta. Am trăit douăzeci de ani în ea. Fiecare ungher de aici îmi aduce aminte de o părticică din viaţa mea.

— Ne mutăm într-o casă mai mare şi mai frumoasă.

— S-ar putea ca sentimentele mele să-ţi pară cam romantice şi puţin neghioabe, dar îţi mărturisesc sincer că eu nu mă pot vedea într-o altă casă.

Citind dezamăgirea pe chipul ei, o prinse de mână şi-i şopti:

— În orice caz, îţi promit să mă mai gândesc la chestiunea asta.

— Să nu faci nimic care nu ţi-ar conveni!

— Ba am să fac tot ce te-ar putea ajuta să fii mai fericită!

Se uită în ochii lui, simţindu-se brusc copleşită de recunoştinţă faţă de el. Se apropie, îl cuprinse în braţe şi-l sărută cu patimă. În clipa aceea simţi că-l iubeşte mai mult decât oricând până atunci.

Carol s-a împăcat în cele din urmă cu noua ei activitate. Prima dată când s-a dezbrăcat în faţa lui Fernando, când a simţit pe trupul gol atingerea mâinilor lui reci, în timp ce o pregătea pentru filmări, a fost strivită de umilinţă, a cuprins-o ameţeala şi n-a lipsit mult să leşine. Aversiunea i-a dispărut treptat şi a început să se obişnuiască, zicându-şi în sinea ei că, la urma urmei, Fernando este homosexual, trupul femeii nu-i spune nimic, ba poate chiar îl dezgustă. De ce să mă simt stânjenită când mă dezbrac în faţa lui? Aceasta-i activitatea noastră comună. Aş fi simţit vreo ruşine dacă mi-ar fi fotografiat o mână sau un picior? Nu-i un paradox aici? Pieptul nu-i şi el o parte din corpul meu, la fel ca toate celelalte? Sentimentul de jenă izvorăşte din rămăşiţele vechii mentalităţi după care trupul femeii este un bun exclusiv privat de care nu se poate dispune decât cu consimţământul tatălui sau al soţului ei. Astea-s baliverne. N-am nici un motiv să-mi fie ruşine. Eu sunt doar o actriţă care-şi foloseşte trupul pentru a se exprima în faţa camerei, nimic mai mult sau mai puţin. Ce-i ruşinos în treaba asta? Si-apoi am avut altă opţiune? Nu puteam să refuz treaba asta. Nu mai suportam să-i provoc necazuri bietului Graham. M-a iubit pe mine, l-a iubit şi pe fiul meu şi a suportat nesfârşite necazuri din pricina noastră. Nu i-am oferit în schimb decât

mizerii! Omul poate îndura sărăcia când este tânăr, dar să fie nevoit s-o suporte după ce-a trecut de şaizeci de ani, asta-i prea de tot! Şi-apoi, ce vină are micuţul Mark? Tatăl refuză să-l întreţină, iar eu am datoria să-i asigur o viaţă demnă. N-o să uit niciodată cât de fericit a fost când a primit noile haine şi cu câtă bucurie a pus mâna pe bila cu care avea să doboare popicele de lemn. Dacă mi s-ar oferi de o sută de ori meseria pe care o fac, aş accepta-o cu dragă inimă pentru Mark şi pentru Graham – cele mai scumpe fiinţe pe lumea asta!

Gândind aşa, s-a autoconvins, şi-a găsit liniştea şi s-a împăcat cu situaţia, dar fără să-i spună lui Graham adevărul. I-a spus că înregistrează reclame pentru un post de radio şi că funcţionarii de acolo au fost încântaţi de vocea şi de dicţia ei şi de aceea i-au oferit un salariu destul de bun. Când Graham a întrebat-o despre ora când se transmit reclamele, ea avea răspunsul pregătit şi i-a zis, oftând cu regret:

— Reclamele pe care le înregistrez sunt cumpărate de un mic post de radio tocmai din Boston, care nu poate fi recepţionat în Chicago. Dacă o să am noroc, şopti ea cu un glas visător, cu un zâmbet artificial pe faţă, o să semnez un contract cu un mare post din Chicago.

— Aşadar, trebuie să avem mare grijă de minunatul tău laringe, care reprezintă averea noastră naţională, glumi Graham, după ce o sărută în treacăt pe buze.

În mod neaşteptat, ea reuşi într-adevăr. Încântaţi de ea, şefii de la compania Double X îi cerură lui Fernando să facă o nouă reclamă cu ea. Aceasta ieşi mult mai bună, deoarece dobândise o oarecare experienţă în exprimarea cu ajutorul trupului în faţa camerei. După alte două săptămâni, Fernando o invită la el şi când sosi, o salută călduros şi-i spuse, în timp ce-şi aprindea obişnuita ţigară cu marijuana:

— Dragă Carol, mergem din succes în succes. Azi-dimineaţă mi-au telefonat şi te-au solicitat pentru o a treia reclamă.

— Formidabil!

— De data asta, o să-ţi fotografiem picioarele în timp ce îmbraci nişte chiloţi produşi de companie.

— N-o să apar complet goală în faţa camerei nici dacă o să-mi dea un milion de dolari!

— Dacă ți-ar oferi un milion de dolari, ai fi în stare să faci orice! o luă Fernando peste picior după ce râse pițigăiat.

Se uită la el, simțindu-se umilită, dar nu scoase nici o vorbă.

— Ce prostie am putut să spun! bombăni el, ca și când și-ar fi dat seama de gafă, și-și prinse capul între mâini. Se pare că am întrecut măsura cu marijuana. Iartă-mă, Carol! mormăi el.

Ea clătină din cap, forțându-se să zâmbească, iar el i se adresă de data asta cu un ton serios:

— În orice caz, n-o să-ți ceară nimeni să te dezbraci complet.

Făcură câteva probe până când ea înțelese rolul ce-i revine și-l îndeplini foarte bine. O să-i filmeze jumătatea de jos a corpului, în timp ce îmbracă lenjeria intimă marca Double X. Timp de treizeci de secunde trebuie să rămână total relaxată în fața camerei, pipăind piesa respectivă, apoi întinzându-și picioarele încet, ridicându-le unul peste celălalt pentru a da impresia de confort desăvârșit. În clipa aceea, va fi suprapus textul reclamei: „Chiloții Double X... confortul tău desăvârșit".

Reclama înregistră un mare succes și onorariul ei se ridică la 1200 de dolari pe oră. Imediat după aceea, Fernando îi propuse o nouă reclamă:

— De data asta, vom lucra pe o zonă decentă a corpului tău: tălpile picioarelor. Este vorba despre o reclamă pentru ciorapii Double X.

Timp de o săptămână întreagă, Carol trebui să se lase pe mâna unei pedichiuriste care lucra cu grijă și pricepere câte două ore în fiecare dimineață, pentru a-i lustrui unghiile, a-i freca pielea călcâielor și tălpilor, astfel încât acestea să devină moi și delicate. Rezultatul fu strălucitor – până și Fernando izbucni admirativ când făcu testul camerei:

— Ce tălpi minunate, demne de concubina unui împărat roman!

De data aceasta, ea trebuia să ridice piciorul cu grație în fața camerei, să-și întindă talpa ca o balerină, să rămână o clipă în poziția aceea și apoi să-și pună ciorapii într-o manieră provocatoare. După difuzarea reclamei, Fernando îi zise, cu chipul radiind de fericire:

— Avem un succes fantastic, Carol. Tu eşti muza mea. Datorită ţie, eu dau tot ce am mai bun în mine.

Şi ca de obicei, îi prezentă o noua ofertă:

— Noua reclamă este total diferită de ceea ce am făcut noi până acum.

— Ia să vedem, despre ce este vorba?

— Onorariul îţi va creşte la 1500 dolari pe oră.

— Mulţumesc! Dar în ce ar urma să constea reclama?

— Este o idee neconvenţională, însă eu nu voi renunţa la ea cu nici un chip. În cazul că n-o să fii de acord, voi recurge la un alt model.

— Spune-mi, Fernando!

— Bine! Compania Double X a produs un nou model de sutien complet transparent. Tăcu un moment, apoi continuă cu un ton mai aspru pentru a-și ascunde stânjeneala: Ideea reclamei ar fi următoarea: eu o să-ţi filmez sânii goi, după care tu trebuie să te exciţi ca să-ţi pot filma mameloanele în erecţie.

— Ce ticălos poţi să fii! ţipă Carol la el și se ridică furioasă, îşi luă poşeta de pe scaun şi se îndepărtă spre uşă, dar Fernando alergă după ea şi o apucă de mână, încercând s-o liniştească:

— Carol, să știi că această chestiune este mult mai simplă decât îţi închipui. Ia stai şi chibzuieşte puţin. Ţi-am filmat sânii goi de zeci de ori. Cu ce te-ar deranja dacă de data asta o să-i filmăm cu sfârcurile puţin excitate?

— N-o să fac aşa ceva niciodată!

Se uită la ea şi continuă, încercând s-o înduplece:

— Ascultă, asta-i ultima ofertă. Un onorariu excepţional! 2000 de dolari pe ora de filmare. Primești această sumă doar pentru reclamele care cuprind momentul excitării sexuale. Pentru reclamele obişnuite rămâne salariul de până acum.

Carol privi la el fără să zică nimic. Părea că evenimentele se succed cu o repeziciune extraordinară, iar ea nu avea timpul necesar pentru a le urmări.

— Ai răgaz să te gândeşti până mâine-dimineaţă. Compania e foarte grăbită cu reclama asta, iar tu trebuie să-mi dai timpul necesar pentru a găsi un alt model, în caz că refuzi.

În ziua următoare, Carol se opri în faţa lui imediat ce sosi şi înainte ca el să o întrebe, ea bombăni evitând să-l privească în ochi:

— Bine... Când începem?

Fernando scoase obişnuitul său hohot piţigăiat şi o strânse în braţe, ridicând-o în aer.

— Ce femeie extraordinară eşti! Dacă m-ar interesa femeile, aş fi în stare să fac orice pentru a te seduce. Hai la treabă!

Intrară în studio şi ea se dezbrăcă, aşa cum făcea de obicei. El stărui îndelung până ce-şi potrivi luminile şi camerele. După câteva încercări, reuşi să filmeze scena în care ea apare cu sânii goi, rămânându-le să ducă la bun sfârşit partea cea mai dificilă. Îi ceru să-şi pună sutienul, îi închise găicile de la spate, apoi o aşeză în mijlocul cadrului pe care-l pregăti şi începu s-o dădăcească:

— Carol, eu o să te ajut acum ca mameloanele să ajungă în erecţie. Să nu te sfieşti de treaba asta! Am să te pipăi într-o manieră perfect profesională.

Se apropie de ea şi-şi vârî mâinile sub sutien. Îi cuprinse sânii cu palmele şi începu să-i mângâie încet. Apoi îi prinse sfârcurile între degete şi începu să le frece cu delicateţe. Trecu un minut fără ca ea să-i răspundă.

— Se pare că nu te pot excita suficient. Să continui?

Nu-i răspunse şi rămase pe loc privind la mâinile lui care-i cuprinseseră sânii sub sutien. Apoi şi le retrase brusc şi sări în spatele camerei pentru a se convinge că este aranjată cum trebuie. Se întoarse la ea şi-i zise în şoaptă:

— Ţi-am pregătit ceva care o să te ajute... Uită-te pe ecran.

Acum văzu că el aşezase un laptop pe masa alăturată. Apăsă pe butonul de comandă şi în faţa ei se succedară scene dintr-un film pornografic: o femeie albă întreţinea relaţii sexuale cu un negru şi urla de plăcere.

— Opreşte-l, te rog!

— Ce spui?

— Nu suport să vad filmele astea.

— De ce?

— Pentru că sunt false şi naive.

— Ai vreo problemă de nu răspunzi?

— Dimpotrivă, sunt foarte normală.

Îi aruncă o privire prevestitoare de furie şi insistă:

— Ascultă! Eu trebuie să filmez una sau două secvenţe astăzi. Nu-mi distruge cariera!

Privi la ea descurajat, dar ea îl împinse în spatele camerei, îndemnându-l în şoaptă:

— Dă-mi o şansă! Lasă-mă singură şi voi reuşi!

— Hai, te rog!

Îşi târşâi picioarele ca un elev turbulent pe care profesorul l-a dat afară din clasă. Carol închise ochii şi începură să i se perinde prin gând clipele ei intime cu Graham, acea plăcere caldă, mistuitoare pe care o încerca atunci când făcea amor cu el. Încet-încet, uită de tot ceea ce se afla în jurul ei şi se lăsă absorbită de sentimentul minunat pe care-l retrăia. Când îşi dădu seama oarecum vag şi de la mare depărtare că luminile din faţa ochilor ei închişi devin mai puternice, nu le dădu nici o atenţie, ci continuă să plutească în reveria ei şi nu se trezi decât atunci când simţi mâna lui Fernando pe umărul gol şi-l auzi exclamând entuziasmat:

— Bravo! Am filmat o secvenţă fantastică!

Filmarea durǎ câteva şedinţe, în care Carol recurse la aceeaşi metodă pentru a se excita.

Reclama avu un succes extraordinar (toate ziarele o elogiară, cu excepţia unui articol apărut în *Chicago Sun-Times* care o critică pentru că ar fi imorală şi ar atenta la viaţa privată a americanilor). Peste câteva zile, Fernando o invită să ia cina împreună şi după două pahare de vin roşu, care se amestecă imediat cu efectul marijuanei ce nu-i dispărea niciodată, începu să fredoneze vestitul cântec de demult „O, Carol!".

— Unde-ai fost tu, că nu ne-am întâlnit atâta vreme? şopti el cu ochii licărindu-i de entuziasm.

— Totul se datorează talentului tău.

Fernando privi spre ea o vreme, ca şi când ar fi ezitat, apoi îi zise cu o spontaneitate copilărească pe care ea o aprecie foarte mult:

— Ştii ceva, directorul companiei vrea să te întâlnească.

— Serios?

— Îngerul tău păzitor lucrează cu o eficienţă nemaipomenită. Întâlnirea asta s-ar putea să-ţi schimbe viaţa. Henry

Davis, proprietarul companiei Double X, este unul din cei mai bogaţi oameni din America. Ştii că eu nu l-am văzut până în momentul de faţă? Am cerut de mai multe ori să mă primească, dar s-au scuzat cu diverse motive.

— Situaţia mea este exact inversă. Tu ceri să te primească şi el refuză, în vreme ce pe mine mă invită chiar el, dar nu ştiu dacă voi accepta sau nu, glumi ea.

El nu râse deloc. Se uită drept în ochii ei şi zise foarte sincer:

— Sper că o să-mi apreciezi onestitatea. Altcineva în locul meu nu ţi-ar permite cu nici un chip să te întâlneşti cu directorul companiei fără să fi semnat cu el mai înainte un contract de exclusivitate.

— Apreciez tot ce-ai făcut pentru mine.

— Aş dori să se adeverească vorbele tale. Îţi dau numerele de telefon de la biroul lui Henry Davis ca să stabileşti întâlnirea cu el. Îţi cer în schimb să nu semnezi nici un contract cu el fără să mă consulţi şi pe mine.

— Aşa voi face.

— Promiţi?

— Promit!

32

— Zaynab? Sunt Salah...

Răsufla greu de emoţie. Şi lui i se părea străin propriul glas. Avea impresia că vorbeşte altcineva. Parcă după treizeci de ani de la despărţire, ar fi zărit-o pe stradă cu totul întâmplător şi ar fi alergat după ea până ce ar fi ajuns-o din urmă. Ce ciudat! Nu-i vine să creadă că vorbeşte cu ea; parcă ar fi trăit o viaţă întreagă departe de ea şi nu ar fi încercat de o mie de ori să o uite. Ca şi cum nu i-ar fi fost dor de ea de o mie de ori şi nu ar fi blestemat de o mie de ori. Glasul lui spunea mult mai mult decât orice cuvinte.

„Eu sunt Salah, Zaynab. Îţi mai aduci aminte de mine? Sunt Salah care te-a iubit aşa cum nu te-a mai iubit nimeni altcineva. Te-am pierdut, Zaynab, şi odată cu tine mi-am pierdut şi propria viaţă. Am trăit treizeci de ani rătăcit, departe de tine. Am încercat şi am eşuat, Zaynab. Şi iată-mă acum întorcându-mă la tine..."

— Salah? Nu-mi vine să cred!

Deşi trecuseră atâţia ani, vocea ei îşi păstra căldura de odinioară.

— Este o oră potrivită ca să-ţi dau telefon? Nu vreau să te deranjez de la treburi.

— Eu lucrez la guvernul egiptean, Salah! Şi munca noastră aici se rezumă la venirea la lucru. Întotdeauna avem timp liber.

Doamne! Râsul ei a rămas neschimbat. I-a spus că nu poate să-i descrie în cuvinte fericirea pe care o simte stând de vorbă cu el. I-a povestit despre viaţa ei. Acum trăieşte singură, după ce soţul ei s-a stins din viaţă şi singura ei

fiică s-a căsătorit. Evită să aducă vorba despre soțul ei. O întrebă despre situația din Egipt și ea îi mărturisi cu tristețe:

— Egiptul se află în cea mai proastă situație, Salah. Lucrurile pentru care am luptat eu împreună cu colegii mei n-au fost decât o himeră. Democrația nu s-a înfăptuit și nu ne-am eliberat de înapoiere, de ignoranță și de corupție. Totul s-a schimbat în mai rău. Ideile reacționare se răspândesc în Egipt ca o molimă. Imaginează-ți că sunt singura musulmană care nu poartă văl din cele cincizeci de funcționare din Departamentul Planificării.

— Cum de s-a putut transforma Egiptul astfel?

— Represiunea, sărăcia, oprimarea, disperarea în privința viitorului, absența oricărui țel național. Egiptenii nu mai au nici o speranță în privința dreptății în această lume și-au ajuns s-o aștepte în viața cealaltă. Ceea ce se întâmplă în Egipt în momentul de față nu este religiozitate, ci o tristețe generală însoțită de niște simptome religioase! Și lucrurile s-au înrăutățit și mai tare după ce milioane de egipteni au lucrat în Arabia Saudită și s-au întors de-acolo cu ideile wahhabite[1]. Și guvernul a favorizat răspândirea acestor idei pentru că ele îl sprijină.

— Cum?

— Păi, doctrina wahhabită interzice revolta împotriva cârmuitorului musulman, chiar dacă el îi oprimă pe oameni. Preocuparea de căpătâi a wahhabiților este acoperirea corpului femeii!

— Este cu putință ca gândirea egiptenilor să coboare atât de jos?

— Chiar și mai mult! În Egipt întâlnești acum femei care poartă mănuși pentru ca nu cumva să se simtă ispitite atunci când dau mâna cu bărbații.

— Și nu este Abd al-Naser vinovat de toate astea?

Izbucni într-un râs care-i mișcă inima.

— Vrei să reluăm certurile de odinioară în legătură cu Abd al-Naser? Cred și acum că el a fost cel mai mare conducător pe care l-a avut Egiptul vreodată. Dar cea mai mare greșeală săvârșită de el a fost faptul că n-a instaurat

---

1. Sectă musulmană apărută în Arabia Saudită la sfârșitul secolului al XVIII-lea.

democrația și că ne-a lăsat un regim militar pe care l-au moștenit unii care au fost mai puțin devotați și competenți decât el.

Tăcu o clipă, oftă și reluă discuția.

— Slavă lui Allah! Cu toate că nu am reușit în plan general, pot zice că Allah m-a ajutat să reușesc în viața de familie. Fiica mea este inginer și a avut succes atât în activitatea ei, cât și în căsătorie. Am doi nepoți minunați! Dar tu? Tu ce-ai făcut?

— Am obținut doctoratul și am devenit profesor la universitate.

— Te-ai căsătorit?

— M-am căsătorit și am și divorțat.

— Copii ai?

— N-am copii.

Simți că răspunsul lui o bucură într-un fel. Stătură de vorbă aproape două ceasuri și din noaptea aceea viața lui se schimbă cu totul. Lumea lui nocturnă se întregi. Orașul lui fermecat pe care îl ținuse până atunci secret, deoarece nimeni nu l-ar fi crezut, dacă i-ar fi vorbit despre el, se trezi la viață. Dacă ar fi povestit cuiva despre acest oraș, l-ar fi socotit nebun, cu certitudine. Așa crezu mai nimerit să păstreze secretul în inima lui. Ziua trăiește doar pe jumătate treaz, dar cum coboară noaptea se transformă într-o altă creatură, asemenea eroilor din basme, și aripile sale îl poartă în trecut. Îmbracă hainele cele vechi, vede un film alb-negru din anii șaizeci și ascultă cântecele lui Umm Kalsum și ale lui Abd al-Halim Hafiz până când ea sosește la birou și o caută. I-a povestit cu sinceritate și căldură tot ceea ce i s-a întâmplat, asemenea unui copil care se întoarce de la școală și se aruncă în poala mamei care-l sărută, îl dezbracă și-i spală fața și mâinile de praful de pe drum! Într-o noapte, după ce-și depănă amintirile, se simțiră copleșiți de o căldură pură, și el se trezi propunându-i ca din senin:

— Ce-ai zice dacă te-aș invita în America?

— Pentru ce?

— S-ar putea să începi o viață nouă.

— Ai ajuns să gândești ca americanii, Salah, îl mustră ea blând printre hohote. Care viață nouă? La vârsta noastră ne rugăm lui Allah ca sfârșitul să fie cât mai ușor.

— Uneori mă cuprinde furia pe tine.

— De ce?
— Pentru că tu ai fost cauza despărţirii noastre.
— Asta-i o poveste aşa de veche.
— Nu pot să nu mă gândesc la ea...
— La ce bun să mai răscolim trecutul acum?
— De ce m-ai lăsat să plec, Zaynab?
— Tu ai decis să emigrezi.
— Dar m-ai fi putut convinge să rămân.
— Am încercat, dar tu ai ţinut morţiş să pleci.
— De ce n-ai venit cu mine?
— Simţeam că nu pot să părăsesc Egiptul.
— Dacă m-ai fi iubit cu adevărat, ai fi plecat împreună cu mine.
— Este absurd să ne mai batem capul acum în legătură cu nişte lucruri care s-au întâmplat cu treizeci de ani în urmă!
— Mă mai crezi şi acum laş?
— De ce insişti să răscoleşti nişte amintiri neplăcute?
— Nu evita răspunsul. Tot mai crezi că sunt un laş?
— Dacă te-aş fi crezut laş, n-am mai fi fost prieteni.
— Dar ultima dată mi-ai zis: „Îmi pare rău că eşti laş!".
— Ne-am certat atunci şi cred că m-a luat gura pe dinainte.
— Să ştii că am suferit ani în şir din pricina acestor cuvinte.
— Îmi pare rău...
— Nu cred că a fost doar o scăpare.
— De fapt ce vrei exact?
— Vreau să-ţi cunosc adevărata părere. Sunt un laş, în opinia ta?
— Datoria te-ar fi obligat să rămâi în Egipt.
— Tu ai rămas şi care este rezultatul?
— N-am aşteptat anumite rezultate.
— Nu s-a împlinit nici unul din ţelurile pentru care ai luptat.
— Dar mi-am împlinit datoria.
— Inutil!
— Cel puţin, eu nu am evadat.
Cuvintele acestea avură un impact greu şi urmară câteva clipe de tăcere. Apoi, ea adăugă, cerându-şi scuze:
— Iartă-mă, Salah. Te rog să nu te superi pe mine. Tu ai insistat să vorbim despre subiectul ăsta.

33

Parcă un muşchi de pe chipul lui Raafat Sabit se contractase şi rămăsese, adăugând trăsăturilor sale o notă de veşnică amărăciune... Parcă ar fi cărat o povară grea sub care i s-a încovoiat spinarea şi paşii greoi au luat locul mersului său vioi. Parcă şi-a pierdut şi capacitatea de concentrare şi mai tot timpul privea în gol. Îl frământa o singură întrebare: Unde a dispărut Sara? O căută pretutindeni, dar fără nici un folos. Să fi fugit cu Jeff în alt oraş? Să-i fi atacat vreo bandă în Oakland? În cartierele rău famate din Chicago se petrec crime care nu sunt descoperite decât întâmplător sau care nu sunt descoperite niciodată. „Ce ţi s-a întâmplat, Sara? Nu-mi voi ierta niciodată dacă ţi s-a întâmplat ceva rău. Cât de crud am putut să fiu cu tine! Cum de am fost în stare să te umilesc?"

După zile în şir de căutări istovitoare, hotărî să anunţe poliţia. Îl primi un ofiţer negru destul de politicos care, după ce-i ascultă atent povestea, oftă şi-i zise:

— Regret, domnule. Îmi pare rău. Sunt tată, la fel ca dumneavoastră, şi vă înţeleg foarte bine, dar fiica dumneavoastră este majoră şi conform legislaţiei americane este liberă să se deplaseze şi să-şi schimbe domiciliul după cum voieşte. În consecinţă, nu putem întreprinde nici o măsură legală pentru a o cautăă, dacă a dispărut.

Raafat se întoarse acasă descumpănit şi-o găsi pe Michelle, soţia sa, întinsă pe canapeaua din camera de zi.

— Ce-ai făcut? îl întrebă, privindu-l absentă.

Îi povesti aproape în şoaptă despre discuţia avută, apoi se aşeză lângă ea şi o prinse de mână. În clipa aceea păreau

ca doi soţi bătrâni pe care convieţuirea îndelungată îi făcuse în stare să comunice fără cuvinte. Suferinţa îi unise şi încetaseră să se mai certe. Era o unire instinctivă, ca aceea care-i adună laolaltă pe oameni atunci când izbucneşte un incendiu sau se produce un cataclism natural.

— Şi mai ai vreo idee? îl întrebă ea, ridicându-se, după ce îi îndepărtă mâna cu blândeţe.

— O să dau un anunţ.

— Îţi închipui că ea o să-l citească?

— Mi-aduc aminte că din când în când mai citea anunţurile din ziare.

Se uită la el un timp şi apoi îl îmbrăţişă. O simţi cum tremură. Încercă s-o consoleze şi s-o liniştească şi o conduse spre pat. Apoi se întoarse încet şi se aruncă pe canapea. Simţea o durere de cap ucigătoare şi deprimarea îl împiedica să respire normal. De când a dispărut Sara, nu mai putea dormi decât cu somnifere şi nu se mai simţea în stare să facă nimic, nici noaptea, nici ziua. A lipsit de mai multe ori de la cursuri, până într-o zi când dr. Friedman, şeful departamentului, l-a chemat la el şi i-a zis, încercând să zâmbească:

— Raafat, să ştii că noi toţi din secţie îţi înţelegem situaţia... Permite-ne să facem ceva cât de cât pentru a te ajuta. Dacă se întâmplă să nu te simţi în stare să ţii vreun curs, dă-mi telefon şi eu o să găsesc o soluţie pentru a te suplini.

I s-a părut un gest extraordinar din partea colegilor alături de care lucrase vreme de douăzeci de ani, însă a înţeles foarte bine că îngăduinţa lor nu poate dura la nesfârşit. În aprilie îi expiră contractul cu universitatea şi, dacă o să continue situaţia asta, n-o să-i mai prelungească iarăşi contractul, oricât de generoşi ar fi. Treaba-i treabă şi mulţi alţi profesori cu diplome şi cu experienţă la fel ca a lui sau poate chiar mai bogată râvnesc la postul lui.

Se ridică încet şi luă un somnifer. Are patruzeci de minute până când o să adoarmă. Ce să facă? În adâncul sufletului său, ştia că va proceda ca în fiecare seară – o să bea două pahare de whisky (încălcând astfel avertismentul medicului de a nu bea când ia somnifere). O să scoată albumul mare cu fotografii pe care Michelle îl ţine în salon, lângă pian, şi-o să-l răsfoiască, golindu-şi paharul. În faţa ochilor i se perindă zilele fericirii, zilele iubirii şi tinereţii: fotografiile

lui împreună cu Michelle, îmbrăţişaţi în Lincoln Park, petrecând o noapte de Revelion la Davie's Club. În ce an o fi fost asta? O să găsească data scrisă pe spatele fotografiei. Curând, apare şi Sara în imagini: la început – când mama o ţinea la piept, apoi într-un costumaş albastru de marinar pe care i l-a cumpărat când a împlinit cinci ani, apoi o fotografie încântătoare – pe bicicletă în grădina casei. Îi privi îndelung chipul surâzător. Ce frumoasă era! Unde-o fi acum? În vreme ce se uita la fotografiile ei, îi veni un gând ciudat: Oare destinul omului se poate descifra pe trăsăturile chipului său din vremea copilăriei? Oare suntem noi în stare să ne concentrăm şi să ne dăm seama de viitorul copiilor noştri după trăsăturile chipului lor, să prevedem, de pildă, că această fetiţă va muri prematur sau va avea parte de suferinţă în timpul vieţii, sau că acest băieţaş care pare obişnuit sau chiar leneş, va face o carieră strălucită sau va acumula o avere fabuloasă? Sara pare în fotografiile astea un copil surâzător, cu chipul radiind de fericire, dar în mod bizar izbuteşte parcă să citească întipărit pe faţa ei mică, tot ceea ce i se întâmplă acum: un nor uşor pluteşte peste zâmbetul ei şi privirea inocentă, uimită; o frângere aproape imperceptibilă în privirea ei, prevestind un destin trist pe care nu va fi capabilă să-l evite. Puse albumul deoparte şi se ridică. Aşa cum i se întâmplă în fiecare noapte, îl năpădiră gânduri triste şi nu se simţi în stare să mai privească şi alte fotografii. Mai goli încă un pahar în faţa ferestrei, astfel încât somniferul să se alieze bine cu whisky-ul şi să poată cădea într-un somn adânc, întunecos ca moartea.

Brusc i se năzări că aude nişte zgomote venind de la parter: uşa deschizându-se şi închizându-se la loc, apoi zgomotul paşilor pe parchet. Îşi ciuli urechile. Doamne! Să se fi adeverit avertismentul medicului? Să se fi combinat alcoolul cu somniferul şi să aibă halucinaţii? Nu! De data asta este foarte sigur! Cineva se află la parter. Să se fi trezit şi să fi coborât Michelle pentru vreo problemă? Lasă paharul pe masă şi alergă spre dormitor. Deschise uşa încet şi prin întuneric o zări pe soţia lui dormind. Acum se trezi de-a binelea. Sentimentul puternic al primejdiei îi refăcu brusc capacitatea de concentrare. Mişcarea persistă, parcă cineva provoacă anume zgomotul. Individul care i-a intrat

în casă nu se sinchiseşte nici să-şi ascundă mişcările, nu se strecoară pe furiş ca hoţii. O fi beat sau drogat ori – cine ştie? – poate că are asupra sa un pistol care-i dă certitudinea capacităţii de a face faţă situaţiei în orice clipă. Dar de ce ar fi vorba doar de un singur individ? Cel mai probabil e vorba de o bandă de tâlhari înarmaţi. Ce-ar putea să vrea de la el? Din păcate, el nu ţine în casă un pistol, aşa cum face Salah. I-a displăcut întotdeauna să aibă un pistol. Ideea de a deschide focul asupra unei persoane, indiferent de situaţie, i s-a părut stranie şi înspăimântătoare. Deschise mobilul şi formă numărul pentru urgenţe. O să coboare la parter, o să se confrunte cu spărgătorii şi în momentul potrivit o să apese pe tastă şi-o să cheme poliţia. Puse mâna pe balustrada scării de lemn şi coborî treptele cu precauţie extremă. Se opri. Avu nevoie de câteva clipe ca să se dezmeticească. Uşa camerei era deschisă la perete. În lumina slabă din coridor zări o siluetă cu spatele spre el. Dar cunoaşte perfect silueta asta! N-avu nici cea mai mica îndoială!

— Sara! strigă, apropiindu-se de ea cu paşi grăbiţi.

Apăsă pe întrerupător şi becul se aprinse, dezvăluind detaliile scenei. Se întoarse către el o clipă, aruncându-i o privire absentă, apoi se comportă ca şi cum nu l-ar fi văzut. Căuta ceva cu înfrigurare. Trăgea sertarele biroului cu putere şi le trântea la loc unul după altul. Raafat se apropie şi se uită în ochii ei. Avea o înfăţişare ciudată: slăbise şi chipul îi arăta palid, cu cearcăne vinete în jurul ochilor, de pe frunte i se prelingeau broboane de sudoare, părul îi era nepieptănat şi îmbâcsit de praf şi veşmintele îi erau murdare, ca şi când şi-ar fi petrecut noaptea pe trotuar!

— Sara, unde-ai fost atâta vreme? o întrebă precipitat.

Dar ea nu-i răspunse. Nici măcar nu pe întoarse spre el, de parcă nici nu i-ar fi simţit prezenţa. Continuă să tragă şi să împingă sertarele la loc cu violenţă. Apoi porni să caute în dulap. Deschise o uşă, trăgând de ea cu putere şl începu să arunce lucrurile din el pe pat: nişte cămăşi mototolite, lenjerie de corp şi prosoape colorate.

— Ce cauţi, Sara? încercă din nou să-i vorbească, apucând-o de braţ.

— Lasă-mă în pace! se zborşi la el iritată, împingându-l în lături.

— Ce-i cu tine, Sara?

— Nu te priveşte!

Se uită o vreme în dulapul gol, apoi se aruncă brusc pe pat şi zise, cuprinzându-şi capul în palme, ca şi cum ar fi vorbit singură:

— Blestemaţi sa fie! Unde au dispărut banii ăştia? Sunt sigură că i-am lăsat aici!

— Sara!

— Lasă-mă în pace!

— Ştiu că eşti supărată pe mine. Iartă-mă! Am fost crud cu tine. Crede-mă că sunt omul care te iubeşte cel mai mult pe lumea asta.

— Încetează să mă mai manevrezi cu sentimentele tale care mi-au distrus viaţa!

Vorbea răguşit şi îl privea ciudat. Faţa începu să i se contracte printre şiroaiele de lacrimi şi respira anevoie. Se apropie de ea şi întinse mâna pentru a o îmbrăţişa, dar ea sări în picioare şi se trase înapoi doi paşi. Apoi se întoarse spre el şi-i aruncă o privire duşmănoasă.

— Vreau să stăm puţin de vorbă, bâigui el cu glas pierit.

— N-am timp!

— Vreau să te ajut.

— N-am nevoie de ajutorul tău.

— Unde locuieşti acum?

— Într-un loc de o mie de ori mai bun decât casa ta!

— De ce mă tratezi în felul ăsta? Tu ai mari probleme... Trebuie să renunţi la droguri.

— Ce ştii tu despre droguri? se răsti la ea, săgetându-l cu privirea. Tu nu ştii din viaţa asta decât de probele de ţesuturi de care te-ai ocupat tot timpul.

— Te rog, Sara! Am să te însoţesc la un terapeut.

— Nu mai suport prostiile astea. Eu n-am nevoie de nici un terapeut, iar dacă am probleme în viaţa mea, asta e doar din cauza ta.

— Din cauza mea?

— Ca de obicei, refuzi să vezi cât de oribil e ceea ce faci!

— Sara!

— Termină cu minciunile! Tu mi-ai provocat nenorocirea. Nu există nimic adevărat în casa asta. Mama nu te iubeşte. Nu te-a iubit niciodată! Şi nici tu n-o iubeşti. Încercaţi să vă

prefaceţi, să vă minţiţi că aţi fi un cuplu minunat. A sosit momentul să afli părerea mea despre tine. Eşti un om fals, un actor ratat care joacă un rol stupid ce nu convinge pe nimeni. Cine eşti tu? Eşti egiptean sau american? Ţi-ai irosit viaţa vrând să pari american, dar eşti un ratat.

— Toate nenorocirile astea ţi se trag numai de la ticălosul ăsta de Jeff! ţipă Raafat scos din sărite.

— Să nu-l insulţi! protestă ea. E oricum mai bun decât tine. Este sărac şi şomer, dar el e sincer. El mă iubeşte, după cum şi eu îl iubesc pe el. Nu suntem falşi ca voi!

Se întoarse brusc şi dădu să fugă spre uşă, dar el alergă după ea şi o prinse de mână. Încercă să-l îndepărteze din nou, dar el izbuti să o prindă în braţe şi ţipă în gura mare:

— Nu te las să-ţi distrugi viaţa!

— Lasă-mă în pace! strigă la el, împingându-l cu toată forţa.

Dar el rămase agăţat de ea şi îi suportă toate loviturile fără cea mai mică împotrivire. Se zbătu cu disperare să scape de el şi în cele din urmă muşchii i se relaxară şi izbucni în plâns. O cuprinse în braţe şi se linişti întrucâtva. Rămaseră lipiţi unul de celălalt fără a scoate vreun cuvânt. După câteva clipe, îi zise cu o voce total diferită, liniştită şi profundă, ca şi cum s-ar fi trezit dintr-un vis ori şi-ar fi recăpătat cunoştinţa după un atac nervos:

— Acum trebuie să plec.

— Ai nevoie de ceva bani?

Se vedea că şovăie, dar în cele din urmă îi ceru aproape în şoaptă:

— Dă-mi o sută de dolari! Ţi-i înapoiez peste o săptămână.

Scoase portmoneul şi-i întinse bancnota pe care ea o apucă fără să mai stea pe gânduri şi-o vârî cum se nimeri în buzunarul pantalonilor.

— Ai nevoie de mai mulţi bani? o întrebă zâmbind.

— Nu o ducem foarte rău. Peste câteva zile o să-şi ia Jeff noua slujbă. A găsit un serviciu la o firmă de brokeraj.

Era sigur că minte, dar se uită la ea îngăduitor.

— Poţi să-mi dai şi mie noua adresă? o întrebă şovăind.

— Nu pot...

— Vreau doar să ştiu că eşti bine. Nu te voi deranja. Nu te voi vizita decât dacă o să-mi ceri tu...

— O să-ţi dau telefon. Îţi promit...

Părea să-şi fi recăpătat brusc delicateţea ei de demult. O cuprinse din nou în braţe şi o sărută pe faţă şi pe păr, până ce ea îl îndepărtă cu blândeţe. Se uită la el cu un zâmbet stins pe buze, apoi îl sărută pe obraz şi ieşi în fugă.

34

Dr. Friedman stătea la biroul său şi-l invită şi pe Tariq să ia loc. Lăsă capul în jos, uitându-se la mâinile sale împreunate, apoi se înroşi puţin, ca de obicei când începea să vorbească.

— De când am preluat șefia departamentului – i se adresă lui Tariq – am fost întotdeauna încântat să primesc studenți egipteni pentru că sunt inteligenţi şi harnici. Din când în când, mai dai și peste un egiptean leneş și necinstit, așa cum este Ahmad Danana, dar asta-i o excepţie de la regulă. Tu, de pildă, eşti un student excepţional. Ai obţinut de la început rezultate bune în cercetarea ta şi ai luat nota maximă la toate materiile pe care le-ai studiat.

— Vă mulțumesc, domnule profesor, mormăi Tariq recunoscător.

Dr. Friedmen îşi drese glasul şi trase sertarul biroului, din care scoase câteva foi pe care le întinse dinaintea sa.

— Rezultatele tale practice excepţionale – continuă profesorul, evitând să privească la Tariq – mă determină să vorbesc deschis. În ultimele luni, nivelul tău a scăzut în mod îngrijorător. Acesta este cel de-al patrulea test la care ai o notă slabă după ce ai obţinut tot timpul nota maximă.

Tariq se uită la el cu chipul palid, ca şi cum ar fi amuţit, în timp ce Friedman îi zise cu un ton furios, cu foaia de examen în mână:

— Am fost uimit când am văzut ultimele tale rezultate. Faci greşeli elementare, inadmisibile pentru un doctorand ca tine. Cred că asta ar trebui să te facă să reflectezi puţin asupra motivelor delăsării tale.

Tariq tăcu tot timpul şi paloarea feţei îi sporea văzând cu ochii.

— Ascultă, Tariq, încercă Friedman să-l încurajeze, surâzând puţin compătimitor. Ai o mare şansă să-ţi faci un viitor. Viaţa din America are multe neajunsuri, dar are şi o mare calitate – oferă şanse tuturor oamenilor. Dacă lucrezi serios, te vei realiza. Acesta este secretul măreţiei acestei ţări. Ceea ce poţi realiza aici nu poţi face în nici o altă ţară din lume... Sfatul pe care eu ţi-l pot da este să nu laşi ca viaţa privată să te distragă de la treabă.

— Dar... încercă să îndruge Tariq.

— Nu vreau să mă amestec în viaţa ta. Încerc doar să-ţi transmit ceva din experienţa mea şi sper că o să mă înţelegi corect. Cândva am fost şi eu tânăr ca tine. În timpul carierei mele, am trecut şi eu prin aventuri sentimentale, relaţiile fericite sau nefericite m-au afectat şi pe mine de multe ori, dar eu am învăţat să-mi stăpânesc emoţiile şi să-mi reiau munca. Nimic nu este mai greu decât munca în viaţa omului, dar ea este singura valoare care durează.

Friedman se ridică din fotoliu şi-i strânse mâna cu multă căldură.

— Ai grijă de munca ta şi socoteşte-mă ca pe propriul tău părinte. Dacă ai nevoie de vreun ajutor, nu ezita să mi-l ceri, Tariq! Chiar dacă simţi nevoia să-mi vorbeşti despre problemele tale, voi găsi întotdeauna timp să te ascult.

— Vă mulţumesc, domnule profesor, spuse Tariq recunoscător.

Friedman puse mâna pe umărul lui şi-l conduse până la uşă.

— Din păcate, în urma rezultatelor tale nesatisfăcătoare, conducerea secţiei se vede obligată să-ţi adreseze un avertisment scris. Aşa prevede regulamentul. Acest avertisment o să-ţi parvină în două zile. Este un lucru rău, de bună seamă, dar nu-i sfârşitul lumii. Dacă o să te apuci serios de treabă şi-o să revii la nivelul anterior, putem să anulăm avertismentul, ca şi cum nici n-ar fi fost.

Tariq se uita mut la dr. Friedman. Nu se simţi în stare să scoată nici un cuvânt. Ieşi de la el incapabil să se mai concentreze, complet bulversat. Porni pe coridor cu paşi greoi, aproape clătinându-se, ca şi cum l-ar fi lovit cineva cu

putere în moalele capului. Îi trecură prin minte imagini contradictorii încețoșate, acum apărând, acum dispărând. Merse cufundat în gândurile sale, trecând de intrarea în căminul studențesc fără să-și dea seama. Recunoștea că nivelul său a cam oscilat în ultima vreme, dar n-a socotit nici o clipă că s-ar putea observa lucrul ăsta. De fiecare dată când primea o notă proastă, își zicea: „N-am reușit la examenul ăsta, dar o să repar lucrurile data viitoare..."

Dr. Friedman l-a făcut să privească în oglindă și să vadă realitatea. Se prăvălește la fund. Viitorul lui academic este în pericol. Astăzi i-au adresat un avertisment, mâine o să-l exmatriculeze ca pe Danana. Deosebirea este că în spatele lui Danana se află autoritățile egiptene care-l sprijină, pe când el va fi pierdut pentru totdeauna dacă o să-l exmatriculeze. Doamne! Ce s-a întâmplat? Cum a ajuns eminentul Tariq Hasib, întruchiparea excelenței, să se teamă că s-ar putea să cadă la examene și să fie exmatriculat?

Închise încet ușa apartamentului și se aruncă pe pat îmbrăcat, așa cum era. Nu-și scoase nici măcar pantofii. Rămase cu ochii pironiți în tavan aproape o jumătate de oră. Apoi se ridică, ieși din apartament și se urcă în lift până la etajul al șaptelea. Se opri în fața ușii lui Șaymaa, șovăind. În cele din urmă se hotărî și apăsă de două ori pe butonul soneriei – semnalul asupra căruia convenise cu Șaymaa și după care ea se grăbea să deschidă imediat, ca și cum ar fi așteptat în spatele ușii. Dar de data asta nu-i deschise ca de obicei. Își închipui că o fi ieșit pentru vreo treabă. O sună pe mobil și constată că telefonul ei este închis. Apăsă din nou pe butonul soneriei. Trecu destul de mult timp și se gândi să plece, dar în cele din urmă ușa se deschise. Era îmbrăcată în hainele de casă și-și legase părul cu o eșarfă. Nu se gătise pentru întâlnirea cu el, așa cum făcea în mod obișnuit. Nu scoase nici o vorbă, ci doar se întoarse și-i făcu loc să intre. Apoi se așeză în fața lui pe scaunul de lângă canapeaua din salon. În lumina becului băgă de seamă că avea ochii înroșiți și fața plânsă.

— Ce s-a întâmplat?

Tăcea, evitând să se uite la el, ceea ce-i spori teama. Se apropie și puse mâna pe umărul ei, dar ea i-o dadu la o parte iritată.

— Ce-i cu tine, Şaymaa?

Lăsă capul puţin în jos şi izbucni în plâns.

— Nenorocire, Tariq! şopti printre suspine.

— Nu pricep, ce s-a întâmplat?

— Sunt gravidă!

Rămase în picioare, privind la ea năucit, de parcă ar fi împietrit. Nu se mai simţi în stare să vadă lumea din jur. Gândurile i se risipiră în mii de bucăţele. Lucrurile din cameră i se păreau fără nici o legătură între ele: lampa de pe masă, frigiderul bâzâind, pardoseala acoperită cu o mochetă groasă maroniu închis. Şaymaa se ridică brusc de pe scaun şi începu să bocească, în vreme ce se lovea cu palmele peste obraji.

— Acum ştii, Tariq, nenorocirea care s-a abătut pe capul nostru? Eu am rămas gravidă în păcat, Tariq, în păcat!

Se apropie de ea şi-o prinse de mâini şi cu greu izbuti s-o împiedice să se mai lovească peste faţă, dar ea se aruncă în fotoliu şi izbucni într-un plâns sfâşietor. Pentru prima oară, dădu să vorbească. Glasul lui adânc părea că iese din fundul unui puţ.

— Cred că n-ai dreptate, Şaymaa.

— Ce vrei să zici?

— Nu se poate, n-ai cum să fi rămas gravidă.

— Am făcut testul de două ori.

— Te asigur că nu se poate.

— Tu eşti medic şi ştii foarte bine că e posibil să se fi întâmplat lucrul ăsta, îl repezi privind la el provocator.

Se aşternu o tăcere de mormânt, dar curând ea se porni să plângă din nou.

— Dimineaţă mi-a trecut prin minte să-mi pun capăt zilelor, se tângui cu glasul tremurat. Dar mă tem de Domnul nostru Preaslăvit şi Preaînalt.

Se ridică brusc, se apropie de el, îl apucă de mână şi începu să-l implore cu glasul stins:

— Te rog, apără-mă, Tariq! Îţi sărut picioarele.

Rămase holbându-se la ea fără să scoată un cuvânt.

— M-am interesat ce trebuie făcut, continuă să-l implore. Ne putem căsători aici la consulat.

— Să ne căsătorim aici?

— O să se supere ai noştri pentru că nu le-am cerut îngăduinţa, dar n-avem ce face. M-am interesat la consulat

şi mi-au spus că procedurile sunt simple, nu durează nici o jumătate de oră. După aceea, ei trimit o copie după certificatul de căsătorie la registrul stării civile din Cairo.

Rosti ultima frază cu un ton foarte practic, ca şi când el ar fi fost de acord să se căsătorească şi n-ar mai fi rămas decât chestiunea măsurilor administrative.

Din nou se treziră apăsaţi de o tăcere grea. Întoarse capul ca să nu se uite le ea şi zise în şoaptă, ca şi cum ar fi vorbit de unul singur:

— Şi eu am o mare problemă. Am primit un avertisment oficial din partea universităţii... Media notelor mele a scăzut în mod alarmant!

— Cred că mai întâi trebuie să rezolvăm situaţia noastră. Când crezi că putem merge la consulat?

— Pentru ce?

— Ca să încheiem căsătoria!

— Dar condiţiile nu-mi permit să mă căsătoresc acum.

Iarăşi tăcere... Începu să suspine şi să se lamenteze, iar el încercă să o liniştească:

— Te rog, Şaymaa, o imploră el de data aceasta. Înţelege-mă. Nu te voi părăsi niciodată, însă eu nu mă pot căsători în felul ăsta...

Se uită în ochii lui şi încercă să mai adauge ceva, dar brusc se răzgândi, oftă adânc şi-l împinse cu mâinile, urlând la el:

— Afară! Ieşi! Nu vreau să te mai văd!

Am petrecut una din cele mai triste nopţi din viaţa mea. N-am închis ochii nici o clipă. Am încercat de câteva ori să vorbesc cu Wendy, dar ea nu mi-a răspuns şi în cele din urmă a închis telefonul. Dimineaţa devreme, m-am îmbrăcat şi-am plecat cu metroul către Bursa din Chicago. O condusesem de câteva ori până acolo. M-am oprit la intersecţia străzilor, aşteptând ivirea ei. Noaptea ninsese din belşug şi totul era alb în jur. Mi-am strâns paltonul gros, mi-am tras căciula bine pe urechi şi mi-am acoperit faţa cu fularul. Cum nu ştiam prea multe despre duritatea şi asprimea iernii din Chicago, eu îmi cumpărasem la început un pardesiu subţire, închipuindu-mi că o să fie potrivit pentru a mă apăra de

viscol, dar Wendy a râs cu poftă când l-a văzut, apoi s-a oprit şi mi-a zis aproape în şoaptă, vrând parcă să se scuze :

— Să ştii că pardesiul ăsta e prea subţire. Iarna la Chicago ai nevoie de palton gros, căptuşit cu blană.

M-a luat de mână şi m-a condus la Marshall Field.

— Aici – mi-a explicat ea în timp ce urcam cu liftul de sticlă – se vând haine de lux confecţionate de cei mai mari designeri din lume, dar – slavă Domnului ! – nu i-au uitat nici pe cei săraci ca noi, aşa că au rezervat pentru ei ultimul etaj, unde se află haine cu defecte sau cu modele vechi pe care le vând la preţuri convenabile.

Cât de mult m-a iubit şi ce grijulie a fost cu mine ! Dar în vreme ce ea s-a purtat atât de delicat cu mine, eu m-am arătat foarte grosolan cu ea. A venit să se bucure împreună cu mine de costumul de dansatoare pe care-l cumpărase în mod special, ca să arate ca o dansatoare andaluză, aşa cum mi-o imaginam eu. Şi am întâmpinat dragostea ei cu o brutalitate incredibilă. Am acuzat-o de spionaj şi de trădare. O să-mi cer scuze de îndată ce-o să apară. O să-i sărut mâinile şi-o s-o implor să mă ierte. Cum de-am putut să fiu atât de crud cu ea ? Cred că nu eram în toate minţile. Eram încordat şi necăjit şi mi-am vărsat pe ea toate frustrările. Violarea locuinţei de către Safwat Şakir, faptul că el cunoştea toate amănuntele privitoare la viaţa mea, ameninţările la adresa surorii şi a mamei mele, toate astea mi-au provocat o cădere nervoasă. Dacă o să i se întâmple ceva rău surorii mele Nuha, o să-l ucid pe Safwat Şakir ăsta ! Doamne, oare aceştia sunt oameni ca noi ? Or fi fost şi ei cândva nişte copii nevinovaţi ? Cum de se poate rezuma întreaga viaţă a unui om doar la a bate şi a tortura ?! Cum de se mai simte în stare cineva care torturează un om să mănânce, să doarmă, să facă dragoste cu soţia şi să se joace cu copiii lui ? Şi în mod ciudat, toţi ofiţerii din securitatea statului sunt croiţi pe acelaşi calapod. Ofiţerul care m-a torturat când am fost arestat la universitate semăna leit cu Safwat Şakir : aceeaşi piele lucioasă, unsuroasă şi rece, aceiaşi ochi morţi, cruzi, aceeaşi faţă vânătă şi crispată, plină de amărăciune !

O rafală puternică de viscol m-a obligat să închid ochii şi-am pornit să mă plimb pe trotuar cu paşi repezi pentru ca sângele să-mi ajungă până în tălpile picioarelor. Metoda

aceasta de a împiedica degerăturile am învăţat-o tot de la Wendy. Sunt zeci de împrejurări şi situaţii comune pe care nu le pot uita!

Am privit la ceas. Ora şapte şi jumătate. De ce n-o fi apărând? Asta-i drumul ei din fiecare zi. Trebuie să treacă pe-aici. Să-şi fi schimbat traseul ca să evite întâlnirea cu mine? Am simţit tristeţea apăsându-mi inima. Asociată cu gerul şi cu oboseala, m-a făcut să mă desprind de lumea din jur şi să trec brusc la un alt tărâm îndepărtat, ca şi cum ceea ce vedeam eu li s-ar fi întâmplat altor persoane la care eu priveam din spatele unui geam... Aceasta era o metodă la care mintea mea recurgea involuntar pentru a-mi atenua senzaţia de durere. Încet-încet, peste lucrurile din faţa mea se aşeză ceaţa şi vedeam strada şi trecătorii ca prin nişte ochelari aburiţi. Nu ştiu cât a durat starea asta, dar aproape când nu mai aveam nici o speranţă, s-a ivit silueta ei. Am zărit-o apropiindu-se cu paşii legănaţi care mă fascinaseră de atâtea ori. Înainta într-un ritm graţios şi legănat, ca şi cum ar fi executat un dans. Mi-aduc aminte că odată am întrebat-o de ce nu merge repede, ca americanii, iar ea mi-a răspuns surâzând: Pentru că eu moştenesc sângele străbunicei mele care l-a iubit pe străbunul tău. Am ieşit în întâmpinarea ei fără să stau pe gânduri nici o clipă. S-a oprit în loc şi s-a uitat la mine buimăcită. Mi-am dat seama după chipul ei că nici ea nu dormise în noaptea trecută.

— Wendy! am izbucnit eu copleşit de emoţie.

— Să ştii că trebuie să ajung numaidecât la birou!

— Te implor... Doar un minut...

O rafală de vânt ne-a acoperit feţele cu fulgi de zăpadă. I-am făcut un semn şi mi-am dat seama că şovăie puţin, dar m-a însoţit până la intrarea clădirii din apropiere. Acolo am simţit cuprinzându-ne valul de căldură. Aproape gâfâiam de emoţie.

— Te implor. Iartă-mă! am bâiguit în neştire. Nu-mi dau seama nici eu cum am putut face aşa ceva. Mă simţeam frustrat şi cred că eram şi puţin cam băut. Cred că n-am fost cu mintea limpede, în orice caz...

— Cearta de ieri ne-a arătat realitatea, cred, a zis ea, evitând să se uite în ochii mei.

— Sunt în stare să fac orice ca să uiţi ce-am zis ieri.

— Nu cred că voi uita. N-are rost să încerc să mă păcălesc.

— Ce vrei să spui?

— Relaţia noastră a fost superbă, dar n-are nici un viitor.

— De ce?

— Pentru că aparţinem unor lumi diferite.

— Wendy, am greşit şi-am venit să-mi cer iertare.

— Nu-i vorba de nici o greşeală. De fapt, eu fac parte din inamicii ţării tale. Orice mi-ai răspunde, n-o să poţi uita niciodată că sunt evreică. Oricât de sinceră aş fi, încrederea în mine va rămâne întotdeauna foarte fragilă. Eu voi fi întotdeauna primul suspect în ochii tăi.

— Nu-i adevărat... Eu am toată încrederea în tine şi te respect.

— Povestea noastră s-a sfârşit, Nagi.

M-am gândit să fac o ultimă încercare disperat, dar ea a zâmbit şi pe chip i s-a ivit vechea tristeţe pe care i-o cunoşteam. S-a apropiat de mine, m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat în fugă pe obraz.

— Te rog să nu mă mai cauţi la telefon, şopti în timp ce-mi înapoia cheile de la apartament. Aş vrea ca relaţia noastră să se încheie la fel de frumos cum a început. Îţi mulţumesc pentru clipele minunate de care am avut parte alături de tine.

Apoi s-a întors şi plecat liniştită. Am urmărit-o ieşind în stradă prin uşa de sticlă până ce a dispărut printre ceilalţi trecători.

Pe chipul lui Karam Doss se putea citi tulburarea.

— Aşadar, răfuiala a şi început, a bombănit el, oftând prelung.

— Nu pot să-mi dau seama cum de-a aflat Safwat Şakir totul despre noi.

— Spionarea oamenilor este meseria lui. Nu uita că noi ne-am întâlnit cu mulţi egipteni pentru a-i convinge să semneze declaraţia. Fără îndoială că unul dintre ei ne-a turnat.

— Dar cum a obţinut cheia de la apartamentul meu?

— Colaborarea dintre serviciile de informaţii americane şi cele egiptene este strânsă şi durează de mai multă vreme. Americanii îi trimit pe suspecţi în Egipt, unde agenţii securităţii

îi torturează şi le smulg mărturii, după care îi trimit înapoi în America!

— Eu îmi închipuiam că drepturile omului ar fi respectate, măcar aici.

— După atentatele de la 11 septembrie, administraţia americană a dat mână liberă serviciilor de informaţii să facă orice socotesc necesar, începând cu spionarea oamenilor şi ajungând până la arestarea lor sub pretextul simplei suspiciuni.

— Şi ce-i de făcut?

— Tu tot mai insişti să strângem semnături pe declaraţia aceea?

— Tu ce părere ai?

— Ştiu că eşti un patriot curajos, dar mă aştept ca teama pentru familia ta să te descurajeze şi să te determine să-ţi revizuieşti atitudinea.

I-am aruncat o privire care se pare că a fost foarte hotărâtă, căci el a ridicat palma şi a continuat:

— Nu te supăra! Trebuia să te întreb!

Stăteam în Piano Bar, unde ne-am întâlnit prima oară cu Wendy. Mă străduiam din răsputeri să stăvilesc şuvoiul amintirilor. Chipul lui Wendy nu-mi ieşea din minte. Am pierdut una din cele mai frumoase experienţe din viaţa mea! Am rememorat ultima noastră întâlnire. Oare ea a avut dreptate? Chiar aparţinem unor lumi diferite? Ostilitatea noastră, a arabilor, trebuie să se îndrepte împotriva sionismului şi nu împotriva religiei iudaice. N-avem dreptul să-i duşmănim pe adepţii unei anumite religii. Această atitudine fascistă este străină de toleranţa Islamului şi nu face decât să le servească la rândul ei celorlalţi ca pretext pentru a adopta aceeaşi atitudine rasistă în relaţiile cu noi. Asta-i opinia mea. Am afirmat-o şi am scris despre ea de zeci de ori, dar se pare că n-am izbutit s-o şi pun în practică. Presupunând că Wendy n-ar fi fost evreică, oare aş mai fi acuzat-o de trădare? De ce am suspectat-o cu atâta uşurinţă în primul rând pe ea? Dar pe de altă parte, nu cumva Wendy este doar o excepţie? Nu sprijină marea majoritate a evreilor din toată lumea Israelul? Nu săvârşeşte Israelul toate masacrele împotriva arabilor în calitatea sa de stat al evreilor? N-a stârnit relaţia mea cu Wendy furie evreilor din facultate? Nu m-au hărţuit

şi nu m-au insultat din pricina ei? Câţi mai sunt asemenea lui Wendy şi câţi sunt asemenea studentului care şi-a bătut joc de mine?

Am dat pe gât ultimele picături din pahar şi-am cerut încă unul. M-am uitat atent la chipul doctorului Karam şi mi-am dat seama că are fruntea încruntată.

— Trebuie să analizăm situaţia în modul cel mai serios. De vreme ce-a aflat totul, Safwat Şakir îi va împiedica sigur pe semnatarii declaraţiei să se întâlnească în vreun fel sau altul cu preşedintele.

— Dar are el acest drept?

— Bineînţeles! Vizita preşedintelui este supravegheată de oameni din cadrul aparatelor de securitate atât din Egipt, cât şi din America şi aceştia au dreptul să împiedice intrarea oricui în sală.

— În cazul că o să ne împiedice să intrăm în sală, organizăm o demonstraţie afară şi citim declaraţia în faţa ziariştilor.

— Demonstraţiile sunt importante, de bună seamă, dar şi mai important ar fi să-l putem lua prin surprindere pe preşedinte citind declaraţia în prezenţa lui.

— Tu ai perfectă dreptate, dar cum?

— Mai avem în faţa noastră încă două săptămâni. Trebuie să găsim un egiptean care n-a semnat declaraţia şi să-l convingem s-o citească. Trebuie să alegem o persoană pe care Safwat Şakir n-ar bănui-o în veci că ar putea fi implicată.

— Şi cunoşti pe cineva care şi-ar putea lua asupra lui această sarcină?

— Îmi vin câteva nume în minte, dar le vom trece în revistă împreună.

35

De ce a acceptat Marwa să lucreze cu Safwat Şakir?

Răspunsul poate fi dedus din câteva detalii: privirea ei cercetătoare, suspicioasă faţă de soţul ei, care i-a propus această colaborare; zâmbetul ei încordat, amestecat cu provocarea, când se dichisea în faţa oglinzii înainte de a pleca la consulat; rochia albastră strâmtă pe care o alesese pentru a-i scoate în evidenţă formele; parfumul puternic folosit, aplicat după urechi şi între sâni, mişcarea fulgerătoare, furişată cu care şi-a deschis nasturele de sus al rochiei înainte de a intra în birou; mişcările încete, oftaturile şi glasul ei dulce, melodios. O dorinţă atotputernică o împingea să-l încurajeze pe Safwat Şakir, să-i dea ocazia să-şi declare intenţiile. Asta nu pentru că el i-ar plăcea sau pentru că ea ar fi fost o femeie perversă, ci pentru că voia să ducă lucrurile până la capăt şi să se sfârşească povestea, să ajungă la un liman care să o salveze din valurile zbuciumate ale vieţii care o secătuiau fără încetare. A obosit din cauza gândurilor şi ezitării între teama de divorţ şi repulsia faţă de Danana. Nu mai suporta viaţa în zona gri. Temerile, fie că se vor adeveri, fie că se vor risipi... Oricât de crud ar fi adevărul, el este în orice caz preferabil iluziilor. Înţelese încă din prima zi că ea nu are de îndeplinit o treabă anume în biroul lui Safwat Şakir, pentru că serviciile şi atribuţiile principale îi revin secretarului Hasan. Foarte curând îi deveni limpede că Safwat arde de dorinţa pentru ea. De mai multe ori în cursul unei zile, o chema la el şi-i cerea să închidă uşa. O invita să ia loc în faţa lui şi stătea de vorbă cu ea, încercând

să-i câştige prietenia, străpungând-o tot timpul cu privirile. Glasul lui ardea de pasiunea necontrolată care aproape că îl mistuia. Uneori, dorinţa îl copleşea, revărsându-se şi umplând spaţiul dintre ei, încât îl lăsa fără glas. Marwa îşi dădu seama că nu mai putea răbda mult timp şi că în curând îşi va declara adevăratele intenţii. Cum va proceda cu ea? O s-o prindă de mână? O să se apropie sau o să se lipească de ea şi-o să încerce s-o sărute cu forţa? Trecu prima zi, trecu şi a doua, iar în cea de a treia, Safwat îi ceru să rămână cu el după terminarea programului. Se îndreptă către micul bar din spatele unui paravan şi pregăti pentru el un whisky şi pentru ea un suc de portocale. Apoi se întoarse în fotoliul său şi-i zise cu ochii puţin înceţoşaţi;

— Aş vrea să-ţi spun câte ceva despre mine...

— Sunt onorată, îi răspunse fără să se arate câtuşi de puţin surprinsă

— Eu mă aflu acum la apogeul carierei. Mâine-poimâine s-ar putea să fiu numit ministru.

— Felicitări! exclamă ea pe un ton vesel, după care, împinsă de impulsul acela tainic, se mişcă puţin, şezând picior peste picior şi strângându-şi rochia astfel încât să scoată mai bine în evidenţă detaliile trupului.

— Am ajuns la nivelul maxim la care poate ajunge un om din securitate... Dar probabil că tu nu ştii ce înseamnă securitatea în ţara noastră. Securitatea guvernează Egiptul, şi nu altcineva. Cu un singur cuvânt, eu pot să-l manevrez pe preşedintele republicii după cum voiesc. Pot să-i schimb traseul deplasării dintr-un loc în altul, pot să-l fac să-şi părăsească propriul palat şi să doarmă într-un alt palat pe care i-l stabilesc eu... Un raport întocmit de mine poate să distrugă viitorul oricărui om de stat!

— Încep să mă tem de dumneavoastră.

— Dimpotrivă, aş vrea să te bizui pe mine.

— Mulţumesc.

— Soţul tău a venit la mine la Washington, mi s-a plâns şi m-a implorat să-i salvez viitorul.

— Ştiu.

— O să i-l salvez pentru tine.

— Vă mulţumesc foarte mult.

— Aş prefera să-mi mulţumeşti altfel.

— Cum anume?

— Eu am mai mulţi ani şi mai multă experienţă decât tine şi viaţa m-a învăţat că ocazia vine o singură dată şi atunci fie că ştii să te foloseşti de ea, fie că o pierzi pentru totdeauna.

— Nu pricep ce vreţi să spuneţi!

— Ba pricepi foarte bine.

— Ce anume doriţi?

— Te vreau pe tine!

Se ridică din fotoliu şi se îndreptă încet spre ea, o prinse de mână, o trase către el şi ea se ridică. Întinse braţul şi-i cuprinse mijlocul. Dădu semne de tulburare, dar nu se îndepărtă.

— Eşti foarte frumoasă, şopti el în timp ce parfumul ei îi invada nările.

Se mişcă încet, ca şi cum ar fi vrut să se împotrivească, ceea ce îl stârni şi mai mult şi o strânse de braţ, vorbind cu glasul coborât şi răguşit:

— Am să te fac cea mai fericită femeie din lume.

— Şi dacă nu sunt de acord?

— Nu cred că ai fi în stare să mă refuzi.

— De unde ştii?

— Eşti prea inteligentă.

— Trebuie să mă gândesc.

Safwat se holbă la ea încruntat şi începu să gâfâie de dorinţă, dar reuşi să se stăpânească şi-i zise în timp ce se îndepărta de ea:

— Bine, îţi dau răgaz până mâine.

Marwa nu a fost şocată, nici măcar tulburată; nici nu-l condamnă şi nici nu se înfurie peste măsură. Dimpotrivă, o cuprinse un fel de linişte ciudată, asemenea anchetatorului care a găsit o probă incontestabilă pentru rechizitoriu. Acum este în posesia adevărului. Nu mai are nici un fel de dubii şi ezitări. Este limpede că Safwat Şakir vrea să-i fie amantă. I-a spus-o pe faţă. Se întoarse grăbită acasă şi luă loc pe canapeaua din salon, aşteptându-l pe Danana. Acesta, cum intră în cameră şi dădu cu ochii de ea, înţelese că s-a

întâmplat ceva. O salută și-i zise, căscând cu gura până la urechi, pregătindu-se să evite discuția:

— Am avut o zi de lucru istovitoare.

— Vreau să stăm puțin de vorbă.

— Hai să amânăm pe mâine!

— Chestiunea nu suportă amânare.

Îi povesti pe îndelete totul de-a fir a păr. Apăsă pe cuvintele pe care i le adresase Safwat Șakir pentru a le scoate mai bine în evidență.

— Imaginează-ți cât de josnic poate fi! conchise ea, fixându-l cu o privire dură. Omul ăsta pe care tu îl socoteai prieten atentează la onoarea ta!

Danana stătea în fața ei îmbrăcat încă în hainele de oraș. Se uită la ea fix prin ochelarii groși, apoi bătu din palme și exclamă:

— Nu există putere și tărie în afară de Allah! Cât de ticălos poate să fie!

Marwa nu fu mulțumită de răspunsul lui destul de vag și-l întrebă, ridicând glasul:

— Ce-ai de gând să faci?

— O să-i cer socoteală, vezi bine! Și n-o să-i fie deloc ușoară socoteala!

Trecură câteva clipe în care nici unul din ei nu zise nimic. Apoi el se ridică brusc și se așeză lângă ea.

— O să-l oblig să plătească scump prețul josniciei lui! se strădui Danana s-o asigure, cu mâna pe umărul ei. Știu eu ce am de făcut pentru ca cele întâmplate să ajungă la șefii lui! Dar trebuie să mai avem puțină răbdare, fiindcă peste câteva zile o să aibă loc vizita președintelui. În plus, Safwat mi-a promis că o să mă înscrie la Universitatea De Paul.

— Ce vrei să zici?

— Nu vreau să ne creeze dificultăți.

— Mi-a spus deschis că vrea să se culce cu mine, pricepi?

— Bineînțeles că pricep. O să-i dau o lecție pe care n-o s-o uite în vecii vecilor. O să vezi! Tot ce îți cer eu este să mai ai răbdare o lună de zile. O singură lună! Dacă îl înfurii acum, mă poate condamna la pierzanie dintr-o singură trăsătură de condei, pricepi? Dar lasă-l pe mâna mea! O să-l mai rabd până după vizita președintelui și înscrierea la noua universitate, pricepi? După aceea, încep socotelile!

Îl fixă cu o privire plină de lehamite, voind parcă să înregistreze tot ceea ce se întâmplă şi să-şi întipărească toate detaliile în adâncul conştiinţei sale o dată pentru totdeauna. Nu mai zise nimic. Se ridică încet, intră în camera de zi şi închise uşa în urma ei.

36

În dimineaţa aceea, sediul Consulatului Egiptean arăta cu totul altfel decât în zilele obişnuite. Parcă ar fi căpătat o dimensiune mitică, parcă un magician l-ar fi atins cu bagheta sa fermecată şi s-ar fi transformat dintr-o simplă clădire diplomatică elegantă situată pe malul lacului Michigan într-o arenă ce urma să fie martora unor evenimente măreţe pe care le va consemna istoria! Măsurile de securitate începură dimineaţa devreme. A fost cercetată mai întâi clădirea cu nişte aparate sofisticate ce străpunseră pereţii cu raze X pentru ca ofiţerii care le manevrau să se asigure că în ei nu sunt îngropate nici un fel de corpuri străine. După aceea, apărură zece câini poliţişti uriaşi care începură să scotocească şi să adulmece în toate direcţiile în căutarea unor posibile substanţe explozive ascunse. Între timp, urcă pe acoperişul clădirii o formaţie de puşcaşi egipteni purtând nişte arme cu ţevi lungi şi lunete, însoţiţi de o altă formaţie de ofiţeri din Garda Republicană înarmaţi cu pistoale automate. Ocupară poziţii care să le dea posibilitatea de a supraveghea în toate direcţiile zona care înconjura consulatul. După puţin timp, erau deja instalate patru porţi electronice – câte două de fiecare uşă, astfel încât persoanele care intrau să fie controlate de două ori. Cu vreo zece metri în faţa lor, fuseseră instalate puncte de control alcătuite din agenţi FBI şi ofiţeri egipteni din serviciile de informaţii şi securitatea statului.

Pe măsură ce soseau, invitaţii erau controlaţi cu maximă atenţie. Invitaţiile americanilor erau introduse într-un aparat cu laser pentru ca ofiţerii să se convingă că nu sunt falsificate,

în vreme ce egiptenii erau supuşi, fireşte, unor verificări suplimentare: li se fotografiau paşapoartele pentru a fi siguri că nu au dosare la securitate, după care ofiţerul de securitate egiptean îi întreba cu un zâmbet formal şi cu o privire scrutătoare despre anumite amănunte din viaţa lor, iar dacă observa cea mai mică ezitare sau nepotrivire în răspunsurile lor, îi conducea imediat într-un mic birou din apropiere, unde îi interoga amănunţit. Măsurile de securitate erau riguroase şi oarbe, asemenea justiţiei. Ele li se aplicară tuturor în egală măsură, indiferent de profesie şi poziţia socială. Nici măcar ospătarului de la consulat – un american negru, bătrân care se numea Jack Mahoney – nu-i îngăduiră să intre pentru că-şi uitase legitimaţia acasă. Ofiţerii rămaseră surzi la rugăminţile lui şi la strădaniile de a-i convinge să-i ia ca martori pe colegii săi timp de aproape o jumătate de oră şi în cele din urmă acesta fu nevoit să se întoarcă acasă – deşi locuia undeva foarte departe – pentru a aduce legitimaţia.

Ofiţerii egipteni de securitate erau pătrunşi de măreţia şi gravitatea misiunii lor: asigurarea siguranţei personale a Excelenţei Sale preşedintele republicii. Îl iubeau din adâncul inimii şi îi rosteau numele cu veneraţie şi pioşenie, căci dacă nu s-ar fi aflat în apropierea lui, n-ar fi avut parte de viaţa prosperă şi de influenţa deosebită în toate instituţiile statului. Erau atât de dependenţi de el încât soarta lui era determinantă pentru viitorul lor. Dacă i s-ar întâmpla o nenorocire – Doamne fereşte! – sau dacă ar fi asasinat, aşa cum s-a întâmplat cu alţii dinaintea lui, asta ar însemna pentru ei pierderea totală. Ei ar putea fi trecuţi în rezervă sau – şi mai rău – judecaţi şi condamnaţi la închisoare, în cazul că puterea ar fi preluată de adversarii săi – şi cât de mulţi sunt aceştia!

Toate gândurile şi temerile astea îi înţepau ca nişte ace, dacă se întâmpla să le dea târcoale plictiseala sau lenevia şi-şi recăpătau numaidecât energia! Loialitatea absolută faţă de Excelenţa Sa domnul preşedinte s-a întruchipat cel mai bine în persoana generalului Mahmud al-Menawi, comandantul Gărzii Republicane, care a petrecut un întreg sfert de secol pe lângă Excelenţa Sa, ceea ce l-a transformat într-una din puţinele persoane în care preşedintele avea o

încredere totală şi care aveau privilegiul de a asculta din când în când glumele sale deocheate. Câteodată, când era binedispus, Excelenţa Sa domnul preşedinte îl lovea cu degetele peste burta sa proeminentă şi-l tachina râzând, astfel încât să-l audă toţi cei din jur:

— Măi băiete, măi Menawi, las-o mai moale cu mâncarea, că ai ajuns ca boul Apis!

Sau altădată i-a zis, ironizându-l:

— Se pare că ai cam redus numerele, mai băiete, mai Menawi, dacă nu cumva ai dat în primire de tot. (Folosind o expresie populară pentru a face aluzie la scăderea potenţei sexuale ca urmare a înaintării în vârstă.)

În astfel de momente, generalul Al-Menawi se înroşeşte, împăunându-se, ca urmare a onoarei ce i se face, glumele la acest nivel fiind socotite dovada supremă a încrederii şi dragostei Excelenţei Sale, pentru care îl invidiază mulţi.

— La ordinele Excelenţei Voastre, domnule! răspunde prompt, plecând capul încântat. Allah să vă dea viaţă lungă pentru binele Egiptului, domnule!

În timp ce măsurile de securitate erau în toi, vizavi de consulat, pe spaţiul verde situat chiar pe malul lacului, se adunară câteva sute de egipteni, în frunte cu Nagi Abd al-Samad şi Karam Doss, cărora li s-a alăturat şi John Graham, a cărui apariţie în mijlocul mulţimii, cu înfăţişarea lui atrăgătoare de american bătrân care se luptă pentru drepturile egiptenilor, aprinse entuziasmul manifestanţilor. Aşa că ei începură să strige sloganuri şi să fluture pancartele pe care scria în limbile engleză şi arabă: „Eliberaţi deţinuţii!“, „Puneţi capăt torturilor!“, „Opriţi persecuţiile copţilor!“, „Jos Tiranul!“, „Democraţie pentru egipteni!“.

Demonstraţiile împotriva preşedintelui erau obişnuite pentru ofiţerii din Garda Republicană în timpul vizitelor sale în Occident, dar de data aceasta le atrase atenţia numărul mare al demonstranţilor, ale căror sloganuri răsunau în toată zona. Asta stârni oarecum neliniştea generalului Al-Menawi, care se îndreptă către comandantul dispozitivului american de securitate şi-i ceru să-i îngăduie să-i disperseze pe demonstranţi, dar acesta se împotrivi, explicându-i:

— Legea americană interzice dispersarea lor.

— Putem îndeplini sarcina asta fără să ni se poată aduce nici cel mai mic reproş, protestă Al-Menawi în glumă. Oameni de-ai mei în civil se infiltrează printre demonstranţi şi le aplică o corecţie zdravănă. Ziariştii o să creadă că e vorba de o ceartă obişnuită între demonstranţi!

Ofiţerul american se uită la el cercetându-l cu un zâmbet dispreţuitor, făcu un gest de refuz cu mâna şi se îndepărtă de el. Generalul Al-Menawi se arătă foarte contrariat de aroganţa ofiţerului american, dar n-ar fi fost cu putinţă să provoace o discuţie cu el nici în ruptul capului. Învăţase din experienţă că nimic pe lumea asta nu ar putea stârni nemulţumirea Excelenţei Sale mai mult decât o neînţelegere cu un cetăţean american, oricât de obişnuită ar fi poziţia lui. Exista o zicală pe care Excelenţa Sa o repeta din când în când: „Cârmuitorul care îndrăzneşte să sfideze administraţia americană este ca prostul care-şi vâră singur capul în gura leului!". Povestea secretarului pentru informaţii al preşedintelui, dr. Na'il al-Tukhi, este încă prezentă în mintea celor care cunosc incidentul care i-a provocat demiterea. El s-a luat la harţă cu un funcţionar al Ambasadei Americii din Cairo pentru o prioritate în trafic, pe una din străzile din cartierul Al-Maadi. A fost doar o ceartă obişnuită, cum se întâmplă cu zecile în Cairo în fiecare zi, dar care s-a sfârşit cu câteva înjurături în limba engleză, şi l-a determinat pe dr. Al-Tukhi să nu-şi poată stăpâni nervii, să se dea jos din maşină şi să-l împingă pe funcţionarul Ambasadei Americii cu mâna în piept. Acesta a prezentat un raport ambasadorului, care a sunat la Preşedinţia Republicii şi a informat despre incident. În ziua următoare, Ambasada Americii a primit un răspuns oficial prin care i se aducea la cunoştinţă că domnul preşedinte a fost foarte deranjat de ceea ce s-a întâmplat şi a dat dispoziţie să se întreprindă imediat o anchetă în legătură cu incidentul. Apoi a hotărât să renunţe la serviciile secretarului său pentru informaţii, ca o sancţiune pentru atitudinea sa iresponsabilă.

Entuziasmul manifestanţilor sporea şi glasurile lor se uniră scandând în forţă o singură lozincă în limbile arabă şi engleză, cerând renunţarea preşedintelui la putere. Generalul Al-Menawi privea la ei mânios de pe partea cealaltă a străzii. În cele din urmă, ordonă unui ofiţer în civil să

traverseze strada şi să-i filmeze cu o cameră video purtând însemnele unui post de televiziune fictiv, urmând să trimită filmul la securitatea statului, pentru a-i identifica şi a-i urmări. Ritmul din ce în ce mai puternic al lozincii coincidea cu apropierea sosirii preşedintelui. Curând, cortegiul se ivi în depărtare şi se apropie încet-încet: automobilul său – un Mercedes blindat, uriaş – era însoţit de alte două automobile blindate în faţă şi în spate. Generalul Al-Menawi scoase un răcnet ce răsună în văzduh ca o sirenă hodorogită şi posomorâtă:

— A-ten-ţi-uuu-ne!

Toţi ofiţerii din gardă se încordară şi-şi ocupară poziţiile, fluturându-şi armele, pregătiţi pentru orice situaţie neprevăzută. Cortegiul îşi încetini mersul şi se opri în faţa intrării. Bodyguarzii săriră cât ai clipi, formând un cerc cu diametrul de câţiva paşi în jurul maşinii blindate, astfel încât să supravegheze strada în toate direcţiile şi în acelaşi timp ferindu-se să nu fie filmaţi. Erau câţiva haidamaci cu capetele rase, cu microfoane în urechi şi cu armele îndreptate în direcţia unui duşman închipuit care ar fi putut să apară în orice clipă. Şeful protocolului se grăbi către maşina prezidenţială, se aplecă adânc, deschise portiera şi numaidecât se ivi Excelenţa Sa preşedintele, care coborî încet şi mândru ca un rege încoronat, cu vestitul surâs pe chip, lipsit de orice urmă de bucurie, pe care l-a socotit de un sfert de veac încoace a fi fotogenic şi, în consecinţă, nu şi-l schimbase niciodată. Era îmbrăcat într-un costum gri deschis, extrem de elegant, cu o cravată cu dungi albastre şi albe, şi purta nişte pantofi italieneşti lucioşi, cu catarame aurite, orbitoare. Cine îl vede pe Excelenţa Sa de aproape, în pofida respectului amestecat cu spaimă, îşi dă seama în mod inevitabil că persoana sa este într-o oarecare măsură artificială: părul său negru ca pana corbului este vopsit şi au circulat zvonuri numeroase că ar fi vorba (în întregime sau doar în parte) de o perucă dintre cele mai bine realizate pe plan mondial, pielea sa obosită de numeroasele operaţii de lifting, de peeling şi de tratamente zilnice pentru a-i da aparenţa de tinereţe, faţa sa acoperită cu straturi de machiaj fin pentru a părea mai tânăr în fotografii, acea aparenţă sticloasă, detaşată, rece şi distantă, complet lipsită de orice

urmă de praf şi de transpiraţie, de parcă ar fi fost sterilizat. Toate astea îi lasă aceluia care îl vede pe preşedinte un sentiment rece, inconfortabil, asemănător cu acela care ne cuprinde când îi vedem pe copii imediat după naştere, când nu sunt încă decât nişte boţuri mici de carne fără nici un fel de trăsături, cufundate în vâscozitatea uterului. Datorită celor şaptezeci şi cinci de ani pe care-i ducea în cârcă, puterea de concentrare a preşedintelui se mai redusese, aşa încât pricepea ceea ce se petrecea în jurul său cu o întârziere de câteva clipe. Se întoarse spre partea de vizavi a străzii şi făcu semn cu mâna, salutându-i pe demonstranţi, şi abia când auzi sloganul lor zgomotos îşi dădu seama ce se întâmplă şi se întoarse spre intrarea consulatului. Păşi ţanţoş, ca de obicei, în vreme ce-şi pipăia nasturii de la haină (acest gest l-a însoţit de când a schimbat uniforma militară cu costumul civil şi a descoperit că nasturii acestuia se deschid uneori fără ca el să-şi dea seama).

Preşedintele începu să dea mâna cu cei veniţi acolo în întâmpinarea lui, în ordine: ambasadorul egiptean în America, consulul Egiptului la Chicago, apoi Safwat Şakir, al cărui chip părea calm, întrucât totul se desfăşura cum trebuie, apoi membrii Ambasadei Egiptului în ordinea vechimii. La capătul rândului stătea Ahmad Danana, ca şi cum ar fi dat să se ascundă. Asta din pricina eleganţei sale exagerate: purta un costum bleumarin Christian Dior, pe care-l cumpărase special pentru această ocazie; plătise pe el (împreună cu o cămaşă, o cravată şi o pereche de ciorapi) o mie cinci sute de dolari din toată inima, cu cardul său de credit, şi obţinuse în schimb o factură pe care o păstra, cochetând cu speranţa că după ceremonie îl va putea de înapoi şi-şi va putea recupera banii (aşa cum procedase şi cu costumul de nuntă). Îşi dădea seama, ori cel puţin aşa bănuia, că întâlnirea sa cu preşedintele s-ar putea să-i schimbe viaţa. De câte ori n-a auzit de alţi demnitari de stat peste care dăduse norocul în împrejurări asemănătoare: se întâlniseră cu preşedintele căruia i s-au părut simpatici, chipurile lor s-au întipărit în memoria sa generoasă şi la prima schimbare din cabinet le-a oferit posturi importante. În schimb, un singur nasture rupt sau prost fixat, cravata puţin deplasată, pantofii plini de praf sau care nu strălucesc cum

trebuie, orice amănunt neînsemnat poate strica impresia preşedintelui şi s-ar putea să aibă o influenţă negativă asupra viitorului lui Danana... Şi-apoi mai exista încă un motiv care determinase grija de a părea cât mai elegant: a vrut să-şi dovedească că s-a eliberat definitiv de consecinţele gestului soţiei sale Marwa, pe care n-a mai găsit-o în casă marţea trecută când s-a trezit. A umblat ca bezmetic prin tot apartamentul, buimac de somn, până ce a dat în sfârşit peste o foaie de hârtie agăţată de mânerul frigiderului din bucătărie, pe care scrisese în grabă, cu litere mari, inegale: „Am plecat în Egipt. Tata o să te contacteze în legătură cu măsurile privitoare la divorţ".

Danana a făcut eforturi mari pentru a-şi reveni după şoc. Şi-a zis că oricum el n-a fost niciodată fericit cu ea. Poate, cu certitudine, să găsească zeci de femei mai bune decât ea. O să divorţeze de ea, aşa cum a cerut, însă va trebui să plătească preţul necazurilor pe care i le-a pricinuit (plus cheltuielile pe care el le-a suportat)! La câteva zile după fuga ei, *Hagg* Nofal i-a dat telefon şi a început să vorbească despre soartă şi destin şi despre faptul că divorţul este cel mai detestabil lucru dintre toate cele permise. Danana i-a răspuns, accentuând faptul că Marwa a părăsit domiciliul conjugal şi i-a cauzat o mare ruşine şi că el va avea nevoie de timp pentru a-şi reveni moral şi a depăşi criza. Apoi i-a promis că se vor întâlni când se va duce la Cairo, vor sta de vorbă ca între bărbaţi şi va spune fiecare dintre ei ce pretenţii are. Danana a folosit în mod intenţionat cuvântul „pretenţii" pentru a-i da de înţeles că-i va cere nişte bani. Bineînţeles că-i va cere nişte bani. Viaţa, numele şi reputaţia lui nu sunt jucării cu care doamna Marwa să se distreze după cum pofteşte ea. S-a hotărât (sub impulsul lăcomiei mascate de mânie) să-i ceară lui *Hagg* Nofal în schimbul divorţului un milion de lire egiptene. Un milion pentru Nofal nu înseamnă mare lucru. Iar el o să-i depună frumuşel la Banca Naţională sub forma unui depozit care o să-i aducă în fiecare an o dobândă ce nu-i de ici, de colo. „O să plăteşti, Nofal, milionul de lire, fie de voie, fie de nevoie! Dacă o să refuzi sau dacă fie-ta o să intenteze proces împotriva mea, că am dezvirginat-o, atunci o să întorc şi eu foaia şi-o să-i pângăresc reputaţia, câine ce eşti, pretutindeni, încât n-o să se mai mărite în veci de veci! O să spun că n-a fost virgină..."

Luă decizia aceasta şi făcu tot ce-i stătu în putinţă ca să se liniştească şi să se concentreze asupra pregătirilor pentru vizita preşedintelui. Medită îndelung asupra momentului întâlnirii cu el. Ce va trebui să facă atunci când îl va vedea pe Excelenţa Sa? Cum ar fi mai potrivit să stea înaintea lui? Ce-o să-i zică? Câte sărutări o să aplice pe obrazul Excelenţei Sale? Cât timp se cuvine să-i reţină mâna când o să-l salute?

Preşedintele dădu mâna cu toţi cei aşezaţi în rând şi când sosi în faţa lui, Danana se repezi şi-l îmbrăţişă, sărutându-l pe amândoi obrajii. Apoi strigă în gura mare cu un accent rural:

— Allah să vă dea viaţă lungă şi să vă ajute, Excelenţa Voastră! Sunt fiul dumneavoastră, domnule! Ahmad Abd al-Hafiz Danana, din satul Martirilor, guvernoratul Al-Munufiya...

Aşadar, alese să se prezinte într-o manieră comică, folclorică, dorind să-şi demonstreze în felul acesta atât dragostea pentru preşedintele lui, cât şi caracterul său egiptean autentic. Şi planul îi reuşi, căci chipul preşedintelui se lumină deodată şi se întoarse spre cei care-l înconjurau şi care se uitară la rândul lor la Danana cu prietenie şi afecţiune. Preşedintele îi puse mâna pe umăr şi-l întrebă, cu acelaşi surâs larg pe chip:

— Va să zică eşti din Al-Munufiya? Înseamnă că suntem consăteni.

— Este o mare onoare pentru mine, domnule... Excelenţă!

— Se vede pe chipul tău că eşti ţăran sadea, mai adăugă preşedintele şi râse cu poftă.

Bliţurile camerelor fulgerară imediat şi astfel Danana avu cinstea de a apărea într-o fotografie alături de preşedinte, care va fi publicată în ziarele guvernamentale cu următorul comentariu dedesubtul ei: „Excelenţa Sa preşedinte Egiptului glumind cu unul dintre fiii săi, trimişi la studii, în timpul istoricei sale vizite în Statele Unite“.

Preşedintele străbătu culoarul, urmat la doi paşi de ambasadorul care mergea sfios, iar după ei veneau ceilalţi care veniseră în întâmpinarea lui, formând un fel de semilună pentru a păstra distanţa impusă de respectul faţă de conducătorul lor. Sala mare fusese proiectată în stil oriental: pereţii ei erau împodobiţi cu motive şi decoraţiuni islamice,

iar de tavan atârnau câteva candelabre strălucitoare de cristal. Iniţial fusese destinată conferinţelor şi proiectării de filme, dar în această zi fusese instalată în centrul ei o tribună luxoasă pentru înaltul oaspete, cu buchete de roze de jur-împrejur şi cu un portret al Excelenţei Sale, în mărime naturală, sub care erau scrise pe două rânduri cuvintele: „Egiptenii din America îl salută pe respectatul lor conducător. Îţi jurăm credinţă pentru creşterea prosperităţii şi pentru democraţie!". Camerele transmiteau imaginile şi discuţiile din sală pe un ecran uriaş instalat afară, lângă intrarea principală a consulatului.

Invitaţii luaseră loc pe fotoliile amfiteatrului, discutând şi râzând, probabil pentru a-şi masca tensiunea. Când se ivi preşedintele, se ridicară cu toţii în picioare şi sala vui de aplauze nesfârşite. Danana dădu semnalul convenit cu bursierii egipteni pe care-i aşezase pe latura dreaptă a amfiteatrului şi aceştia începură să-l aclame ritmic pe preşedinte, bătând de două ori din palme după fiecare vers, aşa cum îi pregătise. Larma continuă să sporească până ce preşedintele întinse înainte generoasele sale mâini, vrând să zică: „De-ajuns! Mulţumesc!".

Totul se desfăşură aşa cum fusese planificat, cu excepţia unui incident ciudat care avu loc după câteva clipe. Câţiva dintre cei prezenţi se duseră în faţă şi cerură să se fotografieze împreună cu Excelenţa Sa. Acesta acceptă şi făcu semn gărzii să le permită să se apropie. Dădură toţi mâna cu el şi se opriră în picioare în jurul lui, mândri. Fotograful preşedintelui se apropie de ei, purtându-şi pe umăr aparatul sofisticat. Era un bărbat corpolent şi chel, trecut de cincizeci de ani. (Ulterior s-a constatat fără nici o tăgadă că el era nou la preşedinţie şi s-a luat în ultima clipă hotărârea să-l însoţească pe preşedinte, pentru prima oară în viaţa lui, din cauza îmbolnăvirii fotografului oficial.) Preşedintele şi tinerii din jurul său schiţaseră obişnuitul zâmbet pentru fotografie, dar clipele treceau şi cameramanul stătea cu ochiul fixat în obiectiv, dar nu-l declanşa pentru a lua imaginea. Deodată întinse mâna şi făcu semn cu ea, zicând:

— Excelenţa Voastră, vă rog, daţi-vă puţin mai în dreapta!

Se lăsă o tăcere grea, amenințătoare. Președintele nu se mișcă așa cum îi ceruse fotograful. Rămase drept, pe locul său și se uită în sus, ca și când ar fi urmărit ceva care se mișca pe tavan. Acesta era semnalul cunoscut al furiei sale: când se întâmpla ceva care nu-i plăcea, privea în sus și atunci aceia care îl înconjurau trebuiau să corecteze imediat greșeala. Se pere că acest fotograf nu avea destulă minte să observe ce s-a întâmplat ori și-a închipuit că președintele n-a auzit bine ce i-a spus, așa că-și luă ochiul din obiectiv și zise cu glas și mai tare de data asta:

— Excelența Voastră, sunteți în afara cadrului. Mișcați-vă puțin mai la dreapta, vă rog!

Dar înainte de a rosti ultimele cuvinte, se pomeni cu o palmă zdravănă peste față. Șeful protocolului îi smulse aparatul și i-l aruncă cât colo, încât acesta căzu undeva departe, făcându-se țăndări și producând un zgomot strident. Apoi îl apucă de gulerul cămășii, fierbând de furie, și urlă la el:

— Măgarule, îi spui Excelenței Sale să se miște... *Ibn al-kalb*![1] Întregul Egipt se mișcă, iar Excelența Sa rămâne neclintit pe poziția lui! Afară, dobitocule!

Îl împinse cu mâinile de la spate și-i mai aplică și un șut puternic în fund, încât acesta fu cât pe ce să se ducă de-a rostogolul. În cele din urmă, fotograful o luă la fugă stupefiat și umilit în timp ce șeful protocolului continua să-l împroaște cu fel de fel de blesteme și înjurături. Tinerii care ceruseră să se fotografieze se îndepărtară când începu scandalul și se întoarseră prudenți, pe nesimțite, la locurile lor, prefăcându-se că n-au băgat de seamă ce se întâmplase. Cât despre Excelența Sa, pe chipul lui se putea citi că este mulțumit de corecția pe care o primise fotograful nerușinat. Aruncă o privire grea, ca și cum ar fi vrut să afirme că prestanța lui a rămas neștirbită. Apoi își reluă mersul în tăcerea încordată care se risipi imediat ce ajunse la tribună și fu salutat cu un nou ropot de aplauze. Excelența Sa luă loc în fotoliul confortabil și întâlnirea începu cu recitarea

1. „Fiu de câine“, una din cele mai jignitoare injurii în mediile musulmane.

câtorva versete de către Ma'mun, studentul bărbos, expert în psalmodierea Coranului, care alese pentru această ocazie Surat al-Fath[1] şi începu, clătinându-se în extaz: „Noi ţi-am dat ţie o biruinţă răzvedită..." După recitarea versetelor, se reluară aplauzele şi ovaţiile, pe fundalul cărora preşedintele începu să-şi citească alocuţiunea scrisă pe o coală fixată în faţa lui lângă microfon, cu litere mari, (deoarece el nu foloseşte niciodată ochelari de citit în faţa camerelor). Se referi la realizările sale, pe care nu le-ar fi putut înfăptui fără ajutorul lui Allah şi fără măreţia poporului egiptean. Îşi încheie alocuţiunea cu câteva cuvinte adresate studenţilor şi doctoranzilor egipteni, în care afirmă că fiecare dintre ei este un ambasador al Egiptului, pe care trebuie să-l poarte în inimă, în minte şi în toată fiinţa lui. A fost o scurtă cuvântare convenţională, retorică şi plictisitoare, aşa cum sunt toate discursurile scrise de Mahmud Kamil, redactorul-şef al ziarului *Bilad-i*, „Ţara mea", purtătorul de cuvânt al partidului aflat la putere. De îndată ce termină de citit, se reluară aplauzele şi aclamaţiile ritmate şi melodioase sub conducerea lui Danana, al cărui entuziasm atinse punctul culminant când ridică mâinile şi începu să strige cât îl ţineau puterile, cu venele gâtului umflate, gata să-i plesnească: „Trăiască preşedintele şi comandantul nostru! Trăiască eroul războiului şi al păcii! Trăiască întemeietorul Egiptului modern!".

Au urmat unul după altul scurtele cuvinte de salut ale ambasadorului, consulului şi preşedintelui Uniunii Studenţilor din America, Ahmad Danana, al cărui glas se auzi răsunând în sală:

„Vă făgăduim, Excelenţa Voastră, să ne iubim patria aşa cum ne-aţi învăţat, să urmăm exemplul Excelenţei Voastre,

---

1. Primul verset din *Surat al-Fath*, „Sura Biruinţei" (cel de al 48-lea capitol din Coran), referitoare la armistiţiul încheiat la Al-Hudaybiyya între profetul Muhammad şi păgânii de la Mekka, armistiţiu calificat ca o biruinţă răzvedită şi ca un „mare ajutor" acordat lui Muhammad deoarece a pregătit terenul pentru revenirea acestuia la Mekka după ce fusese constrâns să o părăsească (*hijra*) şi să se refugieze la Medina cu 6 ani în urmă.

să ne dedicăm muncii cu trupul și cu sufletul, așa cum v-ați dedicat, să ne facem drept podoabe integritatea și onestitatea, așa cum vi le-ați făcut. Să vă țină Allah mulți ani în viață, întru mândria și măreția Egiptului!"

Din nou izbucniră ropotele de aplauze și aclamațiile. Ambasadorul Egiptului îi pofti apoi pe câțiva dintre invitați să ia cuvântul în ordinea unei liste pe care o avea în mână. Scurtele alocuțiuni fuseseră redactate, selectate și verificate în prealabil cu atenție. Toate aduceau într-o formă sau alta elogii președintelui. Până și întrebările erau mai degrabă cuvinte de glorificare a sa decât așteptări ale unor răspunsuri. „Cum de ați reușit, Excelența Voastră, să depășiți cu Egiptul toate marile provocări?", îl întrebă cineva. „Cum de ați reușit, Excelența Voastră, să folosiți experiența militară în gestionarea cu succes a treburilor statului?" În răspunsuri, președintele nu făcu decât să repete obișnuitele sale cuvinte pe care cei prezenți le citiseră de zeci de ori în ziare și din când în când mai adăuga și câte o glumă la care cei prezenți se simțeau datori să izbucnească în hohote de râs. Danana era, bineînțeles, cel care râdea cel mai tare (și în mod premeditat continua să râdă și după ce toată lumea se oprea pentru a atrage atenția Excelenței Sale, Domnului Președinte asupra lui). La sfârșit, ambasadorul anunță cu un ton grav:

— Și acum are cuvântul domnul profesor doctor Muhammad Salah – profesor la Facultatea de Medicină din Illinois. Aveți cuvântul!

Distanța dintre rândul al doilea, unde stătea doctorul Salah, și tribuna înaltă de unde urma să rostească alocuțiunea sa nu era mai mare de zece pași, dar ea era de fapt o linie de separare între două vieți, între istoria sa de șaizeci de ani și viitorul său, care căpăta contururi în acest moment. Iată-l executând planul, întocmai așa cum convenise cu Karam Doss și cu Nagi Abd al-Samad. Oamenii securității i-au cerut să vadă discursul pe care urma să-l rostească și el le-a dat o foaie cu numai câteva cuvinte, aducând elogii președintelui. Lucrul de care s-a temut cel mai mult în momentul când a intrat în sală a fost să nu descopere oamenii securității în timpul controlului corporal declarația pe care o avea asupra lui și să anihileze tot planul. Dar se

pare că înfăţişarea sa demnă i-a inspirat încredere ofiţerului, care n-a recurs la măsuri suplimentare ca în cazul celorlalţi. Dr. Salah se ridică şi înaintă încet către tribună, cu capul plecat, astfel încât să nu vadă pe nimeni. Trebuie mai întâi si se asigure că se află perfect în cadrul camerelor pentru ca lovitura sa să-şi atingă exact ţinta. O să citească declaraţia cu glas tare, clar şi repede, astfel încet să încheie înainte de a-l opri. Câteva clipe o să fie buimăciţi, dar o să-şi revină imediat şi-o să se mişte. Ce-ar putea să-i facă? Exclus să deschidă focul asupra lui. O să-l aresteze şi-o să-l bată sau o să-i astupe gura cu forţa pentru a-l împiedica să citească declaraţia până la capăt. Toate astea nu vor face decât să amplifice scandalul! Au mai rămas doi paşi. Aude un bâzâit slab din sală. Dacă în clipa asta ar ridica privirea, s-ar trezi faţă în faţă cu şeful statului. Ce moment suprem! Poate să-i schimbe viaţa! O să iasă alt om din sala asta! Nu-i este frică. Singurul lucru de care se teme este că s-ar putea să-l împiedice să citească declaraţia până la capăt! Nu-l interesează ce s-ar mai putea întâmpla după aceea. Unde a fost spiritul acesta? Dacă l-ar fi avut şi cu treizeci de ani în urmă, viaţa lui ar fi fost alta şi Zaynab nu l-ar mai fi acuzat: „Îmi pare rău, dar eşti un laş!". Face ultimul pas! Acum se află înaintea preşedintelui Egiptului şi va citi o declaraţie în care apară dreptul egiptenilor la democraţie şi libertate. O să facă lucrul ăsta în faţa întregii lumi! Camerele vor transmite imaginea lui în toate colţurile pământului! Când Negi i-a propus să citească declaraţia, a simţit că destinul i-a trimis izbăvirea de suferinţa pe care o încerca. Acceptarea lui imediat l-a surprins până şi pe Nagi. Chiar ieri a prevenit-o pe Zaynab la telefon:

— O să-ţi dovedesc că nu sunt un laş!

L-a întrebat despre ce este vorba, iar el i-a răspuns, râzând mândru:

— O să afli mâine. Întreaga lume o să afle.

Îşi apropie buzele de microfon. „Nu sunt un laş, Zaynab. O să vezi acum. N-am fost niciodată laş. Eu am părăsit Egiptul pentru că el şi-a închis uşile în faţa mea. N-am fugit de el. O să-ţi arăt acum ce înseamnă curajul. Ce voi

face eu acum este socotit de către jurisconsulţi cea mai înaltă treaptă a jihadului[1]... Să spui adevărul în faţa unui cârmuitor nedrept!“

Acum se va elibera de viaţa sa obişnuită. O va dezbrăca şi-o va arunca la o parte ca pe un palton vechi, peticit. Numele său va fi înscris în istoria care va fi transmisă din generaţie în generaţie. Eroul care l-a înfruntat pe tiran!

Se îndreptă de spate şi-şi fixă ochelarii cu degetul. Apoi întinse mâna cu o mişcare nervoasă şi scoase câteva hârtii împăturite din buzunarul de la piept al cămăşii. Le întinse şi începu să citească. Glasul lui sună şovăitor şi puţin răguşit:

„Declaraţia egiptenilor rezidenţi în Chicago...“

Se opri brusc şi-şi întoarse privirea către preşedinte, care stătea la tribună, şi citi pe chipul lui un zâmbet de salut. Se aşternu o linişte adâncă. Păru întrucâtva încurcat şi-şi şterse cu batista broboanele de sudoare de pe frunte. Întreruperea bruscă din citit stârni şoapte şi o rumoare care se aduna la orizont. Deschise gura pentru a continua lectura, dar pe neaşteptate înfăţişarea i se schimbă şi privi în sus, ca şi cum şi-ar fi adus aminte un lucru care-i scăpase din vedere. Vârî în buzunarul hainei, cu o mişcare fulgerătoare, foile pe care le ţinea în mână şi scoase din celălalt buzunar o foaie mică pe care o desfăcu în faţa lui şi porni să citească, cu glasul tremurat din pricina emoţiei:

— În numele meu personal şi în numele tuturor egiptenilor din Chicago, vă spun bun venit, Excelenţă, şi vreau să vă mulţumesc din adâncul sufletului pentru înfăptuirile istorice pe care le-aţi oferit patriei! Vă făgăduim să vă urmăm exemplul, să continuăm să ne iubim patria, aşa cum ne-aţi învăţat, şi să facem tot ceea ce ne stă în putinţă pentru ea! Trăiască Egiptul şi să aveţi parte de o viaţă lungă, spre binele Egiptului!

Când încheie, sala izbucni în aplauze de entuziasm, iar el se întoarse la locul său cu paşi ce păreau pierduţi.

---

1. Concept musulman cu mai multe accepţiuni; într-un sens foarte larg şi neutru înseamnă „efort dificil“; luptă (inclusiv cu sine); într-un sens mai restrâns înseamnă „luptă pentru apărarea religiei (islamice)“; iar în sintagma „lupta pentru cauza sau pe calea lui Allah“ înseamnă „luptă sfântă“.

37

Recepţionera era o tânără frumoasă, cu chipul radios şi vesel, dar când Raafat Sabit se prezentă, zâmbetul îi dispăru şi lăsă încet capul în jos. Încercă să spună ceva potrivit, dar limba i se împletici şi şopti ceva nedesluşit. Ieşi din spatele biroului şi porni urmată de Raafat. Străbătu salonul, apoi culoarul lung, după care coti la stânga pe un alt coridor. La început, paşii ei erau greoi şi oarecum şovăitori, dar treptat deveniră regulaţi şi căpătară un ritm parcă mai solemn şi încărcat de semnificaţii. Ajunseră în sfârşit la camera căutată. Funcţionara puse mâna pe clanţă, apropiindu-şi capul şi ciulindu-şi parcă urechile. Ciocăni cu degetul şi-i răspunse o voce răguşită dinlăuntru. Deschise uşa încet şi-i făcu semn doctorului Raafat să intre. Era o încăpere de mărime mijlocie, liniştită şi curată, cu o fereastră în dreapta, prin care răzbătea lumina de afară. Medicul părea să aibă vreo patruzeci de ani, era chel, purta un halat alb şi nişte ochelari cu rame argintii. Stătea tăcut lângă un pat.

Raafat o recunoscu numaidecât pe Sara, îmbrăcată întocmai cum o văzuse ultima oară: cu aceiaşi blugi jerpeliţi şi cu acelaşi tricou galben, cu gulerul murdar. Chipul ei era nemişcat, cu ochii închişi, buzele strânse.

— Noaptea trecută pe la ora trei a fost aruncată în faţa spitalului dintr-o maşină care a demarat apoi în trombă, îi explică medicul, rupând tăcerea desăvârşită. Am făcut tot ce ne-a stat în putinţă ca s-o salvăm, dar supradoza i-a provocat căderea bruscă a funcţiilor cerebrale. Vă rog să primiţi sincerele mele condoleanţe...

Demonstrația s-a încheiat și ne-am îndepărtat către mașină – eu, Karam Doss și John Graham. I-am lăsat scaunul din față lui Graham și m-am așezat pe bancheta din spate. O vreme, n-a scos nimeni o vorbă; ne apăsa un nor greu de tristețe. Karam a propus să bem un pahar și Graham a aprobat în șoaptă, în timp ce eu continuam să tac. Ne-am îndreptat către localul nostru preferat de pe Rush Street și curând după ce am început să bem, ni s-au dezlegat limbile :

— Nu înțeleg atitudinea doctorului Salah, a început Karam Doss. De ce-o fi făcut asta ? Putea să refuze din capul locului să citească declarația. A stricat totul.

— Nu vă puteți închipui cât de furios sunt pe omul ăsta, am bombănit eu, înghițindu-mi amărăciunea pentru cele întâmplate. Nu știu cum o să mai colaborez cu el în secție după incidentul ăsta.

Din nou se așternu tăcerea, dar curând Karam o întrerupse :

— Cred că Salah a procedat complet deliberat. S-a înțeles cu Safwat Șakir să ne strice planul.

N-am comentat în nici un fel. Sentimentul dezamăgirii se amesteca în capul meu cu mustrările de conștiință. Eu mă înțelesesem cu Salah să citească declarația. Mi-am amintit cu cât entuziasm a acceptat să îndeplinească această sarcină. Am fost chiar surprins de acordul lui fără nici un fel de ezitare.

— Crezi că este recrutat de securitate ? l-am întrebat pe Karam, cu gândurile încă împrăștiate.

— De bună seamă !

— Nu ! s-a amestecat Graham în vorbă. Cred că omul ăsta a vrut cu adevărat să citească declarația, a continuat după ce a luat o înghițitură din pahar. Dar în ultimul moment, i-a fost teamă.

— Dar de ce a acceptat la început cu atâta entuziasm ?

— Se poate întâmpla uneori ca omul să încerce să-și învingă teama și să nu reușească.

M-am întors acasă pe la miezul nopții. M-am dezbrăcat și m-am aruncat pe pat, cufundându-mă pe dată într-un somn adânc. Mi-aduc aminte și acum ca printr-un vis ceea ce s-a întâmplat după aceea. Am deschis ochii și am zărit niște umbre mișcându-se în întunericul camerei. M-a cuprins

spaima şi am plutit un timp între vis şi veghe până ce s-a aprins deodată lumina şi i-am văzut clar. Erau trei americani mătăhăloşi – doi în uniformă de poliţie şi al treilea îmbrăcat civil. Mi-am dat seama din prima clipă că acesta era comandantul lor. S-a apropiat de mine şi mi-a zis, arătându-mi legitimaţia pe care a scos-o din buzunarul interior:

— FBI – Biroul Federal de Investigaţii. Avem ordin să-ţi percheziţionăm locuinţa şi să te arestăm.

Mi-am adunat gândurile cu greu şi l-am întrebat care este motivul.

— O să-ţi prezentăm informaţiile pe care le deţinem mai târziu, a bombănit el.

Mi-a răspuns în vreme ce poliţiştii ceilalţi îmi cotrobăiau prin cameră. În final, mi-a cerut să mă îmbrac, s-a apropiat de mine şi mi-a pus cătuşele la mâini. M-am predat, în mod ciudat, fără să opun nici cea mai mică rezistenţă, ca şi cum aş fi fost hipnotizat şi n-aş mai fi avut nici un pic de voinţă. Ne-am urcat într-o maşină mare condusă de un şofer negru. Comandantul s-a aşezat lângă el în faţă, iar ceilalţi doi în uniformă m-au băgat între ei pe bancheta din spate.

— Aş vrea să mai văd încă o dată legitimaţia dumneavoastră, am bombănit eu, străduindu-mă să-mi adun gândurile.

S-a arătat destul de contrariat, dar a întins mâna spre buzunar cu o mânie reţinută şi a scos legitimaţia. Apoi, n-am mai scos nici o vorbă. După vreo jumătate de oră, am ajuns la o clădire izolată din partea de nord a oraşului Chicago, cu o grădină de jur împrejur. Maşina a urcat pe un drum şerpuit şi s-a oprit în faţa intrării. Militarii de la poartă l-au salutat pe comandant şi curând după aceea am intrat într-o cameră situată în stânga holului. Imediat după ce s-a închis uşa, înfăţişarea comandantului s-a schimbat brusc: muşchii feţei i s-au contractat, ca şi cum ar fi scrâşnit din dinţi.

— Buuun... a exclamat, privindu-mă cu asprime. Avem informaţii că eşti implicat în planurile unei celule teroriste care pune la cale o acţiune în Statele Unite. Ce-ai de spus în legătură cu treaba asta?

Am rămas mut. Evenimentele se succedau rapid, nelăsându-mi timpul necesar pentru a mă concentra. S-a apropiat

de mine și am simțit parfumul ușor al loțiunii aftershave cu care se dăduse.

— Vorbește! a țipat la mine furios. Ce, ești surd?

M-a plesnit brusc peste față. Am simțit o usturime violentă și pe ochiul stâng mi s-a format o pată întunecoasă.

— N-aveți dreptul să mă loviți! am încercat să protestez cu glasul răgușit. Ceea ce faceți dumneavoastră este contrar legii.

M-a plesnit din nou, de data asta de câteva ori peste fiecare obraz și pe deasupra mi-a mai aplicat și un pumn puternic în plex... Am simțit greața și n-a lipsit mult să leșin.

— Serviciile egiptene de informații ne-au oferit toate datele despre organizația din care faci parte, așa că n-are nici un rost să încerci să tăgăduiești.

— Sunt născociri.

M-a lovit din nou și am simțit cum o dâră de sânge vâscos mi se prelinge încet din nas pe buze.

— Vorbește, fiu de târfă! s-a zborșit din nou. De ce vrei să ne distrugi țara? Noi ți-am deschis porțile Americii, te-am primit să studiezi aici ca să devii un om respectabil, iar tu, în schimb, pui la cale asasinarea unor americani nevinovați. Dacă nu recunoști, o să procedăm cu tine așa cum se procedează în țara ta: o să te biciuim, o să-ți aplicăm șocuri electrice și-o să mai fii și futut în cur pe deasupra!

38

Dr. Bill Friedman lăsă capul în jos şi-şi duse palmele la tâmple. Chris stătea în faţa lui. Între ei se aşternu o tăcere adâncă, încât muzica de la staţia interioară se auzi răsunând trist în toate colţurile.

— Şi când au început problemele lui Salah? o întrebă ridicându-şi ochii spre ea.

— Cam de un an.

— L-a consultat vreun doctor?

— S-a dus o singură dată şi a refuzat să continue tratamentul.

— Eu am pus schimbarea pe care am observat-o în comportamentul lui pe seama extenuării din pricina muncii.

— Nu, Bill... E bolnav! Iar după ce s-a întors de la întâlnirea cu preşedintele egiptean, starea i s-a deteriorat vizibil... N-a mâncat şi n-a închis ochii trei zile şi trei nopţi la rând. Medicul a zis că în astfel de situaţii trebuie internat în spital chiar şi fără voia lui.

— Cu forţa, adică?

— Da! Metoda pe care o folosesc în asemenea cazuri este injectarea cu un tranchilizant şi transportarea după aceea la spital.

— Dacă este singura metodă pentru a-l ajuta, n-avem de-ales.

Din nou se aşternu tăcerea.

— Mi-e foarte greu să-l văd în starea asta, spuse Chris şi izbucni în lacrimi.

— Linişteşte-te! Totul o să fie în ordine, încercă Friedman s-o aline, prinzând-o de mână.

— Eşti prietenul nostru de-atâta vreme, de-aia am venit la tine.

— Voi face tot ce depinde de mine.

— Mi-e teamă să nu-şi piardă slujba.

După ce rămase un timp pe gânduri, Friedman încercă din nou s-o liniştească:

— Din punct de vedere administrativ, ar trebui să înregistrăm motivul întreruperii activităţii, însă eu nu voi menţiona că el este supus unui tratament psihiatric fiindcă asta ar conta ca un punct negativ în dosarul său profesional. O să-l consider în concediu timp de un an de zile şi-o să cer unuia dintre colegi să-i ţină cursurile.

— Îţi mulţumesc, Bill.

— Asta nu înseamnă decât foarte puţin din ceea ce s-ar cuveni să fac pentru voi.

— Acum trebuie să plec.

Bill Friedman se ridică, îi strânse mâna cu căldură şi o sărută, încurajând-o iarăşi:

— Dacă ai nevoie de ceva, nu ezita să-mi dai telefon.

Chris părăsi clădirea facultăţii convinsă că misiunea, în partea ei cea mai uşoară, a reuşit: Salah nu-şi va pierde slujba, cel puţin momentan. A rămas însă misiunea principală: să-l interneze la spital pentru a primi tratamentul necesar. Din păcate, va trebui să se poarte cu el dur pentru a se face bine şi a-şi reveni. E spre binele lui. Nu se mai gândeşte la neînţelegerile dintre ei. A uitat de problemele lor şi de acordul de a se despărţi. Singurul lucru care o preocupă acum este faptul că el e bolnav şi are nevoie de ea. Nu-l poate lăsa să se prăbuşească în faţa ochilor ei fără să facă nimic pentru el. Chiar dacă el n-o mai iubeşte, chiar dacă vrea să divorţeze de ea, chiar dacă iubeşte o altă femeie, chiar dacă a înşelat-o în toţi anii ăştia, ea nu-l poate lăsa acum singur. El este absolut singur. Dacă l-ar părăsi, n-ar găsi pe nimeni care să-l ajute. Lacrimile începură din nou să i se prelingă pe obraji, dar şi le şterse cu un gest hotărât şi parcă maşina în faţa spitalului. Aşteptă câteva clipe ca să-şi revină şi intră precipitată în clădire. După o jumătate de oră iese însoţită de un medic tânăr, care luă loc în maşină lângă ea şi în urma lor porni o ambulanţă utilată cu tot ceea ce era necesar pentru o astfel de situaţie. Se

înţeleseră ca mai întâi să intre ea singură la Salah şi să încerce să-l convingă să meargă la spital, iar în cazul că nu va reuşi, atunci i se va alătura şi medicul. În ultimă instanţă, dacă el se va încăpăţâna să refuze, vor apela la cei doi infirmieri pentru a-i administra injecţia.

Cele două maşini se opriră în faţa casei. Chris o luă înainte, deschise uşa, după care aruncă o privire înăuntru.

Urcă treptele scării în grabă, urmată de medic. Când ajunseră în faţa uşii, îl opri cu mâna, şoptindu-i:

— Dumneavoastră rămâneţi aici.

Medicul aprobă din cap şi se întoarse, îndreptându-se încet către fotoliul din apropiere. Chris înaintă în vârful picioarelor, dar de îndată ce crăpă uşa, îi apăru în faţa ochilor un tablou pe care nu-l va uita niciodată. Doctorul Muhammad Salah, profesorul de histologie de la Facultatea de Medicină a Universităţii din Illinois, zăcea întins pe podea, îmbrăcat în pijamaua albastră de mătase, uitându-se în gol, ca şi când l-ar fi mirat ceva. Din rana adâncă de la tâmplă i se scurgea sângele în balta de pe mochetă, care creştea văzând cu ochii, iar lângă mâna dreaptă, întinsă şi nemişcată se afla pistolul lui vechi, marca Beretta, aruncat pe covor.

39

A fost o noapte minunată pentru sărbătorirea victoriei. Graham şi Carol se duseră mai întâi la cinematograf, apoi luară masa de seară la restaurantul rotativ din faimosul turn al oraşului Chicago. De fiecare dată când se mişca platforma şi se schimba peisajul pe care-l vedeau prin ferestre, Carol bătea din palme şi se bucura ca un copil. Era încântătoare în rochia de seară elegantă care-i lăsa umerii descoperiţi şi cu decolteul adânc. Îşi ridicase părul, lăsând să i se vadă gâtul superb încadrat de cercei şi un colier de perle. A insistat să li se deschidă o sticlă de vin scump franţuzesc.

— Tu eşti sigură că ai banii necesari pentru achitarea acestei cine? o întrebă Graham de îndată ce se îndepărtă ospătarul.

— Nu-ţi face griji, dragul meu! Contractul pe care l-am semnat săptămâna asta este şansa vieţii mele spuse ea entuziasmată. Numeroase crainice au lucrat ani în şir pentru un contract ca ăsta fără să-l obţină. Am ajuns în top, John.

— Bravo! Te felicit! exclamă Graham cu afecţiune.

Carol gustă vinul şi-i propuse să bea cupa iubirii şi a succesului. Ca de obicei, vinul îşi făcu repede efectul şi ea şopti emoţionată, cu ochii licărindu-i:

— După tot ce am îndurat în viaţă, Dumnezeu a vrut să mă recompenseze pentru toate suferinţele mele.

— De ce ţi-o fi acordând Dumnezeu doar ţie tratamentul ăsta preferenţial, fără să-i pese de milioanele de necăjiţi?!

— Lasă-mă în pace cu ereziile tale măcar în noaptea asta!

Îi aruncă o privire în care se amestecau mustrarea şi gluma. Vorbiră şi râseră mult şi când se urcară în noua maşină a lui Carol totul promitea o noapte de iubire caldă. Cum ajunseră acasă, ea alergă să vadă dacă Mark e bine şi-l găsi cufundat în somn, aşa cum îl lăsase. Întinse mâinile şi-l înveli mai bine, apoi se întoarse la Graham care o aştepta, arzând de dorinţă. O strânse în braţe cu atâta putere încât îşi simţi umerii trosnind şi scoase un geamăt care-i spori dorinţa şi o copleşi cu un potop de sărutări pe faţă şi pe gât. Scăpă şi se retrase uşor, ca o pasăre, şoptind visătoare:

— Mă întorc numaidecât.

Rămase în pat aşteptând-o. Peste puţin timp, se întoarse îmbrăcată într-un halat alb peste trupul gol. Se opri în faţa oglinzii, aranjându-se şi parfumându-se. Graham stinse pipa şi anunţă grăbit:

— Mă duc şi eu să fac un duş.

După câteva minute, se rostogoleau în pat complet goi, sub lumina slabă a veiozei. Îl copleşi o pasiune tiranică şi o sărută în neştire pe faţă, pe mâini, pe umeri şi pe piept... Când se contopiră, ea scoase un geamăt prelung şi îi rosti numele. Se simţea profund răscolită, iar zvâcnirile lui o făcură să urle de plăcere. Era una din partidele lor de amor nebunesc. Se topi în braţele lui şi-şi simţi sufletul părăsindu-i trupul şi plutind în înalturi. În spatele pleoapelor închise vedea străfulgerări de lumină strălucind în întuneric şi simţi apropierea orgasmului. O cuprinse brusc un sentiment neclar de nelinişte cotropitoare, încercă să-l îndepărteze, dar plăcerea continuă să se prelingă. Zvâcnirile lui Graham se liniştiră încet-încet, până ce se stinseră. Ea îşi reveni după o clipă şi simţi trupul lui mătăhălos îndepărtându-se. Se sprijini în coate şi se ridică deasupra ei. Carol întinse braţele şi se agăţă de umerii lui, şoptind cu glas cald, aproape rugător:

— Rămâi cu mine!

Ecoul glasului ei în întuneric îi confirmă că se întâmpla ceva. Graham se întoarse şi mai mult, tot mai încet, gâfâind, de data aceasta nu de plăcere, ci de surescitare. Îşi lăsă picioarele pe podea şi se aşeză pe marginea patului cu

spatele spre ea. Abia după o vreme izbuti să se adune şi să se ridice şi ea: Aprinse lumina şi ţipă speriată:

— Ce s-a întâmplat?

Veni lângă el. Trupul ei negru, gol şi unduios părea graţios şi minunat. Se aşeză lângă el şi-l întrebă cu glas nesigur:

— Ce-i cu tine?

Graham îi dădu braţul la o parte şi ridică ochii spre tavan. Dădu să spună ceva, dar îşi lăsă din nou capul în jos.

— Cu cine? se auzi în cele din urmă glasul lui răguşit.

— Despre cine vorbeşti? întrebă ea cu un licăr de spaimă în ochi.

Mai dură ceva timp până când Graham se ridică. Făcu şi ea acelaşi lucru şi se opri în faţa lui.

— Cu cine te-ai culcat? izbucni el de data asta.

— John... tu ai înnebunit?

Părea ciudat cam stătea aşa, în pielea goală, aprinzându-şi pipa.

— Suntem prea inteligenţi ca să ne pierdem timpul cu acuzaţii şi tăgăduieli, îngăimă el cu un zâmbet frânt. Te-ai culcat cu cineva! Cu cine?

— John!

— Vreau să-i cunosc numele...

Tăcu până ce şocul trecu.

— N-ai dreptul să mă acuzi, rosti ea în cele din urmă cu un glas atât de pierit că ţi-era şi milă.

Mâna lui se ridică şi o plesni peste obraz într-o clipită, făcând-o să ţipe. Apoi, se îndepărtă de ea, strigând:

— Oi fi eu bătrân, poate mă cramponez de nişte idei învechite şi depăşite, dar nu sunt în nici un caz prost... Am destulă experienţă ca să nu mă păcălească nimeni... Ai trişat, Carol! Trupul tău nu mă minte. Nu înţeleg de ce-ai făcut asta?! Nu suntem căsătoriţi ca să ne purtăm în mod stupid. De ce nu m-ai părăsit atunci când ai simţit că iubeşti pe altcineva?

Rostea frânturi de frază în timp ce se îmbrăca, îşi lega cureaua şi se încălţa. Apoi se întoarse şi se opri în faţa ei. Era încă goală, cu mâna pe obrazul peste care primise palma.

— Îmi pare rău pentru palma pe care ţi-am dat-o, îi zise pe un ton ceva mai liniştit. Eu mă duc... O să stau la un

hotel până ce-ţi găseşti o altă casă. Acum eşti bogată şi o să poţi găsi uşor o altă locuinţă.

— John!

Nu dădu nici o atenţie protestului ei, luând-o către uşă.

— Să ştii că n-am trişat! insistă ea, alergând după el.

— N-are nici un rost să minţi!

— John! strigă din nou şi încercă să-l îmbrăţişeze, dar el îi dădu braţele în lături cu brutalitate. Să ştii că nu te-am înşelat, îngăimă în continuare, plângând. Patronul companiei s-a folosit pur şi simplu de trupul meu. Ăsta-i adevărul. Mi-a cerut s-o facem o singură dată pentru a-mi da noul contract. N-am putut refuza... N-a fost cu putinţă... Te asigur că nu te-am înşelat... Sunt cu toată fiinţa mea alături de tine. Ce-am făcut eu cu bărbatul ăsta este dezgustător... Aproape că-mi vine să vomit de fiecare dată când îmi aduc aminte. Trupurile noastre s-au atins. Asta-i tot ce s-a întâmplat... Nu te-am înşelat, John, n-am trişat. Ştii cât te iubesc... Te implor, rămâi cu mine!

Pusese deja mâna pe clanţa uşii. Se uita la ea cum îşi recunoaşte vina. Lăsă capul în jos şi se aplecă în faţă. În clipa aceea părea un bătrân nefericit, neputincios şi doborât de amărăciune.

— Dimineaţă, când se trezeşte Mark, spune-i că am fost nevoit să plec într-un voiaj... şi că l-am iubit foarte mult! adaugă el, închizând uşa în spatele lui.

40

Ceasul din hol arăta ora cinci şi jumătate dimineaţa. De când a venit la Chicago, Şaymaa nu a ieşit niciodată din casă atât de devreme, dar astăzi are de făcut un drum lung. Împinse uşor uşa de sticlă, dar de afară o izbi o rafală de vânt încărcată cu fulgi de zăpadă. Reveni în hol şi-şi strânse şalul gros de iarnă în jurul obrajilor şi-şi vârî în buzunarele pantalonilor mâinile cu mănuşi îmblănite, încercând în felul ăsta să-ţi păstreze corpul cât mai cald. Porni cu paşi hotărâţi, voind parcă să alunge orice tentaţie de a zăbovi, îndreptându-se grăbită către staţia de metrou. Evită să se uite în jur, dar îşi simţi inima bătând cu putere şi o cuprinse teama. „Şi dacă mă atacă sau mă răpeşte cineva sub ameninţarea pistolului?", se întrebă ea, recitând ultimele două sure coranice[1], grăbind pasul şi mai tare până ce ajunse la staţia de metrou. Trebuia să meargă zece staţii după care să schimbe trenul şi să meargă alte zece staţii pentru a ajunge la adresa pe care o învăţase pe de rost.

Pasagerii de la ora aceea erau un amestec de oameni de serviciu negri şi asiatici care se duceau să facă ordine şi curăţenie prin birouri înainte de a sosi funcţionarii, şi de beţivi vagabonzi care-şi petrecuseră noaptea prin cârciumi. Şaymaa se aşeză pe o banchetă departe de ei, la geam, evitând să se uite în jur. Îi era groază de beţivii care ţipau şi râdeau fără întrerupere, răspândind mirosul înţepător de alcool în întregul vagon. Avea gândurile învălmăşite şi

---

1. Surele 113, 114, care încep cu cererea de adăpost împotriva răului şi a diavolului, adresată lui Allah.

încețoșate, ca o oglindă aburită, de parcă ceea ce vedea ar fi fost ireal, ca și cum ar fi visat... Deschise poșeta, scoase din ea un Coran mic și începu să recite în șoaptă: „La Allah caut adăpost împotriva lui Șeitan cel afurisit... În numele lui Allah cel Milostiv, Îndurător...“ Apoi deschise Coranul la *Surat Ya – Sin*[1] și începu să citească: *Ya – Sin / Jur pe Coranul plin de înțelepciune! / Tu (Muhammad), ești unul dintre trimiși / Pe drumul drept! / (Aceasta este) revelația Celui Atotputernic și Îndurător, / Pentru ca (tu) să previi un neam, ai cărui părinți nu au fost preveniți, iar ei sunt cu nebăgare de seamă.*

Efectul acestor versete asupra ei fu atât de puternic încât o podidiră lacrimile, care se prelinseră și pe Coran. Își întoarse fața spre fereastră, apropiindu-se de ea până ce simți răceala geamului și rosti în gând o rugăciune: „Doamne, nu există alt Dumnezeu în afară de Tine – slavă Ție! Eu am fost printre cei nedrepți. Iartă-mi mie, Doamne, îndurarea Ta o cer! Te implor să nu mă lași singură nici cât o clipire din ochi! Tu ești Veșnic Viu și Etern!“.

Schimbă trenul și parcurse și cea de a doua etapă a călătoriei. Când ieși din stație, mai merse puțin pe jos până la centru. Se luminase de-acum binișor. Întinse pasul și în cele din urmă zări firma destul de mare care rămăsese luminată în timpul nopții: „Centrul de Asistență din Chicago“. Pe trotuarul de vizavi observă un grup de oameni – albi și negri, de vârste diferite și printre ei și câțiva pastori – adunați într-un fel de demonstrație și purtând pancarte pe care erau scrise sloganurile „Opriți masacrul!“ și „Rușine ucigașilor!“.

Începură să agite pancartele, să strige și să se clatine ritmic, de parcă ar fi împlinit un ritual religios. Șaymaa deveni și mai temătoare și aproape că alergă spre poarta centrului, dar apariția ei purtând văl și veșminte islamice se pare că spori și mai mult agitația și larma demonstranților. În cele din urmă, porniră să țipe la ea de pe trotuarul de vizavi:

— Ucigașă neîndurătoare!

---

1. Sura 36 (versetele 1-6), numită astfel după cele două litere enigmatice care alcătuiesc primul verset al ei.

— Ce fel de musulmană eşti tu?

— Domnul vostru vă îngăduie să ucideţi prunci?

Şaymaa evită să privească spre ei, dar simţi că tremură de spaimă şi parcurse ultimii paşi până la intrare împleticindu-se. Începură să arunce spre ea cu roşii şi cu ouă crude. Unul dintre ele îi trecu pe lângă ureche şi se sparse când izbi zidul. Poliţiştii care stăteau în faţa centrului se grăbiră spre ei, încercând să-i potolească. Intră pe poarta centrului şi înăuntru o întâmpină o negresă care o încurajă, zâmbind:

— Nu trebuie să-ţi pese de nebunii ăştia!

— Dar ce vor? o întrebă Şaymaa, privind la ea, aproape gâfâind.

— Sunt nişte grupări care se opun avortului. Ei ştiu că facem intervenţiile dimineaţa devreme şi se adună aici pentru a produce tulburări!

— Şi de ce nu-i arestează poliţia?

— Legislaţia acestui stat permite avortul, dar tot ea permite şi demonstraţiile paşnice. Nu trebuie să-ţi faci griji! Sunt o grupare de fascişti fanatici. Nimic mai mult. Cred că eşti programată la doctor Karen, nu-i aşa?

— Da!

— Vino cu mine!

Doctor Karen era o tânără subţirică. Se apropia de treizeci de ani. Părul castaniu, lung i se revărsa peste halatul alb, elegant. O întâmpină pe Şaymaa cu o amabilitate deosebită. Îi întinse mâna, o îmbrăţişă şi o sărută. Apoi se uită în ochii ei zâmbind şi şopti, ca şi cum ar fi fost o mamă care-şi dezmiardă copilul:

— Cum te simţi? Nu trebuie să-ţi fie frică! Totul o să fie în regulă.

Această amabilitate neaşteptată o topi şi izbucni din nou în lacrimi, în timp ce doctor Karen se străduia s-o liniştească. O îndemnă să-şi spele faţa şi după ce se întoarse de la baie se aşeză dinaintea doctoriţei, care-i prezentă câteva hârtii, explicându-i:

— Trebuie îndeplinite câteva formalităţi. Un formular cu privire la datele tale personale, acordul tău pentru intervenţie... şi o listă privind costurile. Ai un card de asigurare?

Şaymaa clătină din cap şi atunci doctoriţa o întrebă foarte direct:

— Şi poţi să achiţi în numerar?

Formalităţile durară cam vreo jumătate de oră şi tot pe-atât durară şi cele câteva analize pe care trebui să le facă: o probă de urină, luarea tensiunii şi o sonogramă. Apoi se dezbrăcă, ajutată de asistente şi îmbrăcă un halat albastru pentru operaţii, direct pe piele. Când o luă de mână, doctoriţa Karen observă că tremură.

— Nu trebuie să-ţi fie frică! Operaţia n-o să fie deloc dificilă.

— Nu mi-e frică de moarte!

— Atunci de ce ţi-e frică?

— De pedeapsa lui Allah, îngână Şaymaa cu glasul tremurând, după câteva clipe de tăcere. Ceea ce fac eu este considerat un mare păcat în religia noastră.

— Eu nu cunosc prea multe despre Islam, dar cred că Dumnezeu trebuie să fie drept, nu-i aşa?

— Aşa e!

— Este drept ca o femeie să fie privată de dreptul de a răspunde sentimentelor pe care le are pentru un bărbat? Este drept ca femeia să suporte singură greutăţile decurgând dintr-o sarcină nedorită? Este drept să aducem pe lume un copil pe care nu-l doreşte nimeni, să-l condamnăm la o viaţă nefericită înainte de a veni pe lume?

Şaymaa se uită la ea fără să scoată o vorbă. Nu se mai simţea în stare să vorbească. Nu mai avea ce să spună. Clipa aceasta era mai importantă decât orice ar fi putut exprima în legătură cu ea. Se află acum într-o clinică pentru a face avort, deoarece a rămas gravidă, comiţând un păcat de moarte... Şaymaa Muhammad Hamid a săvârşit un păcat strigător la cer şi a rămas însărcinată, iar acum va face un avort! N-are cuvinte pentru a descrie situaţia asta. Ba chiar are motive să afle cât mai curând ce i-a hărăzit destinul. Dacă astea vor fi ultimele clipe din viaţa ei, este pregătită să-şi primească pedeapsa dreaptă. Singurul lucru care o interesează în clipa asta este să nu provoace vreo ruşine familiei sale, care ar putea s-o urmărească până în veci... Şefa clinicii a liniştit-o, încredinţând-o în privinţa caracterului confidenţial al intervenţiei: chiar dacă se va întâmpla

cumva să moară, în hârtiile oficiale nu va fi menţionat în nici un caz faptul că lucrul acesta s-a întâmplat în timpul intervenţiei pentru provocarea unui avort. Şaymaa, îmbrăcată în halatul pentru operaţie, privea în gol către doctor Karen, care o îmbrăţişă, încurajând-o până în ultimul moment:

— O s-avem timp să vorbim despre diverse chestiuni după operaţie. De-acum suntem prietene, nu-i aşa?

Clătină din cap şi o însoţi încet pe culoarul scurt care ducea în sala de operaţii. Trecură prin uşa dublă, după care doctor Karen o lăsă în seama unei asistente care o ajută să se întindă pe un pat mobil. Se ivi un bărbat alb, bătrân, cărunt.

— Bună dimineaţa! o salută el zâmbind. Mă numesc Adam. Sunt medicul anestezist.

O prinse de braţ şi îi făcu o injecţie, aproape fără să simtă. Curând după aceea, avu impresia că se desprinde de trupul ei. Încet-încet, mintea i se goli, ca şi cum ar fi fost un ecran mare de pe care s-a întrerupt transmisia, şi un timp rămase în întuneric. Apoi începură să i se perinde prin faţa ochilor o serie de imagini colorate, insistente, ciudate: văzu rând pe rând pe tatăl ei, pe mama ei, pe surorile ei, casa lor din Tanta, pe Tariq Hasib, secţia de histologie... Dar persoanele şi lucrurile îi apăreau într-o altă înfăţişare decât cea reală. Le distingea cu mare dificultate. Simţi de mai multe ori convulsii din pricina imaginilor deformate de culoare cenuşie. Deschise de mai multe ori gura pentru a obiecta împotriva înfăţişării lor, dar îşi dădu seama că nu are glas, de parcă i-ar fi fost extirpat laringele. O cuprinse o spaimă nemărginită şi continuă să strige, dar toată vremea fără glas. Rămase un timp pe acest tărâm ciudat, înspăimântător, până ce la un moment dat zări undeva departe un fir de lumină, ca şi cum întunericul fusese provocat de nişte draperii negre şi grele care începură să se dea încet la o parte. Pe măsură ce lumina sporea, se iviră noi forme care la început se amestecau, dar treptat se conturară, devenind clare. În cele din urmă, reuşi anevoie să distingă chipul doctorei Karen. O văzu zâmbind şi-o auzi murmurând:

— Te felicit, Şaymaa! Totul a decurs minunat. În curând o să fii acasă la tine.

Şaymaa se chinui să zâmbească, iar doctor Karen continuă cu un glas perfect clar:

— În afară de succesul intervenţiei, mai am o surpriză pentru tine.

Şaymaa se uită la ea cu privirea obosită, absentă. Karen îi făcu cu ochiul, surâzătoare.

— Fireşte, eşti nerăbdătoare să afli surpriza. Ei bine, avem un vizitator care se interesează de tine şi insistă să te vadă.

Şaymaa întinse braţul să se împotrivească, dar Karen alergă spre uşă, o deschise şi făcu un semn cu mâna. Apăru de îndată Tariq Hasib... Era neras, palid şi epuizat, ca şi cum nu ar fi dormit nopţi în şir. Înaintă câţiva paşi şi se opri lângă pat. O privi pe Şaymaa cu ochii bulbucaţi şi pe chip i se ivi un zâmbet larg.

La Editura POLIROM

au apărut:

Philip Roth – *Fantoma iese din scenă*
Naghib Mahfuz – *Pălăvrăgeală pe Nil*
Julio Cortázar – *Un oarecare Lucas*
Will Self – *Cartea lui Dave*
W. Somerset Maugham – *Pe muchie de cuţit*
Joseph Heller – *Catch-22*
Ádám Bodor – *Vizita arhiepiscopului*
Anna Gavalda – *Darul unei zile*
Cormac McCarthy – *Nu există ţară pentru bătrâni*
Irvine Welsh – *Varză reîncălzită*
José Luís Peixoto – *Cimitirul de piane*
Harper Lee – *...Să ucizi o pasăre cântătoare*
Upton Sinclair – *Va curge sânge*
Thomas Pynchon – *Curcubeul gravitaţiei*
Iris Murdoch – *Maşina de iubit, cea sacră şi profană*
Margaret Mazzantini – *Venit pe lume*
Ilia Ilf, Evgheni Petrov – *America fără etaje*
Antonio Tabucchi – *Timpul îmbătrâneşte în pripă*
F. Scott Fitzgerald – *Dragostea ultimului magnat*
Nick Cave – *Şi a văzut asina pe înger*
Carlos Ruiz Zafón – *Marina*
Zeruya Shalev – *Thera*
Alaa al-Aswani – *Chicago*

în pregătire:

Will Self – *Cum văd eu distracţia*

BIBLIOTECA POLIROM

PROZĂ XXI

Alaa al-Aswani este autorul bestsellerului *Blocul Iakubian*, cel mai bine vândut roman de limbă arabă al începutului de secol XXI, tradus în douăzeci și șapte de limbi și transformat într-un film de succes în 2006.

„În ***Chicago*** întâlnim aceeași structură și aceeași deschidere vastă ca în *Blocul Iakubian*. Reflecțiile pe teme politice se îmbină cu povești de dragoste și emancipare emoțională, iar fiecare capitol se sfârșește într-un punct de climax. Dar aspectul cel mai interesant al acestui roman este faptul că personajele sunt dislocate din confortul propriei culturi: aflate în exil, ele sunt lipsite de justificările oferite de aceasta, iar fanteziile, iluziile, prejudecățile și limitările lor se dezvăluie astfel pe deplin."

The Telegraph

„***Chicago*** este o frescă amplă, cu o multitudine de personaje ale căror povești se împletesc unele cu altele. Prezentându-și conaționalii pe fundalul unei alte culturi, Alaa al-Aswani reușește să sublinieze aspectele cele mai sensibile ale personalității lor, să le investigheze opțiunile, traumele, loialitățile și apartenențele."

The Guardian

„Cartea de față face dovada impresionantelor calități de povestitor ale lui Alaa al-Aswani. Scriitorul egiptean ne oferă o panoramă colorată, zgomotoasă și plină de savoare a nebuniei și nobleței omenești."

The Independent

EDITURA POLIROM

ISBN 978-973-46-1786-9

9 789734 617869

www.polirom.ro